

انتشارات دانشگاه تهران

۲۷۵۹

شیوه‌های استناد در نگارش‌های علمی

رئیس‌مؤد های بین‌المللی

تألیف
دکتر عباس حری اعظم شایبه‌افغانی

فهرست مطالب

بخش اول: مقدمه	۵
تعریف اسناد	۸
ناریخچه اسناد	۹
اسناد در جهان اسلام	۱۳
طبیعت رفتار اسنادی: آزمون گارفیلد	۱۴
عوامل انگیزشی در رفتار اسنادی: مطالعه وینکلر	۱۵
دلایل اسناد	۱۷
کاربرد اسناد	۱۹
اسبب‌شناسی اسنادها	۱۹
شیوه‌های اسناد	۲۴
مقتضیات رشته‌ای در شیوه‌های اسناد	۲۷
معرفی چند شیوه اسناد	۲۸
بخش دوم: شیوه‌های اسناد	۲۹
فصل اول: شیوه‌های اسناد برون‌متنی	۳۱
شیوه‌نامه شیکاگو	۳۱
شیوه‌نامه ونگوور	۱۱۱
فصل دوم: شیوه‌های اسناد درون‌متنی	۱۴۷
شیوه‌نامه انجمن روانشناسی آمریکا (A.P.A.)	۱۴۷
شیوه‌نامه انجمن زبان مدرن آمریکا (MLA)	۲۱۷
مآخذ	۲۹۵

بخش اول:

مقدمه

استناد فرایندی ذهنی و فرهنگی (گارفیلد^۱، ۱۹۹۶، ص ۴۴۹) و در عین حال عملی اجتماعی است (نیکولایسن^۲، ۲۰۰۳). فهرست منابع مورد استناد نیز از مهم‌ترین اجزاء همه آثار تحقیقی و تألیفی است (ریز^۳، ۲۰۰۱). زایمن^۴ معتقد است که مقاله علمی به تنهایی وجود ندارد بلکه ساخته و پرداخته متون آن موضوع است (نقل در عصاره، ۱۳۷۷، ص ۳۴). وی با ارائه شواهدی به سرشت جمعی^۵ مقالات علمی و پژوهشی اشاره دارد و عنوان می‌کند که در وادی علم و تحقیق هیچ اثری قائم به ذات نیست و هر مقاله در حلقه متون موضوعی پیش از خود محصور است (مک اینیس^۶، سیمز^۷، ۱۹۸۸، ص ۲۴۱). گارفیلد نیز عنوان کرده است که هر جمله یک مقاله که به بررسی متون می‌پردازد، با یک استناد پشتیبانی می‌شود (نقل در عصاره، ۱۳۷۷، ص ۳۴). در شیوه‌نامه شیکاگو^۸ (دانشگاه شیکاگو، ۱۹۹۳) نیز آمده است: هر اثری که داستان یا گزارش مبتنی بر تجربه‌های شخصی فرد نباشد، حداقل متکی بر بخشی از یک یا چند منبع است؛ لذا همان‌طور که قانون حق مؤلف حکم می‌کند اخلاقیات نیز می‌پسندد که مؤلفان و محققان به نحو مقتضی به معرفی منابع و مستندات بپردازند که در پی‌ریزی اثر تألیفی یا تحقیقی آنان نقش ایفا کرده‌اند.

-
1. Garfield
 2. Nicolaisen
 3. Reyes
 4. Ziman
 5. Collective Nature
 6. McInnis
 7. Symes
 8. The Chicago Manual of Style
 9. University of Chicago Press

تعریف استناد

واژه استناد در فرهنگ معین (۱۳۷۱، ص ۲۶۰) پشت دادن، پشت نهادن به‌سوی چیزی، پناه به‌کسی دادن، پناه به‌کسی بردن، نسبت کردن بر، و چیزی را سند قرار دادن تعریف شده است. استناد کردن نیز، پشت به‌چیزی دادن، تکیه به‌چیزی کردن، آیه یا حدیث یا سخنی و مانند آن را سند قرار دادن و بدان تمسک جستن، تعریف شده است.

در لغت‌نامه دهخدا (۱۳۷۷، ذیل واژه) این واژه پشت به‌چیزی واگذاشتن، پناه به‌کسی دادن و پناه به‌کسی بردن، پشت به‌چیزی بازدادن، پشت بازنهادن به‌سوی چیزی، استناد کردن به‌چیزی، آن را سند آوردن، استناد کردن به‌آینی یا حدیثی یا گفته‌ای و غیره تعریف شده است. در فرهنگ بزرگ سخن (انوری، ۱۳۸۱، ص ۳۹۰)، استناد به‌معنای مدرک و ملاک قراردادن چیزی و آن را پشتوانه عمل یا گفته خود کردن، آمده است.

در واژه‌نامه آکسفورد^۱ (۲۰۰۳)، در برابر مصدر استناد کردن^۲ چنین آمده است: ذکر مطلبی به‌عنوان دلیل، مثال، یا به‌منظور حمایت از آنچه بیان شده است، بیان یا نوشتن کلمات یک کتاب، نویسنده، و غیره، احضار کردن کسی برای حضور در یک دادگاه حقوقی؛ اشاره افتخارآمیز، رسمی، یا ملی به‌برخی افراد که استحقاق سپاس مخصوص دارند.

در واژه‌نامه کمبریج^۳ (۲۰۰۳) نیز برای استناد کردن، تعاریف زیر ارائه شده است: تجلیل همگانی از نیروهای مسلح به‌دلیل شجاعت شان، اشاره کردن به‌برخی مطالب، به‌عنوان سند و گواه یک نظریه، یا به‌عنوان دلیلی بر رخداد برخی مسائل، و همین‌طور بیان یا نوشتن سخنانی که از یک نویسنده یا اثر نوشتاری خاص اقتباس شده است.

در فرهنگ مریام-وبستر^۴ (۲۰۰۳) نیز معانی زیر برای استناد کردن ارائه شده است: فراخواندن رسمی و آمرانه برای حضور در یک دادگاه، نقل قول کردن برای ارائه یک مثال، تأیید اعتبار، یا ارائه برهان، عطف کردن به، نام بردن افتخارآمیز و رسمی از کسی به‌منظور تحسین و ستایش.

آمریکن هریج^۵ (۲۰۰۰) نیز این تعاریف را برای استناد کردن آورده است: نقل کردن

1. Oxford Advanced Learner's Dictionary

2. Cite

3. Cambridge Advanced Learner's Dictionary

4. Merriam-Webster

5. The American Heritage Dictionary of the English Language

(مطلبی) به عنوان یک مدرک و مأخذ معتبر یا مثال، اشاره یا ارائه (مطلبی) به عنوان حامی، مثال یا برهان (مطلبی دیگر)، ستایش رسمی از عمل نیروهای مسلح در خدمات نظامی، تجلیل رسمی، احضار کردن برای حضور در یک دادگاه.

در حوزه علوم کتابداری و اطلاع رسانی، ساندپسون عقیده دارد که استناد نشان دهنده تصمیم نویسنده است که می خواهد رابطه میان مدرکی را که در دست نهیه دارد با نوشته ای دیگر نشان دهد. شاو عنوان می کند که استناد در میان نویسندگان رابطه ای برقرار می کند که می توان از آن به عنوان واحد اندازه گیری ارتباط غیرمستقیم نویسندگان از طریق متن یاد کرد. اسمال^۱ معتقد است که استناد را می توان نوعی نظام زبانی با انعطاف پذیری بسیار بیشتر از زبان عادی به حساب آورد. استایدر و همکارانش نیز این نظریه را تأیید می کنند. اسمیت نیز مدعی است که رابطه میان مدارک استنادکننده و استناد شونده به وسیله استناد نشان داده می شود (نقل در عصاره، ۱۳۷۷، ص ۳۵).

خری استناد را اشاره به سخن یا سند پیشین خوانده است (خری، ۱۳۶۲، ص ۱۱)، و در دایرةالمعارف کنت (۱۹۷۱، ج ۵: ص ۳۵) ارجاعات یک نویسنده به آثار پیشین مرتبط با موضوع نوشته اش، استناد نامیده شده است.

تاریخچه استناد

تاریخچه استناد بی ارتباط با تاریخچه علم نیست، زیرا توسعه علم همواره از طریق تحلیل های علمی و مبتنی بر شواهد میسر بوده است. بخشی از این شواهد، آثار تولید شده در گذشته است که جز با تکیه بر آنها زایش دانش جدید نمی توانست میسر باشد (اینتکارت^۲، ۲۰۰۳). از سوی دیگر، بدیهی است که هیچ کس نمی تواند به طور مستقل، و بی نیاز از دانش تولید شده دیگران مبادرت به تولید دانش جدیدی کند. لذا می توان گفت که بهره گیری از آثار دیگران برای تولید اثری جدید، پیشینه ای به قدمت علم دارد، و استناد به این آثار، هم عمر تألیف است (خری، ۱۳۸۱، ص ۹۷). در گذشته، امر استناد به گونه ای معمول بوده، ولی ضوابطی بدون که بتوان آنها را مبانی نظری چنین امری تلقی کرد نداشته است (خری، ۱۳۶۲، ص ۱۱).

1. Small

2. Encarta Online Encyclopedia

استناد در غرب

درک دو سولاپرایس، صاحب نظر در تاریخ علم، خاطرنشان می‌سازد که انگاره نوین ارجاعات به آثار پیشین از حدود ۱۸۵۰ م. در مجلات علمی ظاهر شده است. حقیقی (۱۳۸۱، صص ۲۱۷-۲۱۸) ضمن بیان این مطلب عنوان می‌کند که نظر درک دو سولاپرایس از این جهت که استناد در مجلات علمی از این زمان به‌صورت روشمندی ارائه شده‌اند می‌تواند قابل قبول باشد، چه شواهد موجود حاکی از آن است که پیشینیان به‌ضرورت درج استنادها واقف بوده و به‌سلیقه و شیوه خاص خود به آثار پیشکسوتان استناد می‌کرده‌اند. به‌عنوان مثال هرودت (قرن ۵ ق. م.) در کتاب تاریخ خود به‌بیتی از اودیسه هومر استناد کرده است. پلینی (۲۳-۷۹ م.) در مجموعه تاریخ طبیعی خود - مشتمل بر ۳۷ کتاب در ۱۰ مجلد - مآخذی را که از آنها در تألیف اثر بهره گرفته است صادقانه نام می‌برد. کتاب اول وی در واقع مندرجات ۳۶ جلد بعدی را نشان می‌دهد، و در پی مندرجات هر کتاب فهرست اسامی نویسندگان پیشین که آثارشان مآخذ کار وی بوده ارائه شده است. افزون بر آن، در متن اثر حجم خود هر جا که لازم بوده به‌مآخذ مورد استفاده خویش اشاره کرده است.

مک اینیس^۱ و سیمز^۲ (۱۹۸۸) نیز معتقدند که مفهوم و کارکرد استنادهای کتابشناختی در طول زمان تغییر کرده است. آنها برای بررسی تاریخی اسنادها آن را با انواع سه‌گانه منش‌های شخصیتی ریزمن^۳ مطابقت داده‌اند که در مقاله «دیوید ریزمن و مفهوم استناد کتابشناختی»^۴ آمده است.

دیوید ریزمن و مفهوم استناد کتابشناختی

دیوید ریزمن جامعه‌شناس دانشگاه هاروارد در کتاب «اجتماع غریب»^۵ خود عنوان کرده است که از نظر تاریخی در تمدن غرب، بیشتر افراد پسر در سه نوع منش^۶ خاصی (شامل منش

1. McInnis

2. Dal Symes

3. Riesman

4. David Riesman and the Concept of Bibliographic Citation

5. The Lonely Crowd

۶. ریزمن، منش را به‌صورت اجزاء نظام‌های رفتاری و اعتقادی فرد تعریف می‌کند که ساختارها و رضامندی وی را شکل می‌دهند.

معطوف به عرف^۱، معطوف به درون^۲، و معطوف به غیر^۳ تکامل یافته‌اند.

ریزن عنوان می‌کند که افراد با منش معطوف به عرف، مطابق هنجارهای مورد انتظار عصر خود، خانواده، عقایدشان، و رسومات اجتماعی رفتار می‌کنند. تغییر در این دسته از نسلی به نسل دیگر به‌کندی صورت می‌گیرد. این منش ویژه جوامع انسانی پیش از دوره رنسانس است و اگر هنوز افرادی با این منش خاص وجود دارند، جزء افراد رشد نیافته طبقه‌بندی می‌شوند.

بعد از رنسانس نمونه‌هایی از افراد با منش معطوف به درون، ظاهر شدند که مبتنی بر هدایت درونی حرکت می‌کردند. کار، تولید، موفقیت، رقابت و مبارزه از مختصات این منش است. ریزن معتقد است که دوره اوج شکوفایی این منش قرن نوزدهم است.

منش معطوف به غیر نیز، مشخصه جامعه امریکا در نیمه قرن بیستم است. در این دوره، تولید که از ویژگی‌های مهم در نظم اجتماعی در جوامع با منش معطوف به درون بود، در برابر مصرف، تبدیل به نوعی ویژگی ثانوی شد. در جوامع با منش معطوف به غیر، رهنمودها از هم‌ترازان، معاصران، حرفه‌مندان، و انجمن‌های حرفه‌ای و رسانه‌های جمعی دریافت می‌شود. مطابق دوره‌های سه‌گانه ریزن، مک اینیس و میمز (۱۹۸۸) تاریخ تحول و تطور استادهای کتابشناختی را چنین بررسی کرده‌اند:

استادهای کتابشناختی در دوره معطوف به عرف

در این دوره در شرق و اروپای مسیحی، عنوان، معرف یک کتاب بود نه مؤلف آن. پشتوانه اعتقادی این عمل ریشه در این باور داشت که همه چیز از آن خداست، و هنرمند، معمار، و نویسنده فقط وسیله هستند نه بیشتر. کتاب از جانب خدا می‌آید و نویسندگان فقط معبری برای کلام خدا هستند. ره‌آورد این اعتقاد این بود که در کتابشناسی‌ها عنوان پیش از نام مؤلف قرار می‌گرفت، یا حتی از ذکر نام مؤلف صرف‌نظر می‌شد. در واقع، در این دوره، به رسمیت شناختن نام نویسنده به‌عنوان عنصر اصلی شناسایی آثار متشهره به‌آهستگی اتفاق افتاد. باید توجه داشت که مفهوم غربی «مدخل پدیدآورنده» از یونان نشأت گرفت.

1. Tradition-directed
2. Inner-directed
3. other-directed

استادهای کتابشناختی در دوره معطوف به درون

در این دوره که بعد از رنسانس پیش آمد، قرار دادن مؤلف به‌عنوان سرشناسه رسمیت یافت. در واقع اولین کتابشناسی که فهرست کتاب‌ها را برحسب نویسنده ارائه کرده، یوهانس تریتمیس^۱ در قرن پانزدهم بوده است. قرار دادن نام خانوادگی در سرشناسه به‌جای نام کوچک نیز برای اولین بار در سال ۱۵۴۵ توسط کنراد گسner^۲ انجام شد. اما یوهانس دبوتن^۳ عنوان می‌کند که تنها از قرن هجدهم بود که کاربرد نام خانوادگی به‌عنوان مدخل عمومیت یافت.

مطابق تحقیقات آلیس مونا ایست^۴ درباره بیش از پنجاه اثر منتشر شده در فرون شانزدهم و هفدهم میلادی، استفاده از استناد در کتاب‌ها بیشتر به‌عنوان شاهدهی برای مقابله‌سازی مخاطبان به‌منظور تأیید اعتبار یک مطلب رواج داشته است. وی متذکر می‌شود که، در واقع، استناد برای کسب اعتبار و همین‌طور استناد به‌بخشی از یک متن بعد از اختراع چاپ با حروف متحرک رواج یافته است.

استادهای کتابشناختی در دوره معطوف به‌غیر

در سال‌های دهه ۱۹۴۰، تغییرات چشمگیری در مفهوم استناد کتابشناختی به‌وقوع پیوست. دو کتابدار، در مقالات جداگانه‌ای، مفاد جدیدی از کارکردهای استناد کتابشناختی ارائه دادند. مطابق پیشنهاد جی. اف. فولتن^۵ و ویلیام پاستل^۶، دو کارکرد اصلی برای استنادها تعیین شد: الف) مشخص کردن منبع یک جمله مشخص، ب) شرح ماهیت و دامنه منبع مورد استناد که جمله در آن آمده است.

فولتن مطرح کرد که "استنادها بخش مکمل شواهد علمی هر مقاله هستند، بنابر این، اگر نویسندگان از اثری نقل قول کنند، بدون اینکه به مخاطب فرصت شناسایی جملات وام گرفته از آن اثر را بدهند، عناصر مهم در زنجیره استدلال مفقود می‌شوند." پاستل نیز مطرح کرد که هدف استادهای کتابشناختی اعتباربخشی به‌بیان واقعی است که نقل قول شده است، و استنادها زنجیره شواهد مرتبط با موضوع را به‌هم پیوند می‌دهند.

1. Johannes Trithemius

2. Konrad Gesner

3. Johannes Dewton

4. Alice Mona East

5. J. F. Fulton

6. William Postell

گارفیلد در سال ۱۹۵۵ با طرح ایجاد نمایه استنادی، فکر استفاده از استنادها، به عنوان نمادهای موضوعی را مطرح کرد. در سال ۱۹۵۷ نیز رابرت مرتون^۱، جامعه‌شناس، استادهای کتابشناختی را به عنوان نمادی برای رعایت مالکیت معنوی آثار برشمرد. مک اینیس و سیمز (۱۹۸۸) معتقدند این دو فکر، که استنادها به عنوان شناسه‌های موضوعی و نمادهای رعایت مالکیت معنوی در نظر گرفته شوند، از تحولات عمده‌ای است که در معنی و کارکرد استناد، در دوره معطوف به غیر ریزمن، رخ داده است.

به طور کلی در دوره معطوف به غیر ریزمن، برای اولین بار استادهای کتابشناختی به عنوان بخش مکمل آثار تحقیقی مدنظر قرار گرفتند، قالب استادهای کتابشناختی صورت‌بندی شد، و استنادها در این دوره به نمادهایی، هم برای بیان محتوای اثر و هم برای حفظ مالکیت معنوی آثار مورد استناد تبدیل شدند.

استناد در جهان اسلام

در جهان اسلام، پیشینه استناد از بطن روایت روایده است. در دوره جاهلیت، راویانی بوده‌اند که اشعار شعرا را حفظ می‌کردند و بر مردم می‌خواندند. گاه برخی شاعران راوی شعر دیگر شعرا می‌شدند و ضمن حفظ و نقل شعر آنان از سبک آنها نیز پیروی می‌کردند (عزّه، ۱۳۵۲، ص ۶). شاید بتوان گفت که این شکل از روایت، جزء نخستین حرکات، برای رسمیت‌بخشی به فرایند استناد بوده است. پس از ظهور اسلام، در قرن اول هجری، شاخه جدیدی از علم، به نام علم الحدیث شکل گرفت. در علم الحدیث، امر استناد یا اسناد از اهمیت خاصی برخوردار بود و به سبب نقش حساسی که حدیث در انعکاس سخن معصوم داشت، اسناد هر حدیث به زنجیره ناقلان (سلسله سند)، عنصر اساسی تشخیص صحت و اعتبار احادیث شمرده می‌شد (خری، ۱۳۶۲، ص ۱۲). احتمالاً علم الحدیث، تنها حوزه‌ای است که به سبب طبیعت موضوعی‌اش مآله استناد را با دقت بررسی کرده و برای آن قواعد و شرایطی مقرر داشته است (خری، ۱۳۶۲، ص ۱۱).

از سوی دیگر، با آغاز و شکوفایی تمدن اسلامی، فرایند تدوین و تصنیف کتاب بر منحنی رشد قرار گرفت. یکی از رهاوردهای دیگر اسلام در این دوره، حلقه‌های درس بود، که در آن

عالمان به تدوین و تألیف و طالبان به تعلم و تحصیل مبادرت می‌کردند. اسلوب آموزشی در این حلقه‌های درس، روایت‌مدار و اساس آن مبتنی بر اخذ مستقیم علم از استاد بود. در واقع این گونه روایت که از آن به روایت علمی تعبیر کرده‌اند از حلقه‌های درس آغاز و به فرایند استناد در صفحات کتاب منتهی شد. بدین ترتیب که بسیاری از مؤلفان در این دوره از طریقه استناد در تألیفاتشان پیروی کردند. استاد به این معنی که مؤلف آراء، اقوال، و اخباری را که در کتاب خود می‌آورد به گویندگان آنها، استناد و شیوخت، نسبت دهد و راویان را بر شمرده در تألیفات همه رشته‌های علوم و ادبیات اسلامی اعم از تفسیر، حدیث، لغت، ادب، تاریخ، و غیره معمول بوده است (عزّه، ۱۳۵۲، ص ۷-۱۳).

از قرن سوم هجری، به دلیل گسترش دانش و حرکت آن به سمت اخص گرایی، اوراق کتاب‌ها افزوده شد و برخی دانش‌ها تبدیل به مسلمات و امور بدیهی گردید. لذا ضرورت ذکر استناد کمتر نگه‌دار شد. پس از آن، نویسندگان شیوه دیگری اتخاذ کردند و آن ذکر مأخذی است که مؤلف در اثرش از آن بهره برده است. یاقوت حموی در مقدمه کتاب بزرگ و گوانقدرش، ارشاد الاریب الی معرفت الادیب، معروف به معجم الادباء، می‌گوید: "من استناد را حذف کردم با آنکه می‌توانستم همه آنها را نقل کنم. ولی چون قصد بر ایجاز و کوتاهی بود فقط مواضع نقل و مأخذ سختم را آوردم" (عزّه، ۱۳۵۲، ص ۱۴-۱۶).

طبیعت رفتار استنادی: آزمون گارفیلد

رفتار استنادی معانی بسیاری دارد (گارفیلد، ۱۹۸۹، ص ۱۲۳). در استفاده از منابع برای نگارش مقالات، معمولاً رفتارهایی بروز می‌کند که اصطلاحاً به آنها رفتار استنادی اطلاق می‌کنند و شامل چگونگی استفاده از منابع، نوع تأکید بر مواد خاص، تکرار کاربرد برخی منابع، گرایش به موتونی که به‌زبانی خاص منتشر شده، و مواردی از این نوع است (خری، ۱۳۸۱، ص ۲).

گارفیلد، برای تشریح طبیعت متغیر رفتار استنادی^۱ (۱۹۷۷، ص ۲۷۲)، آزمونی را به شرح زیر به اجرا در آورد: وی مقاله‌ای از مقالات خود را، که فاقد هر گونه استنادی بود، به دانشجویان خود داد تا به عنوان یک ویواستار مجازی، بر مبنای محتوای مقاله، هر قسمت از متن مقاله را که

فکر می‌کنند باید استنادی در آنجا ارائه شود مشخص کنند. گارفیلد این آزمون را در طی ده سال، دهه ۱۹۶۰، به‌طور مرتب انجام داد و هر بار نتایج مشابهی به‌دست آورد (گارفیلد، ۱۹۷۷، ص ۲۷۲). دانشجویان، در دامنه‌ای متغیر، ضرورت ارائه بین پانزده تا هفتاد و چهار مورد استناد را در جای جای متن، مورد اشاره قرار داده بودند (گارفیلد، ۱۹۹۶، ص ۴۵۱؛ ۱۹۷۷، ص ۲۷۲). میانگین پاسخ‌های آنها ۴۵ بود که این رقم تقریباً نزدیک به تعداد استنادهای واقعی مقاله اصلی گارفیلد^۲ محسوب می‌شد (گارفیلد، ۱۹۷۷، ص ۲۷۲). نوع اطلاعاتی که توسط دانشجویان برای استناد در متن نشانه‌گذاری شده بود متنوع بود و دامنه وسیعی از مقوله‌ها را در بر می‌گرفت، از قبیل: کلمات نامأنوس، تلفیق داده‌ها، و ارجاع به نشریات یا کتاب‌هایی که لزوم استناد به آنها از طریق جملاتی احساس شده بود که بیانگر گریز به آثار نویسندگان دیگر بودند (گارفیلد، ۱۹۹۶، ص ۵۱). گارفیلد دریافت آنچه ممکن است برای دانشجویان مقاطع بالاتر جزء دانش متعارف^۳ محسوب شود، احتمال دارد برای اکثر دانشجویان مقاطع پایین‌تر، امری بدیع باشد که لزوم استناد به آن را در اثر خود، احساس کنند (گارفیلد، ۱۹۹۶، ص ۴۵۰).

عوامل انگیزشی در رفتار استنادی: مطالعه وینکلر

در ارتباط با تشریح رفتار استنادی، مطالعات فراوانی صورت گرفته که یکی از آنها توسط وینکلر^۴ به‌انجام رسیده است (گارفیلد، ۱۹۸۹). وی تحلیلی ستودنی از انگیزه‌های استناد به منابع مختلف، و همچنین مدلی برای رفتار استنادی ارائه داده است. وینکلر ۴۸۴ مأخذ در ۲۰ مقاله شیمی را که توسط ۲۰ نفر از نویسندگان منتخبش (همکاران وی در سی. آر. آی. سی.^۵) نوشته شده بود تحلیل کرد. هدف وی ارزیابی انگیزه‌های استناد و همچنین یافتن دلیل این مسأله بود که چرا برخی منابع مورد استناد قرار گرفته‌اند، اما به‌برخی دیگر استناد نشده است. وینکلر در این پژوهش، تأثیر شناختی^۶ برای استناد به یک منبع را به‌طور کمی مشخص کرد، و اصطلاح آستانه استناد^۷ را برای تعریف پایین‌ترین میزان تأثیر شناختی برای استناد به یک منبع به‌کار برد (گارفیلد، ۱۹۸۹، ص ۱۲۳-۱۲۴).

۱. ۴۱ استناد

2. Common Knowledge

3. Vinkler

4. The Central Research Institute For Chemistry of the Hungarian Academy of Sciences

5. Cognitive pressure

6. Citation threshold

وینکلر، بنا به مشاهداتش، عوامل انگیزشی نویسندگان مورد تحقیق خود را در دو گروه دسته‌بندی کرد. گروه اول، انگیزش‌های حرفه‌ای^۱ که به ارتباط نویسنده استنادکننده و پژوهش وی مربوط است. مطابق این تعریف، استناد به مطلبی به دلیل تردید در محتوای آن یا به منظور کسب اعتبار به دلیل انگیزش‌های حرفه‌ای صورت می‌گیرد. انگیزش‌های مستندسازی^۲ (این که با استناد به منابع، مووری بر متون مرتبط با موضوع تحقیق صورت گیرد)، انگیزش‌های کاربردی^۳ (که نویسنده با هدف ارائه بخشی از اثر یا همه اثر، آن را مورد استناد قرار می‌دهد)، و انگیزش‌های تأییدی^۴ (به این معنی که نویسنده به منبعی استناد می‌کند تا نتایج پژوهش خود را تأیید کند)، سه زیر شاخه از انگیزش‌های حرفه‌ای هستند. به زعم وینکلر، این انگیزش‌ها به جنبه‌های نظری و عملی پژوهش ارتباط می‌یابند. گروه دوم، انگیزش‌های پیوندی^۵ هستند که از پیوند میان نویسنده استنادکننده با نویسندگان استنادشونده نشأت می‌گیرد. همه عوامل شخصی، اجتماعی، یا محیطی در انگیزش‌های پیوندی ایفای نقش می‌کنند.

وینکلر نشان داد که از ۴۸۴ استناد مورد تحلیل، ۸۱ درصد به دلیل انگیزش‌های حرفه‌ای، ۱۷ درصد، هم به دلیل انگیزش‌های حرفه‌ای و هم به دلیل انگیزش‌های پیوندی، و تنها دو درصد، فقط به خاطر انگیزش‌های پیوندی مورد استناد قرار گرفته‌اند. استناد به انگیزش‌های مستندسازی، از بیشترین فراوانی در زیر مجموعه انگیزش‌های حرفه‌ای برخوردار بود. پس از آن انگیزش‌های کاربردی به عنوان دومین انگیزش رایج در زیر گروه انگیزش‌های حرفه‌ای شناخته شد. وینکلر همچنین دریافت که انگیزش‌های تأییدی نقش مهمی در راهبردهای استنادی نویسندگان دارند. وینکلر همچنین گزارش کرد که انگیزش‌های پیوندی، نسبت به انگیزش‌های حرفه‌ای، نقش کمتری در تعیین رفتار استنادی ایفا می‌کنند، و مشخص شد که ۴۰ درصد از نویسندگان مورد مطالعه وینکلر ارتباط حرفه‌ای با نویسندگان مورد استناد خود دارند یا خواهند داشت (گارفیلد، ۱۹۸۹، ص ۱۲۴).

1. Professional motivations
2. Documental motivations
3. Implicational motivations
4. Confirmational motivations
5. Connectional motivations

دلائل استناد

همان‌طور که مطالعه وینکلر و آزمون گارفیلد نیز تأیید کرده‌اند، عوامل متعددی می‌توانند رفتار استنادی نویسندگان را تحت الشعاع قرار دهند. از متغیرهای اجتماعی و روانی گرفته تا مخاطبان مورد نظر، دامنه و هدف‌های نوشته علمی، چگونگی برداشت و تصور از دانش عمومی در حوزه‌های مختلف، میزان اشراف نویسندگان به منابع حوزه مورد پژوهش، چگونگی دسترس‌پذیری منابع، مشکلات زبانی، برخی سهل‌انگاری‌های متداول، و جز آن (حقیقی، ۱۳۸۱، ص ۲۲۱). بر رفتار استنادی نویسندگان تأثیرگذار هستند. بنابر این، انگیزه‌های استناد ممکن است از فرهنگی به فرهنگ دیگر، از شخصی به شخص دیگر، و حتی از زمانی به زمان دیگر متفاوت باشد. به این معنا که ممکن است اندیشه یا فکری در جامعه‌ای به عنوان امری بدیع تلقی شود و در جامعه دیگر جزو مسلمات به‌شمار آید. یا همان امر در مقطع زمانی خاصی برای یک جامعه بدیع و در مقطع زمانی دیگری بدیهی باشد. حتی سطح معلومات و دانش افراد بر فرایند استناد تأثیرگذار است. خرمی (۱۳۶۲، ص ۱۱) نیز معتقد است که: "نویسندگان به‌آثاری که ربطی موضوعی با نوشته آنان دارد ارجاع می‌دهند و بدین وسیله کار خود را اعتبار می‌بخشند، به‌عنوان شاهد از آنها استفاده می‌کنند تا سخن خود را تأیید کنند، یا تفاوت رویکرد آنها را با نقطه نظر خویش بیان می‌دارند."

همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد، وینکلر انگیزه‌های استناد را به دو گروه عمده انگیزه‌های حرفه‌ای و انگیزه‌های پیوندی تقسیم کرده است (گارفیلد، ۱۹۸۹). لورا برد نیز دو دلیل را به عنوان انگیزه‌های استناد مطرح می‌کند: استناد به‌اثری پیشین به منظور کسب احترام و اعتبار، و استناد به‌آثاری که نظر نویسندگان آنها کاملاً هماهنگ با دیدگاه‌ها و انتظارات مخاطبان باشد. مورامسک و موروگسان نیز انگیزه‌های رویکرد به‌استناد را در چهار طبقه نظام یافته ارائه کرده‌اند که عبارتند از: انگیزه‌های ادراکی یا عملکردی، انگیزه‌های سازمان یافته (مطلق)، یا بدون سازمان (بدون منطقی)، انگیزه‌های تکاملی یا الحاقی، و انگیزه‌های تأییدی و تکذیبی. اوپنهایم و رن نیز در بررسی دلائل استناد هفت علت را برشمرده‌اند: پیشینه موضوع (زمینه تاریخی)، توصیف آثار مرتبط با موضوع، عرضه برخی یافته‌ها، عرضه اطلاعات یا داده‌هایی به‌منظور مقایسه، استفاده از اصول نظری، استفاده از روش‌ها و فنون، اشاره به نظریه‌ای که دیگر کاربرد ندارد (مدیر امانی، ۱۳۸۱، ص ۱۷۹).

اما عمده‌ترین دلایل استناد را گارفیلد (۱۹۹۶) در پانزده مقوله، به‌شرح زیر، بیان کرده است:

۱. تجلیل از پیشکوتان
 ۲. اعتباربخشی به آثار مرتبط (تجلیل از همکاران). به‌نظر می‌رسد منظور استناد افراد معتبر به آثار همترازان خود و حتی کسانی است که در مرتبه علمی پایین‌تری قرار دارند. بدیهی است استناد افراد موثق و معتبر، موجب اعتباربخشی به آثار مورد استناد می‌شود.
 ۳. شناسایی روش پژوهش، ابزارها، و جز آن
 ۴. ارائه زمینه‌های مطالعاتی
 ۵. اصلاح اثر خود
 ۶. اصلاح اثر دیگران
 ۷. نقد آثار پیشین
 ۸. اثبات ادعا
 ۹. آگاه‌سازی محققان از آثار در دست انتشار
 ۱۰. هدایت مخاطبان به آثاری که به‌طور نامطلوبی انتشار یافته و نمایه‌سازی شده‌اند یا مورد استناد قرار نگرفته‌اند.
 ۱۱. سندیت‌بخشی به داده‌ها و مقوله‌های مسلم، بدیهیات و جز آن
 ۱۲. رسمیت‌بخشی به آثار بنیادی که در آنها اندیشه یا مفهومی بدیع مورد بحث قرار گرفته است.
 ۱۳. شناسایی آثار بنیادی که به‌تیین مفاهیمی چون بیماری هوجکین^۱، قانون پارتو^۲، واکنش فریدل-کرافتز^۳ و غیره، مبادرت کرده‌اند.
 ۱۴. انکار آثار یا اندیشه‌های دیگران (دعای منفی)
 ۱۵. منازعه با دعای دیگران (تجلیل منفی)
- نظریه‌های بسیاری در زمینه رفتار استنادی وجود دارد و تاکنون دلایل بسیاری را برای

1. Hodgkin's Disease

2. Pareto's law

3. Friedel – Crafts Reaction

استناد بر شمرده‌اند. با این همه، احتمالاً، هرگز گونه‌شناسی کاملی از رفتار استنادی ارائه نخواهد شد، زیرا همیشه انگیزه‌های جدیدی وجود خواهند داشت که رفتارهای استنادی را دالت کنند (گارفیلد، ۱۹۹۸، ص ۷۲).

کاربرد استناد

ارجاع به منابع مورد استفاده در شکل‌گیری اثر، هم باعث اعتباربخشی به اثر تألیفی یا تحقیقی می‌شود و هم جلوه‌ای از امانت داری مؤلف را به‌نمایش می‌گذارد (خری، ۱۳۸۱، ص ۶۸-۶۹). از سوی دیگر، فهرست منابع مورد استناد، راهکار مناسبی برای هدایت مخاطبان به سرچشمه اصلی اندیشه‌ها، یافته‌ها، و داده‌های ارائه شده در متن است (ریاضی^۱، ۲۰۰۰، ص ۶۶).

جیل هیوسی^۲ و راجر هیوسی^۳ (۱۹۹۷، ص ۱۰۳)، از دیگر فواید استناد صحیح و اصولی در متن، و ارائه بهینه فهرست منابع مورد استناد را کمک به خواننده برای تمیز اندیشه‌ها و یافته‌های محقق یا مؤلف از اندیشه‌ها و اطلاعات وام گرفته از آثار دیگران برشمرده و متذکر شده‌اند که انعکاس صحیح و به‌هنگام منابع مورد استناد در اثر می‌تواند مخاطب را با سرعت و سهولت به سرچشمه اصلی اندیشه‌ها و اطلاعات بیان شده در متن هدایت کند.

اما مهم‌ترین کاربرد استنادها در مطالعات، تحلیل استنادی و همچنین نمایه استنادی است (مک اینیس و سیمز، ۱۹۸۸، ص ۲۴۵). پیگیری خط سیر و تحول یک اندیشه در طول زمان، نمایه‌سازی بر مبنای اشتراک مآخذ آثار و به‌طور کلی مطالعات تحلیل استنادی، با اتکا به وجود رابطه مفهومی واقعی میان منابع مورد استناد و متن میسر می‌شود (خری ۸۰-۱۳۷۹). استنادها همچنین می‌توانند به‌عنوان نمادهایی برای رعایت حق مالکیت معنوی پدیدآورندگان و صاحبان اندیشه مورد بهره‌برداری قرار گیرند (مک اینیس و سیمز، ۱۹۸۸، ص ۲۴۶).

آسیب‌شناسی^۴ استنادها

استناد بد یا ناصحیح به منابع مورد استفاده، مشکلی دیرین را برای محققان، دانشمندان، و

1. Riaz

2. Jill Hussey

3. Roger Hussey

۴. این اصطلاح را نخست آقای محمود حقیقی (۱۳۸۱) در این مورد به‌کار برده است.

همین‌طور کتابداران سبب شده است. نام‌های بسیاری برای این پدیده وجود دارد که ارجاعات ناصحیح، استناد بد، استناد ناصحیح، ارجاع ناقص، خطای کتابشناختی، استناد ناقص و غیره از آن جمله‌اند (پدرسون^۱، ۲۰۰۱).

ریز^۲ (۲۰۰۱) در پژوهش خود به‌پاره‌ای از اشتباهات رایج در نظام‌های استناد آثار اشاره کرده است. آوردن تعداد زیادی استندهای نامرتبط و تکراری، حذف یا از قلم انداختن مقالات مهم که در تألیف مقاله نقش بنیادی داشته‌اند، دعوی نادرست پیشگام بودن در گزارش‌دهی یک مشاهده، از جمله این اشتباهات هستند. ناوارو^۳ (۱۹۹۹) نیز مآخذ مقالات دو مجله پزشکی داخلی به‌زبان اسپانیایی را مورد پژوهش قرار داده و به‌این نتیجه رسیده است که ۷۴/۵ درصد مآخذ به‌زبان آلمانی و ۴۶/۶ درصد مآخذ به‌زبان فرانسوی، بدون آنکه به‌اصل منبع، به‌زبان اصلی، مراجعه شده باشد، مورد استناد قرار گرفته‌اند.

عزیزی و همکاران (۱۳۸۰) در پژوهشی به‌بررسی کیفیت ذکر منابع در مقالات مجلات علمی-پژوهشی در ایران پرداخته و به این نتیجه رسیده‌اند که در ۷۶ درصد منابع مورد بررسی، اشتباه وجود دارد. آنها نتیجه‌گیری کرده‌اند که احتمالاً، عدم تجانس زبان مادری و زبان علمی، در دسترس نبودن اصل منابع در ایران، و عدم آگاهی نویسندگان به‌اهمیت ذکر صحیح منابع، از عوامل مؤثر در ایجاد این وضعیت است.

گارفیلد (۱۹۸۰، ص ۵۰۳) با اشاره به مشکلاتی چون سرقت ادبی^۴، جعل، مضایقه، یا پنهان کردن داده‌های یک سند، عنوان می‌کند که چنین رفتارهای انحرافی در عرصه علم، گرچه اندک، اتفاق می‌افتد. وی اضافه می‌کند که بخش بزرگی از رخداد چنین مسائلی به‌فرهنگ خود علم مربوط می‌شود. هرچه به‌اینکار و اصالت علمی ارزش بیشتری داده شود و پیشرفت افراد در عرصه علم، منوط به‌کشفیات جدید و خلاق باشد، و متفکر خلاق در میان معاصرانش به‌رسمت شناخته شده و مورد تشویق قرار گیرد، ضریب رخداد چنین رفتارهای انحرافی افزایش می‌یابد؛ زیرا هر دانشجو یا استاد دانشگاهی ممکن است از تفکر خلاقانه برخوردار نباشد. رابرت مرتن، جامعه‌شناس دانشگاه کلمبیا، معتقد است که سرقت ادبی، و دیگر اشکال رفتارهای انحرافی مانند آن، راهی است که تعداد اندکی از محققان برمی‌گزینند تا تنش میان

1. Pedersen

2. Reyes

3. Navarro

4. Plagiarism

مطالبه اصالت علمی و قابلیت واقعی آنها به عنوان یک محقق را مرتفع کنند (گارفیلد، ۱۹۸۰، ص ۵۰۳-۵۰۴). به عبارت دیگر، گاه تفاوت میان آنچه محققان هستند با آنچه آرزو دارند باشند باعث انگیزش آنها برای ارتکاب سرقت ادبی و دیگر رفتارهای انحرافی مشابه می شود.

با این همه، برخی استنادهای نادرست را صرفاً ملال آور می دانند، اما بسیاری از محققان، آن را از پدیده های زمان بر و منحرف کننده مسیر تحقیق برمی شمارند. استنادهای نادرست، همچنین مشکلات اقتصادی یا پیامدهایی که می تواند با پول اندازه گیری شود، ایجاد می کنند. هر تلاشی که برای شناسایی و تصحیح یک استناد نادرست صورت می گیرد، قطعاً محققان و پژوهشگران را متحمل هزینه هایی، به ویژه هزینه های زمانی می کند. به جرأت می توان گفت که فرایند اصلاح استنادهای غلط فرایند هزینه بری است (پدرسون، ۲۰۰۱).

با توجه به اهمیت استناد در مطالعات استنادی و همچنین ارزش نمایه های استنادی در فرایند بازایی اطلاعات، به جرأت می توان گفت که خطاهای استنادی بر فعالیت های کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی نیز تاثیر گذار هستند. گارفیلد (۱۹۹۰، ص ۳۶۷) معتقد است که صحت استنادها هم بر فعالیت بخش تأمین مدرک (امانت بین کتابخانه ای) و هم بر فعالیت سندپردازی منابع مورد استناد در آثار تاثیر دارد.

به زعم پدرسون (۲۰۰۱)، بخشی از زیان های ناشی از استنادهای نادرست، در نهایت، متوجه بخش مرجع کتابخانه می شود، بخشی که بیشترین هزینه های افزوده را تحمل می کند و خود بر چرخه تورمی کتابخانه می افزاید. وی عنوان می کند که هزینه شناسایی هر استناد نادرست، به وسیله کارکنان مرجع در کتابخانه ملی پزشکی امریکا، به نرخ دلار سال ۱۹۸۰، سه دلار و سی و هفت سنت برآورد شده است، که به نرخ دلار سال ۱۹۹۶ سه دلار و نود و چهار سنت است. وی معتقد است که بخش دیگری از کتابخانه که از تبعات استناد غلط متضرر می شود، بخش امانت بین کتابخانه ای است. زیرا گاهی برخی درخواست ها، برای تأمین مدرکی از کتابخانه های دیگر، مبتنی بر استنادهای غلط شکل گرفته اند، که این خود فرایند هزینه بری را برای بخش تأمین مدرک ایجاد می کند. چنین درخواست هایی وقتی وارد جریان کاری می شوند معمولاً در مسیر حرکت خود مشکلات عدیده ای را ایجاد می کنند. این قبیل درخواست ها عموماً از کارکنان دون پایه به کارکنان بلند پایه جریان می یابد تا مشکل استناد تصحیح گردد و منبع از دیگر کتابخانه ها سفارش داده شود. در بسیاری مواقع ممکن است پس از اصلاح استناد، مشخص شود که منبع واقعی در همان کتابخانه مبدأ وجود دارد و نیازی به تأمین آن از دیگر

کتابخانه‌ها نیست. پدروسون (۲۰۰۱) می‌افزاید: "به جرات می‌توان ادعا کرد که هزینه اختصاص یافته به هر یک از درخواست‌هایی از این نوع، بالاتر از هزینه درخواست‌های دیگر است." با توجه به نتایج پژوهش‌های انجام شده، و در نظر گرفتن انواع خطاهای استنادی، شاید بتوان این گونه خطاها را به دو دسته کلی تقسیم کرد:

الف. خطاهای محتوایی

ب. خطاهای صوری

خطاهای محتوایی

اگر بپذیریم که رفتارهای استنادی طبیعت متغیری دارند (گارفیلد، ۱۹۷۷، ص ۲۷۲)، شاید بتوان گفت خطاهایی که از نظر محتوایی در فرایند استناد رخ می‌دهند نیز طبیعت متغیری دارند؛ و اگر بپذیریم که احتمالاً هرگز گونه‌شناسی کاملی از رفتار استنادی ارائه نخواهد شد، شاید بتوان ادعا کرد که هرگز گونه‌شناسی کاملی از خطاهای محتوایی نیز ارائه نخواهد شد. و با توجه به نتایج پژوهش‌های انجام شده و بررسی متون، به برخی از رایج‌ترین خطاهای محتوایی می‌توان چنین اشاره داشت:

۱. ذکر نکردن منبع مورد استناد به قصد سرقت ادبی،
۲. ذکر نکردن منبع واسطه و استناد به منبع اصلی بدون اینکه مراجعه‌ای به آن صورت گرفته باشد در واقع این نوع حذف تعددی حلقه‌های واسطه استناد یا میان بر زدن، در نقل حدیث نیز وجود داشته و از آن به "دروغ مفتسر" تعبیر شده است (خزری، ۱۳۶۲، ص ۱۷)،
۳. انتقال اشتباهات استنادی موجود در منابع واسطه به زنجیره‌های بعدی استناد، به دلیل عدم مراجعه به منبع اصلی و اکتفا به منابع واسطه، به طور مثال، ممکن است نقل قولی در یک منبع، به اشتباه، به شخصی نسبت داده شود. هر بار که این نقل قول با مراجعه به آن منبع خاص، مورد استناد قرار می‌گیرد، این اشتباه از زنجیره‌ای به زنجیره بعدی استناد انتقال می‌یابد. بدیهی است تا زمانی که به منبع اصلی نقل قول رجوع نشود، این خطای تصحیح نشده، به طی مسیر خود در زنجیره استناد ادامه خواهد داد. حقیقی (۱۳۸۱، ص ۲۲۷) معتقد است که این سهل انگاری‌ها در حالی صورت می‌پذیرد که غالباً با درج اطلاعات کتابشناختی منبع اصلی، چنان وانمود می‌شود که بهره‌گیری مستقیم از

- منبع اصلی به عمل آمده است،
۴. استناد به منبعی بدون مراجعه به آن و حتی در مواردی بدون وجود خارجی (به ویژه در استناد به منابع به زبان های دیگر)،
 ۵. استناد کذب به افراد موثق، به این ترتیب که نقل قول، مطلب یا نظریه ای را به دروغ به افراد معتبر نسبت می دهد و به آن استناد می کند. در مبحث روایت احادیث نیز، این نوع استناد، تحت مقوله «جعل حدیث» مطرح است،
 ۶. جعل داده ها و اطلاعات یک سند،
 ۷. نادیده گرفتن و پنهان کردن داده ها و اطلاعات یک سند،
 ۸. عدم اشراف به موضوع مورد استناد،
 ۹. عدم تسلط کافی به متن مورد استناد که می تواند لفظی یا محتوایی باشد،
 ۱۰. عدم تسلط بر مهارت های نوشتاری یا فقدان قدرت بیان، که ره آورد آن می تواند ناتوانی در ایجاد پیوند مطلوب میان متن و مطلب مورد استناد باشد، در این گونه مواقع معمولاً فرایند استناد به پدیده چسب و قیچی^۱ منحصر می شود،
 ۱۱. ناتوانی در بازگویی صحیح و موجز اطلاعات مترکّم مأخذ (حقیقی، ۱۳۸۱، ص ۲۲۷) یا به عبارت دیگر، ناتوانی در بیان مبنیاتوری مطالب مورد استناد،
 ۱۲. عدم تشخیص زمان صحیح استناد (گارفیلد، ۱۹۹۷)،
 ۱۳. عدم تشخیص جایگاه صحیح استناد،
 ۱۴. عدم توانایی در بهره گیری بجا و مناسب از شکل های مختلف استناد (مانند نقل قول مستقیم و غیرمستقیم).

خطاهای صوری

خطاهای صوری آن دسته خطاهایی هستند که خواسته یا ناخواسته در اطلاعات کتابشناختی سند، یا در متن یا در فهرست مأخذ و پانویس ها، رخ می دهد. این قبیل خطاها بسته به نوع و قواعد شیوه استنادی که توسط پدیدآورنده مورد استفاده قرار می گیرد، ممکن است متفاوت باشد. اما عمده ترین آنها عبارتند از:

۱. خطاهای مربوط به استناد در متن، این خطاها بسته به این که نظام استناد درون‌متنی باشد یا برون‌متنی، پرمبنای توالی استناد باشد یا پرمبنای نظام "نام-سال" یا "نظام نام-صفحه‌شمار" متفاوت است. اما خطای صوری رایج در همه این نظام‌ها مربوط به جایگاه عبارت یا شماره استناد است.
۲. خطاهای مربوط به سطوح توصیف در مآخذ یا پانویس‌ها، شامل حذف عمدی یا سهوی یک یا چند سطح توصیف، مانند عنوان، پدیدآورنده، وضعیت نشر و غیره، حشو یا نقص در سطوح توصیف، ثبت اطلاعات نادرست در هر سطح توصیف، عدم رعایت جایگاه هر سطح توصیف و از این قبیل.
۳. خطاهای مربوط به علائم سجاوندی در مآخذ یا پانویس‌ها: شامل حذف تعمودی علائم خاص هر قیله، به‌کار بردن علائم نادرست، و از این قبیل.
۴. خطاهای مربوط به ترتیب حضور منابع در فهرست مآخذ یا پانویس‌ها.

شیوه‌های استناد

استناد هم‌عمر تألیف است، اما شیوه‌هایی که امروزه برای استناد به‌کار می‌رود نسبتاً جدید است (حرزی، ۱۳۸۱، ص ۹۶). در واقع فرمول‌بندی استنادها در دوره سوم ریزمن، یا دوره معطوف به‌غیر، اتفاق افتاد (مک‌اینیس و سیمز، ۱۹۸۸، ص ۲۴۵).

مهراد در مطالعه خود دریافته است که به‌زعم دانشجویان، از نظر استادان نه‌تنها روش استناد دارد واحدی وجود ندارد، بلکه اعضای هیأت علمی یک گروه آموزشی نیز روش‌های متفاوتی را توصیه می‌کنند (مهراد، ۱۳۷۲، ص ۳۰۸).

شیوه‌های استناد، رویکردهای استنادی برای استناد به‌منابعی هستند که مؤلف در تدوین اثر خود از آنها بهره گرفته است. این شیوه‌ها راهکارهایی را برای استناد به‌منابع در داخل متن و همین‌طور فهرست مآخذ ارائه می‌دهند (دانشگاه ویسکانسین مدیسن^۱، ۲۰۰۱). پیروی از این رویکردهای استنادی، در امر استناد، می‌تواند از وقوع بخشی از خطاهای استنادی، به‌ویژه خطاهای صوری، پیشگیری کند.

منابع مختلف دسته‌بندی‌های مختلفی از این شیوه‌ها ارائه کرده‌اند. کرایم^۲ (۲۰۰۱، ص ۶۸)

1. The University of Wisconsin-Madison Writing Center

2. Crame

عنوان کرده است که دو گروه عمده از نظام‌های استناد وجود دارند که در دانشگاه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند. اولی تحت عنوان "نظام ونکوور"^۱، نظام شماره‌گذاری^۲ استنادها در متن و ارائه یادداشت‌ها در پایان فصل یا مقاله است. دومی، "نظام هاروارد"^۳ نام دارد و در گستره وسیعی از رشته‌های علوم مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد. در این، نظام برای استناد در متن از نام پدیدآورنده و تاریخ نشر در داخل کمانک استفاده می‌شود و فهرست منابع مورد استناد نیز در پایان اثر ارائه می‌شود.

جیل هیوسی و راجر هیوسی (۱۹۹۷، ص ۱۰۳) نیز بسته به اینکه منابع در فهرست مآخذ برحسب نظم عددی یا الفبای سرشناسه مرتب شوند، به دو نظام فوق‌الذکر اشاره کرده‌اند. آنها متذکر شده‌اند که شیوه هاروارد بیشتر در علوم اجتماعی، علوم انسانی، و برخی علوم زیستی کاربرد دارد و نظام ونکوور نیز به‌طور عمده در علوم کاربردی از قبیل شیمی، علوم رایانه، ریاضیات، و فیزیک مورد استفاده قرار می‌گیرد.

اوثرمن^۴ (۲۰۰۱، ص ۲۰۷-۲۰۸) نیز در حوزه پرستاری و مراقبت‌های پزشکی، به دو نظام عمده اشاره کرده است. اولی نظام توالی استناد^۵ است، که در آن از اعداد برای نشان دادن استنادها در متن و همچنین ترتیبشان در فهرست مآخذ استفاده می‌شود. دومین نظام، نظام "نام - سال"^۶ است که در متن از نام پدیدآورنده و سال انتشار در داخل کمانک، برای استناد استفاده می‌شود. در این نظام، استنادها با نظم الفبایی در فهرست مآخذ مرتب می‌شوند.

در راهنمای نویسندگان دانشگاه ویسکانسین مدیسن (۲۰۰۱) آمده است که سازوکارهای استناد از شیوه‌ای به شیوه دیگر متفاوت است، اما دو نظام اصلی وجود دارد که اولی استنادها را به صورت ارجاعات معترضه در متن^۷، و دومی در یادداشت‌ها، ارائه می‌دهد.

استاندارد ۶۹۰ ایزو (۱۹۸۷) نیز سه روش استناد ارائه داده است:

۱. روش ارجاعات عددی^۸

در این روش منابع به ترتیبی که مورد استناد قرار می‌گیرند شماره‌گذاری شده و به همان

1. Vancouver system

2. Numbering system

3. Harvard system

4. Oerman

5. Citation-sequence system

6. Name-year system

7. Parenthetical (in text) references

8. Numeric references method

ترتیب در فهرست مآخذ ظاهر می‌شوند. به‌همین منیع صرف‌نظر از تعداد دفعات استناد، تنها یک شماره اختصاص داده می‌شود، اعداد نیز در متن، به‌صورت زیرنوشت^۱ یا داخل کروشه، ظاهر می‌شوند.

۲. روش یادداشت‌های جاری^۲

در این روش نیز اسنادها به‌صورت پیاپی شماره‌گذاری شده و به‌یادداشت‌ها ارجاع داده می‌شوند. این یادداشت‌ها ممکن است اطلاعات دیگری جز اسنادها را نیز در بر داشته باشند. در این روش، یک منبع به‌ازاء هر بار استناد، یک شماره می‌گیرد، اعداد نیز در متن به‌صورت زیرنوشت یا داخل کروشه نشان داده می‌شوند.

۳. روش سرشناسه و تاریخ^۳

در این روش، عنصر سرشناسه منبع مورد استناد، تاریخ نشر، و در صورت لزوم، شماره صفحه، داخل کمانک، در متن ظاهر می‌شوند. ترتیب حضور منابع در فهرست مآخذ نیز، مبتنی بر نظم الفبایی است.

حرری (۱۳۸۱، ص ۹۶) شیوه‌های استناد را به‌دو گروه عمده، استناد «برون‌متنی» و استناد «درون‌متنی» تقسیم کرده است. وی عنوان کرده است که در شیوه‌های استناد برون‌متنی، همان‌گونه که از نام آن برمی‌آید، سند مورد ارجاع در جایی خارج از متن - اعم از پایین صفحه، پایان فصل، یا انتهای متن - درج می‌شود و در متن تنها نشانه و نمادی، که معمولاً عدد است، سند مورد نظر را مشخص می‌کند. در شیوه‌های استناد درون‌متنی نیز مشخصات کوتاهی از مآخذ در داخل کمانک در متن ارائه می‌شود. این شیوه تقسیم‌بندی، جامع‌ترین روشی است که محقق در بررسی متون مشاهده کرده است. زیرا در برخی از تقسیم‌بندی‌های فوق‌الذکر نمی‌توان جایگاهی برای شیوه‌ای چون ام. ال. ای (شیوه انجمن زبان نوین امریکا) که به‌شیوه نام - صفحه‌شمار معزوف است، در نظر گرفت. اما این شیوه، در تقسیم‌بندی حرری، به‌سادگی در گروه اسنادهای درون‌متنی جای می‌گیرد. همچنین در برخی از تقسیم‌بندی‌ها، جایگاه شیوه ویکوور (راهنمای نویسندگان، ۲۰۰۱) و در برخی جایگاه شیوه شیکاگو (اونرمن، ۲۰۰۱، ص ۲۰۷-۲۰۸) مورد ابهام است، اما در تقسیم‌بندی حرری، این دو شیوه به‌سادگی در گروه

1. Superscript

2. Running notes

3. First element and date method

شیوه‌های استناد برون‌متنی جای می‌گیرند.

مقتضیات رشته‌ای در شیوه‌های استناد

اغلب شیوه‌های استناد مبتنی بر مقتضیات رشته‌ای تدوین شده‌اند (دانشگاه ویسکانسین مدیسن، ۲۰۰۱). به‌طور مثال شیوه انجمن روانشناسی آمریکا (ای. پی. ای.) برای آثار حوزه علوم اجتماعی و رفتاری، و شیوه ونکوور و کتابخانه ملی پزشکی آمریکا (ان. ال. ام) برای استفاده در آثار علوم پزشکی، شکل گرفته‌اند. از سوی دیگر، در شاخه‌های مختلف علوم از شیوه‌های استناد مختلفی استفاده می‌شود. راهنمای نویسنده دانشگاه ویسکانسین مدیسن (۲۰۰۱) سه عامل: مقتضیات رشته‌ای، استاندارد محل تحصیل یا نشریه، و ترجیح فردی را به‌عنوان عوامل تعیین‌کننده در انتخاب شیوه استناد مناسب برای یک اثر نام برده است. به‌نظر می‌رسد در این میان عامل اول از نقش اساسی‌تری برخوردار باشد، زیرا محل تحصیل، نشریه و حتی انتخاب خود فرد نیز تابع مقتضیات رشته‌ای است.

با وجود این که اغلب شیوه‌های استناد مبتنی بر مقتضیات رشته‌ای تدوین شده‌اند، به‌نظر می‌رسد در پاسخ به این سؤال که کدام شیوه استناد متناسب با کدام حوزه تخصصی است، قطعیتی وجود ندارد. به‌طور مثال، در بسیاری منابع شیوه «ای. پی. ای.» یا همان شیوه انجمن روانشناسی آمریکا جزء شیوه‌های متناسب با حوزه علوم اجتماعی و رفتاری (دانشگاه ویسکانسین مدیسن، ۲۰۰۱) به‌شمار آمده است، اما به‌کارگیری آن در حوزه پرستاری (اوترمن، ۲۰۰۱، ص ۲۰۹) نیز رایج است.

در راهنمای نویسنده دانشگاه ویسکانسین مدیسن (۲۰۰۱) استدلال جالبی درباره میزان اهمیت کلمات و ساختار نحوی متن مورد استناد و انتخاب شیوه استناد مطرح شده است. در این راهنما آمده است که میان نقل قول مستقیم از یک منبع و ارجاع به آن تفاوت وجود دارد. این تفاوت شاید به‌نظر اندک باشد اما مهم است، زیرا میزان تأکید بر هر یک از این دو عمل، انتخاب شیوه‌های استناد متفاوتی را می‌طلبد. معمولاً نویسنده زمانی از نقل قول مستقیم بهره می‌گیرد که احساس می‌کند مؤلف اصلی مطلب را به‌ نحو مطلوب، خردمندانه، خلاق، و موجز بیان کرده است؛ لذا ترجیح می‌دهد مطلب را با همان ساختار نحوی و معنایی به مخاطب خود انتقال دهد. این مسأله در رشته‌های علوم انسانی مانند تاریخ و ادبیات بسیار مهم است، زیرا در این حوزه‌ها کلمات نیز، به‌اندازه بار معنایی که منتقل می‌کنند، واجد اهمیت هستند. بنابر این،

نخستین شیوه استادی که در حوزه علوم انسانی اهمیت می‌یابد شیوه انجمن زبان مدرن امریکا (ام. ال. ای) است، زیرا در این شیوه پس از نقل قول مستقیم از یک منبع، شماره صفحات به تنهایی ظاهر می‌شود. در رشته‌های علمی از نقل قول مستقیم کمتر استفاده می‌شود، و ارجاع به آثار مورد استناد کاربرد بیشتری دارد. هدف از مراجعه به آثار دیگران، استفاده از یافته‌ها و نتایج پژوهش‌های پیشین است. در واقع، در این قبیل رشته‌ها کلمات و ساختار نحوی نویسنده اثر مورد استناد اهمیت چندانی ندارد، بلکه یافته‌ها و نتایج پژوهش‌ها حائز اهمیت هستند. بنابر این، در شیوه انجمن روانشناسی امریکا (ای. پی. ای) نام نویسنده و تاریخ نشر اثر مورد استناد، اغلب بدون شماره صفحه، بعد از بیان مطلب می‌آید. لذا می‌توان گفت که این شیوه مناسب رشته‌های علمی است.

معرفی چند شیوه استاندارد

هر شیوه استاندارد، معمولاً، دارای قواعد مشخصی برای استناد در متن، ساختار مآخذ، و همچنین تنظیم فهرست منابع مورد استناد است. در این بخش در چارچوب تقسیم‌بندی خُری از شیوه‌های استناد (۱۳۸۱، ص ۹۶) به تعریف دو دسته اصلی شیوه‌های استناد مبادرت می‌شود.

شیوه‌های استناد برون‌متنی

شیوه‌های استناد برون‌متنی شیوه‌هایی هستند که مطابق با قواعد آنها، سند مورد ارجاع در جایی خارج از متن - اعم از پایین صفحه، پایان فصل، یا انتهای متن - درج می‌شود و در متن تنها نشانه و نمادی، که معمولاً عدد است، سند مورد نظر را مشخص می‌کند (خُری، ۱۳۸۱، ص ۹۷). مطابق این تعریف، شیوه‌های استناد شیکاگو و ویکتور در این تقسیم‌بندی قرار می‌گیرند، که شرح آنها در ادامه خواهد آمد.

شیوه‌های استناد درون‌متنی

شیوه‌هایی که مطابق قواعد آنها، مشخصات کوتاهی از مآخذ، پس از نقل مطلب در متن نوشته، ارائه می‌شود (خُری، ۱۳۸۲، ص ۹۷) شیوه‌های استناد درون‌متنی هستند. شیوه‌های انجمن روانشناسی امریکا (ای پی ای) و شیوه انجمن زبان مدرن امریکا (ام. ال. ای) در این تعریف می‌گنجد، که جزئیات آنها در صفحات بعد آمده است.

بخش دوم:

شیوه‌های استناد

فصل اول

شیوه‌های استناد برون‌متنی

شیوه‌نامه شیکاگو^۱

شیوه‌نامه استنادی شیکاگو، یا شیوه‌نامه علوم انسانی، توسط دانشگاه شیکاگو تدوین شده است. این شیوه‌نامه بیشتر در حوزه ادبیات، تاریخ، و هنر مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این شیوه، اطلاعات مربوط به منابع مورد استناد در یادداشت‌ها ارائه می‌شود. این یادداشت‌ها که یادداشت‌های ارجاعی نامیده می‌شوند، گاه در انتهای هر صفحه یا در انتهای هر فصل و گاه در انتهای اثر ظاهر می‌شوند. وقتی یادداشت‌های ارجاعی در پایین هر صفحه ظاهر شود، به آنها پانویس یا پانویست و وقتی در انتهای فصل یا اثر می‌آیند به آنها پی‌نویس یا پی‌نوشت گفته می‌شود. با وجود یادداشت‌های ارجاعی، ارائه فهرست مآخذ در پایان اثر امری اختیاری است، به‌ویژه اگر از پی‌نوشت استفاده شود.

استناد به منابع چاپی

ارجاع در متن

۱. در این شیوه، مطالب مورد استناد در متن به وسیله اعداد شماره‌گذاری شده و اطلاعات مربوط به منابع آنها در یادداشت‌ها ارائه می‌شوند. به این شماره‌ها، اعداد ارجاعی می‌گویند.

۲. اعداد ارجاعی، در داخل پرانتز یا کروشه یا به‌صورت زیر نوشت^۱ در جای مناسب خود در متن ظاهر می‌شوند.
۳. اعداد ارجاعی بعد از هر گونه علامت سجاوندی، به‌جز خط تیره، قرار می‌گیرند.
۴. اعداد ارجاعی ممکن است در پایان جمله یا پاراگراف قرار گیرند. این اعداد را نباید بین فاعل و فعل و یا دیگر ارکان جمله قرار داد، زیرا موجب تشتت افکار خواننده می‌شود.
۵. اعداد ارجاعی ترجیحاً به‌دنبال یک نقل‌قول می‌آیند، اعم از اینکه نقل‌قول کوتاه باشد، در بستر متن جریان داشته باشد، یا بلند بوده و در متن خارج نویسی شده باشد.
۶. اعداد ارجاعی را نباید در کنار سر فصل‌های اصلی یا فرعی قرار داد.
۷. به یادداشت‌های مربوط به منابع مورد استناد که در انتهای هر صفحه ظاهر می‌شود پانویس یا پانوشت^۲ گفته می‌شود. در صورت استفاده از پانویس‌ها، منابع مورد استناد در هر صفحه به‌همراه سایر یادداشت‌ها، ذیل همان صفحه می‌آیند. شماره‌گذاری پانویس‌ها می‌تواند در هر صفحه از شماره یک شروع و به‌شماره آخرین یادداشت همان صفحه ختم شود یا به‌طور متوالی در صفحات بعد ادامه یابد.
۸. یادداشت‌های مربوط به منابع مورد استناد که در پایان متن قرار می‌گیرند یادداشت انتهایی^۳، پی‌نویس، یا پی‌نوشت خوانده می‌شوند. پی‌نویس‌ها معمولاً بعد از پیوست‌های اثر و قبل از فهرست مآخذ، به‌توالی استناد در متن اثر، ذیل عنوان «یادداشت‌ها»^۴ می‌آیند. ممکن است یادداشت‌های توضیحی به‌همراه یادداشت‌های ارجاعی در این نظم ظاهر شوند. در صورتی که اثر دارای فصل‌ها یا مقاله‌ها، یا گزارش‌های متعدد با نویسندگان مختلف باشد، پی‌نویس‌ها یا یادداشت‌ها می‌توانند در انتهای هر فصل، مقاله، یا گزارش ظاهر شوند، یا در انتهای اثر بیایند. در صورتی که پی‌نویس‌ها در انتهای اثر ظاهر شوند، می‌توان به‌توالی فصل‌ها، مقاله‌ها، یا گزارش‌ها و ذیل عنوان هر یک، پی‌نویس‌های مربوط را درج کرد. همچنین می‌توان، برای تسهیل فرایند بازیابی یک یادداشت مشخص، در سرصفحه‌ها قید کرد تا معلوم شود که

1. Superscript

2. Footnotes

3. End notes

4. Notes

یادداشت‌های ارائه شده در هر صفحه مربوط به کدام صفحات متن است. نخستین یادداشت و آخرین یادداشت ارائه شده در یک صفحه از پی‌نویس‌ها مشخص‌کننده دامنه صفحات در عنوان هر صفحه در متن است. لازم به ذکر است که سرصفحه‌های پی‌نویس‌ها باید، زیر نظر نویسنده یا ویراستار، در مرحله‌ای از چاپ صورت گیرد که ویرایش‌های فنی و تغییر در صفحه‌آرایی، منجر به کم یا زیاد شدن صفحات اثر نشود.

مثال (فارسی)

استناد فرایندی ذهنی و فرهنگی^۱ و در عین حال عملی اجتماعی است.^۲ فهرست منابع مورد استناد نیز، یکی از مهم‌ترین اجزاء همه آثار تحقیقی و تألیفی است.^۳

مثال (انگلیسی)

There have been efforts to replace mouse inoculation testing with invitro tests, such as enzyme linked immunosorbent assays¹ or polymerase chain reaction,² but these remain experimental.

برخی معایب و محاسن استفاده از پانویس و پی‌نویس

۱. برخی منابع، به دلایل اقتصادی و همچنین زیباشناختی، استفاده از یادداشت‌های انتهایی یا پی‌نویس‌ها را به پانویس‌ها ترجیح می‌دهند.
۲. از آنجایی که یادداشت‌ها باید به‌طور متوالی شماره‌گذاری شوند، در شماره‌گذاری پانویس‌ها که در آن اعداد ارجاعی هر صفحه به‌طور جداگانه در همان صفحه از عدد یک آغاز می‌شود و در همان صفحه خاتمه می‌یابد، هر تغییری در صفحه‌آرایی منجر به تغییر اعداد ارجاعی کلیه صفحات می‌شود.
۳. در نظام مبتنی بر پی‌نویس، به‌دنیال هر نوع یادداشتی که به‌متن افزوده یا کاسته شود، اعداد سراسر متن مقاله یا فصل باید تغییر کند. اما در نظام مبتنی بر پانویس فقط اعداد همان صفحه تغییر می‌یابد.
۴. در نظام مبتنی بر پانویس، دسترسی خواننده به یادداشت‌های مربوط به منابع مورد استناد، هنگام مطالعه متن، آسان‌تر از نظام مبتنی بر پی‌نویس است.

درج منابع در یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

فهرست مآخذ و یادداشت‌های ارجاعی (اعم از پانویس یا پی‌نویس)، از لحاظ نوع اطلاعات تفاوت چندانی با یکدیگر ندارند، برخی تفاوت‌های عمده آنها را که پیشتر جبهه ساختاری دارد می‌توان فهرست‌وار چنین برشمرد:

۱. در یادداشت‌های ارجاعی، نام و نام خانوادگی پدیدآورنده به ترتیب طبیعی می‌آید، اما در فهرست مآخذ این دو جزء وارونه می‌شوند.
 ۲. نقطه‌گذاری یادداشت‌ها و فهرست مآخذ با یکدیگر متفاوت است.
 ۳. از لحاظ فواصل و آغاز سطرها نیز تفاوت‌هایی با هم دارند. نخستین سطر یادداشت ارجاعی، نظیر پاراگراف - باحدود چهار یا شش حرف تورفتگی - آغاز می‌شود و سطرهای بعدی ترتیبی عادی خواهند داشت. اما در فهرست مآخذ، هر مدخل از سطر عادی آغاز می‌شود و سطرهای بعدی دارای چهار یا شش حرف تورفتگی خواهند بود.
 ۴. هر گاه شماره‌های مختلف یک نشریه مورد استفاده قرار گرفته باشد، در فهرست مآخذ، اطلاعات دوره کامل نشریه می‌آید.
 ۵. در یادداشت‌های ارجاعی، شماره صفحه یا صفحات استفاده شده ذکر می‌شود، اما در فهرست مآخذ این اطلاعات تنها در مورد محدوده صفحات مربوط به مقاله‌ها رعایت می‌شود.
- در ادامه، قواعد استناد به مهم‌ترین محمل‌های اطلاعاتی در یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ به تفکیک ارائه شده است:

قواعد استناد به کتاب

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده (گان) کتاب (مؤلف، ویراستار، گردآورنده، و پدیدآورنده سازمانی)

الف. یادداشت‌های ارجاعی

- ابتدا عدد ارجاعی مربوط به منبع مورد استناد با چهار تا شش حرف تورفتگی از سر سطر درج می‌شود.

- سپس نام کوچک و نام خانوادگی پدیدآورنده با پدیدآورندگان به شکل طبیعی نوشته می‌شود.
- در صورتی که تعداد پدیدآورندگان اثری سه یا کمتر باشد، نام همه آنها، به ترتیب درج در اثر اصلی، به شکل طبیعی در عبارت استناد ظاهر می‌شود.
- در صورتی که تعداد پدیدآورندگان چهار یا بیشتر باشد، فقط نام پدیدآورنده اول درج و پس از آن در منابع انگلیسی از (et al) و در منابع فارسی از (و همکاران) یا (و دیگران) استفاده می‌شود.
- بین شرح پدیدآورندگان یک ویرگول و بعد یک فاصله گذاشته و بین دو پدیدآورنده آخر از واو عطف استفاده می‌شود. بعد از شرح پدیدآورنده آخر نیز یک ویرگول قرار می‌گیرد.
- با توجه به اینکه ساختن آغاز برای نام‌ها قواعد خاصی دارد و همچنین استفاده از آغازها در زبان فارسی معمول نیست، مؤلفان تنها در منابع خارجی آن هم در صورتی که در صفحه عنوان اثر نام کوچک مؤلف به شکل آغاز درج شده باشد می‌توانند از آغازها استفاده کنند. در غیراین صورت، ترجیحاً، نام کوچک فرد باید به صورت کامل درج شود.
- در صورتی که اثر فاقد پدیدآورنده باشد، عنوان به جای آن آغازگر عبارت استناد می‌شود.

قالب

۱. یک پدیدآورنده

شماره یادداشت ارجاعی (نقطه، یک فاصله) نام و نام خانوادگی (ویرگول، یک فاصله)

۲. دو پدیدآورنده

شماره یادداشت ارجاعی (نقطه، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده اول (واو

عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده دوم (ویرگول، یک فاصله)

۳. سه پدیدآورنده

شماره یادداشت ارجاعی (نقطه، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده اول

(ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده دوم (ویرگول، واو عطف، یک فاصله)

نام و نام خانوادگی پدیدآورنده سوم (ویرگول، یک فاصله)

۴. بیش از سه پدیدآورنده

نام و نام خانوادگی پدیدآورنده اول (یک فاصله) (در فارسی و همکاران در انگلیسی et al. یا and others) (ویرگول، یک فاصله)

۵. سایر

در صورتی که پدیدآورنده سازمانی وجود داشته یا یک عبارت به جای نام پدیدآورنده ذکر شده باشد، آن را به همان شکل سرشناسه قرار می‌دهیم.

مثال ۱: ۱. مهشید عزیزی،

مثال ۲: ۲. مهشید عزیزی و نازنین مشیری،

مثال ۳: ۳. مهشید عزیزی، نازنین مشیری، و مهرداد فاطمی،

مثال ۴: ۴. مهشید عزیزی، و همکاران،

مثال ۵: ۵. انجمن ویراستاران نشریات علوم پزشکی ایران،

Example 1: 1. James M. McPherson,

Example 2: 2. Liam P. Unwin and Joseph Galloway,

Example 3: 3. Rudolph O. de la Garza, Z. Anthony Kruszcwski, and Tom A. Arciniega,

Example 4: 4. Marta Dorland, et al.,

Example 5: 5. The Cardiac Society of Australia and New Zealand,

نکته

در صورتی که اثری پدیدآورنده مشخصی ندارد، نیازی به استفاده از اصطلاحاتی چون "Anonymous" or "Anon" یا در فارسی کلمه "بی‌نام" یا "مجهول‌المؤلف" نیست. در این گونه مواقع، عنوان به جای پدیدآورنده در نخستین سطح توصیف قرار می‌گیرد

ب. فهرست مآخذ

▪ ابتدا نام خانوادگی پدیدآورنده و سپس نام کوچک وی، به شکل معکوس، درج می‌شود.

▪ در صورتی که اثر دارای سه پدیدآورنده یا کمتر از آن باشد نام همه آنها، به ترتیب

- درج در اثر اصلی، در عبارت استناد نوشته می‌شود.
- شرح پدیدآورندگان همکار به‌شکل طبیعی درج می‌شود، یعنی اول نام کوچک و سپس نام خانوادگی آنها نوشته می‌شود.
 - در صورتی که تعداد پدیدآورندگان همکار چهار یا بیشتر باشد به‌دو صورت می‌توان عمل کرد: یا فقط شرح پدیدآورنده اول را نوشت و پس از آن در منابع انگلیسی از "et al" و در منابع فارسی از "و همکاران" استفاده کرد، یا این که شرح تمام پدیدآورندگان همکار، به‌ترتیبی که در صفحه عنوان آمده درج گردد.
 - بین شرح پدیدآورندگان یک ویرگول و بعد یک فاصله گذاشته و بین شرح دو پدیدآورنده آخر از واو عطف استفاده می‌شود. بعد از شرح پدیدآورنده آخر نیز یک نقطه قرار می‌گیرد. در صورتی که در اسامی خارجی از آغازها استفاده شده باشد بهتر است به‌جای استفاده از ویرگول به‌منظور جداسازی شرح پدید آورندگان از نقطه و ویرگول استفاده شود.
 - همان‌طور که قبلاً هم ذکر شد، با توجه به‌اینکه ساختن آغازها برای نام‌ها قواعد خاصی دارد و همچنین استفاده از آغازها در زبان فارسی معمول نیست، مؤلفان تنها در منابع خارجی آن هم در صورتی که در صفحه عنوان اثر نام کوچک مؤلف به‌شکل آغاز درج شده باشد می‌توانند از آغازها استفاده کنند. در غیراین صورت، ترجیحاً، نام کوچک فرد باید به‌شکل کامل درج شود.
 - در صورتی که پدیدآورنده سازمانی وجود داشته یا عبارتی در جایگاه مؤلف ارائه شده باشد، نام پدیدآورنده سازمانی یا عبارت ارائه شده به‌جای پدیدآورنده می‌نشیند و آغازگر عبارت استناد می‌شود.
 - در صورتی که اثر فاقد پدیدآورنده باشد، عنوان به‌جای آن آغازگر عبارت استناد خواهد بود.

قالب

۱. یک پدیدآورنده
نام خانوادگی (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک (نقطه، یک فاصله)
۲. دو پدیدآورنده
نام خانوادگی (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک (ویرگول، یک فاصله، واو عطف) نام و

نام خانوادگی پدیدآورنده دوم به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله)

۳. سه پدیدآورنده

نام خانوادگی (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک (نقطه و ویرگول، یک فاصله) نام و نام

خانوادگی پدیدآورنده دوم به شکل طبیعی (نقطه و ویرگول، یک فاصله، وار عطف) نام و نام

خانوادگی پدیدآورنده سوم به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله)

۴. بیش از سه پدیدآورنده

الف. نام خانوادگی (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک (ویرگول، یک فاصله) در فارسی و

همکاران، در انگلیسی et al. یا and others (نقطه، یک فاصله)

ب. شرح کلیه پدیدآورندگان ذکر شده در صفحه عنوان اثر به شکلی که گفته شد ذکر می

شود.

۵. سایر

در صورتی که پدیدآورنده سازمانی وجود دارد یا یک عبارت به جای نام پدیدآورنده ذکر شده است، آن را به همان شکل سرشناسه قرار می‌دهیم.

مثال ۱: عزیزی، مهشید.

مثال ۲: مینایی، ملودی و نازنین مشیری.

مثال ۳: عباسی، مونا؛ مسعود خمسه؛ و مهشید عزیزی.

مثال ۴: مهشید عزیزی، و همکاران.

مثال ۵: انجمن ویراستاران نشریات علوم پزشکی ایران.

Example 1: McPherson, James M.

Example 2: Unwin, Liam P., and Joseph Galloway.

Example 3: Weber, M.; H. M. de Buriel; and O. Abel.

Example 3: Marcus, Charlotte; Jerome Waterman; Thomas Gomez; and Elizabeth Delor.

Example 4: Marta Dorland, et al.

Example 6: The Cardiac Society of Australia and New Zealand.

عنوان و عنوان فرعی

الف. یادداشت‌های ارجاعی

- برای نوشتن عنوان، از شکل نوشتاری ایرانیک/ایتالیک یا زیرخطدار استفاده می‌شود.
- در منابع انگلیسی همه کلمات عنوان، به‌جز حروف اضافه، تعریف، ربط، عطف و مانند اینها با حروف بزرگ آغاز می‌شوند؛ مگر اینکه این حروف در آغاز عنوان آمده باشند.

- اسامی و عناوین داخل عنوان در گیومه قرار می‌گیرد.
- عنوان فرعی پس از درج عنوان اصلی و گذاشتن دونقطه می‌آید.
- در صورتی که در انتهای عنوان علامت تعجب یا سؤال وجود داشته باشد، حذف می‌شود.
- پس از عنوان یک ویرگول و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: جامعه‌شناسی نخبه‌کشی،

مثال ۲: قتل‌عام توانمندی‌ها: تحلیلی بر منوع مدیریت در سازمان‌های دولتی،

Example 1: *A Treatise of Morall Philosophy Contaynyng the Saying of the Wyse,*

Example 2: *Observations Topographical, Moral, and physiological: Made in a Journey through part of the Low-Countries, "Germany", "Italy", and "France",*

ب. فهرست مآخذ

- برای نوشتن عنوان، از شکل نوشتاری ایرانیک/ایتالیک یا زیرخطدار استفاده می‌شود.
- در منابع انگلیسی همه کلمات عنوان، به‌جز حروف اضافه، تعریف، ربط، عطف و مانند اینها با حروف بزرگ آغاز می‌شوند؛ مگر اینکه این حروف در آغاز عنوان آمده باشند.

- نام‌ها و عناوین داخل عنوان در گیومه قرار می‌گیرد.
- عنوان فرعی پس از درج عنوان اصلی و گذاشتن دونقطه می‌آید.
- در صورتی که در انتهای عنوان علامت تعجب یا سؤال وجود داشته باشد، حذف می‌شود.
- پس از عنوان یک ویرگول و بعد یک نقطه قرار می‌گیرد.

مثال ۱: جامع‌شناسی تخیه‌کشی.

مثال ۲: قتل عام توانمندی‌ها: تحلیلی بر سوء مدیریت در سازمان‌های دولتی.

Example 1: *A Treatise of Morall Philosophy Contaynyng the Saying of the Wyse.*

Example 2: *Observations Topographical, Moral, and physiological: Made in a Journey through part of the Low-Countries, "Germany", "Italy", and "France".*

فروست (سلسله انتشارات)

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

- عنوان فروست و به‌دنبال آن شماره فروست پس از عنوان اصلی درج می‌شود.
- کلمات موجود در عنوان فروست (به انگلیسی) با حروف بزرگ آغاز می‌شود و عنوان فروست در گیومه یا پرانتز قرار نمی‌گیرد.
- در صورتی که علاوه بر پانویس‌ها یا پی‌نویس‌ها، فهرست مآخذ نیز ارائه شده است، به‌دلیل صرفه‌جویی در فضای پانویس‌ها، می‌توان از ذکر عنوان فروست خودداری کرد.
- بسیاری از فروست‌ها فاقد شماره جلد هستند، برخی علاوه بر شماره جلد، شماره‌های فرعی نیز دارند. در انگلیسی از اختصار "vol" به‌جای کلمه "Volume" (جلد) استفاده می‌شود و در فارسی فقط شماره فروست پس از عنوان فروست و یک نقطه‌ویرگول به‌کار می‌رود. در صورتی که شماره‌های فرعی نیز ارائه شده باشند، در فارسی، شماره جلد و شماره ذیل آن با علامت دو نقطه از هم جدا می‌شوند و در انگلیسی، همان‌طور که ذکر شد، برای شماره جلد از اختصار "vol" و برای شماره ذیل آن از اختصار "no" استفاده می‌شود.
- عنوان فروست ممکن است نام ناشر، گروه موضوعی، یا ترکیبی از هر دو باشد. در صورتی که در عنوان فروست نام ناشر نیز ذکر شده باشد، می‌توان از ذکر نام ناشر در وضعیت نشر خودداری کرد.

قالب

الف. یادداشت‌های ارجاعی

عنوان فروست (ویرگول، یک فاصله) در انگلیسی به‌تناسب از اختصارات (no. vol)

استفاده می‌شود و در فارسی بدون اختصار یا کلمه‌ای (یک فاصله) شماره فروست (یک فاصله)

مثال ۱: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها، ۵

مثال ۲: سری کتابهای برگزیده علوم، ۶: ۱

Example 1: Perspective in Criticism, vol. 6

Example 2: Child Welfare Monograph Series, no. 15

ب. فهرست مأخذ

عنوان فروست (ویرگول، یک فاصله) در انگلیسی به‌تناسب از اختصارات (no, vol) استفاده می‌شود و در فارسی بدون اختصار یا کلمه‌ای (یک فاصله) شماره فروست (نقطه)

مثال ۱: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها، ۵

مثال ۲: سری کتابهای برگزیده علوم، ۶: ۱

Example 1: Perspective in Criticism, vol. 6.

Example 2: Child Welfare Monograph Series, no. 15.

ویراست (در صورتی که اثر بیش از یک ویراست داشته باشد)

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مأخذ

▪ در استناد به منابع انگلیسی از علامت اختصاری (ed.) به‌جای کلمه (edition) استفاده می‌شود.

▪ در منابع فارسی پس از کلمه 'ویراست' یا 'ویرایش' عدد ویرایش قرار می‌گیرد.

قالب

شرح ویرایش (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: ویرایش ۵

Example 1: 3rd ed.

محل نشر

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

- در صورتی که ناشر یا ناشران در پیش از یک شهر فعالیت دارند و در صفحه عنوان اثر بیش از نام یک شهر به عنوان محل نشر ذکر شده باشد، فقط نام نخستین شهر درج شده در صفحه عنوان در جایگاه محل نشر قرار می‌گیرد.
- محل نشر باید به شکل کامل نوشته شود و از مخفف‌نویسی اجتناب گردد.
- در صورتی که محل نشر شناخته شده نیست بعد از نوشتن آن یک ویرگول و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد و نام ایالت یا کشور به آن اضافه می‌شود. برای منابعی که در ایالات متحده منتشر شده‌اند، بعد از محل نشر یک ویرگول و بعد دو حرف اول کد پستی ایالت مربوط با حروف بزرگ درج می‌شود.

الف. یادداشت‌های ارجاعی

قالب

(پراکنده) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: (گرمسار، ایران)

مثال ۲: (تهران)

Example 1: (Hartford, CN)

Example 2: (Texas, NSW)

Example 3: (Kyoto, Japan)

ب. فهرست مآخذ

قالب

محل نشر (دو نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: گرمسار، ایران

مثال ۲: تهران

Example 1: Hartford, CN

Example 2: Texas, NSW

Example 3: Kyoto, Japan:

ناشر

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

▪ نام ناشر به‌طور کامل نوشته می‌شود.

▪ اگر ناشر اثری خود مؤلف یا پدیدآورنده و یا حتی شخص حقیقی دیگری باشد، نام

وی به‌منزله ناشر تلقی می‌شود.

قالب

ناشر (نقطه‌ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: تیمورزاده؛

مثال ۲: احمد محمدی؛

Example 1: Australian Government Publishing Service;**Example 2: Raven Press;****Example 3: Williams & Wilkins;**

سال نشر

الف. یادداشت‌های ارجاعی (پانویس یا پی‌نویس)

قالب

سال نشر (پرانتز بسته، یک فاصله)

مثال ۱: (۱۳۸۱)

Example 1: 1999)

ب. فهرست مآخذ

قالب

سال نشر (نقطه)

مثال ۱: ۱۳۸۱.

Example 1: 2000.

صفحه‌شمار

الف. یادداشت‌های ارجاعی

- صفحه‌شمار پس از وضعیت نشر بدون هیچ علامت اختصاری قرار می‌گیرد.
- در نوشتن اعداد، در انگلیسی، از تکرار غیر ضروری ارقام خودداری می‌شود، ولی در فارسی اعداد کامل می‌آیند. به‌طور مثال، در انگلیسی نوشته می‌شود: 9-177 به جای 171-179.

قالب

صفحه‌شمار (نقطه)

مثال ۱: ۱۷۶-۲۵۰

مثال ۲: ۱۲۰-۱۵۸

Example 1: 182-96.

Example 2: 202-315.

ب. فهرست مآخذ

- در فهرست مآخذ معمولاً صفحه‌شمار ذکر نمی‌شود.

۹. شماره جلد

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

- در صورتی که استناد به اثری چندجلدی صورت گرفته باشد، تعداد جلد پس از عنوان ذکر می‌شود.
- در انگلیسی اختصار *vol.* و در فارسی اختصار «ج» برای ذکر تعداد جلد مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- در صورتی که استناد به جلد مشخصی از یک اثر چندجلدی صورت گرفته باشد که هر جلد آن عنوان مشخصی دارد به دو صورت می‌توان عمل کرد:
 - الف. عنوان جلد و شماره مربوط به آن را پس از عنوان اصلی ذکر کرد.
 - ب. عنوان جلد و شماره مربوط به آن را مابقی بر عنوان اصلی قرار داد.
- در صورتی که استناد به جلد مشخصی از یک اثر چندجلدی صورت گرفته باشد که

همه جلدها تحت عنوان کلی منتشر شده‌اند، فقط شماره جلد مورد استناد پس از عنوان ذکر می‌شود.

استناد به اثر چندجلدی تحت عنوانی واحد

قالب

در منابع انگلیسی

تعداد جلد (یک فاصله) vols. (یک فاصله)

در منابع فارسی

تعداد جلد (یک فاصله) ج. (یک فاصله)

مثال ۱: ۶ ج.

Example 1: 6 vols.

استناد به یک جلد از یک اثر چندجلدی با عناوین متفاوت

قالب (الف)

عنوان کلی اثر (ایرانی/ ایتالیایی یا زیرخط دار) (ویرگول، یک فاصله) در انگلیسی
اختصار vol. در فارسی ج (یک فاصله) شماره جلد مورد استناد (ویرگول، یک فاصله) عنوان
جلد مورد استناد (ایرانی/ ایتالیایی یا زیرخط دار) در یادداشت‌های ارجاعی (یک فاصله)، در
فهرست مأخذ (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: تاریخ فلسفه، ج ۲، افلاطون

مثال ۲: تاریخ فلسفه، ج ۲، افلاطون.

Example 1: *Survey of American Humor*, vol. 2, *Humor of the American Midwest*.

Example 2: *Survey of American Humor*, Vol. 2, *Humor of the American Midwest*.

قالب (ب)

عنوان جلد مورد استناد (ویرگول، یک فاصله) در انگلیسی اختصار vol.، در فارسی «ج»
(یک فاصله) شماره جلد مورد استناد (ویرگول، یک فاصله) در انگلیسی حرف اضافه of در
فارسی حرف اضافه «از» (یک فاصله) عنوان کلی اثر (یک فاصله)

مثال ۱: الملاطون، ج ۲ از تاریخ فلسفه

مثال ۲: افلاطون، ج ۲ از تاریخ فلسفه

Example 1: *Humor of the American Midwest*, vol. 2, of *Survey of American Humor*

Example 2: *Humor of the American Midwest*, Vol. 2, of *Survey of American Humor*.

قالب کلی استناد به کتاب در یادداشت‌های ارجاعی

(چهار تا شش حرف فاصله از سر سطر) شماره یادداشت ارجاعی (نقطه، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده به شکل طبیعی [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول) یا وار عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل طبیعی] (ویرگول، یک فاصله) عنوان به شکل ایرانی/ایتالیک با زیرخطدار (ویرگول، یک فاصله) شرح ویرایش (یک فاصله) (پرائتز باز) محل نشر (دوتقطه، فاصله) ناشر (ویرگول، فاصله) سال نشر (پرائتز بسته، ویرگول، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه)

نمونه‌های استناد به کتاب در یادداشت‌های ارجاعی

استناد به کتاب با یک تا سه نویسنده:

۱. عباس حری، آئین نگارش علمی، ویرایش ۳ (تهران: هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، ۱۳۸۱)، ۸۶.

۲. معبد ناجی، مسعود عزیزی، و سیامک بشیری، علت‌شناسی بزهکاری کودکان، ویرایش ۳ (تهران: نوید فردا، ۱۳۸۲)، ۳۵.

1. Rudolph O. de la Garza, Anthony Kruszewski, and Tomas A. Arciniega, *Chicanos and Native Americans: The Territorial Minoritie* (Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1973), 132.

2. Geoffery Collins and Matthew D. Wortmaster, eds, *The Collected Works of "G. Farthington Pennyloss"* (Boston: C.F. Pennyloss, 1995), 150-87.

استناد به کتاب با بیش از سه نویسنده

۱. پرویز رویایی و همکاران، سیری در ادبیات معاصر، ویرایش ۵ (تهران: نشر آوا،

۱۳۸۲، ۳۵۰-۳۸۴

2. John Smith, et al., *How to Fry an Egg* (Boston: Serendipity Press, 1972), 135-84.

OR

3. John Smith and others, *How to Fry an Egg* (Boston: Serendipity Press, 1972), 135-84.

استناد به کتاب دارای ویراستار، مترجم، یا گردآورنده

۱. جیمز جویس، *درآمدی بر ادبیات مدرن*، ترجمه پرویز اعتمادی (تهران: عنایت، ۱۳۸۱)، ۱۹۹.

۲. احمد شاملو، *مجموعه اشعار*، گردآورنده محمد معینی (تهران: همایش، ۱۳۸۱)، ۳۲۵-۳۴۵.

۳. رمینا ناجی، *این عقاب پیر با خورشید می‌رقصد*، ترجمه استفان ملک‌زاده (تهران: نی، ۱۳۸۲)، ۵۲-۶۳.

1. Shintaro Ishihara, *The Japan That Can't Say No*, trans. Frank Baldwin (New York: Simon and Schuster, 1989), 65-83.

2. Julio Cortazar, *Cronopios and famas*, Translated by Paul Blackburn (New York: Random House, Pantheon Books, 1996), 199.

OR

2. Julio Cortazer, *Cronopios and famas*. Trans. Paul Blackburn (New York: Random House, Pantheon Books, 1996), 199.

3. John Staurt Mill, *Autobioraphy and Literary Essays*, Edited by John M. Robinson and Jack Stillinger (Toronto: University of Toronto Press, 1980), 28.

استناد به کتاب با پدیدآورنده سازمانی

۱. کمیسیون نشریات علوم پزشکی کشور، *دستنامه تدوین مقالات علوم پزشکی* (تهران: دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۱۳۸۲)، ۳۵.

1. The University of Chicago Press, *The Chicago Manual of Style* (Chicago: The University of Chicago Press, 1997), 65.

استناد به کتاب دارای قروست

۱. اخد منوچهری و مسنانه واحدی، آشنایی با تکنیک‌های رادیوگرافی، مجموعه کتب درسی رشته رادیولوژی، ۳ (تهران: درسمانه، ۱۳۸۲)، ۳۵۲.
۲. جعفرزاد، آتش، آشنایی با بانکهای اطلاعاتی، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، ۴۰۴: کتابداری ۱۱ (تهران، ۱۳۷۹)، ۲۵۶.

1. Arthur H. R. Fairchild, *Shakespeare and the Arts of Design*, University of Missouri Studies, vol. 12 (Columbia, 1937), 38-48.

2. Helen Caldwell, *The Brazilian Othello of Machado de Assis: A Study of "Dom Casmurro," Perspectives in Criticism*, vol. 6. (Berkeley and Los Angeles: University of California Press, 1960), 134.

استناد به کتاب چندجلدی

۱. پرند منصورتیا، دانشنامه جغرافیا، ۶ ج. (تهران: کویر، ۱۳۸۱)، ۵۶-۸۶.
۲. عباس زاهدی و مجتبی حاتمی، خط، ج. ۲ از عوامل مؤثر در فرایند دگرپرسی تمدن‌ها (تهران: کتیبه، ۱۳۸۲)، ۴۵.

یا

۲. عباس زاهدی و مجتبی حاتمی، عوامل مؤثر در فرایند دگرپرسی تمدن‌ها، ج. ۱، خط (تهران: کتیبه، ۱۳۸۲)، ۴۵.

1. Muriel St. Clare Byrne, ed., *The Lisle Letters*, 6 vols. (Chicago: University of Chicago Press, 1981).

2. William Farmwinkle, *Humor of the American Midwest*, vol. 2 of *Survey of American humor* (Boston: Plenum Press, 1993), 132.

OR

2. William Farmwinkle, *Survey of American humor*, vol. 2, *Humor of the American Midwest* (Boston: Plenum Press, 1993), 132.

قالب کلی استناد به کتاب در فهرست مآخذ

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول) نام کوچک یا آغاز [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل

طبیعی] (نقطه، یک فاصله) عنوان به شکل ایرانیک/ایتالیک (نقطه، یک فاصله) شرح ویرایش (نقطه، فاصله) محل نشر (دو نقطه، فاصله) ناشر (ویرگول، فاصله) سال نشر (نقطه، فاصله)

نمونه‌های استناد به کتاب در فهرست مآخذ

استناد به کتاب با یک تا سه نویسنده:

حری، عباس. آئین نگارش علمی. ویرایش ۳. تهران: هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، ۱۳۸۱.
ناجی، سعید، مسعود عزیزی، و سیامک بشیری. علت‌شناسی بزهکاری کودکان. ویرایش ۳. تهران: نوید فردا، ۱۳۸۲.

Garza, Rudolph O. de la, Anthony Kruszewski, and Tomas A. Arciniega. *Chicanos and Native Americans: The Territorial Minorities*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1973.

Collins, Geoffery, and Matthew D. Wortmaster, eds. *The collected works of "G. Farthington Pennyloss"*. Boston: C.F. Pennyloss, 1995.

استناد به کتاب با بیش از سه نویسنده

روایای، پرویز، صمد نعمت‌آبادی، پرویز نجدآبادی، و نسترن الهام‌بخش. سیری در ادبیات معاصر. تهران: نشر آوا، ۱۳۸۲.

یا

روایای، پرویز، و دیگران. سیری در ادبیات معاصر. تهران: نشر آوا، ۱۳۸۲.

Smith, John, George Jackson, Humphrey Little, and Stanley Black. *How to Fry an Egg*. Boston: Serendipity Press, 1972.

OR

Smith, John, et al. *How to Fry an Egg*. Boston: Serendipity Press, 1972.

استناد به کتاب دارای ویراستار، مترجم، یا گردآورنده

جویس، جیمز. درآمدی بر ادبیات مدرن. ترجمه ناصر شاپور. تهران: عنایت، ۱۳۸۱.

شاملو، احمد. مجموعه اشعار: گردآورنده محمد معینی. تهران: همایش، ۱۳۸۱.

تاجی، دینا. این عقاب پیر با خورشید می‌رقصد. ترجمه استفان ملک زاده. تهران: نی، ۱۳۸۲.

Ishihara, Shintaro. *The Japan That Can't Say No*. Translated by Frank Baldwin. New York: Simon and Schuster, 1989.

Cortazer, Julio. *Cronopios and famas*. Translated by Paul Blackburn. New York: Random House, Pantheon Books, 1996.

OR

Cortazer, Julio. *Cronopios and famas*. Trans. Paul Blackburn. New York: Random House, Pantheon Books, 1996.

Mill, John Staurt. *Autobiography and Literary Essays*. Edited by John M. Robinson and Jack Stillinger. Toronto: University of Toronto Press, 1980.

استناد به کتاب با پدیدآورنده سازمانی

کمیسیون نشریات علوم پزشکی کشور. *دستنامه استناد برای مقالات علوم پزشکی*. تهران: دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۱۳۸۲

The University of Chicago Press. *The Chicago Manual of Style*. Chicago: The University of Chicago Press, 1997.

استناد به کتاب دارای فروست

منوچهری، احد و مستانه واحدی. *آشنایی با تکنیک‌های رادیوگرافی*. مجموعه کتب درسی رشته رادیولوژی. تهران: درسنامه، ۱۳۸۲

جعفرنژاد، آتش. *آشنایی با بانکهای اطلاعاتی سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)*، ۱۰۴: کتابداری، ۱۱. تهران، ۱۳۷۹.

Fairchild, Arthur H. R. *Shakespeare and the Arts of Design*. University of Missouri Studies, vol. 12. Columbia, 1937.

Caldwell, Helen. *The Brazilian Othello of Machado de Assis: A Study of "Dom Casmurro."* Perspectives in Criticism, vol.6. Berkeley and Los Angeles: University of California Press, 1960.

استناد به کتاب چندجلدی

منصورنیا، پرند. *دانشنامه جغرافیا*. ۶ ج. تهران: کویر، ۱۳۸۱

زاهدی، عباس و مجتبی حاتمی. خط. ج. ۲. عوامل مؤثر در فرایند دگردیسی تمدن‌ها. تهران: کتیبه، ۱۳۸۲.

یا

زاهدی، عباس و مجتبی حاتمی. عوامل مؤثر در فرایند دگردیسی تمدن‌ها. ج. ۱، خط. تهران: کتیبه، ۱۳۸۲.

Byrne, Muriel St. Clare, ed. *The Lisle Letters*. 6 vols. Chicago: University of Chicago Press, 1981.

Framwinkle, William. *Humor of the American Midwest*. Vol. 2 of *Survey of American humor*. Boston: Plenum Press, 1993.

OR

Framwinkle, William. *Survey of American humor*. Vol. 2, *Humor of the American Midwest*. Boston: Plenum Press, 1993.

قواعد استناد به فصلی از کتاب

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده (گان) فصل

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند ب، رجوع شود.

۲. عنوان فصل

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ عنوان فصل در گیومه قرار می‌گیرد.

▪ از شکل نوشتاری ایرانیک/ ایتالیک یا زیرخطدار استفاده نمی‌شود.

▪ در منابع انگلیسی کلمات عنوان فصل با حروف بزرگ آغاز می‌شود.

▪ عنوان فرعی فصل پس از گذاشتن علامت دو نقطه و یک فاصله پس از عنوان اصلی

فصل درج می‌شود.

▪ قبل از بستن گیومه انتهایی در پایان عنوان فصل یک ویرگول قرار می‌گیرد.

قالب

(گیومه باز) عنوان فصل (ویرگول، گیومه بسته)

مثال ۱: "آسیب‌شناسی خانواده: طلاق".

Example 1: "Herrlisheim: Diary of a Battle,"

ب. فهرست مآخذ

▪ عنوان فصل در گیومه قرار می‌گیرد.

▪ از شکل نوشتاری ابرانیک/ ایتالیک یا زیرخط‌دار استفاده نمی‌شود.

▪ در منابع انگلیسی کلمات عنوان فصل نیز با حروف بزرگ آغاز می‌شود.

▪ عنوان فرعی فصل پس از گذاشتن علامت دو نقطه و یک فاصله پس از عنوان اصلی فصل درج می‌شود.

▪ قبل از بستن گیومه انتهایی در پایان عنوان فصل یک نقطه قرار می‌گیرد.

قالب:

(گیومه باز) عنوان فصل (نقطه، گیومه بسته)

مثال ۱: "آسیب‌شناسی خانواده: طلاق".

Example 1: "Herrlisheim: Diary of a Battle".

۳. حرف اضافه (IN) یا در

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

▪ در انگلیسی حرف اضافه "In:" و در فارسی "در:" پس از علامت سنجاقبندی عنوان

قرار گیرد. لازم به ذکر است که حرف اضافه "In" در یادداشت‌های ارجاعی با حرف

کوچک و در فهرست مآخذ با حرف بزرگ آغاز می‌شود. در یادداشت‌های ارجاعی

برای منابع انگلیسی می‌توان به جای حرف اضافه "in" از "of" و در فارسی از حرف

اضافه "از" نیز استفاده کرد.

▪ در صورت لزوم می‌توان شماره فصل را نیز به دنبال عنوان فصل و قبل از ذکر عنوان اصلی ذکر کرد.

۴. عنوان اثر اصلی

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ به قواعد عنوان کتاب، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد عنوان کتاب، بند ب، رجوع شود.

▪ در صورتی که پدیدآورنده (گان) اثر اصلی متفاوت با پدیدآورنده فصل است، پس از عنوان اثر اصلی ویرگول و یک فاصله قرار می‌گیرد و پس از آن شرح پدیدآورنده (گان) اثر اصلی درج می‌شود.

۵. شرح پدیدآورنده (گان) اثر اصلی

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ نام و نام خانوادگی ویراستار، مترجم یا گردآورنده اثر اصلی با ساختار طبیعی پس از عنوان اثر اصلی درج می‌شود.

▪ در منابع انگلیسی پس از اختصار eds./eds. یا comps./comp نام ویراستار(ان)، مترجم(ان) یا گردآورنده(ها) درج می‌شود.

▪ پس از شرح پدیدآورنده (گان) اثر اصلی ویرگول و یک فاصله قرار می‌گیرد.

ب. فهرست مآخذ

▪ نام و نام خانوادگی ویراستار، مترجم یا گردآورنده اثر اصلی، با ساختار طبیعی، پس از عنوان اثر اصلی درج می‌شود.

▪ در منابع انگلیسی پس از عبارت edited by, translated by, compiled by نام ویراستار(ان)، مترجم(ان) یا گردآورنده(گان) درج می‌شود.

▪ پس از نام پدیدآورنده (گان) اثر اصلی نقطه و یک فاصله قرار می‌گیرد.

۶. شرح ویرایش

یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

▪ به قواعد شرح ویرایش کتاب رجوع شود.

۷. وضعیت نشر

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ به قواعد ذیل محل نشر، ناشر و سال نشر کتاب، بندهای الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد ذیل محل نشر، ناشر و سال نشر کتاب، بندهای ب، رجوع شود.

۸. صفحه‌شمار

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ به قواعد صفحه‌شمار کتاب، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد صفحه‌شمار کتاب، بند ب، رجوع شود.

قالب کلی استناد به فصلی از کتاب در یادداشت‌های ارجاعی

(چهار تا شش حرف فاصله از سر سطر) شماره یادداشت ارجاعی (نقطه یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده به شکل طبیعی [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول، یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده همکار به شکل طبیعی] (ویرگول، یک فاصله، گیومه باز) عنوان فصل (ویرگول، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان اثر اصلی به شکل ایرانی/ انالیک یا زیرخط‌دار (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده اثر اصلی (ویرگول، یک فاصله) شرح ویرایش (یک فاصله، پرانتز باز) محل نشر (دو نقطه، فاصله) ناشر (ویرگول، فاصله) سال نشر (پرانتز بسته، ویرگول، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه)

نمونه‌های استناد به فصلی از کتاب در یادداشت‌های ارجاعی

۱. رویا دیواندره، مهشاد انتظاری، و سیما حیدری، "پیوستن به سازمان تجارت جهانی: راهکاری برای رشد یا بن بست برای اضمحلال"، در تحلیل پیامدهای پیوستن به سازمان تجارت جهانی، گردآورنده رضا مصباح (شیراز: مصباح، ۱۳۸۲)، ۲۵۰-۳۲۴.
۲. مریم ناجی، "استناد"، در فصل ۸ از چگونه یک مقاله تحقیقی بنویسیم، ویراسته سعید ناجی (تهران: پژوهش، ۱۳۸۱).

1. Brennan Philipbs, "Herrisheim: Diary of a Battle," in *The Other Side of Time: A Combas Surgeon in World War II* (Boston: Little, Brown, 1997), 117-63.

2. Virfil Thomson, "Cage and the Collage of Noises," chap. 8 in *American Music since 1910*, eds. Barbara Stone, Misha Marriyan and Peter Goal, (New York: Holt, Rinehart and Winston, 1971).

قالب کلی استناد به فصلی از کتاب در فهرست مآخذ

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک یا آغاز نام [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده همکار به شکل طبیعی] (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان فصل (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان اثر اصلی به شکل اپرانیکی/ ایتالیک یا زیرخطدار (نقطه، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده اثر اصلی (نقطه، یک فاصله) شرح ویرایش (نقطه، یک فاصله) محل نشر (دو نقطه، فاصله) ناشر (ویرگول، فاصله) سال نشر (نقطه، یک فاصله)

نمونه‌های استناد به فصلی از کتاب در فهرست مآخذ

- دیواندره، رویا، مهشاد انتظاری، و سیما دیواندره، "پیوستن به سازمان تجارت جهانی: راهکاری برای رشد یا بن بست برای اضمحلال"، در تحلیل پیامدهای پیوستن به سازمان تجارت جهانی، گردآورنده رضا مصباح، شیراز: مصباح، ۱۳۸۲.
- ناجی، مریم، "استناد"، در فصل ۸ از چگونه یک مقاله تحقیقی بنویسیم، ویراسته سعید ناجی تهران: پژوهش، ۱۳۸۱.

Philipbs, Brennan, "Herrisheim: Diary of a Battle," In *The Other Side of*

- Time: A Combas Surgeon in World War II*. Boston: Little, Brown, 1997.
- Thomson, Virfil. "Cage and the Collage of Noises." Chap. 8 in *American Music since 1910*, edited by Barbara Stone, Misha Marriyan and Peter Goal. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1971.

قواعد استناد به‌مدخل واژه‌نامه، دایرة‌المعارف، و دیگر مراجع مشابه عمومی
الف. یادداشت‌های ارجاعی
اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. عنوان منبع

- عنوان منبع به‌شکل ایرانیک/ایتالیک با زیرخط‌دار درج می‌شود.
- پس از عنوان نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

۲. شرح ویرایش

- به قواعد شرح ویرایش کتاب رجوع شود.

۳. عنوان مدخل

- عنوان مدخل در فارسی به‌دنیال عبارت «ذیل مدخل» و در انگلیسی به‌دنیال اختصار "s.v." که مخفف "sub verbo" است، درج می‌شود.
- عنوان مدخل داخل گیومه قرار می‌گیرد.
- در انتهای عنوان مدخل، پیش از بستن گیومه، نقطه گذاشته می‌شود.
- نیازی به‌ذکر اطلاعات مربوط به‌وضعیت نشر یا صفحه‌شمار نیست.

قالب کلی استناد به‌مدخل واژه‌نامه، دایرة‌المعارف، و دیگر مراجع مشابه عمومی در
یادداشت ارجاعی

- (چهار تا شش حرف فاصله از سر سطر) شماره یادداشت ارجاعی (نقطه، یک فاصله)
عنوان دایرة‌المعارف یا واژه‌نامه (نقطه، یک فاصله) شرح ویرایش (ویرگول، یک فاصله) [در
انگلیسی مخفف "s.v." در فارسی «ذیل مدخل»] (گیومه باز) عنوان مدخل (نقطه، گیومه بسته)

نمونه‌های استناد به‌مدخل واژه‌نامه، دایرةالمعارف، و دیگر مراجع مشابه عمومی در یادداشت ارجاعی

۱۵. دایرةالمعارف بزرگ فارسی، ویرایش ۵، ذیل مدخل "استناد".

15. *Encyclopaedia Britannica*. 15th ed., s.v. "Evolution."

ب. فهرست مآخذ

▪ استناد به‌دایرةالمعارف و واژه‌نامه عمومی معمولاً در فهرست مآخذ منعکس نمی‌شود.

قواعد استناد به‌مدخل واژه‌نامه، دایرةالمعارف، و دیگر مراجع مشابه اختصاصی

▪ برای استناد به دایرةالمعارف‌ها، واژه‌نامه‌ها، و سایر منابع اختصاصی، مطابق قواعد

کتاب رفتار می‌شود، با این تفاوت که پس از وضعیت نشر، عنوان مدخل و پدیدآورنده آن می‌آید.

الف. یادداشت‌های ارجاعی

قالب کلی

(چهار تا شش حرف فاصله از سر سطر) شماره یادداشت ارجاعی (نقطه، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده به‌شکل طبیعی [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) همکار به‌شکل طبیعی] (ویرگول، یک فاصله) عنوان (ویرگول، یک فاصله) شرح ویرایش (یک فاصله) (برانتز باز) محل نشر (دو نقطه، فاصله) ناشر (ویرگول، فاصله) سال نشر (برانتز بسته، ویرگول، یک فاصله) [در انگلیسی مخفف "s.v." در فارسی "ذیل مدخل"] (گیومه باز) عنوان مدخل (ویرگول، گیومه بسته) در انگلیسی حرف اضافه by و در فارسی حرف اضافه "از" (یک فاصله) نام و نام خانوادگی نویسنده آن مدخل (نقطه)

نمونه‌های استناد به‌مدخل واژه‌نامه، دایرةالمعارف، و دیگر مراجع مشابه اختصاصی

۱۵. احمد معینی و داریوش مصطفوی، ویراستاران، فرهنگ لغات پزشکی (تهران:

یزشکیار، ۱۳۸۲)، ذیل مدخل "ایکت"، از رمینا دانش‌پرور.

15. Charles Phillips and Alan Axelrod, eds., *Encyclopedia of the American West* (New York: Simon & Schuster Macmillan, 1996), s.v. "Cowboy Songs," by Charlie Seemann.

ب. فهرست مأخذ

قالب کلی

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول) نام کوچک یا آغازه (در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) همکار به شکل طبیعی] (نقطه، یک فاصله) عنوان (نقطه، یک فاصله) شرح ویرایش (نقطه، فاصله) محل نشر (دو نقطه، فاصله) ناشر (ویرگول، فاصله) سال نشر (نقطه، فاصله) [در انگلیسی مخفف "s.v." در فارسی "ذیل مدخل"] (گیومه باز) عنوان مدخل (ویرگول، گیومه بسته) در انگلیسی حرف اضافه by و در فارسی حرف اضافه "از" (یک فاصله) نام و نام خانوادگی نویسنده آن مدخل (نقطه)

معینی، احمد و داریوش مصطفوی، ویراستاران. فرهنگ لغات پزشکی. تهران: پزشکیار، ۱۳۸۲. ذیل مدخل "ایکتر" از رمینا دانش‌پروز.

Phillips, Charles and Alan Axelrod, eds. *Encyclopedia of the American West*. New York: Simon & Schuster Macmillan, 1996. s.v. "Cowboy Songs", by Charlie Seemann.

قواعد استناد به مقاله مجله

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده (گان)

الف. یادداشت‌های ارجاعی

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مأخذ

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند ب، رجوع شود.

۲. عنوان مقاله

الف. یادداشت‌های ارجاعی

- عنوان مقاله در گیومه درج می‌شود.
- آغاز کلمات در عناوین انگلیسی با حروف بزرگ می‌آید.
- در انتهای عنوان و پیش از بستن گیومه، ویرگول و پس از آن یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

(گیومه باز) عنوان مقاله (ویرگول، گیومه بسته، یک فاصله)

مثال: "درآمدی بر جامعه‌شناسی فقر"

Example 1: "On the Anticipation of New Metaphors."

ب. فهرست مأخذ

- عنوان به شکل ساده در داخل گیومه درج می‌شود.
- آغاز کلمات در عناوین انگلیسی با حروف بزرگ می‌آید.
- در انتهای عنوان و پیش از بستن گیومه نقطه و پس از آن یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

(گیومه باز) عنوان مقاله (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله)

مثال: "درآمدی بر جامعه‌شناسی فقر"

Example 1: "On the Anticipation of New Metaphors."

۳. عنوان نشریه

قواعد مشترک یادداشت ارجاعی و فهرست مأخذ

- عنوان نشریه به طور کامل درج می‌شود.
- عنوان نشریه به شکل ابرانیک/ایتالیک یا زیرخط‌دار نوشته می‌شود.
- پس از عنوان نشریه علامت سجاوندی به کار نمی‌رود و فقط یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان نشریه به شکل ابرانیک / ایتالیک یا زیرخط‌دار (یک فاصله)

مثال ۱: کارنامه

Example 1: *Cityahoga*

۴. دوره (و شماره در صورت وجود)

در صورتی که نشریه فاقد شماره باشد:

قالب (۱)

دوره (فاصله)

در صورتی که نشریه دارای شماره باشد:

قالب (۲)

دوره (ویرگول، یک فاصله) | در انگلیسی اختصار "no." و در فارسی اختصار "ش" [

شماره (فاصله)

یا

دوره (ویرگول، یک فاصله، پرانتز باز) شماره (پرانتز بسته، دونقطه، یک فاصله)

مثال ۱: ۷، ش ۴ (۱۳۸۲): ۴۵-۵۸.

یا

مثال ۲: ۷ (۴): ۱۳۷-۱۴۵، ۱۶۶ (۱۳۸۲).

Example 1: 7, no. 6 (1990): 89, 93-94.

OR

Example 2: 7 (6): 89, 93-94 (1990).

۵. سال نشر (ماه و روز نشر در صورت لزوم)

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مأخذ

▪ سال یا تاریخ نشر پس از ذکر شماره دوره در پرانتز درج می‌شود.

▪ در صورتی که علاوه بر دوره، شماره نیز ارائه شده است، به دو صورت می‌توان عمل

کرد:

الف. پس از نوشتن دوره و شماره، بلافاصله سال یا تاریخ نشر درج گردد.
ب. پس از درج دوره، شماره و صفحه‌شمار، سال یا تاریخ نشر در پراوتر نوشته شود.

قالب

(پراوتر باز) فصل یا ماه نشر در صورت ضرورت (فاصله) سال نشر (پراوتر بسته، یک فاصله)^۱

۶. صفحه‌شمار

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مأخذ

- شماره صفحات مقاله به تناسب نحوه درج دوره و شماره مجله نوشته می‌شود.
- از علامت اختصاری صفحه‌شمار استفاده نمی‌شود.

قالب ۱

صفحه‌شمار (نقطه)

یا

قالب ۲

صفحه‌شمار (فاصله)^۱

نکته

- در صورتی که استناد به کل یک مقاله صورت گرفته است و صفحه خاصی از مقاله مد نظر نیست، شماره صفحه لازم نیست و فقط دوره و تاریخ نشر درج می‌شود. در این موارد پیش از ذکر دوره در منابع انگلیسی اختصار "vol" به کار می‌رود.

مثال ۱: ۲ (تابستان ۱۳۸۲)

Example 1: vol. 1 (summer 1989)

۱. برای مشاهده نمونه، به مثال‌های ارائه شده ذیل دوره رجوع شود.

۲. برای مشاهده نمونه، به مثال‌های ارائه شده ذیل دوره رجوع شود.

قالب کلی استناد به مقاله مجله در یادداشت‌های ارجاعی

(چهار تا شش حرف فاصله از سر سطر) شماره یادداشت ارجاعی (نقطه یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده به شکل طبیعی [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده همکار به شکل طبیعی] (ویرگول، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (ویرگول، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ایرانی/ ایتالیایی یا زیرخط‌دار (یک فاصله) دوره (ویرگول، فاصله) در انگلیسی اختصار "no." و در فارسی "ش" (فاصله) شماره نشریه (فاصله، پرانتز باز) ماه یا فصل نشر در صورت ضرورت (فاصله) سال نشر (پرانتز بسته، دو نقطه) صفحه‌شمار (نقطه) یا

(چهار تا شش حرف فاصله از سر سطر) شماره یادداشت ارجاعی (نقطه یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده به شکل طبیعی [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده همکار به شکل طبیعی] (ویرگول، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (ویرگول، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ایرانی/ ایتالیایی یا زیرخط‌دار (یک فاصله) دوره (یک فاصله، پرانتز باز) شماره (پرانتز بسته، دو نقطه) صفحه‌شمار (یک فاصله، پرانتز باز) ماه یا فصل نشر در صورت ضرورت (فاصله) سال نشر (پرانتز بسته، نقطه)

نمونه‌هایی از استناد به مقالات مجلات در یادداشت‌های ارجاعی (پانویس یا پی‌نویس)

۱۷. داوود تمهیدی، "در جستجوی صلح و دموکراسی: اقتصاد دنیا پس از جنگ ویتنام"، *گزارش اقتصادی* ۲ (۱۳۸۲): ۲۵۳.

۱۸. مستانه ترکاشوند، علیرضا موندی، و ژاسمین رویایی، "آسیب‌شناسی شعر معاصر"، *کارنامه* ۲، ش. ۴ (۱۳۸۰): ۱۲۳.

۱۹. نصیر ناصری، "مدیریت مشارکتی: حلقه مفقوده در سازمانهای دولتی"، *فصلنامه مدیریت آینده* ۷، ش. ۵ (۱۳۸۲): ۲۵-۲۷-۲۹.

یا

۱۹. نصیر ناصری، "مدیریت مشارکتی: حلقه مفقوده در سازمانهای دولتی"، *فصلنامه*

مدیریت آینده ۷ (۵): ۲۵، ۲۷-۲۹ (۱۳۸۲).

۲۰. منیره مصطفوی، "فمنیم: زائیده نگرشی مردسالارانه بر پدیده آزادی زنان، "زنان

امروز، ۳ (تابستان ۱۳۸۲).

17. Laura E. Hein, "In Search of Peace and Democracy: Postwar Japanese Economic Debate in Political Context," *Journal of Asian Studies* 53 (1994): 752.

18. Robert Darnton, "The Pursuit of Happiness," *Wilson Quarterly* 19, no. 4 (1995): 42.

19. Cartright C. Bellworthy, "Reform of Congressional Remuneration," *Political Review* 7, no. 6 (1990): 89, 93-94.

OR

19. Cartright C. Bellworthy, "Reform of Congressional Remuneration," *Political Review* 7 (6): 89, 93-94 (1990).

20. Louise Glueck, "The Quiet poetic Urgency in Richard Ford's 'Empire,'" *Aeolian Studies*, vol. 1 (summer 1989)

قالب کلی استناد به مقاله مجله در فهرست مآخذ

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول) نام کوچک یا آغاز [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) همکار به شکل طبیعی] (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ایرانی/ ایتالیایی یا زیرخطدار (یک فاصله) دوره (ویرگول، فاصله) در انگلیسی اختصار "no." و در فارسی "ش." (فاصله) شماره (فاصله، پرانتز باز) ماه یا فصل نشر در صورت ضرورت (فاصله) سال نشر (پرانتز بسته، دو نقطه) صفحه شمار (نقطه)

یا

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول) نام کوچک یا آغاز [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) همکار به شکل طبیعی] (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ایرانی/ ایتالیایی یا زیرخطدار (یک فاصله) دوره (فاصله، پرانتز باز) شماره (پرانتز بسته، دو نقطه) صفحه شمار (یک فاصله، پرانتز باز) ماه یا فصل نشر در صورت ضرورت (فاصله) سال نشر (پرانتز بسته، نقطه)

نمونه‌هایی از استناد به مقالات مجلات در فهرست مآخذ

تمهیدی، داوود. "در جستجوی صلح و دموکراسی: اقتصاد دنیا پس از جنگ ویتنام." *گزارش اقتصادی* ۲ (۱۳۸۲): ۲۵۳.

ترکاشوند، ستانه، علیرضا میوندی، و ژاسمین رویایی. "آسیب‌شناسی شعر معاصر: کارنامه ۲، ش. ۴ (۱۳۸۰): ۱۲۳.

ناصری، نصیر. "مدیریت مشارکتی: حلقه مفقوده در سازمانهای دولتی." *فصلنامه مدیریت آینده* ۷، ش. ۵ (۱۳۸۲): ۲۵، ۲۷-۲۹.

یا

ناصری، نصیر. "مدیریت مشارکتی: حلقه مفقوده در سازمانهای دولتی." *فصلنامه مدیریت آینده* ۷ (۵): ۲۵، ۲۷-۲۹ (۱۳۸۲).

مصطفوی، منیره. "فمینیسم: زانیده نگرشی مردسالارانه بر پدیده آزادی زنان." *زنان امروز*، ۵، ۳ (تابستان ۱۳۸۲).

Hein, Laura E. "In Search of Peace and Democracy: Postwar Japanese Economic Debate in Political Context." *Journal of Asian Studies* 53 (1994): 752.

Darnton, Robert. "The Pursuit of Happiness." *Wilson Quarterly* 19, no. 4 (1995): 42.

Bellworthy, Cartright C. "Reform of Congressional Remuneration." *Political Review* 7, no. 6 (1990): 89, 93-94.

OR

Bellworthy, Cartright C. "Reform of Congressional Remuneration." *Political Review* 7 (6): 89, 93-94 (1990).

Glueck, Louise. "The Quiet poetic Urgency in Richard Ford's 'Empire.'" *Aeolian Studies*, vol. 1 (summer 1989).

قواعد استناد به مقاله روزنامه

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده (در صورت مشخص بودن)

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند ب، رجوع شود.

۲. عنوان مقاله

الف. یادداشت‌های ارجاعی (پانویس یا پی‌نویس)

▪ به قواعد عنوان مقاله مجله، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد عنوان مقاله مجله، بند ب، رجوع شود.

۳. عنوان روزنامه

قواعد مشترک یادداشت ارجاعی و فهرست مآخذ

▪ به قواعد عنوان نشریه رجوع شود، با این تفاوت که پس از عنوان روزنامه ویرگول و

بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

نکته:

در استناد به روزنامه‌های کشورهای دیگر می‌توان نام شهر یا کشوری را که روزنامه در

آنجا منتشر می‌شود، پس از عنوان روزنامه در پرانتز ذکر کرد.

Example 1: *Times* (London),

Example 2: *Le Monde* (Paris),

۴. تاریخ نشر (روز، ماه، سال)

قواعد مشترک یادداشت ارجاعی و فهرست مأخذ
قالب

روز (یک فاصله) ماه (نام کامل یا مخفف نام در ماه‌های میلادی) (یک فاصله) سال
(ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱. ۱۴ فروردین ۱۳۸۲

Example 1. 13 March 2001.

Example 2. 10 Agu. 2004,

نکته:

می‌توان نام روز انتشار روزنامه را پیش از تاریخ نشر درج کرد.

مثال ۱: یکشنبه، ۱۲ مهر ۱۳۸۲

Example 1: Sunday, 13 June 1993,

۵. گروه (Section) (در صورت وجود)

قواعد مشترک یادداشت ارجاعی و فهرست مأخذ

■ در انگلیسی مخفف Sec. به همراه حرف اول نام بخش یا گروه یا شماره اختصاصی بخش یا گروه به کار می‌رود یا اینکه نام کامل بخش یا گروه درج می‌شود. در فارسی نام کامل گروه یا بخش، مانند گروه اجتماعی یا بخش اجتماعی، نوشته می‌شود.

قالب:

نام گروه یا بخش (در انگلیسی مخفف Sec.) (دو نقطه، بدون فاصله)

مثال ۱: گروه اجتماعی:

Example 1: Sec. A:

۶. شماره صفحات

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

- شماره صفحه (یا صفحات) پس از نام گروه یا بخش، در منابع انگلیسی پس از اختصار «p.» و در فارسی پس از اختصار «ص»، درج می‌شود.

قالب:

در انگلیسی اختصار «p.» و در فارسی اختصار «ص» (یک فاصله) شماره صفحه یا صفحات (نقطه)

مثال ۱: ص ۵.

Example 1: p. 15-25.

قالب کلی استناد به مقاله روزنامه در یادداشت ارجاعی

(چهار تا شش حرف فاصله از سر سطر) شماره یادداشت ارجاعی (نقطه یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده به شکل طبیعی [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول، یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده همکار به شکل طبیعی] (ویرگول، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (ویرگول، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان روزنامه به شکل ایرانیک/ ایتالیک یا زیرخط‌دار (ویرگول، یک فاصله) نام روز انتشار (ویرگول، یک فاصله) تاریخ روز (یک فاصله) نام ماه (کامل یا مختصر) (یک فاصله) سال (ویرگول، یک فاصله) گروه (در منابع انگلیسی مخفف sec. و به دنبال آن حرف اول نام گروه یا شماره گروه یا نام کامل بخش یا گروه درج می‌شود. در فارسی نیز نام کامل گروه مثل: گروه اجتماعی می‌آید) [در صورت وجود صفحه‌شمار پس از بخش (ویرگول، در انگلیسی علامت اختصاری p. و در فارسی اختصار ص..، یک فاصله) شماره صفحات (نقطه)]

نمونه‌های استناد به مقاله روزنامه در یادداشت‌های ارجاعی (پانویس یا پی‌نویس)

استناد به مقاله روزنامه دارای نویسنده

۲۰. ابوالحسن مناجاتی، "سایه فقر تنها سرپناه بزهکاران کوچک"، همشهری، یکشنبه، ۱۵

آبان ۱۳۸۲، گروه اجتماعی، ص. ۱۵.

21. Lena H. Sun, "Chinese Feel the Strain of a New Society,"

Washington Post, Sunday, 13 June 1993, sec. 3.

استناد به مقاله روزنامه فاقد نویسنده

۲۱. "بزهکاری نوجوانان: زندگی در منجلاپ خیابان‌ها"، همشهری، دوشنبه، ۱۴ مرداد ۱۳۸۲، گروه اجتماعی، ص. ۷.

21. "Patients die after wrong transplant," *The Times*, Wednesday, 13 September 2001, sec. A: 7 (col. 2).

قالب کلی استناد به مقاله روزنامه در فهرست مأخذ

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول) نام کوچک یا آغاز [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) همکار به شکل طبیعی] (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان روزنامه به شکل ابرنیک/ ایتالیک یا زیرخطدار (ویرگول، یک فاصله) نام روز انتشار (ویرگول، یک فاصله) تاریخ روز (یک فاصله) نام ماه (کامل یا مختصر) (یک فاصله) سال (ویرگول، یک فاصله) گروه (در منابع انگلیسی مخفف sec. به دنبال آن حرف اول نام گروه یا شماره گروه یا نام کامل بخش یا گروه درج می‌شود. در فارسی نیز نام کامل گروه مثل: گروه اجتماعی می‌آید) [در صورت وجود صفحه‌شمار پس از بخش (ویرگول، در انگلیسی علامت اختصاری p. در فارسی اختصار ص.، یک فاصله) شماره صفحات (نقطه)]

نمونه‌های استناد به مقاله روزنامه

استناد به مقاله روزنامه دارای نویسنده

عناجاتی، ابوالحسن. "سایه فقر تنها سرپناه بزهکاران کوچک"، همشهری، یکشنبه، ۱۵ آبان ۱۳۸۲، گروه اجتماعی، ص. ۱۵.

Sun, Lena H. "Chinese Feel the Strain of a New Society." *Washington Post*, Sunday, 13 June 1993, sec. 3.

استناد به مقاله روزنامه فاقد نویسنده

"بزهکاری نوجوانان: زندگی در منجلاپ خیابان‌ها"، همشهری، دوشنبه، ۱۴ مرداد ۱۳۸۲، گروه

اجتماعی، ص. ۷.

"Patients die after wrong transplant". *The Times*, Wednesday, 13 September 2001, sec. A: 7 (col. 2).

قواعد استناد به نقد کتاب، فیلم، موسیقی، و جز آن

▪ بسته به این که نقد در چه رسانه‌ای چاپ شده باشد، برای استناد به آن باید مانند استناد به مقاله چاپ شده در همان رسانه عمل کرد. اما از آنجایی که نقدها اغلب در مجلات و روزنامه‌ها به چاپ می‌رسند، در ادامه، قواعد مشترک در نحوه استناد به نقد چاپ شده در این دو رسانه ذکر می‌شود.

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده (منتقد)

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند ب، رجوع شود.

۲. عنوان نقد

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ عنوان نقد داخل گیومه درج می‌شود.

▪ پس از عنوان و پیش از بستن گیومه ویرگول و پس از بستن آن یک فاصله قرار می‌گیرد.

▪ پس از عنوان نقد، عنوان اثر مورد نقد به شکل ایرانیک/ایتالیک، در فارسی به دنبال کلمه «نقد» و در انگلیسی به دنبال عبارت «review of» درج می‌شود و پس از آن یک ویرگول و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

▪ در صورتی که نقد دارای عنوان نیست، می‌توان فقط عنوان اثر مورد نقد را به شرحی

که گفته شد درج کرد.

قالب ۱

(گیومه باز) عنوان نقد (ویرگول، گیومه بسته) (در فارسی کلمه «نقد» و در انگلیسی عبارت «review of») عنوان اثر مورد نقد به شکل ایرانیک / ایتالیک (ویرگول، یک فاصله)

قالب ۲

(در فارسی کلمه «نقد» و در انگلیسی عبارت «review of») عنوان اثر مورد نقد به شکل ایرانیک / ایتالیک (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: «چشم‌هایی به سوی آسمان» نقد شعرهایی برای نو که می‌آید.

مثال ۲: نقد پروانه‌های سرزمین من.

Example 1: "Third Eye Open," review of *The Salt Eaters*,

Example 2: review of *The Limits of Law Enforcement*,

ب. فهرست مآخذ

- عنوان نقد داخل گیومه درج می‌شود.
- پس از عنوان و پیش از بستن گیومه نقطه و پس از بستن گیومه یک فاصله قرار می‌گیرد.
- پس از عنوان نقد، عنوان اثر مورد نقد، به شکل ایرانیک / ایتالیک، در فارسی به دنبال کلمه «نقد» و در انگلیسی به دنبال عبارت «Review of» درج می‌شود و پس از آن یک ویرگول و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.
- در صورتی که نقد دارای عنوان نیست می‌توان فقط عنوان اثر مورد نقد را به شرح ذکر شده درج کرد.

قالب ۱

(گیومه باز) عنوان نقد (نقطه، گیومه بسته) (در فارسی کلمه «نقد» و در انگلیسی عبارت «Review of») عنوان اثر مورد نقد به شکل ایرانیک / ایتالیک (ویرگول، یک فاصله)

قالب ۲

(در فارسی کلمه «نقد» و در انگلیسی عبارت «Review of») عنوان اثر مورد نقد به شکل ایرانیک / ایتالیک (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: "چشم‌هایی به سوی آسمان" نقد شعرهایی برای تو که می‌آیی،

مثال ۲: نقد پروانه‌های سرزمین من،

Example 1: "Third Eye Open." Review of *The Salt Eaters*,

Example 2: Review of *The Limits of Law Enforcement*,

۳. شرح پدیدآورنده اثر مورد نقد

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

■ نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) اثر به شکل طبیعی پس از عنوان درج می‌شود.

■ نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) در فارسی به دنبال کلمه «به وسیله» و در

انگلیسی به دنبال «by» درج می‌شود.

■ پس از شرح پدیدآورنده (گان) اثر مورد نقد، در یادداشت‌های ارجاعی و برگزین و

بعد یک فاصله، در فهرست مآخذ، نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب (یادداشت‌های ارجاعی)

(در فارسی کلمه «به وسیله» و در انگلیسی «by») نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) اثر

مورد نقد به شکل طبیعی (و برگزین، یک فاصله)

قالب فهرست مآخذ

(در فارسی کلمه «به وسیله» و در انگلیسی «by») نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) اثر

مورد نقد به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱ (یادداشت‌های ارجاعی) ۱: به وسیله احمد معتمدی،

مثال ۲ (فهرست مآخذ) ۱: به وسیله احمد معتمدی.

Example 1 (end notes or footnotes): by Hans Zeisel,

Example 2 (References): by Hans Zeisel.

۴. وضعیت نشر

■ بسته به اینکه نقد در روزنامه یا در مجله منتشر شده باشد به قواعد وضعیت نشر آن

رسانه رجوع شود.

نمونه‌های استناد به نقد در یادداشت‌های ارجاعی

۱. محمد میرجوادی، نقد انگیزه‌های برای نوشتن، به وسیله رضا پیمان دوست، ادب امروز ۲ (۱۳۸۲): ۲۵۳.
۲. رمینا ناجی، نقد برف‌های سرزمین مادری من، به وسیله میمنت آشناک، شهروند، یکشنبه، ۱۵ آبان ۱۳۸۲، گروه اجتماعی، ص ۱۵.
۳. آرین ناجی، "آنسوی چشم‌های تو"، نقد کلیات اشعار ظهیرالدین قاریابی، به وسیله ادیب خردمند، ادبیات امروز ۴ (مهر ۱۳۸۲): ۴۵۲-۵۲۵.
۴. نقد نسخه تلویزیونی خاک سرخ، به وسیله ابراهیم حاتمی کیا، شهروند، دوشنبه، ۱۴ مهر ۱۳۸۲، گروه سینما، ص ۴.

1. Steven Spitzer, review of *The limits of Law Enforcement*, by Hans Zeisel, *American Journal of Sociology* 91 (November 1985): 726-29.

2. David Scott Kastan, review of *Jonson's Gypsies Unmasked: Background and Theme of The Gypsies Metamorphos'd*, by Dale B. J. Randall, *Modern Philology* 76 (May 1979): 391-94.

3. Susan Lardner, "Third Eye Open," review of *The Salt Eaters*, by Toni Cade Bambara, *New Yorker*, 5 May 1980, 169.

4. Review of televised version of *True West*, by Sam Shepard, *New York Times*, 31 January 1984, 22 (N).

نمونه‌های استناد به نقد در فهرست مأخذ

- میرجوادی، محمد. نقد انگیزه‌های برای نوشتن، به وسیله رضا پیمان دوست، ادب امروز ۲ (۱۳۸۲): ۲۵۳.
- ناجی، رمینا. نقد برف‌های سرزمین مادری من، به وسیله میمنت آشناک، شهروند، یکشنبه، ۱۵ آبان ۱۳۸۲، گروه اجتماعی، ص ۱۵.
- ناجی، آرین. "آنسوی چشم‌های تو". نقد کلیات اشعار ظهیرالدین قاریابی، به وسیله ادیب خردمند، ادبیات امروز ۴ (مهر ۱۳۸۲): ۴۵۲-۵۲۵.
- نقد نسخه تلویزیونی خاک سرخ، به وسیله ابراهیم حاتمی کیا، شهروند، دوشنبه، ۱۴ مهر ۱۳۸۲،

گروه سینما، ص ۴.

Spitzer, Steven. Review of *The Limits of Law Enforcement*, by Hans Zeisel. *American Journal of Sociology* 91 (November 1985): 726-29.

Kastan, David Scott. Review of *Jonson's Gypsies Unmasked: Background and Theme of The Gypsies Metamorphos'd*, by Dale B. J. Randall. *Modern Philology* 76 (May 1979): 391-94.

Lardner, Susan. "Third Eye Open." Review of *The Salt Eaters*, by Toni Cade Bambara. *New Yorker*, 5 May 1980, 169.

Review of *True West*, by Sam Shepard, televised version. *New York Times*, 31 January 1984, 22 (N).

قواعد استناد به مقاله ارائه شده در کنفرانس

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

الف. یادداشت‌های ارجاعی

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مأخذ

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند ب، رجوع شود.

۲. عنوان مقاله

الف. یادداشت‌های ارجاعی

■ به عنوان مقاله مجله، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مأخذ

■ به عنوان مقاله مجله، بند ب، رجوع شود.

۴. شرح کنفرانس

الف. یادداشت‌های ارجاعی

■ عنوان کنفرانس در پرانتز قرار می‌گیرد.

▪ پیش از نوشتن عنوان کنفرانس، در منابع انگلیسی از عبارت *paper presented at* و در فارسی از "مقاله ارائه شده در" استفاده می‌شود.

▪ پس از عنوان کنفرانس محل برگزاری، ماه، و سال برگزاری کنفرانس درج می‌شود.

قالب

(پرائتز باز) عنوان کنفرانس (ویرگول، یک فاصله) محل برگزاری کنفرانس (ویرگول، یک فاصله) ماه برگزاری کنفرانس (فاصله) سال برگزاری کنفرانس (پرائتز بسته، ویرگول)

ب. فهرست مآخذ

▪ عنوان کنفرانس در منابع انگلیسی با عبارت *paper presented at* و در فارسی با "مقاله ارائه شده در" آغاز می‌شود.

▪ پس از عنوان کنفرانس، محل برگزاری، ماه و سال برگزاری کنفرانس درج می‌شود.

قالب

عنوان کنفرانس (ویرگول، یک فاصله) محل برگزاری کنفرانس (ویرگول، یک فاصله) ماه برگزاری کنفرانس (یک فاصله) سال برگزاری کنفرانس (نقطه)

قالب کلی استناد به مقاله ارائه شده در کنفرانس در یادداشت‌های ارجاعی

(چهار تا شش حرف فاصله از سر سطر) شماره یادداشت ارجاعی (نقطه یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده به شکل طبیعی [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول، یا وار عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده همکار به شکل طبیعی] (ویرگول، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (ویرگول، گیومه بسته، یک فاصله، پرائتز باز) *paper presented at* یا "مقاله ارائه شده در" عنوان کنفرانس (ویرگول، یک فاصله) نام محل برگزاری کنفرانس (ویرگول، یک فاصله) ماه برگزاری کنفرانس (فاصله) سال برگزاری کنفرانس (پرائتز بسته، ویرگول)

نمونه‌های استناد به مقاله ارائه شده در کنفرانس در یادداشت‌های ارجاعی

۳۰. مسعود معتمدی، "قرار مغزها: سرمایه‌های بر باد رفته"، (ارائه شده در همایش سالانه

انجمن استعدادهای درخشان ایران، تهران، اردیبهشت ۱۳۸۲)، ۱۲-۱۵.

31. Barbara Smith, "The Benedictine Ethic and Spirit of Scheduling." (paper presented at the annual meeting of the International Society for the Comparative Study of Civilizations, Milwaukee, Wis., April 1978), 17-19.

قالب کلی استناد به مقاله ارائه شده در کنفرانس در فهرست مآخذ

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول) نام کوچک یا آغاز [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) همکار به شکل طبیعی] [نقطه، یک فاصله، گیومه باز] عنوان مقاله [نقطه، گیومه بسته، یک فاصله] paper presented at [مقاله ارائه شده در] عنوان کنفرانس (ویرگول، یک فاصله) نام محل برگزاری کنفرانس (ویرگول، فاصله) ماه برگزاری کنفرانس (فاصله) سال برگزاری کنفرانس (نقطه)

نمونه‌های استناد به مقاله ارائه شده در کنفرانس در یادداشت‌های ارجاعی

معمودی، سعود. "فرار مغرزا: سرمایه‌های بریاد رفته." ارائه شده در همایش سالانه انجمن استعدادهای درخشان ایران، تهران، اردیبهشت ۱۳۸۲.

Smith, Barbara. "The Benedictine Ethic and Spirit of Scheduling." Paper presented at the annual meeting of the International Society for the Comparative Study of Civilizations, Milwaukee, Wis., April 1978.

قواعد استناد به مقالات چاپ شده کنفرانس

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

■ برای استناد به مقالات منتشر شده یک کنفرانس مانند استناد به فصلی از کتاب برخورد شود.

قواعد استناد به پایان‌نامه‌ها

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

الف. یادداشت‌های ارجاعی

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند ب، رجوع شود.

۲. عنوان پایان‌نامه

الف. یادداشت‌های ارجاعی

■ عنوان پایان‌نامه به شکل ساده درج می‌شود.

■ عنوان پایان‌نامه داخل گیومه قرار می‌گیرد.

■ پس از اتمام عنوان پایان‌نامه، بدون هیچ علامت سجاوندی، گیومه بسته می‌شود.

ب. فهرست مآخذ

■ عنوان پایان‌نامه به شکل ساده درج می‌شود.

■ عنوان پایان‌نامه داخل گیومه قرار می‌گیرد.

■ پس از اتمام عنوان پایان‌نامه نقطه گذاشته و سپس گیومه بسته می‌شود.

۳. شرح مقطع تحصیلی

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

■ برای پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد در منابع انگلیسی عبارت "master's thesis" و

در فارسی "پایان‌نامه کارشناسی ارشد" و برای پایان‌نامه‌های دکتری در منابع انگلیسی

عبارت "Ph. D. diss." و در فارسی "پایان‌نامه دکتری" استفاده می‌شود.

قالب

(برانتز باز) شرح مقطع تحصیلی (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: (پایان‌نامه کارشناسی ارشد.

Example 1: (Ph.D. diss.,

۴. نام دانشگاه محل تحصیل

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

■ نام دانشگاه محل ارائه پایان‌نامه به طور کامل درج می‌شود.

■ نام دانشگاه به شکل ساده نوشته می‌شود.

قالب

نام دانشگاه (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: دانشگاه تهران،

Example 1: University of Wisconsin,

۵. سال دفاع

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

▪ فقط به ذکر سال دفاع اکتفا می‌شود، نیازی به ذکر ماه و روز نیست.

▪ پس از ذکر سال دفاع پرانتز بسته می‌شود و سپس ویرگول و یک فاصله می‌آید.

قالب

سال دفاع (پرانتز بسته، ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: (۱۳۸۲)،

Example 1: 1998),

۶. صفحه‌شمار

الف. یادداشت‌های ارجاعی (پانویس یا پی‌نویس)

▪ به قواعد صفحه‌شمار کتاب بند الف رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ نیازی به ذکر صفحه‌شمار نیست.

قالب کلی استناد به پایان‌نامه در یادداشت‌های ارجاعی

(چهار تا شش حرف فاصله از سر سطر) شماره پانویس (نقطه یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده به شکل طبیعی [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده همکار به شکل طبیعی] (ویرگول، یک فاصله، گیومه باز) عنوان پایان‌نامه (گیومه بسته، یک فاصله، پرانتز باز) شرح مقطع تحصیلی (ویرگول، یک فاصله) نام دانشگاه (ویرگول، یک فاصله) سال دفاع (پرانتز بسته، ویرگول، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه)

۱. سعید ناجی. "بررسی تفاوت‌های اساسی عوامل آمیخته بازاریابی در انتخاب پروتزیهای جراحی ارتوپدی" (پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۸۳)، ۴۵-۷۵.

2. Andrew J. King, "Law and Land Use in Chicago: A Pre-history of Modern Zoning" (Ph.D. diss., University of Wisconsin, 1976), 32-37, 129.

قالب کلی استناد به پایان‌نامه در فهرست مأخذ

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول) نام کوچک یا آغاز [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) همکار به شکل طبیعی] [نقطه، یک فاصله، گیومه باز] عنوان پایان‌نامه (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) شرح مقطع تحصیلی (ویرگول، یک فاصله) نام دانشگاه (ویرگول، یک فاصله) سال دفاع (نقطه)

ناجی، سعید. "بررسی تفاوت‌های اساسی عوامل آمیخته بازاریابی در انتخاب پروتزیهای جراحی ارتوپدی." پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۸۳.

King, Andrew J. "Law and Land Use in Chicago: A Pre-history of Modern Zoning." Ph.D. diss., University of Wisconsin, 1976.

استناد به منابع چندرسانه‌ای

استناد به آثار صوتی

▪ عبارت استناد به نوارها، صفحات گرامافون، دیسک‌های فشرده و دیگر اشکال آثار صوتی با شرح نام سازنده، نویسنده یا دیگر افرادی که مسؤول محتوایی اثر هستند آغاز می‌شود.

▪ برای استناد به مجموعه‌ها یا آثار با پدیدآورنده نامشخص، عنوان سرشناسه عبارت استناد قرار می‌گیرد.

▪ عنوان یک رکورد یا یک آلبوم به صورت ایرانیک / ایتالیک درج می‌شود.

▪ نام مجری معمولاً به دنبال عنوان می‌آید، اما در برخی موارد ممکن است عبارت استناد با نام مجری نیز آغاز شود.

▪ برای معرفی اثر معمولاً ذکر شرکت تولیدکننده اثر صوتی و شماره ثبت آن کفایت می‌کند، اما مطلوب آن است که تاریخ کپی‌رایت، نوع ضبط (از قبیل ضبط و پخش

صوت به صورت استریو، چهار باندی، یا کاست چهار شیاره)، و تعداد آثار در آلبوم و مواردی از این قبیل اضافه شود.

▪ اگر اثر مورد استناد یک اثر صوتی است، و در نام اثر به صورت تلویحی صوتی بودن آن مشخص نشده است، اطلاعاتی از قبیل "نوار صوتی"، "نوار کاست"، "صفحه فشرده صوتی"، "کاست شنیداری" و غیره به عبارت استناد افزوده می‌شود، زیرا صفحات فشرده، کاست‌ها و نوارها ممکن است برای ضبط شکل‌های اطلاعاتی چون عکس‌ها و برنامه‌های رایانه‌ای، و برنامه‌های شامل متن برای چاپ نیز مورد استفاده قرار گیرند.

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند ب، رجوع شود.

۲. عنوان اثر

الف. یادداشت‌های ارجاعی

- عنوان اثر به شکل ایرانیک/ ایتالیک درج می‌شود.
- پس از عنوان یک ویرگول و سپس یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان اثر (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: سمفونی ش. ۹.

مثال ۲: پائیز طلایی.

Example 1: *Symphony no. 5.*

Example 2: *Mass in C Minor.*

ب. فهرست مآخذ

- عنوان اثر به‌شکل اپرانیک/ ایتالیک درج می‌شود.
- پس از عنوان اثر یک نقطه و سپس یک فاصله قرار می‌گیرد.

مثال ۱: سمفونی ش. ۹.

مثال ۲: پانیز طلایی.

Example 1: *Symphony no. 5*,

Example 2: *Mass in C Minor*,

۳. نام مجری یا مجریان اثر (تهیه‌کننده)

الف. یادداشت‌های ارجاعی (پانویس یا پی‌نویس)

- در صورتی که عبارت استناد ذیل نام مجری یا مجریان اثر درج نشده باشد، نام آنها پس از عنوان می‌آید.

- نام مجری یا مجریان به‌شکل طبیعی نوشته می‌شود.

- پس از ذکر نام مجری یا مجریان یک ویرگول و سپس یک فاصله قرار می‌گیرد.

- در صورتی که عبارت استناد با نام مجری یا مجریان اثر آغاز شده، نام پدیدآورنده از

قبل سارنده یا نویسنده یا دیگر اشخاص مسؤول محتوایی اثر پس از ذکر نام شرکت

و پیش از ذکر شماره اثر قرار می‌گیرد.

قالب

نام و نام خانوادگی مجری اثر (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: اثر بامشاد حیدری.

Example 1: by Dmitri Shostakovich,

ب. فهرست مآخذ

- در صورتی که عبارت استناد ذیل نام مجری یا مجریان اثر درج نشده است، نام آنها پس از عنوان درج می‌شود.

- در صورتی که نام مجری یا مجریان در آغاز عبارت استناد قرار ندارد، به‌شکل طبیعی درج می‌شود.

- پس از ذکر نام مجری یا مجریان نقطه و سپس یک فاصله قرار می‌گیرد.
- در صورتی که عبارت استناد با نام مجری یا مجریان اثر آغاز شده است، نام پدیدآورنده از قبیل سازنده یا نویسنده یا دیگر اشخاص مسؤول محتوایی اثر پس از ذکر نام شرکت یا سازمان و پیش از ذکر شماره اثر قرار می‌گیرد.
- نام مجری یا مجریان در صورتی که آغازگر عبارت استناد است، مطابق قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند ب، درج می‌شود.

قالب

نام و نام خانوادگی مجری اثر (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: اثر بامشاد حیدری.

Example 1: by Dmitri Shostakovich.

۴. شرکت یا سازمان تولیدکننده اثر صوتی

الف. یادداشت‌های ارجاعی

- نام شرکت یا سازمان تولیدکننده اثر صوتی به شکل کامل درج می‌شود.
- پس از ذکر نام شرکت یا سازمان، ویرگول و سپس یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

نام شرکت یا سازمان (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: نما آهنگ،

Example 1: New York Philharmonic.

ب. فهرست مأخذ

- نام کامل شرکت یا سازمان تولیدکننده اثر صوتی درج می‌شود.
- پس از ذکر نام شرکت یا سازمان تولیدکننده اثر، نقطه و سپس یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

نام شرکت یا سازمان تولیدکننده اثر (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: نما آهنگ.

Example 1: New York Philharmonic.**۵. شماره اثر صوتی**

یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مأخذ

- شماره مربوط به اثر صوتی پس از نام شرکت یا سازمان تولیدکننده اثر درج می‌شود.
- شماره مربوط به اثر صوتی می‌تواند شامل عدد و حرف باشد.
- در صورت تمایل می‌توان نوع ضبط اثر (استریو، چهار باند، کاست چهار شیار) را نیز ذکر کرد.

قالب

شماره اثر صوتی (نقطه)

مثال ۱: ۲۷۵۶

Example 1: CBS IM 35854.**۶. سایر اطلاعات**

یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مأخذ

- در صورتی که عنوان اثر بیانگر صوتی بودن آن نباشد، مطلوب آن است که نوع رسانه (در انگلیسی یا حروف کوچک) پیش از شماره اثر صوتی ذکر شود.
- بین نام شرکت یا سازمان تولیدکننده اثر، نوع رسانه، و شماره اثر هیچ علامت سجاوندی قرار نمی‌گیرد.

قالب

نام شرکت یا سازمان تولیدکننده اثر (فاصله) نوع رسانه (فاصله) شماره اثر (نقطه)

مثال ۱: دارینوش کاست صوتی ۲۵۷۸۵

Example 1: Philips audiocassette 7300775.**Example 2: Polydor compact disk 423 086-2.**

قالب کلی استناد به اثر صوتی در یادداشت‌های ارجاعی (پانویس یا پی‌نویس)

(چهار تا شش حرف فاصله از سر سطر) شماره پانویس یا پی‌نویس (نقطه، یک فاصله)

نام و نام خانوادگی پدیدآورنده به شکل طبیعی [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار

(ویرگول یا واو عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) همکار به شکل طبیعی] (ویرگول، یک فاصله) عنوان اثر صوتی به شکل ایرانیک/ایتالیک (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی مجری اثر (ویرگول، یک فاصله) نام شرکت تولیدکننده اثر صوتی (ویرگول، یک فاصله) شماره اثر صوتی (نقطه)

نمونه‌هایی از استناد به اثر صوتی در یادداشت‌های ارجاعی (پانویس یا پی‌نویس)

۱. بامشاد حیدری، سمفونی ش. ۲، تهران آوا، اسدالله عنایتی، ۲۵۷.

یا

۲. اسدالله عنایتی، سمفونی ش. ۲، اثر بامشاد حیدری، تهران آوا، ۲۵۷.

۳. همایون اسعد پور، مرثیه‌ای برای غم‌زده تو، تهران آوا کاست صوتی ۱۴۴.

۴. فراز فرجاد، برهوت، صنم معتمدی، شهاب اعتمادی، نماهنگ صفحه فشرده

۲۵۵

1. Dmitri Shostakovich, *Symphony no. 5*, New York Philharmonic, Leonard Bernstein, CBS IM 35854.

OR

2. Leonard Bernstein, dir., *Symphony no. 5*, by Dmitri Shostakovich, New York Philharmonic, CBS IM 35854.

3. Johann Sebastian Bach, *The Goldberg Variations*, Glenn Gould, CBS IM 37779.

4. Wolfgang Amadeus Mozart, *Mass in C Minor*, Chorus and Academy of St. Martin-in-the-fields, Neville Marriner, Philips audiocassette 7300775.

5. Wolfgang Amadeus Mozart, *Symphony no. 38 in D Major*, Vienna Philharmonic, James Levine, Polydor compact disk 423 086-2.

قالب کلی استناد به اثر صوتی در فهرست مأخذ

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول) نام کوچک یا آغاز [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا واو عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) همکار به شکل طبیعی] (نقطه، یک فاصله) عنوان اثر صوتی به شکل ایرانیک/ایتالیک (نقطه، یک فاصله) نام و نام خانوادگی مجری اثر (نقطه، یک فاصله) نام شرکت یا سازمان تولیدکننده اثر

صوتی (نقطه، یک فاصله) شماره اثر صوتی (نقطه)

نمونه‌هایی از استناد به اثر صوتی در فهرست مأخذ

حیدری، بامشاد. سمفونی ش. ۳. تهران آوا. اسدالله عنایتی. ۲۵۷.

یا

عنایتی، اسدالله. سمفونی ش. ۳. اثر بامشاد حیدری. تهران آوا. ۲۵۷.

اسعدپور، همایون. مرثیه‌ای برای غربت تو. تهران آوا کاست صوتی ۱۴۴.

فرجاد، فراز. برهوت. صنم معتمدی. شهاب اعتمادی. نماهنگ صفحه فشرده ۲۵۵.

Shostakovich, Dmitri. *Symphony no. 5*, New York Philharmonic, Leonard Bernstein, CBS IM 35854.

OR

Bernstein, Leonard dir. *Symphony no. 5*, by Dmitri Shostakovich. New York Philharmonic. CBS IM 35854.

Bach, Johann Sebastian. *The Goldberg Variations*. Glenn Gould. CBS IM 37779.

Mozart, Wolfgang Amadeus. *Mass in C Minor*. Chorus and Academy of St. Martin-in-the-fields. Neville Marriner. Philips audiocassette 7300775.

Mozart, Wolfgang Amadeus. *Symphony no. 38 in D Major*. Vienna Philharmonic. James Levine. Polydor compact disk 423 086-2.

استناد به سخنرانی‌ها، دکلمه‌ها، و نمایشنامه‌ها در رسانه‌های صوتی، اسلاید، فیلم استریپ، و ویدئو کاست

در حال حاضر انواع مختلفی از منابع دیداری و دیداری شنیداری وجود دارند که هر تلاشی برای ایجاد قواعد همگون برای استناد به آنها بی‌نتیجه مانده است. طبیعت این مواد و نوع کاربرد آنها برای کاوشگر و دلیل ضرورت هر یک برای بازیابی، در واقع تعیین‌کننده مشکل استناد به آنها در پادداشت‌های ارجاعی و فهرست مأخذ است، اما در بیشتر موارد می‌توان در استناد به این رسانه‌ها، قواعد زیر را رعایت کرد:

- برای استناد به منابع فوق در برخی موارد می‌توان مانند استناد به کتاب برخورد کرد.
- در صورتی که عنوان اثر به‌طور تلویحی بیانگر نوع اثر نباشد، در پایان عبارت استناد،

نوع رسانه ذکر می‌شود.

نمونه‌هایی از استناد به سخنرانی‌ها، دکلمه‌ها، و نمایشنامه‌ها در رسانه‌های صوتی، اسلاید، فیلم استریپ، و ویدئو کاست در یادداشت‌های ارجاعی

۱. ابراهیم سجودی، *رازهای سرزمین من* (تهران: انجمن فیلمسازان جوان، ۱۳۸۲)، اسلاید.

۲. *باران در برهوت* (تهران: انجمن آموزش سمعی و بصری، ۱۳۸۲)، فیلم استریپ.

۳. احمد شاملو، شعرها، با صدای شاعر، سی‌دب ۱۴۲، صفحه‌شده.

۴. *این چشم‌های نحیر، تهیه‌کننده و کارگردان احمد رضا فریار، ۲ ساعت و ۱۸ دقیقه، صبا فیلم، ۱۳۸۲، ویدئو کاست.*

1. Louis J. Mihalyi, *Landscapes of Zambia, Central Africa* (Santa Barbara, Calif.: Visual Education, 1975), slides.

2. *The Greek and Roman World* (Chicago: Society for Visual Education, 1997), filmstrip.

3. Itzak Perlman: *In My Case Music*, prod. and dir. Tony DeNonno, 10 min., DeNonno Pix, videocassette.

4. W. H. Auden, *Poems*, read by author, Spoken Arts 7137, compact disc.

5. *Genesis of a Novel: A Documentary on Writing Regimen of Georges Simenon* (Tucson, Ariz.: Motivational Programming Corp., 1969), sound cassette.

6. *North by Northwest*, prod. and dir. Alfred Hitchcock, 2 hr. 17 min., MGM/UA, 1959, videocassette.

نمونه‌هایی از استناد به سخنرانی‌ها، دکلمه‌ها، و نمایشنامه‌ها در رسانه‌های صوتی، اسلاید، فیلم استریپ، و ویدئو کاست در فهرست مآخذ

سجودی، ابراهیم. *رازهای سرزمین من*. تهران: انجمن فیلمسازان جوان، ۱۳۸۲. اسلاید.

باران در برهوت. تهران: انجمن آموزش سمعی و بصری، ۱۳۸۲. فیلم استریپ.

شاملو، احمد. شعرها. با صدای شاعر. ستاپ ۱۴۲. صفحه فشرده.

این چشم‌های خیره. تهیه‌کننده و کارگردان احمد رضا فریار. ۲ ساعت و ۱۸ دقیقه. صبا فیلم، ۱۳۸۲. ویدئو کاست.

Mihalyi, Louis J. *Landscapes of Zambia, Central Aferica*. Santa Barbara, Calif.: Visual Education, 1975. Slides.

The Greek and Roman Wotld. Chicago: Society for Visual Education, 1997. Filmstrip.

Perlman, Itzak. *In My Case Music*. Produced and directed Tony DeNonno. 10 min. DeNonno Pix. Videocassette.

Auden, W. H. *Poems*. Read by author. Spoken Arts 7137. Compact disc.

Genesis of a Novel: A Documentary on Writing Regimen of Georges Simenon. Tucson, Ariz.: Motivational Programming Corp., 1969. Sound cassette.

North by Northwest. Produced and directed by Alfred Hitchcock. 2 hr. 17 min. MGM/UA, 1959. Videocassette.

استناد به منابع الکترونیکی

استناد به مقاله نشریه روی لوح فشرده (نسخه الکترونیکی یک نشریه چاپی)

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مأخذ

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند ب، رجوع شود.

۲. عنوان

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ به قواعد عنوان مقاله مجله، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد عنوان مقاله مجله، بند ب، رجوع شود.

۳. نام نشریه

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

▪ بعد از حرف اضافه "in" در انگلیسی و "در" در فارسی عنوان نشریه به شکل ایرانیک/

ایتالیک و با حروف بزرگ درج می‌شود.

قالب

حرف اضافه (یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ایرانیک/ ایتالیک (یک فاصله)

Example 1: in *Wall Street Journal*

۴. نوع رسانه

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

▪ نوع رسانه، که در اینجا [CD-ROM] یا [لوح فشرده] است، در داخل کروشه قرار می‌گیرد.

قالب

(کروشه باز) نوع رسانه CD-ROM (کروشه بسته، یک فاصله)

Example 1: [CD-ROM]

۵. مشخصات کامل نشریه، تاریخ استناد

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

▪ مشخصات کامل نشریه شامل نام، تاریخ نشر (روز، ماه، سال) در داخل پرانتز درج می‌شود.

▪ پس از مشخصات نشریه فاصله قرار می‌گیرد و پس از آن تاریخ استناد (روز، ماه،

سال) در داخل دو قلاب درج و سپس پرانتز بسته می‌شود.

قالب

(پرانتز باز) نام کامل نشریه (فاصله) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال (دو نقطه) صفحه شمار (فاصله).

Example 1: (*Wall Street Journal* Ondisc 2 February 1995: A2+

۶. عنوان پایگاه اطلاعاتی میزبان نشریه

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مأخذ

■ نام پایگاه اطلاعاتی که نشریه از طریق آن ارائه شده است در پایان عبارت استناد به دنبال عبارت «available from» درج می‌شود.

قالب

Available from نام پایگاه اطلاعاتی (نقطه)

Example 1: Available from UMI-ProQuest.

قالب کلی استناد به مقاله نشریه روی دیسک فشرده در یادداشت‌های ارجاعی

(چهار تا شش حرف فاصله از سر مطر) شماره پانویس یا پی‌نویس (نقطه، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده به شکل طبیعی [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) همکار به شکل طبیعی] (ویرگول، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (ویرگول، گیومه بسته، یک فاصله) حرف اضافه in (یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ایوانیک/ایتالیک (یک فاصله، کروشه باز) نوع رسانه CD-ROM (کروشه بسته، یک فاصله، پرانتز باز) نام کامل نشریه (فاصله) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال (دو نقطه) صفحه شمار (فاصله، کروشه باز) کلمه cited و سپس تاریخ استناد شامل روز (یک فاصله) ماه (یک فاصله) سال (کروشه بسته، پرانتز بسته، نقطه و ویرگول، یک فاصله) available from نام پایگاه اطلاعاتی (نقطه)

نمونه استناد به مقاله نشریه روی لوح فشرده در یادداشت‌های ارجاعی

14. David Wessel, "Fed Lifts Rates Half Point, Setting Four-Year High," in *Wall Street Journal* [CD-ROM] (*Wall Street Journal* Ondisc 2 February 1995: A2+ [cited 6 February 1996]); available from UMI-ProQuest.

قالب کلی استناد به مقاله نشریه روی لوح فشرده در فهرست مآخذ

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول) نام کوچک یا آغاز [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول با واو عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) همکار به شکل طبیعی] (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) حرف اضافه in (یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ایرانیک / ایتالیک (نقطه، یک فاصله، کروشه باز) نوع رسانه CD-ROM (کروشه بسته، یک فاصله، پرانتز باز) نام کامل نشریه (فاصله) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال (دو نقطه) صفحه شمار (فاصله، کروشه باز) کلمه cited و سپس تاریخ استناد شامل روز (یک فاصله) ماه (یک فاصله) سال (کروشه بسته، پرانتز بسته، نقطه ویرگول، یک فاصله) Available from نام پایگاه اطلاعاتی (نقطه)

نمونه استناد به مقاله نشریه روی لوح فشرده در فهرست مآخذ

Wessel, David. "Fed Lifts Rates Half Point, Setting Four-Year High." in *Wall Street Journal* [CD-ROM] (*Wall Street Journal* Ondisc 2 February 1995: A2+ [cited 6 February 1996]); Available from UMI-ProQuest.

استناد به یک وب گاه شخصی

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

الف. یادداشت‌های ارجاعی

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند ب، رجوع شود.

۲. عنوان وب گاه

الف. یادداشت‌های ارجاعی

■ به قواعد عنوان مقاله مجله، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مأخذ

▪ به قواعد عنوان مقاله مجله، بند ب، رجوع شود.

۳. تاریخ ایجاد وب‌گاه یا تاریخ آخرین روزآمد سازی

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مأخذ

▪ روز، ماه، و سال ایجاد یا روزآمدسازی وب‌گاه به ترتیب، و بدون هیچ‌گونه علامت سجاوندی، درج می‌شود.

▪ پس از ذکر تاریخ، در یادداشت‌های ارجاعی ویرگول و سپس یک فاصله و در فهرست مأخذ نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب (یادداشت‌های ارجاعی)

روز (فاصله) ماه (فاصله) سال (ویرگول، یک فاصله)

Example 1: 12 May 1999,

قالب (فهرست مأخذ)

روز (فاصله) ماه (فاصله) سال (نقطه، یک فاصله)

Example 2: 12 May 1999.

۴. نشانی دسترسی

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مأخذ

▪ نشانی دسترسی در داخل دو قلاب زاویه‌دار (علامت کوچک‌تر و بزرگ‌تر) نوشته می‌شود.

▪ پس از نشانی دسترسی یک فاصله قرار می‌گیرد.

▪ در استناد به وب‌گاه‌های فارسی نیز، نشانی دسترسی از سمت چپ درج می‌شود.

قالب

(علامت کوچک‌تر) نشانی دسترسی (علامت بزرگ‌تر، فاصله)

Example 1: <<http://www.english.eku.edu/pellegrino/default.htm>>

۵. تاریخ دسترسی یا تاریخ استناد به‌اثر

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

- روز، ماه، سال دسترسی به‌اثر به‌ترتیب، و بدون قرار گرفتن هرگونه علامت سجاوندی در داخل پرانتز درج می‌شود.
- پس از ذکر تاریخ دسترسی نقطه قرار می‌گیرد.
- در استناد به‌وب‌گاه‌های فارسی نیز با توجه به‌ساختار عبارت استناد بهتر است تاریخ دسترسی به‌انگلیسی نوشته شده و به‌دنبال نشانی دسترسی از سمت چپ درج شود.

قالب

(پرانتز باز) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال دسترسی (پرانتز بسته، نقطه)

Example 1: (12 June 1999).

قالب کلی استناد به‌وب‌گاه شخصی در یادداشت‌های ارجاعی

(چهار تا شش حرف فاصله از سر سطر) شماره پانویس یا پی‌نویس (نقطه، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده به‌شکل طبیعی [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) همکار به‌شکل طبیعی] (ویرگول، یک فاصله، گیومه باز) عنوان وب‌گاه (ویرگول، گیومه بسته، یک فاصله) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال ایجاد یا آخرین روزآمدسازی وب‌گاه (ویرگول، یک فاصله) (علامت کوچک‌تر) نشانی دسترسی (علامت بزرگ‌تر، فاصله) (پرانتز باز) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال دسترسی (پرانتز بسته، نقطه)

نمونه‌های استناد به‌وب‌گاه شخصی در یادداشت‌های ارجاعی

۱. مینا مشیری، "خاطرات من"، ۱۴ اردیبهشت ۱۳۸۲

1. <<http://www.minoo.com>> (12 March 2000).

2. Joseph Pellegrino, "Homepage," 12 May 1999, <<http://www.english.eku.edu/pellegrino/default.htm>> (12 June 1999).

قالب کلی استناد به‌وب‌گاه شخصی در فهرست مآخذ

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول) نام کوچک یا آغاز [در صورت وجود پدیدآورندگان

همکار (وپرگول یا واورعطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) همکار به شکل طبیعی | (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان وب‌گاه (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال ایجاد یا آخرین روزآمدسازی وب‌گاه (نقطه، یک فاصله) (علامت کوچک‌تر) نشانی دسترسی (علامت بزرگ‌تر، فاصله) (پرانتز باز) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال دسترسی (پرانتز بسته، نقطه)

نمونه‌های استناد به وب‌گاه شخصی در فهرست مأخذ

مشیری، مینا. "خاطرات من." ۱۴ اردیبهشت ۱۳۸۲.

<<http://www.minoo.com>> (12 March 2000).

Pellegrino, Joseph. "Homepage." 12 May 1999. <<http://www.english.eku.edu/pellegrino/default.htm>> (12 June 1999).

استاد به یک وب‌گاه تخصصی یا حرفه‌ای

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مأخذ

■ برای استناد به یک وب‌گاه تخصصی یا حرفه‌ای مانند استناد به یک وب‌گاه شخصی عمل می‌شود با این تفاوت که عنوان داخل گیومه قرار نمی‌گیرد و به شکل ابرابیک/اینالیک درج می‌شود.

■ پدیدآورنده در وب‌گاه‌های تخصصی اغلب یک سازمان، تشکل، یا گروه است.

نمونه‌های استناد به یک وب‌گاه تخصصی در یادداشت‌های ارجاعی

3. Gail Mortimer, *The William Faulkner Society Home Page*, 16 September 1999. <<http://www.utep.edu/mortimer/faulkner/mainfaulkner.htm>> (19 November 1997).

4. National Association of Investors Corporation, *NAIC Online*, 20 September 1999. <<http://www.better-investing.org/>> (1 October 1999).

نمونه‌های استناد به یک وب‌گاه تخصصی در فهرست مأخذ

Mortimer, Gail. *The William Faulkner Society Home Page*. 16 September 1999. <<http://www.utep.edu/mortimer/faulkner/mainfaulkner.htm>> (19 November 1997).

National Association of Investors Corporation. *NAIC Online*. 20 September 1999. <<http://www.better-investing.org/>> (1 October 1999).

استناد به کتاب الکترونیکی روی اینترنت

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

■ برای استناد به یک کتاب الکترونیکی روی اینترنت مانند استناد به یک وب‌گاه برخورد می‌شود.

■ در صورتی که به فصلی از کتاب الکترونیکی استناد شده باشد، پس از عنوان فصل، عنوان اثر اصلی به صورت ایرانیک/ایتالیک درج می‌شود.

نمونه‌های استناد به یک کتاب الکترونیکی در یادداشت‌های ارجاعی

1. Peter J. Bryant, "The Age of Mammals," April 1999, <<http://darwin.bio.uci.edu/~sustain/bio65/index.html>> (11 May 1999).

2. Peter J. Bryant, "The Age of Mammals," in *Biodiversity and Conservation* April 1999, <<http://darwin.bio.uci.edu/~sustain/bio65/index.html>> (11 May 1999).

نمونه‌های استناد به یک کتاب الکترونیکی در فهرست مآخذ

Bryant, Peter J. "The Age of Mammals." April 1999. <<http://darwin.bio.uci.edu/~sustain/bio65/index.html>> (11 May 1999).

Bryant, Peter J. "The Age of Mammals." in *Biodiversity and Conservation*. April 1999. <<http://darwin.bio.uci.edu/~sustain/bio65/index.html>> (11 May 1999).

استناد به مقاله مجله الکترونیکی روی اینترنت

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

الف. یادداشت‌های ارجاعی

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند ب، رجوع شود.

۲. عنوان مقاله مجله الکترونیکی

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ به قواعد عنوان مقاله مجله چاپی، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد عنوان مقاله مجله چاپی، بند ب، رجوع شود.

۳. عنوان نشریه الکترونیکی

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ به قواعد عنوان نشریه چاپی، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد عنوان نشریه چاپی، بند ب، رجوع شود.

۴. دوره (و شماره در صورت وجود)

الف. یادداشت‌های ارجاعی (پانویس یا پی‌نویس)

▪ به قواعد دوره نشریه چاپی، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد دوره نشریه چاپی، بند ب، رجوع شود.

۵. نشانی دسترسی

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

▪ به قواعد نشانی دسترسی اسناد به یکا وبگاه شخصی رجوع شود.

۶. تاریخ دسترسی

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

• به قواعد تاریخ دسترسی استناد به یک وب‌گاه شخصی رجوع شود.

قالب کلی استناد به مقاله مجله الکترونیکی روی اینترنت در یادداشت‌های ارجاعی

(چهار تا شش حرف فاصله از سر سطر) شماره یادداشت ارجاعی (نقطه یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده به شکل طبیعی [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول، یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده همکار به شکل طبیعی] (ویرگول، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (ویرگول، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ایرانی/ایتالیک یا زیرخطدار (یک فاصله) دوره (ویرگول، فاصله) در انگلیسی اختصار "no." و در فارسی "ش" (فاصله) شماره نشریه (فاصله، پرانتز باز) ماه یا فصل نشر در صورت ضرورت (فاصله) سال نشر (پرانتز بسته، دونقطه) صفحه‌شمار (نقطه) (علامت کوچک‌تر، نشانی دسترسی (علامت بزرگ‌تر، فاصله) (پرانتز باز) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال دسترسی (پرانتز بسته، نقطه)

یا

(چهار تا شش حرف فاصله از سر سطر) شماره یادداشت ارجاعی (نقطه یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده به شکل طبیعی [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول، یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده همکار به شکل طبیعی] (ویرگول، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (ویرگول، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ایرانی/ایتالیک یا زیرخطدار (یک فاصله) دوره (فاصله، پرانتز باز) شماره (پرانتز بسته، دونقطه) صفحه‌شمار (یک فاصله، پرانتز باز) ماه یا فصل نشر در صورت ضرورت (فاصله) سال نشر (پرانتز بسته، نقطه) (علامت کوچک‌تر، نشانی دسترسی (علامت بزرگ‌تر، فاصله) (پرانتز باز) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال دسترسی (پرانتز بسته، نقطه)

نمونه‌های استناد به مقاله مجله الکترونیکی روی اینترنت در یادداشت‌های ارجاعی

1. Tonya Browning, "Embedded Visuals: Student Design in Web Spaces," *Kairos: A Journal for Teachers of Writing in Webbed Environments* 3, no. 1 (1997), <<http://english.ttu.edu/kairos/2.1/fea>

tures/browning/index.html> (21 October 1999).

2. Nathan Myhrvold, "Confessions of a Cybershaman," *Slate*, 12 June 1997, <<http://www.slate.com/CriticalMass/97-06-12/CriticalMass.asp>> (19 October 1997).

قالب کلی استناد به مقاله مجله الکترونیکی روی اینترنت در فهرست مآخذ

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول) نام کوچک یا آغازه [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) همکار به شکل طبیعی] (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ابراینیک/ایتالیک یا زیرخطدار (یک فاصله) دوره (ویرگول، یک فاصله) در انگلیسی اختصار "no." و در فارسی "ش." (یک فاصله) شماره (یک فاصله، پراکنش باز) در صورت ضرورت ماه یا فصل نشر (یک فاصله) سال نشر (پراکنش بسته، دو نقطه) صفحه شمار (نقطه) (علامت کوچک‌تر) نشانی دسترسی (علامت بزرگ‌تر، یک فاصله) (پراکنش باز) روز (یک فاصله) ماه (یک فاصله) سال دسترسی (پراکنش بسته، نقطه)

یا

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول) نام کوچک یا آغازه [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) همکار به شکل طبیعی] (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ابراینیک/ایتالیک یا زیرخطدار (یک فاصله) دوره (یک فاصله، پراکنش باز) شماره (پراکنش بسته، دو نقطه) صفحه شمار (یک فاصله، پراکنش باز) ماه یا فصل نشر در صورت ضرورت (یک فاصله) سال نشر (پراکنش بسته، نقطه) (علامت کوچک‌تر) نشانی دسترسی (علامت بزرگ‌تر، یک فاصله) (پراکنش باز) روز (یک فاصله) ماه (یک فاصله) سال دسترسی (پراکنش بسته، نقطه)

نمونه‌های استناد به مقاله مجله الکترونیکی روی اینترنت در فهرست مآخذ

Browning, Tonya. "Embedded Visuals: Student Design in Web Spaces." *Kairos: A Journal for Teachers of Writing in Webbed Environments* 3, no. 1 (1997). <<http://english.ttu.edu/kairos/2.1/features/browning/index.html>> (21 October 1999).

Myhrvold, Nathan. "Confessions of a Cybershaman." *Slate*, 12 June 1997.

(19 October 1997). <<http://www.slate.com/CriticalMass/97-06-12/CriticalMass.asp>>

استناد به مقاله روزنامه بر روی اینترنت

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند ب، رجوع شود.

۲. عنوان مقاله روزنامه

الف. یادداشت‌های ارجاعی (پانویس یا پی‌نویس)

▪ به قواعد عنوان مقاله مجله چاپی، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد عنوان مقاله مجله چاپی، بند ب، رجوع شود.

۳. عنوان روزنامه

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ به قواعد عنوان نشریه چاپی، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد عنوان نشریه چاپی، بند ب، رجوع شود.

۴. تاریخ نشر (روز، ماه، سال)

قواعد مشترک یادداشت ارجاعی و فهرست مآخذ

▪ به قواعد تاریخ نشر روزنامه رجوع شود.

۵. نشانی دسترسی

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

« به قواعد نشانی دسترسی استناد به یک وب‌گاه شخصی رجوع شود.

۶. تاریخ دسترسی

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

« به قواعد تاریخ دسترسی استناد به یک وب‌گاه شخصی رجوع شود.

قالب کلی استناد به مقاله روزنامه روی اینترنت در یادداشت‌های ارجاعی

(چهار تا شش حرف فاصله از سر سطر) شماره یادداشت ارجاعی (نقطه یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده به شکل طبیعی [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده همکار به شکل طبیعی] (ویرگول، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (ویرگول، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان روزنامه به شکل ایرانیک/ایتالیک یا زیرخطدار (ویرگول، یک فاصله) نام روز انتشار (ویرگول، یک فاصله) تاریخ روز (یک فاصله) نام ماه (کامل یا مختصر) (یک فاصله) سال (ویرگول، یک فاصله) (علامت کوچک تر) نشانی دسترسی (علامت بزرگ تر، فاصله) (پرانتز باز) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال دسترسی (پرانتز بسته، نقطه)

نمونه استناد به مقاله روزنامه روی اینترنت در یادداشت‌های ارجاعی

1. Christopher Wren, "A Body on Mt Everest, a Mystery Half-Solved," *New York Times on the Web*, 5 May 1999, <http://search.nytimes.com/search/daily/bin/fastweb?getdoc+site+site+87604+0+wAAA+%22a%7Ebody%7Eon%7Eemt.%7Eeverest%22> (13 May 1999).

قالب کلی استناد به مقاله روزنامه روی اینترنت در فهرست مآخذ

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول) نام کوچک یا آغازه [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) همکار به شکل طبیعی] (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان روزنامه به شکل ایرانیک/ایتالیک یا زیرخطدار (ویرگول، یک فاصله) نام روز انتشار

(ویرگول، یک فاصله) تاریخ روز (یک فاصله) نام ماه (کامل یا مختصر) (یک فاصله) سال (ویرگول، یک فاصله) (علامت کوچک‌تر) نشانی دسترسی (علامت بزرگ‌تر، فاصله) (پرانتز باز) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال دسترسی (پرانتز بسته، نقطه)

نمونه استناد به مقاله روزنامه روی اینترنت در فهرست مآخذ

Wren, Christopher. "A Body on Mt. Everest, a Mystery Half-Solved." *New York Times on the Web*. 5 May 1999. <<http://search.nytimes.com/search/daily/bin/fastweb?getdoc+site+site+87604+0+wAAA+%22a%7Ebody%7Eon%7Eemt.%7Eeverest%22>> (13 May 1999).

استناد به منبع دریافت شده از یک خدمت اشتراکی

- برای استناد به یک منبع که از طریق پرداخت حق اشتراک از یک پایگاه اطلاعاتی اخذ شده است، ابتدا پسوندهای منبع مشخصات مربوط به آن، مطابق قواعد مربوط، درج سپس عنوان پایگاه به صورت ایرانیک/ایتالیک ذکر می‌شود.
- پس از عنوان پایگاه اطلاعاتی در یادداشت‌های ارجاعی ویرگول و در فهرست مآخذ نقطه قرار می‌گیرد.
- سپس نام ارائه دهنده خدمت اشتراکی به شکل ساده درج می‌شود و پس از آن با قرار دادن یک فاصله تاریخ دسترسی مطابق قواعد ذکر شده در بخش استناد به وب‌گاه شخصی درج می‌شود.

قالب کلی استناد به منبع دریافت شده از یک خدمت اشتراکی در یادداشت‌های ارجاعی (به عنوان نمونه استناد به مقاله مجله در یک پایگاه اطلاعاتی اشتراکی)

(چهار تا شش حرف فاصله از سر سطر) شماره یادداشت ارجاعی (نقطه یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده به شکل طبیعی [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول، یا و او عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده همکار به شکل طبیعی] (ویرگول، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (ویرگول، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ایرانیک/ایتالیک یا زیرخط‌دار (یک فاصله) شماره دوره (ویرگول، فاصله) در انگلیسی اختصار "no." و در فارسی "ش" (فاصله) شماره نشریه (فاصله، پرانتز باز) ماه یا فصل نشر در صورت ضرورت (فاصله) سال نشر (پرانتز بسته، دو نقطه) صفحه‌شمار (نقطه، یک فاصله) عنوان پایگاه

اطلاعاتی به شکل ایرانیک/ ایتالیک (ویرگول، یک فاصله) عنوان ارائه دهنده خدمت اشتراکی (فاصله، پرانتز باز) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال دسترسی (پرانتز بسته، نقطه)

نمونه استناد به منبع دریافت شده از یک خدمت اشتراکی در یادداشت‌های ارجاعی (استناد به مقاله مجله در یک پایگاه اطلاعاتی اشتراکی)

1. Robin M. Kowalski, "Whining, griping, and complaining: Positivity in the negativity," *Journal of Clinical Psychology*, 58, no. 9 (2002): 1023. *Academic Search Premier Database*, EBSCOhost (19 December 2002).

قالب کلی استناد به منبع دریافت شده از یک خدمت اشتراکی در فهرست مأخذ (به عنوان نمونه استناد به مقاله مجله در یک پایگاه اطلاعاتی اشتراکی)

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول) نام کوچک یا اشاره [در صورت وجود پدیدآورندگان همکار (ویرگول با واو عطف، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) همکار به شکل طبیعی] (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ایرانیک/ ایتالیک یا زیرخط‌دار (یک فاصله) شماره دوره (ویرگول، فاصله) در انگلیسی اختصار "no." و در فارسی "ش." (فاصله) شماره نسخه (فاصله، پرانتز باز) ماه یا فصل نشر در صورت ضرورت (فاصله) سال نشر (پرانتز بسته، دو نقطه) صفحه‌شمار (نقطه، یک فاصله) عنوان پایگاه اطلاعاتی به شکل ایرانیک/ ایتالیک (ویرگول، یک فاصله) عنوان ارائه دهنده خدمت اشتراکی (فاصله، پرانتز باز) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال دسترسی (پرانتز بسته، نقطه)

نمونه استناد به منبع دریافت شده از یک خدمت اشتراکی در فهرست مأخذ (استناد به مقاله مجله در یک پایگاه اطلاعاتی اشتراکی)

Kowalski, Robin M. "Whining, griping, and complaining: Positivity in the negativity." *Journal of Clinical Psychology*, 58, no. 9 (2002): 1023. *Academic Search Premier Database*. EBSCOhost (19 December 2002).

استناد به یک پیام الکترونیکی اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. نویسنده نامه

- الف. یادداشت‌های ارجاعی (پانویس یا پی‌نویس)
▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مأخذ

- به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند ب، رجوع شود.

۲. موضوع نامه

- الف. یادداشت‌های ارجاعی (پانویس یا پی‌نویس)
▪ به قواعد عنوان مقاله مجله، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مأخذ

- به قواعد عنوان مقاله مجله، بند ب، رجوع شود.

۳. تاریخ ارسال نامه

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مأخذ

- روز، ماه، و سال ارسال نامه الکترونیکی به ترتیب، و بدون هیچ گونه علامت
سجاوندی، درج می‌شود.

- پس از ذکر تاریخ، در یادداشت‌های ارجاعی ویرگول و سپس یک فاصله و در
فهرست مأخذ نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب (یادداشت‌های ارجاعی)

روز (فاصله) ماه (فاصله) سال (ویرگول، یک فاصله)

قالب (فهرست مأخذ)

روز (فاصله) ماه (فاصله) سال (نقطه، یک فاصله)

Example 2: 29 April 1996.

۴. نوع ارتباط

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مأخذ

- در این قسمت نوع ارتباط (personal email, distribution list, office communication) ذکر می‌شود.
- پس از نوع ارتباط یک فاصله قرار می‌گیرد.

۵. تاریخ دسترسی (تاریخ دریافت) به‌نامه الکترونیکی

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مأخذ

- به قواعد تاریخ دسترسی در استناد به وب‌گاه شخصی رجوع شود.

قالب کلی استناد به‌نامه الکترونیکی در یادداشت‌های ارجاعی

(چهار تا شش حرف فاصله از سر خط) شماره پانویس یا پی‌نویس (نقطه، یک فاصله) نام و نام خانوادگی نویسنده به شکل طبیعی (ویرگول، یک فاصله، گیومه باز) موضوع نامه الکترونیکی (ویرگول، گیومه بسته، یک فاصله) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال ارسال نامه (ویرگول، یک فاصله) عبارت (personal email, distribution list, office communication) (یک فاصله) (پراوتر باز) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال دسترسی به‌نامه الکترونیکی (پراوتر بسته، نقطه)

نمونه‌های استناد به‌نامه الکترونیکی در یادداشت‌های ارجاعی

1. Norman Franke, "SoundApp 2.0.2," 29 April 1996, personal email (3 May 1996).

2. Danny Robinette, "Epiphany Project," 30 April 1999, office communication (29 May 1999).

قالب کلی استناد به‌نامه الکترونیکی در فهرست مأخذ

نام خانوادگی نویسنده نامه (ویرگول) نام کوچک با آغازه (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) موضوع نامه الکترونیکی (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال ارسال نامه (نقطه، یک فاصله) عبارت (personal email, distribution list, office communication) (یک فاصله) (پراوتر باز) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال دسترسی به‌نامه

الکترونیکی (پراترز بسته، نقطه)

نمونه‌های استناد به‌نامه الکترونیکی در فهرست مآخذ

Franke, Norman. "SoundApp 2.0.2." 29 April 1996. Personal email (3 May 1996).

Robinette, Danny. "Epiphany Project," 30 April 1999. Office communication (29 May 1999).

استناد به‌دیک سند ارسال شده از یک گروه بحث (Web discussion forum)

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. نویسنده

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب، بند ب، رجوع شود.

۲. عنوان سند پستی

الف. یادداشت‌های ارجاعی

▪ به قواعد عنوان مقاله مجله، بند الف، رجوع شود.

ب. فهرست مآخذ

▪ به قواعد عنوان مقاله مجله، بند ب، رجوع شود.

۳. تاریخ ارسال سند

قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ

▪ روز، ماه، و سال ارسال سند به‌ترتیب، و بدون هیچ‌گونه علامت سجاوندی، درج

می‌شود.

- پس از ذکر تاریخ، در یادداشت‌های ارجاعی ویرگول و سپس یک فاصله و در فهرست مآخذ نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.
- قالب (یادداشت‌های ارجاعی)
- روز (فاصله) ماه (فاصله) سال (ویرگول، یک فاصله)
- قالب (فهرست مآخذ)
- روز (فاصله) ماه (فاصله) سال (نقطه، یک فاصله)

Example 1: 29 April 1996,

Example 2: 29 April 1996.

۴. نشانی دسترسی به‌سند
- قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ
- به قواعد نشانی دسترسی استناد به یک وب‌گاه شخصی رجوع شود.
۵. تاریخ دسترسی به‌سند ارسالی
- قواعد مشترک یادداشت‌های ارجاعی و فهرست مآخذ
- به قواعد تاریخ دسترسی در استناد به وب‌گاه شخصی رجوع شود.

قالب کلی استناد به یک سند ارسال شده از یک گروه بحث (Web discussion forum) در یادداشت‌های ارجاعی

(چهار تا شش حرف فاصله از سر مطر) شماره پانویس یا پی‌نویس (نقطه، یک فاصله)
 نام و نام خانوادگی نویسنده به شکل طبیعی (ویرگول، یک فاصله، گیومه باز) عنوان سند پستی
 (ویرگول، گیومه بسته، یک فاصله) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال ارسال سند (ویرگول، یک
 فاصله، علامت کوچک‌تر) نشانی دسترسی (علامت بزرگ‌تر، فاصله، پرانتز باز) روز (فاصله)
 ماه (فاصله) سال دسترسی به سند ارسالی (پرانتز بسته، نقطه)

نمونه‌های استناد به یک سند ارسال شده از یک گروه بحث (Web discussion forum) در یادداشت‌های ارجاعی

1. Daniel LaLiberte, "HyperNews Instructions," 23 May 1996,
 <<http://union.ncsa.uiuc.edu/HyperNews/get/hypernews/instructions.html>>

(24 May 1996).

2. Art Saffran, "It's Not That Hard," 5 January 1996, <http://union.nsa.uiuc.edu/HyperNews/get/hypernews/instructions/90/1/1.html> (24 May 1996).

قالب کلی استناد به یک سند ارسال شده از یک گروه بحث (Web discussion forum) در فهرست مآخذ

نام خانوادگی نویسنده (ویرگول) نام کوچک با آغاز (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان سند پستی (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال ارسال سند (نقطه، یک فاصله، علامت کوچک‌تر) نشانی دسترسی (علامت بزرگ‌تر، فاصله، پرانتز باز) روز (فاصله) ماه (فاصله) سال دسترسی به سند ارسالی (پرانتز بسته، نقطه)

نمونه‌های استناد به یک سند ارسال شده از یک گروه بحث (Web discussion forum) در فهرست مآخذ

LaLiberte, Daniel. "HyperNews Instructions." 23 May 1996. <<http://union.nsa.uiuc.edu/HyperNews/get/hypernews/instructions.html>> (24 May 1996).

Saffran, Art. "It's Not That Hard." 5 January 1996. <http://union.nsa.uiuc.edu/HyperNews/get/hypernews/instructions/90/1/1.html> (24 May 1996).

استناد به پیام ارسالی از یک سیاهه خدمتگر

■ برای استناد به پیام ارسالی از یک سیاهه خدمتگر مانند استناد به یک سند ارسال شده از یک گروه بحث (Web discussion forum) برخورد می‌شود، با این تفاوت که آدرس دسترسی در اینجا، نشانی پست الکترونیک سیاهه خدمتگر است.

نمونه‌های استناد به پیام ارسالی از یک سیاهه خدمتگر در یادداشت‌های ارجاعی

1. Victor Parente, "On Expectations of Class Participation," 27 May 1996, <philosed@sued.syr.edu> (29 May 1996).

2. Norman Holland, "Re: Colorless Green Ideas," 30 May 1999, <<http://web.clas.ufl.edu/ipsa/psyart.htm>> (1 June 1999).

نمونه‌های اسناد به پیام ارسالی از یک سیاهه خدمتگر در فهرست مآخذ

Parente, Victor. "On Expectations of Class Participation." 27 May 1996.
<philosed@sued.syr.edu> (29 May 1996).

Holland, Norman. "Re: Colorless Green Ideas," 30 May 1999,
<<http://web.clas.ufl.edu/ipsa/psvart.htm>> (1 June 1999).

استاد به پیام ارسالی به یک گروه خبری

- برای اسناد به پیام ارسالی به یک گروه خبری مانند استاد به یک سند ارسال شده از یک Web discussion forum برخورد می‌شود، با این تفاوت که به جای نشانی دسترسی در اینجا عنوان گروه خبری درج می‌شود.
- در صورت مشخص نبودن نویسنده پیام خبری، می‌توان نشانی پست الکترونیک ارسال کننده خبر را در داخل علامت کوچک‌تر و بزرگ‌تر قرار داد و به جای نام نویسنده درج کرد.

نمونه‌های اسناد به پیام ارسالی به یک گروه خبری در یادداشت‌های ارجاعی

1. Robert Slade, "UNIX Made Easy," 26 March 1996,
<alt.books.reviews> (31 March 1996).

2. <lrn583@aol.com> "Thinking of Adoption," 26 May 1996,
<alt.adoption> (29 May 1996).

نمونه‌های اسناد به پیام ارسالی به یک گروه خبری در فهرست مآخذ

Slade, Robert. "UNIX Made Easy." 26 March 1996. <alt.books.reviews> (31 March 1996).

<lrn583@aol.com> "Thinking of Adoption." 26 May 1996. <alt.adoption>
(29 May 1996).

استاد به سند گوفر، تلنت، و پروتکل انتقال پرونده

- برای اسناد به سند گوفر، تلنت، و پروتکل انتقال پرونده، بسته به نوع و ماهیت منبع اطلاعاتی مورد اسناد، مانند اسناد به همان نوع منبع بر روی وب برخورد می‌شود، با این تفاوت که به جای نشانی دسترسی وب، نشانی گوفر، تلنت، یا پروتکل انتقال پرونده درج می‌شود.

نمونه‌های استناد به سند گوفر، تلنت، و پروتکل انتقال پرونده در یادداشت‌های ارجاعی

3. Aquatic Conservation Network, "About the Aquatic Conservation Network," *National Capital Freenet*, n.d., <telnet://freenet.carleton.ca/> login as guest, go acn, press 1 (28 May 1999).

4. everest2.gif [535K], 4 April 1993, <ftp://ftp.ntua.gr/pub/images/views/sorted.by.type/Mountains/everest2.gif> (3 June 1999).

5. John Mathews, preface to *Numerical Methods for Mathematics, Science, and Engineering* (Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 1992), <ftp://ftp.ntua.gr/pub/netlib/textbook/index.html> (6 June 1999).

6. Jack Goody, "History and Anthropology: Convergence and Divergence," *Bulletin of the Institute of Ethnology* 75, no. 2 (Spring 1993): n.p., <gopher://gopher.sinica.edu.tw/00/ie/engbull/75b.txt> (2 June 1999).

نمونه‌های استناد به سند گوفر، تلنت، و پروتکل انتقال پرونده در فهرست مآخذ

Aquatic Conservation Network.. "About the Aquatic Conservation Network." *National Capital Freenet*, n.d. <telnet://freenet.carleton.ca/> login as guest, go acn, press 1 (28 May 1999).

everest2.gif [535K]. 4 April 1993. <ftp://ftp.ntua.gr/pub/images/views/sorted.by.type/Mountains/everest2.gif> (3 June 1999).

Mathews, John. preface to *Numerical Methods for Mathematics, Science, and Engineering* (Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 1992). <ftp://ftp.ntua.gr/pub/netlib/texthook/index.html> (6 June 1999).

Goody, Jack. "History and Anthropology: Convergence and Divergence." *Bulletin of the Institute of Ethnology* 75, no. 2 (Spring 1993): n.p. <gopher://gopher.sinica.edu.tw/00/ie/engbull/75b.txt> (2 June 1999).

استناد مکرر به یک منبع

در صورتی که به یک منبع چندین بار در بخش‌های مختلفی از اثر استناد شود، در نخستین مرتبه، یادداشت ارجاعی حاوی اطلاعات کتابشناختی کامل، مطابق قواعد ذکر شده برای هر نوع منبع، خواهد بود؛ اما در استنادهای بعدی نیازی به ذکر کامل اطلاعات کتابشناختی نیست. میزان اطلاعات ضروری در استنادهای بعدی، بسته به جایگاه استناد و بسته به اینکه یادداشت‌های ارجاعی در پانویس ظاهر شده‌اند یا پی‌نویس، متفاوت است.

▪ چنانچه اولین و دومین مرتبه استناد به‌طور متوالی صورت گیرد، و هیچ ارجاع

دیگری میان آنها قرار نگیرد، می‌توان در فارسی به‌ذکر اصطلاح «همان» و در انگلیسی «ibid.» همراه با ذکر شماره صفحه یا صفحات مورد استناد اکتفا کرد. در صورتی که منبع مورد استناد الکترونیکی است می‌توان شماره پاراگراف را (در صورت ارائه در منبع) به‌جای شماره صفحه ذکر کرد.

قالب

شماره یادداشت ارجاعی (نقطه، یک فاصله) در فارسی «همان» و در انگلیسی «ibid.» (ویرگول، یک فاصله) شماره صفحه (نقطه)

مثال ۱: ۱۵، همان، ۲۲.

Example 1: 5. Ibid., 64.

Example 2: 8. Ibid., para. 6.

* در صورتی که استناد مجددی، بلافاصله، به‌همان اثر و همان صفحه صورت گیرد می‌توان در فارسی به‌ذکر کلمه «همانجا» و در انگلیسی «ibid.» بدون ذکر شماره صفحه یا شماره پاراگراف، مبادرت کرد.

* هر گاه میان استنادهای مکرر به یک منبع، به‌منابع دیگری نیز استناد صورت گرفته باشد، ذکر نام خانوادگی پدیدآورنده (یا عنوان، در مواقعی که اثر فاقد پدیدآورنده است) و شماره صفحه ضروری است. در صورتی که به‌چند اثر از یک نویسنده استناد شده و یا آثار چند نویسنده هم‌نام مورد استناد قرار گرفته باشد، برای جلوگیری از ایجاد ابهام، عنوان اثر مورد استناد نیز ضرورت دارد. در صورتی که عنوان طولانی است می‌توان به‌ذکر چند کلمه اول آن اکتفا کرد. شکل نوشتاری عنوان منبع باید مطابق قاعده ذکر شده در ذیل منبع باشد.

قالب (بدون نیاز به‌ذکر عنوان)

شماره یادداشت ارجاعی (نقطه، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) شماره صفحه یا صفحات (نقطه)

قالب (نیاز به‌ذکر عنوان)

شماره یادداشت ارجاعی (نقطه، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) عنوان (ویرگول، یک فاصله) شماره صفحه یا صفحات (نقطه)

مثال ۱: ۹. احتشامی، ۱۲۳.

مثال ۲: ۱۴. یاورزاده، "پرنده‌ای از سرزمین سرد"، ۱۵.

Example 1: 2. Patterson, 31.

Example 2: 3. Patterson, "Affirmative Action," 10.

نظم منابع در یادداشت‌های ارجاعی

- همان‌طور که پیش‌تر نیز ذکر شد، منابع در یادداشت‌های ارجاعی (پانویس‌ها و پی‌نویس‌ها) به‌توالی استناد ظاهر می‌شوند.
- پانویس‌ها و پی‌نویس‌ها ممکن است علاوه بر یادداشت‌های ارجاعی حاوی یادداشت‌های توضیحی نیز باشند.

نظم منابع در فهرست مآخذ

- منابع در فهرست مآخذ، به‌ترتیب الفبای سرشناسه، که اغلب پدیدآورنده است، ظاهر می‌شوند.
- در صورتی که به‌چند اثر از یک پدیدآورنده استناد شده است، ابتدا اثری که مستقلاً به‌پدیدآورنده تعلق دارد ظاهر می‌شود و سپس آثار مشترک وی با پدیدآورندگان دیگر در نظم الفبایی فهرست مآخذ قرار می‌گیرد.
- در صورتی که به‌چند اثر از یک پدیدآورنده استناد شده باشد، می‌توان در عبارت استناد نخستین اثر ظاهر شده در فهرست مآخذ، اطلاعات شرح پدیدآورنده را ذکر کرد، و برای آثار دیگر به‌جای ذکر آن سه خط تیره قرار داد.
- در صورتی که به‌چند اثر از یک پدیدآورنده استناد شده باشد، در نظم فهرست مآخذ، آثار تألیفی وی بر آثار ویراستاری، گردآوری، و ترجمه رجحان دارد.
- در صورتی که به‌چند اثر تألیفی از یک پدیدآورنده استناد شده باشد، توالی تاریخی آنها، از قدیم به‌جدید، می‌تواند تعیین‌کننده نظم آنها در فهرست مآخذ باشد.

شیوه‌نامه و نکوور

در سال ۱۹۷۸ گروه کوچکی از سردبیران نشریات علوم پزشکی در وئکوور بریتیش کلمبیا به‌طور غیررسمی گرد هم آمدند تا دستورالعملی نگارشی برای مقالات ارسالی به‌نشریاتشان تدوین کنند. این گروه، که در ابتدا گروه وئکوور نامیده می‌شد بعدها کمیته بین‌المللی ویراستاران نشریات زیست پزشکی (ICMJE) را تشکیل دادند. این کمیته سالی یک بار تشکیل جلسه می‌دهد و وظیفه بازنگری شیوه‌نامه وئکوور را برعهده دارد. در شیوه‌نامه وئکوور بخشی به‌نحوه تدوین ارجاعات کتابشناختی در یک مقاله اختصاص یافته که در این بخش به‌تشریح آن مبادرت شده است.

استناد در متن

۱. شیوه استناد وئکوور، مبتنی بر نظام توالی استناد است. مطابق این شیوه قاعده کلی برای استناد در متن این است که منابع به‌ترتیب استناد، با استفاده از اعداد، در داخل پرانتز، یا کروشه، یا به‌صورت زیر نوشت^۱، شماره‌گذاری شوند.
۲. به‌هر منبع فقط یک شماره اختصاص می‌یابد، آن هم در اولین مکانی که در متن مورد استناد قرار می‌گیرد. از همین شماره در استنادهای مکرر به‌آن منبع، صرف‌نظر از مکان بعدی استناد، استفاده می‌شود.
۳. وقتی در قسمت مشخصی از متن به‌چند منبع توأم^۲ و به‌توالی استناد می‌شود از خط تیره^۱ برای ایجاد اتصال بین اولین و آخرین منبع استفاده می‌شود. به‌طور مثال، اگر در بخش مشخصی از متن به‌منابع ۵ تا ۱۲ توأم^۲ استناد شده باشد در پرانتز یا کروشه با به‌صورت زیرنوشت نوشته می‌شود: ۵-۱۲. در صورتی که به‌چند منبع که قبلاً هم مورد استناد قرار گرفته‌اند و دارای شماره‌های استناد غیرتوالی هستند توأم^۲ استناد شود اعداد به‌ترتیب استناد با ویرگول از یکدیگر جدا می‌شوند: ۱، ۴، ۵، ۷، ۸، ۱۱.

1. Superscript

2. Ilyphen

صورتی که بخشی از اعداد منوالی و بخشی غیر منوالی باشند می‌توان از شکل ترکیبی استفاده کرد: [۶-۵، ۷، ۸، ۱۱]

۴. جایگاه اعداد استناد در متن باید به‌دقت مورد توجه قرار گیرد. به‌طور مثال، یک ارجاع مشخص ممکن است فقط مربوط به بخشی از جمله باشد نه همه آن، لذا باید عدد مربوط به استناد در جایی قرار بگیرد که مشخص‌کننده چنین وضعیتی باشد.
۵. قانون کلی درباره جایگاه اعداد استناد این است که این اعداد باید بعد از علائم سجاوندی مثل نقطه‌ها^۱ و ویرگول‌ها^۲ و قبل از دو نقطه‌ها^۳ و نقطه‌ویرگول‌ها^۴ قرار بگیرند.

مثال (فارسی)

استناد فرایندی ذهنی و فرهنگی^۱ و در عین حال عملی اجتماعی است.^۲ فهرست منابع مورد استناد نیز، یکی از مهم‌ترین اجزاء همه آثار تحقیقی و تألیفی است.^{۳، ۴}

مثال (انگلیسی)

There have been efforts to replace mouse inoculation testing with invitro tests, such as enzyme linked immunosorbent assays^{57,60} or polymerase chain reaction,^{20,22} but these remain experimental.

درج منابع در فهرست مأخذ

در ادامه، قواعد استناد به‌مهم‌ترین مخمل‌های اطلاعاتی به‌تفکیک ارائه شده است:

قواعد استناد به کتاب

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده (گان) کتاب (شامل مؤلف، ویراستار، گردآورنده، و پدیدآورنده سازمانی)

▪ ابتدا نام خانوادگی پدیدآورنده (گان) درج می‌شود و سپس نام کوچک با یک فاصله قرار می‌گیرد.

1. Full-stops
2. Commas
3. Colons
4. Semicolons

- در صورتی که اثری دارای شش پدیدآورنده یا کمتر از آن باشد نام همه آنها، به‌ترتیب درج در اثر اصلی، در عبارت استناد ظاهر می‌شود.
- در صورتی که تعداد پدیدآورندگان هفت یا بیشتر باشد فقط نام شش پدیدآورنده اول درج و پس از آن در منابع انگلیسی از "et al" و در منابع فارسی از "و همکاران" یا "و دیگران" استفاده می‌شود.
- بین نام پدیدآورندگان یک ویرگول و بعد یک فاصله گذاشته می‌شود و بعد از شرح پدیدآورنده آخر یک نقطه قرار می‌گیرد.
- در صورتی که اثر به‌جای مؤلف دارای ویراستار باشد، بعد از شرح کامل نام ویراستار یا ویراستاران در انگلیسی کلمه "editor" یا "editors" را با حروف کوچک و در فارسی کلمه ویراستار یا ویراستاران می‌آید.
- با توجه به‌اینکه ساختن آغاز برای نام‌ها قواعد خاصی دارد و همچنین استفاده از آغازها در زبان فارسی معمول نیست، مؤلفان تنها در منابع خارجی آن هم در صورتی که در صفحه عنوان اثر نام کوچک مؤلف به‌شکل آغاز درج شده باشد می‌توانند از آغازها استفاده کنند، در غیراین صورت، ترجیحاً، نام کوچک فرد باید به‌شکل کامل درج شود.

قالب

۱. یک پدیدآورنده

نام خانوادگی (یک فاصله) نام کوچک یا آغاز [در صورت به‌کار بردن آغازها بین آنها از هیچ علامت سجاوندی استفاده نمی‌شود] (نقطه، یک فاصله)

۲. دو تا شش پدیدآورنده

نام خانوادگی پدیدآورنده اول (یک فاصله) نام کوچک یا آغاز (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده دوم (یک فاصله) نام کوچک یا آغاز (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده سوم (یک فاصله) نام کوچک یا آغاز (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده چهارم (یک فاصله) نام کوچک یا آغاز (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده پنجم (یک فاصله) نام کوچک یا آغاز (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده ششم (یک فاصله) نام کوچک یا آغاز (نقطه، یک فاصله)

۳. هفت پدیدآورنده یا بیشتر

نام خانوادگی پدیدآورنده اول (یک فاصله) نام کوچک یا آغاز (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده دوم (یک فاصله) نام کوچک یا آغاز (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده سوم (یک فاصله) نام کوچک یا آغاز (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده چهارم (یک فاصله) نام کوچک یا آغاز (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده پنجم (یک فاصله) نام کوچک یا آغاز (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده ششم (یک فاصله) نام کوچک یا آغاز (یک فاصله) در فارسی «و همکاران» در انگلیسی «et al.»

۴. سایر

در صورتی که پدیدآورنده سازمانی وجود دارد یا عبارتی به جای نام پدیدآورنده ذکر شده است، آن را به همان شکل درج شده سرشناسه قرار می‌دهیم.

مثال ۱: عزیزی مهشید.

مثال ۲: عزیزی مهشید، مشیری مهرداد، ویراستاران.

مثال ۳: عزیزی مهشید، مشیری مهرداد، فاطمی نازنین، حق‌گو احمد، پناهی دانیال، مرشدزاده پرستو، و همکاران.

مثال ۴: انجمن ویراستاران نشریات علوم پزشکی ایران

Example 1: Smith AK.

Example 2: Smith AK, Jones BC, Bloggs TC, Ashe P¹, Fauci AS, Wilson JD, editors.

Example 3: Parkin DM, Clayton D, Black RJ, Masuyer E, Friedl HP, Ivanov E, et al.

Example 4: The Cardiac Society of Australia and New Zealand.

نکته:

در صورتی که پدیدآورنده مشخصی برای یک اثر نیست نیازی به استفاده از اصطلاحاتی چون "Anonymous" یا "Anon" و در فارسی کلمه "بی‌نام" یا "مجهول‌المؤلف" نیست. در این گونه مواقع، عنوان به جای پدیدآورنده در اولین سطح توصیف قرار می‌گیرد.

۲. عنوان و عنوان فرعی

- عنوان به شکل ساده درج می‌شود و از شکل نوشتاری ایرائیک/اینالیک یا زیرخطدار استفاده نمی‌شود.
- برای استناد به منابع انگلیسی تنها اولین حرف از عنوان سند و کلماتی از عنوان که به طور طبیعی با حرف بزرگ آغاز می‌شوند، با حروف بزرگ نوشته و باقی کلمات با حروف کوچک درج می‌شود.
- عنوان فرعی پس از درج عنوان اصلی و قرار دادن دو نقطه می‌آید.

قالب

عنوان (نقطه، یک فاصله)

یا

عنوان اصلی (دو نقطه، یک فاصله) عنوان فرعی (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: بیماری‌های واگیردار.

مثال ۲: ایدز: علت‌شناسی

Example 1: Harrison's principles of internal medicine.

Example 2: Physical pharmacy: physical chemical principles in the pharmaceutical sciences.

Example 3: Mental health cares for elderly people: a new approach.

۳. ویرایش (در صورتی که اثر بیش از یک ویرایش داشته باشد).

- در استناد به منابع انگلیسی پس از علامت اختصاری (ed.)، به جای کلمه (edition) به معنای ویرایش، و در منابع فارسی پس از کلمه "ویرایش" عدد ویرایش ذکر می‌شود.

نکته:

در فهرست مآخذ برخی مقالات مشاهده شده است که نوبت چاپ یک کتاب با شماره ویرایش آن یکسان تلقی شده و در جایگاه شرح ویرایش، نوبت چاپ درج شده است. لازم به ذکر است که احتمال دارد ویرایش اول کتابی به چاپ دهم برسد، اما این به آن معنا نیست که در هر نوبت چاپ، اثر مورد ویرایش قرار گرفته است. همچنین ممکن است اثر مورد استناد،

چاپ اول ویرایش دهم کتابی باشد که آن را در دست داریم. در ویرایش جدید یک اثر، ساختار نحوی و معنایی دستخوش تغییر می‌شود، اما در چاپ جدید چنین اتفاقی نمی‌افتد و در واقع همان اثر قبلی تکثیر می‌شود. در واقع ویرایش‌های مختلف یک کتاب، اثر جدیدی تلقی می‌شوند. لذا باید دقت کرد که شماره نوبت چاپ با عدد ویرایش اشتباه نشود. گفتنی است که ذکر شماره ویرایش جزو اطلاعات کتابشناختی ضروری یک اثر است که حتماً باید در عبارت استناد درج شود اما نیازی به ذکر نوبت چاپ نیست.

قالب

شرح ویرایش (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: ویرایش ۵.

Example 1: 3rd ed.

۴. محل نشر

- در صورتی که ناشر با ناشران در بیش از یک شهر فعالیت دارند و در صفحه عنوان اثر بیش از نام یک شهر به عنوان محل نشر ذکر شده است، فقط نام اولین شهر درج شده در صفحه عنوان در جایگاه محل نشر قرار می‌گیرد.
- محل نشر باید به شکل کامل نوشته شود و از مخفف‌نویسی اجتناب شود.
- در صورتی که محل نشر شناخته شده نیست، بعد از نوشتن آن، یک ویرگول و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد و نام ایالت یا کشور به آن اضافه می‌شود. برای منابعی که در ایالات متحده منتشر شده‌اند بعد از محل نشر یک ویرگول و بعد دو حرف اول کد پستی ایالت مربوط با حروف بزرگ درج می‌شود.

قالب

محل نشر (دو نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: گرمسار، ایران:

مثال ۲: تهران

Example 1: Hartford, CN:

Example 2: Texas, NSW:

Example 3: Kyoto, Japan:

۵. ناشر

- نام ناشر باید به‌طور کامل درج شود.
- اگر ناشر اثری خود مؤلف یا پدیدآورنده و یا حتی شخص حقیقی دیگری باشد، نام وی به‌منزله ناشر تلقی می‌شود.

قالب

ناشر (نقطه و پرگول، یک فاصله)

مثال ۱: تیمورزاده؛

مثال ۲: مؤسسه چاپ و ترویج پژوهشهای علمی ایران؛

Example 1: Australian Government Publishing Service;

Example 2: Raven Press;

Example 3: Williams & Wilkins;

۶. سال نشر

قالب

سال نشر (نقطه، در صورتی که شماره صفحات اثر نیز هست یک فاصله)

مثال ۱: ۱۳۸۱

مثال ۲: ۱۳۸۱، ص ۱۵-۵۲

Example 1: 1999.

Example 2: 2000, p. 12-5.

۷. صفحه‌شمار (در صورت لزوم):

- در منابع انگلیسی از اختصار "p." به‌جای کلمه "Page" و در فارسی از اختصار "ص" به‌جای کلمه "صفحه" استفاده می‌شود.
- در انگلیسی، برای نوشتن اعداد از تکرار غیرضروری ارقام خودداری می‌شود. به‌طور مثال 9-171 به‌جای 171-171 به‌کار می‌رود. اما در فارسی، اعداد کامل می‌آید.

قالب

علامت اختصاری صفحه (یک فاصله) شماره صفحه یا صفحات (نقطه)

مثال ۱: ص ۱۵-۵۲

Example 1: p. 125-6.

۸. فروست (سلسله انتشارات):

- * عنوان فروست در داخل پرانتز درج می‌شود.
- * در انگلیسی از اختصار "vol" به جای کلمه "Volume" و در فارسی فقط شماره فروست پس از عنوان فروست و قراردادن یک نقطه و برگول به کار می‌رود.

قالب

(پرانتز باز) عنوان فروست (نقطه و برگول، یک فاصله) در انگلیسی vol (در فارسی از هیچ اختصار یا کلمه‌ای استفاده نمی‌شود) (یک فاصله) شماره فروست (پرانتز بسته، نقطه)

مثال ۱: (دستنامه‌های پزشکان امروز؛ ۲۰۱).

Example 1: (Annals of the New York academy of sciences; vol 288).

قالب کلی استناد به کتاب

نام حائوادگی پدیدآورنده (یک فاصله) نام کوچک یا آغاز (در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر و برگول، یک فاصله و در غیراین صورت نقطه، یک فاصله) عنوان (نقطه، یک فاصله) شرح ویرایش (نقطه، یک فاصله) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (نقطه و برگول، یک فاصله) سال نشر (نقطه، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه)

نمونه‌های استناد به کتاب

استناد به کتاب با یک ناشر نویسنده

احمدی محمد. صرع کودکان. ویرایش ۵. تهران: کوکب؛ ۱۳۸۰.

عزیزی مسعود، بشری رامک، مبشر پیمان، نادری نوید، ناجی سعید، احسانی پرنده. علت‌شناسی صرع کودکان. ویرایش ۳. تهران: پزشکیار؛ ۱۳۸۲.

Getzen TE. Health economics: fundamentals of funds. 3rd ed. New York: John Wiley & Sons; 1997.

Lodish H, Baltimore D, Berk A, Zipursky SL, Matsudaira P, Darnell J. Molecular cell biology. 3rd ed. New York: Scientific American; 1995.

استناد به کتاب با بیش از شش نویسنده

معمدپور آریا، نظام شهیدی پرتو، ابتکاری میتا، میوندی رابعه، بابازاده پیوند، ایرانی پوریا، و همکاران، ویراستاران. آناتومی بدن. ویرایش ۱۵. تهران: پزشکان؛ ۱۳۸۲.

Fauci AS, Braunwald E, Isselbacher KJ, Wilson JD, Martin JB, Kasper DL, et al, editors. Harrison's principles of internal medicine. 14th ed. New York: McGraw Hill, Health Professions Division; 1998.

استناد به کتاب دارای ویراستار یا ویراستاران

مجتهدزاده مرتضی، میوندی رابعه، ویراستاران. بیماری‌های کودکان. تهران: ندای سلامت، ۱۳۸۲.

Millares M, editor. Applied drug information: strategies for information management. Vancouver, WA: Applied Therapeutics, Inc.; 1998.

استناد به کتاب با پدیدآورنده سازمانی

کمیسیون نشریات علوم پایه کشور. دسنامه استناد برای مقالات علوم پایه. تهران: دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی؛ ۱۳۸۱.

Australian Pharmaceutical Advisory Council. Integrated best practice model for medication management in residential aged care facilities. Canberra: Australian Government Publishing Service; 1997.

استناد به کتاب دارای فروست

توسلی، جواد. پاسکال، در: محمدی، رسول، سایری مجید، ویراستاران. آموزش برنامه‌نویسی برای انواع ریز کامپیوترها. تهران: خشایار؛ ۱۳۷۹. ص. ۱۲۱-۱۲۸. (مجموعه دروس علوم کامپیوتری؛ ۲).

Bennett GL, Horuk R. Iodination of chemokines for use in receptor binding analysis. In: Horuk R, editor. Chemokine receptors. New York: Academic Press; 1997. p. 134-48. (Methods in enzymology; vol 288).

قواعد استناد به فصلی از کتاب

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده (گان) فصل

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان فصل

■ به قواعد عنوان کتاب رجوع شود.

۳. حرف اضافه (IN یا در)

■ در انگلیسی حرف اضافه "In:" و در فارسی "در:" پس از علامت مساواتی عنوان

قرار گیرد.

۴. شرح پدیدآورنده (گان) اثر اصلی

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۵. عنوان اثر اصلی

■ به قواعد عنوان کتاب رجوع شود.

۶. شرح ویرایش

■ به قواعد شرح ویرایش کتاب رجوع شود.

۷. وضعیت نشر

■ به قواعد محل نشر، ناشر و سال نشر کتاب رجوع شود.

۸. صفحه‌شمار

■ به قواعد صفحه‌شمار کتاب رجوع شود.

قالب کلی استناد به فصلی از کتاب

نام خانوادگی پدیدآورنده فصل (یک فاصله) نام کوچک یا آغازه (در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر ویرگول، یک فاصله و در غیراین صورت نقطه، یک فاصله) عنوان فصل (نقطه، یک فاصله) حرف اضافه در یا In (دو نقطه، یک فاصله) شرح پدیدآورندگان اثر اصلی (نقطه، یک فاصله) عنوان اثر اصلی (نقطه، یک فاصله). شرح ویرایش (نقطه، یک فاصله) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (نقطه و ویرگول، یک فاصله) سال نشر (نقطه، یک فاصله) صفحه‌تعداد (نقطه)

نمونه‌های استناد به فصلی از کتاب

ناجی سعید، یا کریولوژی اونیت میانی با مایع. در: فرزانه فرهاد، سیمایی صنم، ویرامستاران، اونیت میانی، ویرایش ۳، تهران: پزشکیار؛ ۱۳۸۰. ص. ۲۱۷-۲۵.

Porter RJ, Meldrum BS. Antiepileptic drugs. In: Katzung BG, editor. Basic and clinical pharmacology. 6th ed. Norwalk, CN: Appleton and Lange; 1995. p.361-80.

استناد به مدخل واژه‌نامه، دایرةالمعارف، و دیگر مراجع مشابه اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده (گان) در صورت وجود
▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان
▪ به قواعد عنوان کتاب رجوع شود.

۳. شرح ویرایش
▪ به قواعد شرح ویرایش کتاب رجوع شود.

۴. وضعیت نشر
▪ به قواعد محل نشر، ناشر، و سال نشر کتاب رجوع شود.

۵. عنوان مدخل

- عنوان مدخل مورد استناد به شکل ساده درج می‌شود.
- پس از عنوان مدخل نقطه‌ویرگول و سپس یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان مدخل (نقطه‌ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: اسکیزوفرنی؛

Example 1: Apraxia;

۶. صفحه‌شمار

- به قواعد صفحه‌شمار کتاب رجوع شود.

قالب کلی استناد به مدخل واژه‌نامه، دایرةالمعارف، و دیگر مراجع مشابه

نام خانوادگی پدیدآورنده (یک فاصله) نام کوچک یا آغازه (در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر ویرگول، یک فاصله و در غیراین صورت نقطه، یک فاصله) عنوان منبع (نقطه، یک فاصله) شرح ویرایش (نقطه، یک فاصله) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (نقطه‌ویرگول، یک فاصله) سال نشر (نقطه، یک فاصله) عنوان مدخل (نقطه‌ویرگول، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه)

نمونه‌های استناد به مدخل واژه‌نامه، دایرةالمعارف، و دیگر مراجع مشابه

مشیری علی، فرهنگ فشرده پزشکی، ویرایش ۱۴، تهران: پزشکی؛ ۱۳۸۲، اسکیزوفرنی؛ ص. ۶۸.

Stedman's medical dictionary, 26th ed. Baltimore: Williams & Wilkins; 1995. Apraxia; p. 119-20.

قواعد استناد به مقاله نشریه

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده (گان)

- به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان مقاله

■ به قواعد عنوان کتاب رجوع شود.

۳. عنوان نشریه

- عنوان نشریه، مطابق شیوه استفاده شده در مدلاین، به اختصار درج می‌شود.
- فهرستی از کوتاه‌نوشت عناوین مهم‌ترین نشریات علوم پزشکی جهان در سایت کتابخانه ملی پزشکی امریکا (www.nlm.nih.gov) ارائه شده است که استفاده از این کوتاه‌نوشت‌ها به جای عنوان کامل نشریات توصیه می‌شود.
- هیچ علامت سجاوندی بین اختصارات نام یک مجله به کار نمی‌رود.
- با توجه به اینکه در زبان فارسی تاکنون قواعدی برای کوتاه‌نویسی نام نشریات تدوین نشده است، بهتر آن است که برای جلوگیری از برخوردهای سلیقه‌ای و ناهمگون، نام کامل هر نشریه درج شود.

قالب

گونه‌نوشت عنوان نشریه (یک فاصله)

مثال ۱: پژوهنده

Example 1: Bol Soc Dent Guatem

Example 2: J Mol Biol

۴. سال نشر (ماه و روز نشر در صورت لزوم)

- در صورتی که استفاده از ماه نشر ضرورت دارد، برای ماه‌های میلادی سه حرف اول نام ماه به کار می‌رود.
- در صورتی که شماره‌های مربوط به هر دوره از نشریه دارای شماره‌گذاری متوالی است می‌توان از ذکر ماه و روز نشر و همچنین اطلاعات مربوط به شماره خودداری کرد.

قالب ۱

سال نشر (نقطه و برگول)

قالب ۲

سال نشر (یک فاصله) ماه نشر (یک فاصله) روز نشر (نقطه ویرگول)^۱

۵. دوره (و شماره در صورت ضرورت)

■ در صورتی که نشریه فقط دارای دوره است و فاقد شماره است:

قالب (۱)

دوره (دونقطه)

در صورتی که نشریه علاوه بر دوره دارای شماره نیز هست:

قالب (۲)

دوره (پرانتز باز) شماره (پرانتز بسته، دونقطه)

۶. صفحه‌شمار

■ در انگلیسی، برای نوشتن اعداد از تکرار غیر ضروری ارقام خودداری می‌شود. به‌طور

مثال ۹-۱۷۱ به جای ۱۷۹-۱۷۱ به کار می‌رود. اما در فارسی، اعداد کامل می‌آید.

■ از علامت اختصاری صفحه‌شمار استفاده نمی‌شود.

قالب

شماره صفحات (نقطه)

مثال ۱: (بدون شماره صفحات متوالی) ۱۳۸۲ فروردین ۱۲:۲ (۵):۱۲۷-۳۳.

مثال ۲: (با شماره صفحات متوالی) ۱۳۸۱:۱۰ (۱۰):۴۸۸-۵۲۶.

Example 1: (Non-continuous page numbers) - 1996 Jun 1;12 (5):127-33.

Example 2: (Continuous page numbers) - 1996;12:1271-83.

قالب کلی استناد به مقاله نشریه

نام خانوادگی پدیدآورنده (یک فاصله) نام کوچک با آغازه (در صورت وجود

پدیدآوردگان بیشتر ویرگول، یک فاصله و در غیر این صورت نقطه، یک فاصله) عنوان مقاله

۱. برای مشاهده مثال‌ها به ذیل سرفصل صفحه‌شمار (مرحله ۶) رجوع شود.

(نقطه، یک فاصله) کوته‌نوشت عنوان نشریه (یک فاصله) سال نشر (نقطه ویرگول) دوره (دو نقطه) شماره صفحات (نقطه)

یا

نام خانوادگی پدیدآورنده (یک فاصله) نام کوچک یا آغازه (در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر ویرگول، یک فاصله و در غیراین صورت نقطه، یک فاصله) عنوان مقاله (نقطه، یک فاصله) کوته‌نوشت عنوان نشریه (یک فاصله) سال نشر (نقطه ویرگول) دوره (پرانتز باز) شماره (پرانتز بسته، دو نقطه) شماره صفحات (نقطه)

نمونه‌های استناد به مقاله نشریه

استناد به مقاله نشریه با یک نا شش نویسنده

رعایتی افرا، مبینی مبین، ناصرزاده احمد، مشیری مهرداد. بررسی علل بروز تشنج در نوزادان. پژوهش در پزشکی ۱۴۰۱؛ ۱۳۸۲ (۴): ۷۸-۹۶.

Fauci AS, Braunwald E, Isselbacher KJ, Wilson JD, Martin JB, Kasper DL. Early life events in allergic sensitisation. Br Med Bull 2000; 56 (4): 883-93.

استناد به مقاله نشریه با بیش از شش نویسنده

عزیزی مهشید، مشیری مهرداد، فاطمی نازنین، حق‌گو احمد، پناهی دانیال، مرشد زاده پرستو، و همکاران. بررسی اپیدمیولوژی عفونت‌های روده‌ای در کودکان پیش‌دستانی منطقه کردستان ۱۳۸۲. بیماریهای عفونی و گرمسیری ۱۳۸۱؛ ۱۲ (۲): ۱۵۲-۱۶۸.

Popplewell EJ, Innes VA, Lloyd-Hughes S, Jenkins EL, Khdir K, Bryant TN, et al. The effect of high-efficiency and standard vacuum-cleaners on mite, cat and dog allergen levels and clinical progress. Pediatr Allergy Immunol 2000; 11 (3): 142-8.

استناد به مقاله نشریه بدون صفحه‌شمار متوالی

مشیری فرهاد، دلیری اردوان، ثابت ساین. باکتریولوژی سپتی سمی نوزادان و تعیین مقاومت دارویی آنها نسبت به آنتی‌بیوتیک‌ها. ارولوژی ۱۳۸۱؛ ۱۰ (۲): ۸-۱۲.

Russell Fd, Coppell AJ, Davenport AP. In vitro enzymatic processing of radiolabel led big ET - 1 in human kidney as a food ingredient. Biochem

Pharmacol 1998; 55 (5): 6-17.

استناد به مقاله نشریه با صفحه‌شمار متوالی

ناجی سعید، احمدیان امید، مشیری مهرداد، بهمن‌آبادی مسعود. بررسی مقاومت دارویی نوزادان مبتلا به سپتی سمی به آنتی‌بیوتیک‌ها. پژوهنده ۴۲: ۱۳۸۲-۶۵۲-۷۲۳.

Vega KJ, Pina I, Krevsky B. Heart transplantation is associated with an increased risk for pancreatobiliary disease. Ann Intern Med 1996;124: 980-3.

قواعد استناد به مقاله روزنامه

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱: شرح پدیدآورنده (در صورت مشخص بودن)
 * به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲: عنوان مقاله

* به قواعد عنوان کتاب رجوع شود.

۳: نام روزنامه

* نام روزنامه به شکل کامل درج شود.

قالب

نام روزنامه (یک فاصله)

مثال ۱: همشهری

Example 1: The Times

۴: تاریخ چاپ (سال ماه روز)

قالب

سال (یک فاصله) ماه (مخفف نام ماه میلادی) (یک فاصله) روز (نقطه ویرگول)

مثال ۱: ۱۳۸۲، فروردین ۱۴

Example 1: 2001 Sept 13:

۵. گروه (Section) (در صورت وجود)

- در انگلیسی مخفف «Sect.» و در فارسی نام کامل گروه مثل «گروه علمی» درج می‌شود.

قالب

نام گروه یا بخش (در انگلیسی مخفف Sect.) (دو نقطه)

مثال ۱. گروه علمی:

Example 1: Sect. A:

۶. شماره صفحات

- در انگلیسی، برای نوشتن اعداد از تکرار غیر ضروری ارقام خودداری می‌شود، اما در فارسی، اعداد کامل می‌آید.
- شماره صفحات بدون علامت اختصاری صفحه درج می‌شود.
- بعد از شماره صفحات یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

شماره صفحات (یک فاصله)

مثال ۱: ۵-۱۷

Example 1: 12-25

۷. شماره ستون

- شماره ستون در برانتز نوشته می‌شود.
- در انگلیسی مخفف col.، در فارسی کلمه ستون به کار می‌رود.

قالب

شماره ستون (نقطه)

مثال ۱: (ستون ۲)

Example 1: (col. 5).

قالب کلی استناد به مقاله روزنامه

شرح پدیدآورنده (نقطه، یک فاصله) عنوان مقاله (نقطه، یک فاصله) نام روزنامه (یک فاصله) (نقطه ویرگول) تاریخ نشر (سال ماه روز) گروه (Section) در صورت وجود (در انگلیسی مخفف Sect. در فارسی نام کامل گروه) (ویرگول) شماره صفحات (یک فاصله) شماره ستون در پراثر (در انگلیسی مخفف Col. در فارسی کلمه ستون) (نقطه)

نمونه‌های استناد به مقاله روزنامه

استناد به مقاله روزنامه دارای نویسنده

نوییدی فرید. خواص درمانی گیاهان دارویی: با نگاهی به گیاهان منطقه آذربایجان غربی. همشهری ۱۳۸۲ فروردین ۲۲؛ گروه پزشکی: ۵ (ستون ۲).

Lee G. Hospitalizations tied to ozone pollution: study estimates 50,000 admissions annually. The Washington Post 1996 Jun 21; Sect. A:3 (col. 5).

استناد به مقاله روزنامه فاقد نویسنده

بزهکاری نوجوانان، زندگی در منجلاب حیابان‌ها. همشهری ۱۳۸۲ تیر ۱۲؛ گروه اجتماعی: ۷ (ستون ۵).

Patients die after wrong transplant. The Times 2001 Sept 13; Sect. A: 7 (col. 2).

قواعد استناد به مقاله‌ای از مجموعه مقالات منتشر شده کنفرانس

- برای استناد به مقاله‌ای در مجموعه مقالات چاپ شده یک کنفرانس باید مانند فصلی از کتاب عمل کرد، با این تفاوت که اگر در عنوان اثر اصلی (مجموعه مقالات کنفرانس) شرح کنفرانس ارائه نشده باشد، باید شرح کنفرانس (شامل عنوان کنفرانس، سال ماه روز برگزاری کنفرانس، محل برگزاری کنفرانس شامل شهر و کشور) پس از ذکر عنوان اثر و قبل از وضعیت نشر به شرح زیر ارائه شود.

قالب کلی استناد به مقاله‌ای از مجموعه مقالات کنفرانس که در عنوان اثر اصلی شرح کنفرانس ارائه نشده است

نام خانوادگی پدیدآورنده مقاله (یک فاصله) نام کوچک یا آغازه (در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر ویرگول، یک فاصله و در غیراین صورت نقطه، یک فاصله) عنوان مقاله (نقطه، یک فاصله) حرف اضافه در یا In (دو نقطه، یک فاصله) شرح پدیدآورندگان مجموعه مقالات کنفرانس (نقطه، یک فاصله) عنوان مجموعه مقالات کنفرانس (نقطه، یک فاصله) عنوان کنفرانس (نقطه، یک فاصله) عبارت "Proceedings of" و در فارسی به دنبال عبارت "مجموعه مقالات" (نقطه ویرگول، یک فاصله) سال برگزاری کنفرانس (یک فاصله) ماه برگزاری کنفرانس (یک فاصله) روزهای برگزاری کنفرانس (نقطه ویرگول، یک فاصله) نام شهر برگزاری کنفرانس (ویرگول، یک فاصله) نام کشور (نقطه، یک فاصله) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (نقطه ویرگول، یک فاصله) سال نشر (نقطه، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه)

نمونه‌های استناد به مقاله‌ای از مجموعه مقالات منتشر شده یک کنفرانس

احمدیانی عباس. تقویت زیرساخت‌های اطلاع‌رسانی پزشکی. در: مهرپور انیس، ملک‌زاده شکوه، خانی پرنیان، و براستاران. مقالات اطلاع‌رسانی پزشکی. مجموعه مقالات هفتمین کنفرانس بین‌المللی اطلاع‌رسانی پزشکی؛ ۱۳۸۲ نیر ۱۵-۲۲ تهران، ایران. شیراز: ناچی؛ ۱۳۸۲. ص ۱۴۲۵-۱۴۳۲.

Bengtsson S, Solheim BG. Enforcement of data protection, privacy and security in medical informatics. In: Lun KC, Degoulet P, Piemme TE, Reinhoff O, editors. MEDINFO 92. Proceedings of the 7th World Congress on Medical Informatics; 1992 Sep 6-10; Geneva, Switzerland. Amsterdam: North-Holland; 1992. p. 1561-5.

قواعد استناد به مقاله‌ای از مجموعه مقالات منتشر نشده کنفرانس

* در صورتی که مقاله کنفرانس چاپ و منتشر نشده باشد طبیعتاً وضعیت نشر وجود نخواهد داشت، در این مواقع فقط اطلاعات مربوط به پدیدآورنده مقاله، عنوان مقاله و شرح کنفرانس مطابق قواعد فوق‌الذکر درج می‌شود.

نمونه‌های استناد به مقاله‌ای از مجموعه مقالات منتشر نشده کنفرانس

ناجی، سعید. ارزیابی بخش تحقیقات بازار شرکت توسعه و تجهیز صنایع بیمارستانی. ارائه شده در هفتمین کنفرانس بین‌المللی اطلاع‌رسانی پزشکی؛ ۱۳۸۲ نیز ۱۵-۲۲، تهران، ایران.

Bengtsson S, Solheim BG. Enforcement of data protection, privacy and security in medical informatics. Proceedings of the 7th World Congress on Medical Informatics; 1992 Sep 6-10; Geneva, Switzerland.

قواعد استناد به مجموعه مقالات کنفرانس

• برای استناد به مجموعه مقالات کنفرانس که به صورت چاپی منتشر شده است نیز باید مانند کتاب چاپی عمل کرد. بدین صورت که پس از عنوان اثر و قبل از وضعیت نشر باید شرح کنفرانس (شامل عنوان کنفرانس، سال، ماه، روز برگزاری کنفرانس، محل برگزاری کنفرانس شامل شهر و کشور) را ذکر کرد.

• قالب کلی استناد به مجموعه مقالات منتشر شده کنفرانس که در عنوان آن شرح کنفرانس ارائه نشده است:

شرح پدیدآورندگان مجموعه مقالات کنفرانس (نقطه، یک فاصله) عنوان اثر (نقطه، یک فاصله) عنوان کنفرانس که در انگلیسی با عبارت "Proceedings of" و در فارسی با عبارت "مجموعه مقالات" آغاز می‌شود (نقطه ویرگول، یک فاصله) سال برگزاری کنفرانس (یک فاصله) ماه برگزاری کنفرانس (یک فاصله) روزهای برگزاری کنفرانس (نقطه ویرگول، یک فاصله) نام شهر برگزاری کنفرانس (ویرگول، یک فاصله) نام کشور (نقطه، یک فاصله) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (نقطه ویرگول، یک فاصله) سال نشر (نقطه، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه)

نمونه‌های استناد به مجموعه مقالات کنفرانس

حیدرپور رمضان، میواند محسن، ویراستاران. پیشرفت‌های اخیر در طب سوزنی. مجموعه مقالات کنفرانس بین‌المللی طب سوزنی؛ ۱۳۸۱ خرداد ۱۰-۱۸، تهران، ژاپن. مشهد: کوکب؛ ۱۳۸۲.

Kimura J, Shibasaki H, editors. Recent advances in clinical neurophysiology.

Proceedings of the 10th International Congress of EMG and Clinical Neurophysiology; 1995 Oct 15-19; Kyoto, Japan. Amsterdam: Elsevier; 1996.

قواعد استناد به پایان‌نامه‌ها
اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان پایان‌نامه

■ عنوان پایان‌نامه نیز مطابق قواعد عنوان کتاب نوشته می‌شود با این تفاوت که پس از عنوان پایان‌نامه فقط یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان پایان‌نامه (یک فاصله)

مثال ۱: مطالعه وضعیت استناد در نشریات مورد تایید کمیسیون نشریات علوم پزشکی کشور

Example 1: Nutrition in the elderly with particular reference to essential trace elements

۳. نوع رسانه

■ با توجه به این که نوع رسانه، پایان‌نامه است، کلمه پایان‌نامه بعد از عنوان در داخل کروشه درج می‌شود.

قالب

[پایان‌نامه] (نقطه، یک فاصله)

۴. نشانی دانشگاه محل تحصیل (شامل نام شهر، در صورت لزوم کشور، و نام دانشگاه محل تحصیل)

قالب

نام شهر (دو نقطه، یک فاصله) نام دانشگاه (در فارسی به دنبال کلمه دانشگاه و در انگلیسی

به‌دنبال کوتاه‌نوشت (Univ.) (نقطه‌ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: تهران: دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی؛

Example 1: Southampton: Univ. Southampton;

۵. سال دفاع پایان‌نامه

قالب

سال دفاع (نقطه)

مثال ۱: ۱۳۸۲.

Example 1: 1998.

قالب کلی استناد به پایان‌نامه

نام خانوادگی پدیدآورنده (یک فاصله) نام کوچک (نقطه، یک فاصله) عنوان پایان‌نامه (یک فاصله، گروه باز) نوع رسانه (گروه بسته، نقطه، یک فاصله) نام محلی که دانشگاه در آن قرار دارد (دو نقطه، یک فاصله) نام دانشگاه (نقطه‌ویرگول، یک فاصله) سال دفاع (نقطه)

نمونه‌های استناد به پایان‌نامه

شاهبلاغی اعظم. مطالعه وضعیت استناد در نشریات مورد تأیید وزارت علوم تحقیقات و فناوری و کمیون نشریات علوم پزشکی کشور در سال ۱۳۸۰ [پایان‌نامه]. تهران: دانشگاه تهران: ۱۳۸۲.

Bunker VW. Nutrition in the elderly with particular refrence to essential trace elements [dissertation]. Southampton: Univ. Southampton; 1987.

قواعد استناد به پروانه ثبت اختراع

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح مخترع یا مخترعان

* در این بخش از قواعد شرح پدیدآورنده کتاب پیروی می‌شود، با این تفاوت که در فارسی کلمه «مخترع یا مخترعان» و در انگلیسی «inventor یا inventors» بعد از شرح مخترع یا مخترعان قرار می‌گیرد.

▪ بعد از شرح مخترع یا مخترعان نقطه‌ویرگول به کار می‌رود.

قالب

نام خانوادگی (یک فاصله) نام کوچک (ویرگول) کلمه مخترع یا مخترعان و در انگلیسی inventor یا inventors (نقطه‌ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: نواب پور مجتبی، مخترع؛

Example 1: Larsen CE, Trip R, Johnson CR, inventors;

۲. نام مؤسسه یا شرکت عامل اختراع

▪ پس از نوشتن نام شرکت عامل اختراع در فارسی کلمه عامل و در انگلیسی assignee نوشته می‌شود.

▪ پس از نام مؤسسه یا شرکت عامل نقطه و یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

نام مؤسسه (ویرگول) در فارسی کلمه عامل و در انگلیسی assignee (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: ناجی طب، عامل.

Example 1: Novoste Corporation, assignee.

۳. عنوان اختراع

▪ عنوان ثبت شده اختراع به شکل ساده درج می‌شود.

▪ پس از عنوان اختراع، نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان اختراع (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: فتوالکترون ترایی.

Example 1: Methods for procedures related to the electrophysiology of the heart.

۴. محل ثبت اختراع

▪ نام کشوری که اختراع در آنجا به ثبت رسیده است به شکل ساده درج می‌شود.

▪ پس از نام کشور، نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

نام کشور (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: ایران.

Example 1: US.

۵. کد اختراع

▪ در فارسی کلمه «اختراع» و در انگلیسی از کلمه «patents» استفاده می‌شود.

▪ بعد از کلمه مذکور، شماره ثبت اختراع درج می‌شود.

▪ بعد از شماره ثبت اختراع نقطه و یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

در فارسی کلمه اختراع و در انگلیسی کلمه patent (یک فاصله) شماره ثبت اختراع

(نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: اختراع ۲,۲۴۵,۵۲۸

Example 1: patent 5,529,067.

۶. تاریخ ثبت اختراع

قالب

سال (یک فاصله) ماه (در انگلیسی مخفف نام ماه میلادی) (یک فاصله) روز ثبت اختراع

(نقطه)

مثال ۱: ۱۳۸۱ فروردین ۲۴

Example 1: 1995 Jun 25.

قالب کلی استناد به پروانه ثبت اختراع

شرح مخترع یا مخترعان (در فارسی کلمه مخترع یا مخترعان و در انگلیسی inventor یا

inventors) (نقطه ویرگول، یک فاصله) مؤسسه یا شرکت عامل اختراع (در فارسی کلمه عامل

و در انگلیسی assignee) (نقطه، یک فاصله) عنوان اختراع (نقطه، یک فاصله) نام کشور (نقطه،

یک فاصله) در فارسی کلمه اختراع در انگلیسی patent (یک فاصله) شماره ثبت اختراع

(نقطه، یک فاصله) سال ماه روز ثبت اختراع (نقطه)

نمونه‌های استناد به پروانه ثبت اختراع

ناجی محسن، مخترع؛ شرکت طب تجهیز، عامل. سیمان استخوانی. ایران. اختراع ۵،۲۳۷. ۱۳۸۲
فروردین ۲۴.

Larsen CE, Trip R, Johnson CR, inventors; Novoste Corporation, assignee.
Methods for procedures related to the electrophysiology of the heart. US
patent 5,529,067. 1995 Jun 25.

استناد به منابع چندرسانه‌ای

■ قواعد استناد به منابع چندرسانه‌ای نیز مانند استناد به کتاب است، با این تفاوت که
پس از عنوان فقط یک فاصله قرار می‌گیرد و نوع رسانه نیز پس از آن در داخل
کروشه ذکر می‌شود.

قالب کلی استناد به منابع چندرسانه‌ای

نام خانوادگی پدیدآورنده (یک فاصله) نام کوچک یا آغازه (در صورت وجود
پدیدآورندگان بیشتر ویرگول، یک فاصله و در غیراین صورت نقطه، یک فاصله) عنوان (یک
فاصله، کروشه باز) نوع رسانه (کروشه بسته، نقطه، یک فاصله) محل نشر (دونقطه، یک فاصله)
ناشر (نقطه ویرگول، یک فاصله) سال نشر (نقطه، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه)

نمونه‌های استناد به منابع چندرسانه‌ای

آناتومی تنه [ویدئو کاست]. تهران: کوکب؛ ۱۳۸۲.

Get the facts (and get them organised) [videocassette]. Williamstown, Vic.:
Appleseed Productions; 1990.

قواعد استاد به منابع الکترونیکی

استاد به نرم افزار (برنامه رایانه‌ای)

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. عنوان نرم افزار

▪ پس از درج عنوان نرم افزار یا برنامه رایانه‌ای یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان نرم افزار (یک فاصله)

Example 1: Epi Info

۲. نوع رسانه

▪ نوع رسانه مانند computer program, computer file داخل کروشه درج

می‌شود.

▪ پس از نوع رسانه نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

(کروشه باز) نوع رسانه (کروشه بسته، نقطه، یک فاصله)

Example 1: [computer program]

۳. شماره نسخه

▪ شماره نسخه مورد استناد به دنبال کلمه Version درج می‌شود.

▪ پس از شماره نسخه نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

کلمه Version (یک فاصله) شماره نسخه (نقطه، یک فاصله)

Example 1: Version 6.

۴. محل تولید

▪ به قواعد محل نشر کتاب رجوع شود.

۵. تولیدکننده

■ به قواعد ناشر کتاب رجوع شود.

۶. سال تولید

■ به قواعد سال نشر کتاب رجوع شود.

قالب کلی استاندارد به نرم افزار (برنامه رایانه‌ای)

عنوان نرم افزار یا برنامه کامپیوتری (یک فاصله، کרוشه باز) نوع رسانه (کروشه بسته، نقطه، یک فاصله) کلمه Version (یک فاصله) شماره نسخه (نقطه، یک فاصله) محل تولید (دونقطه، یک فاصله) تولیدکننده (نقطه ویرگول، یک فاصله) سال تولید (نقطه)

نمونه استاندارد به نرم افزار (برنامه رایانه‌ای)

Epi Info [computer program]. Version 6. Atlanta, GA: Centers for Disease Control and Prevention; 1994.

استناد به مقاله نشریه روی لوح فشرده

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان مقاله

■ به قواعد عنوان کتاب رجوع شود.

۳. عنوان نشریه

■ به قواعد عنوان نشریه در میحث استناد به مقاله مجله رجوع شود.

۴. نوع رسانه

■ در فارسی [نشریه روی لوح فشرده] در انگلیسی [serial on CD-ROM] درج می‌شود.

▪ بعد از ذکر نوع رسانه یک فاصله فراز می‌گیرد.

قالب

نوع رسانه (در فارسی [نشریه روی لوح فشرده] در انگلیسی [serial on CD-ROM])
(نقطه، یک فاصله)

۵. سال نشر

▪ به قواعد سال نشر در مبحث اسناد به مقاله مجله رجوع شود.

۶. دوره

▪ به قواعد دوره در مبحث اسناد به مقاله مجله رجوع شود.

۷. صفحه‌شمار

▪ به قواعد صفحه‌شمار در مبحث اسناد به مقاله مجله رجوع شود.

قالب کلی اسناد به مقاله نشریه روی لوح فشرده

شرح پدیدآورنده (نقطه، یک فاصله) عنوان مقاله (نقطه، یک فاصله) محقق نام نشریه
(یک فاصله) نوع رسانه (در فارسی [نشریه روی لوح فشرده] در انگلیسی
[serial on CD-ROM]) (نقطه، یک فاصله) سال نشر (نقطه ویرگول) دوره (دو نقطه)
صفحات (نقطه)

نمونه‌های اسناد به مقاله نشریه روی لوح فشرده

معتمدی، مرتضی. اثر پروپوفول در تانسیل اکتومی. پژوهشنامه پزشکی امروز | نشریه روی لوح
فشرده | ۱۳۸۲؛ ۲۵: ۸۶-۱۲۵.

Gershon ES. Antisocial behavior. Arch Gen Psychiatry [serial on CD-ROM].
1995;52:900-901.

استناد به کتاب الکترونیکی روی لوح فشرده

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان کتاب

■ مطابق قواعد عنوان کتاب نوشته شود با این تفاوت که پس از عنوان کتاب الکترونیکی فقط یک فاصله قرار می‌گیرد.

۳. نوع رسانه

■ در فارسی [کتاب روی لوح فشرده] در انگلیسی [book on CD-ROM] درج می‌شود.

■ بعد از ذکر نوع رسانه نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

نوع رسانه (در فارسی [کتاب روی لوح فشرده] در انگلیسی [book on CD-ROM])
(نقطه، یک فاصله)

۴. شرح ویرایش

■ به قواعد شرح ویرایش کتاب رجوع شود.

۵. وضعیت نشر

■ به قواعد محل نشر، ناشر، سال نشر کتاب رجوع شود.

قالب کلی

شرح پدیدآورنده (نقطه، یک فاصله) عنوان کتاب (یک فاصله) نوع رسانه در فارسی
[کتاب روی لوح فشرده] در انگلیسی [book on CD-ROM] (نقطه، یک فاصله) شرح
ویرایش (نقطه، یک فاصله) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (نقطه ویرگول، یک فاصله)
سال نشر (نقطه، یک فاصله)

نمونه‌هایی از استناد به کتاب روی لوح فشرده

ایرالمش رضا، ویراستار. آناتومی دستگاه گوارش [کتاب روی لوح فشرده]. تهران: رسانه طب؛ ۱۳۸۱.

Parfitt K, editor. Martindale: the complete drug reference. [book on CD-ROM]. 2nd ed. London: Pharmaceutical Press; 1999.

در صورتی که کتاب الکترونیکی مبتنی بر یک کتاب چاپی منتشر شده باشد قالب کلی به شکل زیر است:

شرح پدیدآورنده (نقطه، یک فاصله) عنوان کتاب (یک فاصله) نوع رسانه (در فارسی [کتاب روی لوح فشرده] در انگلیسی [book on CD-ROM] (نقطه، یک فاصله) شرح ویرایش (نقطه، یک فاصله) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (نقطه ویرگول، یک فاصله) سال نشر (نقطه، یک فاصله) در انگلیسی Based on در فارسی مبتنی بر (دو نقطه، یک فاصله) شرح پدیدآورندگان کتاب چاپی (نقطه، یک فاصله) عنوان کتاب (نقطه، یک فاصله) محل نشر کتاب چاپی (دو نقطه، یک فاصله) ناشر کتاب چاپی (نقطه ویرگول، یک فاصله) سال نشر کتاب چاپی (نقطه، یک فاصله) عنوان فروست لوح فشرده یا پایگاه اطلاعاتی (در صورت ارائه) (نقطه)

نمونه‌هایی از استناد به کتاب روی لوح فشرده که مبتنی بر یک کتاب چاپی تدوین شده است

اطلاعات دارویی برای بیماران سرطانی [کتاب روی لوح فشرده]. تهران: دارو و درمان؛ ۱۳۸۲.
مبتنی بر: احمدی مصطفی، افشان مشیری، ویراستاران، فرهنگ دارویی ایران، شیراز: حکیم؛ ۱۳۸۱.

AMA drug evaluations annual 1993 [book on CD-ROM]. Jackson, WY: Teton Data Systems; 1993. Based on: Snugden R, editor. AMA drug evaluations annual 1993. Chicago, IL: American Medical Association; 1993. STAT!-Ref Medical Reference Library.

استناد به مقاله نشریه الکترونیکی روی اینترنت

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان مقاله

▪ به قواعد عنوان کتاب رجوع شود.

۳. عنوان نشریه الکترونیکی

▪ به قواعد عنوان نشریه در مبحث استناد به مقاله نشریه رجوع شود.

۴. نوع رسانه

▪ در فارسی [نشریه الکترونیکی] و در انگلیسی [serial online] درج می‌شود.

▪ پس از ذکر نوع رسانه یک فاصله قرار می‌گیرد.

۵. سال (و در صورت لزوم ماه نشر)

▪ به قواعد سال و ماه نشر در مبحث استناد به مقاله نشریه رجوع شود.

۶. دوره و شماره

▪ به قواعد مربوط به دوره و شماره در مبحث استناد به مقاله نشریه رجوع شود.

۷. شماره قاب‌ها یا صفحات

▪ شماره قاب‌ها یا صفحات در گروه درج می‌شود.

▪ بعد از شماره قاب‌ها یا صفحات نقطه قرار می‌گیرد.

قالب

شماره قاب یا صفحات در گروه (نقطه)

مثال ۱: [۵].

۸. نشانی دسترسی

- نشانی دسترسی نشریه به‌دنبال عبارت Available from درج می‌شود.
- نشانی اینترنتی نشریه مطابق آنچه که در نوار آدرس ظاهر شده است درج می‌شود.
- بعد از نشانی اینترنتی یک نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.
- در اسناد به‌نشریات اینترنتی فارسی نیز، نشانی دسترسی از سمت چپ درج می‌شود.

قالب

Available from (دو نقطه، یک فاصله) نشانی اینترنتی نشریه (نقطه، یک فاصله)

Example 1: Available from: URL: <http://www.cdc.gov/ncidoc/eid.htm>.

Example 2: Available from: <http://www.bmj.com/bmj/archive/6ed2.htm>.

۹. تاریخ دسترسی

- تاریخ دسترسی به‌متبع به‌دنبال کلمه Accessed درج می‌شود.
- نام ماه دسترسی به‌منبع به‌طور کامل درج شود و بعد از آن یک فاصله قرار می‌گیرد.
- بعد از درج روز دسترسی ویرگول و بعد یک فاصله گذاشته می‌شود.
- بعد از سال دسترسی نقطه قرار می‌گیرد.
- در اسناد به‌نشریات الکترونیکی فارسی، با توجه به‌ساختار عبارت اسناد، بهتر است تاریخ دسترسی به‌دنبال نشانی دسترسی از سمت چپ و به‌لایتین درج شود.

قالب

Accessed (به‌طور کامل) (یک فاصله) روز (ویرگول، یک فاصله) سال (نقطه)

Example 1: Accessed December 25, 1999.

قالب کلی استاد به‌مقاله نشریه الکترونیکی روی اینترنت

شرح بدیدآورنده مقاله (نقطه، یک فاصله) عنوان مقاله (نقطه، یک فاصله) مخفف عنوان نشریه الکترونیکی (یک فاصله، گروه باز) نوع رسانه در فارسی [نشریه الکترونیکی] و در انگلیسی [serial online] (گروه بسته، یک فاصله) سال نشر (و ماه نشر در صورت لزوم) (نقطه ویرگول) دوره (برانتز باز) شماره (دو نقطه، گروه باز) شماره قاب‌ها با صفحات (گروه بسته، نقطه) Available from (دو نقطه، یک فاصله) نشانی دسترسی (نقطه، یک فاصله) تاریخ دسترسی (شامل نام ماه به‌طور کامل) (یک فاصله) روز (ویرگول، یک فاصله)

سال (نقطه)

نمونه‌های استناد به مقاله نشریه الکترونیکی روی اینترنت

معماریان محمد حسین. عوامل خطر در سگته‌های قلبی. پژوهشیار [نشریه الکترونیکی] ۱۳۸۲؛ ۵ (۲): ۴ قاب.]

Available from: <http://www.pazhouheshyar.com/m12.htm>. Accessed March 12, 1999.

Morse SS. Factors in the emergence of infectious disease. Emerg Infect Dis [serial online] 1995 Jan-Mar;1 (1):[24 screens]. Available from: URL:<http://www.cdc.gov/ncidoc/EID/eid.htm>. Accessed December 25, 1999.

LaPorte RE, Marler E, Akazawa S, Sauer F. The death of biomedical journals. BMJ [serial online]. 1995;310:1387-90. Available from: <http://www.bmj.com/bmj/archive/6991ed2.htm>. Accessed September 26, 1996.

استناد به وب‌گاه

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان وب‌گاه

▪ به قواعد عنوان کتاب رجوع شود.

۳. تاریخ ایجاد وب‌گاه یا تاریخ آخرین روزآمدسازی (در صورت قابل دسترس بودن)

▪ تاریخ ایجاد یا تاریخ آخرین روزآمدسازی وب‌گاه در این قسمت می‌آید و پس از آن نقطه ویرگول قرار می‌گیرد.

قالب

تاریخ ایجاد یا آخرین روزآمدسازی وب‌گاه (نقطه ویرگول)

مثال ۱: ۱۳۸۲:

Example 1: 1999;

۴. شماره قاب‌ها یا صفحات وب‌گاه

- شماره قاب‌ها یا صفحات داخل گروه قرار می‌گیرد.
- بعد از شماره قاب‌ها یا صفحات نقطه و بعد یک فاصله گذاشته می‌شود.

قالب

(گروه باز) شماره قاب‌ها یا صفحات (گروه بسته، نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: [۵ قاب].

Example 1: [4 screens].

۵. نشانی دسترسی

- ابتدا عبارت Available at درج می‌شود، پس از آن دو نقطه و یک فاصله قرار می‌گیرد.
- نشانی دسترسی اینترنتی وب‌گاه مطابق آنچه در نوار آدرس ظاهر شده است نوشته می‌شود.
- بعد از نشانی دسترسی اینترنتی یک نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

Available at: نشانی دسترسی اینترنتی وب‌گاه (نقطه، یک فاصله)

Example 1: Available at: <http://www.hon.ch/Conduct.html>.

۶. تاریخ دسترسی

- ابتدا کلمه "Accessed" درج و سپس یک فاصله قرار می‌گیرد.
- نام ماه دسترسی به‌منبع به‌طور کامل نوشته می‌شود و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.
- پس از درج روز دسترسی ویرگول و بعد یک فاصله گذاشته می‌شود.
- پس از نوشتن سال دسترسی نقطه قرار می‌گیرد.

قالب

Accessed (فاصله) ماه (به‌طور کامل) (فاصله) روز (ویرگول، فاصله) سال (نقطه)

Example 1: Accessed June 30, 1998.

قالب کلی استناد به وب‌گاه

شرح پدیدآورنده (نقطه، فاصله) عنوان (نقطه، فاصله) سال نشر (در صورت قابل دسترسی بودن (نقطه ویرگول، کروشه باز) شماره قاپ‌ها یا صفحات (کروشه بسته، نقطه، فاصله) Available at (دو نقطه، فاصله) نشانی دسترسی (نقطه، فاصله) تاریخ دسترسی شامل نام ماه به‌طور کامل (فاصله) روز (ویرگول، فاصله) سال نشر (نقطه)

نمونه‌هایی از استناد به وب‌گاه

میردامادی پروانه. اطلاعات پزشکی خانواده. ۱۳۸۲؛ [۴ قاب].

Available at: URL:<http://www.healthinfo.com/doc1999.htm>. Accessed June 12, 2001.

Hoffman DL. St John's Wort. 1995;[4 screens]. Available at: URL:<http://www.healthy.net/library/books/hoffman/materiamedica/stjohns.htm>. Accessed July 16, 1998.

Health on the net foundation. Health on the net foundation code of conduct (HONcode) for medical and health web sites. Available at: <http://www.hon.ch/Conduct.html>. Accessed June 30, 1998.

نظم منابع در فهرست مآخذ

نظم منابع در فهرست مآخذ مبتنی بر توالی استناد است. به این معنا که منابع به ترتیب استناد در متن، در فهرست مآخذ مرتب می‌شوند. شماره یک به اولین منبعی که در متن مورد استناد قرار گرفته است اختصاص می‌یابد. شماره‌های بعدی نیز به ترتیب به منابع بعدی که در متن مورد استناد قرار گرفته‌اند اختصاص می‌یابد. لازم به ذکر است، صرف نظر از تعداد دفعات استناد، به هر منبع فقط یک شماره، آن هم در اولین مرتبه استناد اختصاص داده شده و در مراجعات بعدی به آن منبع، همان شماره تکرار می‌شود.

فصل دوم

شیوه‌های استناد درون‌متنی

شیوه‌نامه انجمن روانشناسی امریکا (A.P.A)

این شیوه‌نامه توسط انجمن روانشناسی امریکا تدوین شده است و بیشتر در حوزه علوم اجتماعی، علوم رفتاری، تعلیم و تربیت، علوم پرستاری، و بهداشت به‌کار می‌رود. این شیوه‌نامه که مبتنی بر نظام استناد درون‌متنی است، به‌نظام "نام-سال" نیز شهرت دارد. در ادامه مهم‌ترین قواعد این شیوه‌نامه برای تدوین ارجاعات کتابشناختی در یک اثر ارائه شده است.

استناد به منابع چاپی

قواعد استناد در متن

۱. برای استناد در متن، ابتدا نام خانوادگی پدیدآورنده و سپس سال انتشار اثر داخل پرانتز درج می‌شود. بدین‌ترتیب که پس از ذکر نام خانوادگی پدیدآورنده، یک ویرگول و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد و سپس سال نشر می‌آید.

قالب

(پرانتز باز) نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) سال نشر اثر (پرانتز بسته)

مثال

چاپ سنگی یا لیتوگرافی نیز برای نخستین بار، چون چاپ سربی، در تبریز دایر شد (بابازاده، ۱۳۷۸).

In a recent study of student performance (Jones, 1998)...

۲. در صورتی که اثری دارای دو پدیدآورنده باشد، نام خانوادگی هر دو ذکر می‌شود. بدین ترتیب که پس از ذکر نام خانوادگی پدیدآورنده اول، ویرگول یا واو عطف (یا هر دو علامت) قرار می‌گیرد و پس از یک فاصله نام خانوادگی پدیدآورنده دوم درج می‌شود.

قالب

(پراتز باز) نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول یا واو عطف، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده دوم (ویرگول، یک فاصله) سال نشر اثر (پراتز بسته)

مثال

نیاز به تغییر مهم‌ترین عاملی است که از آغاز تا کنون تمدن‌های بشری را بنا کرده، رشد داده، و منهدم کرده است (الماسی، احسانی، ۱۳۸۲).

یا

نیاز به تغییر مهم‌ترین عاملی است که از آغاز تا کنون تمدن‌های بشری را بنا کرده، رشد داده، و منهدم کرده است (الماسی و احسانی، ۱۳۸۲).

یا

نیاز به تغییر مهم‌ترین عاملی است که از آغاز تا کنون تمدن‌های بشری را بنا کرده، رشد داده، و منهدم کرده است (الماسی، و احسانی، ۱۳۸۲).

In a recent study of reaction times (Smith, John, 1970). ...

OR

In a recent study of reaction times (Smith & John, 1970). ...

OR

In a recent study of reaction times (Smith, & John, 1970). ...

۳. در صورتی که اثر دارای سه تا پنج پدیدآورنده است، در اولین استناد نام خانوادگی همه، به ترتیبی که در بند ۲ ذکر شد، و در استنادهای بعدی فقط نام اولین پدیدآورنده به همراه عبارت "و دیگران" و در انگلیسی "et al." ذکر می‌شود.

قالب (در اولین مرتبه استناد)

(پرائتز باز) نام خانوادگی پدیدآورنده اول (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده دوم (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده سوم (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده چهارم (ویرگول یا و او عطف، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده پنجم (ویرگول، یک فاصله) سال نشر اثر (پرائتز بسته)

مثال

در واقع سبک شعر سید از انفجار سبک هندی پدیدآمده است (حسینی، مجتهدی، فرامرزی پور، دارابی، و احسانی، ۱۳۸۲).

A Review of research on religion and health have concluded that at least some types of religious behaviors are related to higher levels of physical and mental health (Payne, Bergin, Bielema, & Jenkins, 1991).

قالب (در دومین مرتبه استناد)

(پرائتز باز) نام خانوادگی پدیدآورنده اول (یک فاصله) عبارت "و دیگران" و در انگلیسی " (ویرگول، یک فاصله) سال نشر (پرائتز بسته)

مثال

شعر سپید در واقع ریشه در اشعار صائب، بیدل، و سایر شعرای سبک هندی دارد (حسینی و دیگران، ۱۳۸۲).

Misbehaviors were found to reduce to three factors: incompetence, offensiveness, and indolence (Kearney et al., 1991).

۴. در صورتی که اثر دارای شش یا تعداد بیشتری پدیدآورنده است، در هر بار استناد به آن اثر، فقط به ذکر نام خانوادگی اولین پدیدآورنده به همراه عبارت "و دیگران" و در انگلیسی " (اکتفا می‌شود).

۵. در صورتی که نام پدیدآورنده اثر در متن آمده است، بلافاصله پس از آن، فقط سال نشر در داخل پرائتز ذکر می‌شود.

۱. جهت مشاهده قالب و مثال، به بند ۳، قالب (در دومین مرتبه استناد) و مثال مربوط به آن مراجعه شود.

مثال

ابراهیمی و محسنی (۱۳۸۲) معتقدند فقر فرهنگی زاده فقر اقتصادی است و فقر فرهنگی، به‌نوبه خود، به فقر اقتصادی دامن می‌زند.

Wirth and Mitchell (1994) found that although there was a reduction in insulin dosage over a period of two weeks in the treatment condition compared to the control condition, the difference was not statistically significant.

۶. در صورتی که استناد به نقل قول مستقیم از یک اثر تعلق دارد، شماره صفحه یا صفحات مربوط به آن، به همراه نام پدیدآورنده و سال نشر اثر ذکر می‌شود. در صورتی که نقل قول کوتاه (یعنی کمتر از ۴۰ کلمه) باشد باید داخل گیومه قرار گیرد. علائم سجاوندی، مثل ویرگول، نقطه، نقطه ویرگول انتهای نقل قول، پس از پرانتز استناد قرار می‌گیرند. در صورتی که این علائم در وسط جمله نقل قول قرار داشته باشند به همان شکل ظاهر می‌شوند. علامت سؤال و تعجب، در صورتی که بخشی از نقل قول باشند، در جای خود و در صورتی که مربوط به متن باشند پس از پرانتز استناد ظاهر می‌شوند.

مثال

کسیر معتقد است، "انتخاب علل کاملاً آزاد است: هر چیزی ممکن است از چیز دیگر پدیدآید" (شایگان، ۱۳۷۱، ص ۱۳۳).

She stated, "Students often had difficulty using APA style" (Jones, 1998, p. 199), but she did not offer an explanation as to why.

According to Jones (1998), "Students often had difficulty using APA style, especially when it was their first time" (p. 199).

Jones (1998) found "students often had difficulty using APA style" (p. 199); what implications does this have for teachers?

۷. در صورتی که نقل قول مورد استناد بیش از ۴۰ کلمه باشد، باید در یک پاراگراف

۱. در نوشتار فارسی بهتر است پس از اختصار کلمات، به‌ویژه وقتی بلافاصله پس از اختصار عدد قرار می‌گیرد، علامت سجاوندی نقطه قرار نگیرد، زیرا به دلیل شباهت نوشتاری آن با صفر ایجاد اشکال می‌کند.

مستقل درج و علامت گیومه از دو طرف آن برداشته شود. بدین ترتیب که در سطر اول پاراگراف نام پدیدآورنده و سال نشر اثر (در صورت نداشتن پدیدآورنده، عنوان اثر) ذکر می‌شود و پس از گذاشتن علامت دو نقطه، با فاصله‌گذاری دو سطر و با تورفتگی پنج فاصله نقل قول مستقیم درج می‌شود. لازم به ذکر است که برای کلیه سطرهای نقل قول همین قاعده حاشیه‌بندی رعایت می‌شود. در پایان پس از گذاشتن علامت سجاوندی پایانی مربوط به نقل قول، شماره صفحه در داخل پرانتز ذکر می‌شود و پس از آن نقطه پایان آن بخش از متن قرار می‌گیرد.

مثال

شایگان (۱۳۷۱) می‌گوید:

در حالیکه قانون علیت در شیوه عقل استدلالی و روش علمی بین برخی از علل و برخی از معلولها رابطه‌ای یکجانبه برقرار می‌سازد، در پیش اساطیری انتخاب علل کاملاً آزاد است و هرچیزی ممکن است از چیز دیگر پدیدآید (ص ۱۳۳).

Jones's 1993 study found the following:

Students often had difficulty using APA style, especially when it was their first time citing sources. This difficulty could be attributed to the fact that many students failed to purchase a style manual or to ask their teacher for help. (p. 199).

۸. اگر به فصل خاصی از یک کتاب استناد شده است، پس از ذکر سال نشر، قراردادن ویرگول، و بعد فاصله می‌توان شماره فصل را ذکر کرد. در فارسی شماره فصل به دنبال حرف "ف" و در انگلیسی به دنبال اختصار "chap." می‌آید.

مثال:

(مجتهدزاده، ۱۳۸۱، ف ۴)

(Hermione, 1983, chap. 3)

۹. در صورتی که نام خانوادگی پدیدآورنده یا پدیدآورندگان در متن ذکر شده است فقط سال انتشار اثر داخل پرانتز قرار می‌گیرد.

مثال

شایگان (۱۳۷۱) عنوان کرده است که گرایش به‌نیپیلیسم و دیوی شدن از آغاز در نطمه تفکر غربی مستور بوده است.

Jones (1998) compared student performance...

۱۰. اگر تاریخ نشر اثر نامعلوم است، پس از نام خانوادگی پدیدآورنده، در انگلیسی "n.d." (مخفف "no date") و در فارسی "بی‌تا" (مخفف "بی‌تاریخ") آورده می‌شود.

مثال

از آنجایی که امروزه مدیریت گرایش میسیمی یافته است و فنون پیچیده‌تری را به‌کار می‌گیرد، تجزیه و تحلیل سیستم‌های موجود، و طراحی سیستم‌های مطلوب و متناسب با نیازهای روز، برای تداوم و بقای همه سازمان‌های اداری، ضرورت دارد (شودریک، بی‌تا).

(Payne, Bergin, Bielema, & Jenkins, n.d.).

۱۱. در صورتی که اثر فاقد پدیدآورنده باشد، عنوان سرشناسه قرار می‌گیرد، بدین ترتیب که به‌جای نام خانوادگی پدیدآورنده کلمات آهازین عنوان در داخل گیومه قرار می‌گیرد و پس از آن سال نشر اثر ذکر می‌شود. لازم به‌ذکر است، آغاز کلمات عنوان انگلیسی باید با حروف بزرگ درج شود.

مثال

مطالعه مشابهی بر روی موش‌های آزمایشگاهی نشان داده است که تزریق اکسی‌توسین بر هوش آنها تأثیر چندانی ندارد ("هورمون‌های تقویت‌کننده هوش"، ۱۳۸۲).

A similar study was done of students learning to format research papers ("Using APA," 2001).

۱۲. اگر علاوه بر اینکه اثر فاقد پدیدآورنده است، سال نشر آن نیز مشخص نباشد، پس از ذکر عنوان در انگلیسی از "n.d." (مخفف "no date") و در فارسی از "بی‌تا" (مخفف "بی‌تاریخ") استفاده می‌شود.

مثال

مطالعه دیگری که در دانشگاه تهران انجام شده است نشان می‌دهد که دانشجویان علوم اجتماعی شیوه استناد ای، پی، ای را نسبت به ام، ال، ای ترجیح می‌دهند ("شیوه‌های استناد"، بی‌تا).

In another study of students and research decisions, it was discovered that students succeeded with tutoring ("Tutoring and APA," n.d.).

۱۳. برای استناد به مصاحبه‌ای که با فرد مشخصی انجام شده، نامه‌های دریافتی، گفت‌وگوی تلفنی، یا هر ارتباط شخصی دیگر، نام و نام خانوادگی فرد در متن ذکر و در انتهای جمله، داخل پرانتز، عبارت "ارتباط شخصی" و پس از آن تاریخ ارتباط درج شود. لازم به ذکر است چون ارتباطات شخصی قابل بازبینی مجدد نیستند در فهرست مآخذ ظاهر نمی‌شوند.

مثال

احمد امینی نیز معتقد است که استفاده از شیوه‌نامه انجمن روانشناسی آمریکا، بدون طی دوره آموزشی خاص آن، برای بسیاری از دانشجویان دشوار است (ارتباط شخصی، ۱۲ فروردین ۱۳۸۲).

A. P. Smith also claimed that many of her students had difficulties with APA style (personal communication, November 3, 2002).

۱۴. در صورتی که در بخش مشخصی از متن به بیش از یک اثر استناد شده است، اسنادها به ترتیب الفبای نام خانوادگی اولین پدیدآورنده هر اثر مرتب و با نقطه‌ویرگول از یکدیگر جدا می‌شوند.

مثال

شعر حجم تا به امروز نتوانسته است طیف وسیعی از شاعران جوان این مرز و بوم را به‌مانندیت خود علاقه‌مند سازد (احراز، ۱۳۸۲؛ پرند، یوسفی ۱۳۸۳).

Reviews of research on religion and health have concluded that at least some types of religious behaviors are related to higher levels of physical and mental health

۱. در انگلیسی، اغلب ابتدا نام ماه و سپس تاریخ روز درج می‌شود، اما در فارسی بهتر است اول تاریخ روز و سپس نام ماه نوشته شود.

(Gartner, Larson, & Allen, 1991; Koenig, 1990; Levin & Vanderpool, 1991; Maton & Pargament, 1987; Paloma & Pendleton, 1991; Payne, Bergin, Bielema, & Jenkins, 1991).

درج منابع در فهرست مأخذ

در ادامه قواعد استناد، به‌مهم‌ترین محمل‌های اطلاعاتی فهرست مأخذ به‌تفکیک اشاره شده است. بدیهی است تنها منابعی در فهرست مأخذ ظاهر می‌شوند که به‌حیثی در متن مورد استناد قرار گرفته باشند.

قواعد استناد به کتاب

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده (گان) کتاب (شامل مؤلف، ویراستار، گردآورنده، و پدیدآورنده سازمانی)

▪ ابتدا نام خانوادگی پدیدآورنده، پس از یک ویرگول، آغاز نام یا نام کوچک وی درج می‌شود.

▪ با توجه به‌اینکه ساختن آغاز برای نام‌ها قواعد خاصی دارد و همچنین استفاده از آغازها در زبان فارسی معمول نیست، مؤلفان تنها در منابع خارجی، آن هم در صورتی که در صفحه عنوان اثر نام کوچک مؤلف به‌شکل آغاز درج شده باشد، می‌توانند از آغازها استفاده کنند. در غیراین صورت، نام کوچک فرد به‌شکل کامل می‌آید.

▪ در صورتی که اثری دارای شش پدیدآورنده یا کمتر از آن باشد نام همه آنها، به‌ترتیب درج در اثر اصلی، در جمله استناد ظاهر می‌شود.

▪ در صورتی که تعداد پدیدآورندگان بیش از شش باشد، فقط نام شش پدیدآورنده اول درج و پس از آن در منابع انگلیسی از عبارت "et al" و در منابع فارسی از عبارت "و دیگران" استفاده می‌شود.

▪ بین شرح پدیدآورندگان و ویرگول و بعد یک فاصله گذاشته می‌شود و بعد از شرح پدیدآورنده آخر یک نقطه قرار می‌گیرد.

▪ در صورتی که اثر به‌جای مؤلف دارای ویراستار است، بعد از شرح کامل نام ویراستار

یا ویراستاران، در انگلیسی اختصار "Ed" یا "Eds" و در فارسی کلمه ویراستار یا ویراستاران، داخل پرانتز، درج می‌شود.

■ در صورتی که پدیدآورنده حقیقی وجود ندارد و یک سازمان پدیدآورنده اثر است، نام سازمان به‌عنوان سرشناسه و آغازگر استناد تلقی می‌شود.

قالب

یک پدیدآورنده

نام خانوادگی (یک ویرگول، یک فاصله) نام کوچک (یک فاصله)

دو تا شش پدیدآورنده

نام خانوادگی پدیدآورنده اول (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده دوم (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک پدیدآورنده دوم (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده سوم (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک پدیدآورنده سوم (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده چهارم (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک پدیدآورنده چهارم (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده پنجم (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک پدیدآورنده پنجم (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده ششم (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک پدیدآورنده ششم (یک فاصله)

بیش از شش پدیدآورنده

شرح شش پدیدآورنده اول اثر (ویرگول) در فارسی "و همکاران" یا "و دیگران"، در انگلیسی et al. (یک فاصله)

سایر

در صورتی که پدیدآورنده سازمان است یا عبارتی به جای نام پدیدآورنده ذکر شده است، آنها را باید به همان شکل سرشناسه قرار داد.

مثال ۱: احمدی، مرتضی

مثال ۲: بنفشه‌پور، احسان، مرتضایی، پیمان، و افتخاری، سالار

مثال ۳: پرستویی، پروا، سالور، سیما، فریور، پیمانه، امیدوار، افسرا، اقتداری، نعیمه، صادقی، زبیده، و

دیگران

مثال ۴: موسوی، معین (ویراستار)

مثال ۵: سازمان مدیریت و برنامه ریزی

Example 1: Schachter, S.

Example 2: Festinger, L., Riecken, H., & Schachter, S.

Example 3: Wolchik, S.A., West, S.G., Sandler, I.N., Tcin, J., Coatsworth, D., Lengua, L., et al.

Example 4: Maher, B. A. (Ed.).

Example 5: U.S. Government Printing Office

نکته

با توجه به این که در شیوه‌نامه ای، بی، ای، هم بین نام خانوادگی و نام کوچک پدیدآورنده و هم بین شرح پدیدآورندگان علامت ویرگول قرار می‌گیرد و این امر در زبان فارسی (بخصوص که از اختصار استفاده نمی‌شود) ممکن است ایجاد ابهام کند؛ پیشنهاد می‌شود که، در فهرست مآخذ، بین شرح پدیدآورندگان به جای ویرگول از نقطه ویرگول استفاده شود.

مثال: پرستویی، پرواز؛ سالور، سیما؛ فریور، پیمان؛ امیدوار، افرا؛ اقتداری، نعیمه؛ صادقی، زینده؛ و
دیگران

۲. سال نشر

- سال نشر بلافاصله پس از شرح پدیدآورنده، داخل پرانتز، ذکر می‌شود.
- در صورتی که اسناد به یک اثر چندجلدی صورت گرفته است، سال انتشار اولین و آخرین جلد ذکر می‌شود.
- در صورتی که سال نشر اثر مورد استناد نامعلوم است در انگلیسی "n.d." (مخفف "no date") و در فارسی "بی‌تا" (مخفف "بی‌تاریخ") پس از شرح پدیدآورنده، در پرانتز، می‌آید.
- در صورتی که اثر زیر چاپ است و تاریخ انتشار آن مشخص نیست، به جای تاریخ نشر در فارسی عبارت "زیر چاپ" و در انگلیسی "in press" درج می‌شود.

قالب

(پرائتر باز) سال نشر (پرائتر بسته، نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: (۱۳۸۱).

مثال ۲: (۱۳۸۰-۱۳۸۳).

Example 1: (1999).

Example 2: (2000-2003).

۳. عنوان و عنوان فرعی

- از شکل نوشتاری ایرانیک/ایتالیک و به‌ندرت از شکل نوشتاری زیرخط‌دار نیز استفاده می‌شود.
- در منابع انگلیسی تنها حرف اول نخستین عنوان و عنوان فرعی با حرف بزرگ نوشته می‌شود.
- عنوان فرعی پس از درج عنوان اصلی و گذاشتن دونقطه می‌آید.
- پس از اتمام عنوان، یک نقطه و بعد فاصله قرار می‌گیرد.
- در صورتی که پس از عنوان شرح ویرایش، تعداد جلد، و اطلاعاتی از این قبیل آمده، پس از عنوان فقط فاصله گذاشته می‌شود.
- در صورت نبود پدیدآورنده، عنوان آغازگر عبارت استناد است. در صورتی که شرح ویرایش وجود دارد به‌دنبال عنوان نوشته شده و سپس سال نشر درج می‌شود.

قالب

عنوان به‌شکل ایرانیک/ایتالیک (دونقطه) عنوان فرعی به‌شکل ایرانیک/ایتالیک (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: حافظ‌شناسی.

مثال ۲: سیطره عرفان بر شعر فارسی: عطار در هفت شهر عشق.

مثال ۳: تاریخ تمدن اسلامی (ویرایش ۵).

Example 1: *The Book of small.*

Example 2: *The Art of the personal essay: Anthology from the classical era to the*

present.

Example 3: *History of the theatre* (5th ed.).

۳. ویرایش (در صورتی که اثر بیش از یک ویرایش داشته باشد)

* در استناد به منابع انگلیسی از علامت اختصاری "ed." به جای کلمه edition

(به معنای ویرایش) استفاده می‌شود و در منابع فارسی کلمه "ویرایش" به کار می‌رود.

* شرح ویرایش داخل پرانتز قرار می‌گیرد.

* پس از بستن پرانتز شرح ویرایش، نقطه و بعد از آن فاصله گذاشته می‌شود.

نکته

در فهرست مآخذ برخی مقالات مشاهده می‌شود که نوبت چاپ یک کتاب با شماره ویرایش آن یکسان تلقی شده و در جایگاه شرح ویرایش، نوبت چاپ درج شده است. لازم به ذکر است که ممکن است ویرایش اول کتابی به چاپ دهم برسد، اما این به آن معنا نیست که در هر نوبت چاپ، ویرایشی بر روی اثر صورت گرفته است. همچنین ممکن است اثر مورد استناد ویرایش دهم کتابی باشد که ما چاپ اول آن را در دست داریم. در ویرایش جدید یک اثر، ساختار نحوی و معنایی دستخوش تغییر می‌شود، اما در چاپ جدید چنین اتفاقی نمی‌افتد و در واقع همان اثر قبلی تکثیر می‌شود؛ در واقع ویرایش‌های مختلف یک کتاب، اثر جدید تلقی می‌شوند، لذا باید دقت کرد که شماره نوبت چاپ با عدد ویرایش اشتباه گرفته نشود. گفتنی است که ذکر شماره ویرایش جزو اطلاعات کتابشناختی ضروری یک اثر است که حتماً باید در عبارت استناد درج شود، اما نیازی به ذکر نوبت چاپ نیست.

فالب

(پرانتز باز) در انگلیسی ابتدا عدد و سپس اختصار (ed.) و در فارسی اول کلمه ویرایش و

بعد عدد ویرایش (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: (ویرایش ۵).

Example 1: (3rd ed.).

۴. فروست (سلسله انتشارات)

* عنوان فروست، به شکل ساده و بلافاصله پس از عنوان اصلی درج می‌شود.

▪ پس از عنوان فروست، نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

مثال ۱: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها.

Example 1: Language teachers' resource.

۵. صفحه‌شمار

▪ فقط در صورتی که به‌بخش مشخصی از کتاب استناد شده باشد شماره صفحات ذکر می‌شود.

▪ شماره صفحات داخل پرانتز پس از عنوان قرار می‌گیرد.

▪ در صورتی که اثر دارای شرح ویرایش است، شماره صفحات داخل پرانتز پس از شرح ویرایش قرار می‌گیرد.

▪ در فارسی از اختصار "ص" و در انگلیسی از اختصار "pp." استفاده می‌شود.

مثال ۱: (ص ۷۵-۸۹).

مثال ۲: (ویرایش ۳، ص ۷۷-۸۹).

Example 1: (pp. 501-508).

Example 2: (5th ed., pp. 445-482).

۶. شماره جلد

▪ در صورتی که استناد به یک اثر چندجلدی صورت گرفته باشد، تعداد کل جلد‌های اثر پس از درج عنوان، داخل پرانتز نوشته می‌شود.

▪ در فارسی از اختصار "ج" و در انگلیسی از اختصار "vols." استفاده می‌شود.

قالب

(پرانتز باز) شماره جلد (یک فاصله) (اختصار "ج" یا "vols.") (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: (۵ ج.).

Example 1: (9 vols.).

نکته

در صورتی که اسناد به جلد مشخصی از یک اثر چندجلدی صورت گرفته باشد، فقط شماره همان جلد ذکر می‌شود.

قالب

(پرائتز باز) (اختصار "ج" یا "vol.") (یک فاصله) شماره جلد (پرائتز بسته، نقطه، یک فاصله)

مثال ۲: (ج ۵)

Example 2: (vol. 2).

نکته

در صورتی که یک اثر هم دارای اطلاعات مربوط به ویرایش است و هم به جلد مشخصی از آن استناد شده است، ابتدا شرح ویرایش داخل پرائتز ذکر می‌شود و پس از نقطه و فاصله، داخل پرائتز اطلاعات مربوط به جلد و صفحه‌شمار می‌آید.

مثال ۱: (ویرایش ۲). (ج. ۵، ص ۷۷-۸۹).

Example 1: (3rd ed.). (vol. 4, pp. 457-522).

۷. محل نشر

- نام شهری که ناشر یا ناشران در آن قرار دارند محل نشر اثر تلقی می‌شود.
- در صورتی که ناشر یا ناشران در بیش از یک شهر فعالیت دارند، و در صفحه عنوان اثر بیش از نام یک شهر به عنوان محل نشر ذکر شده است، فقط نام اولین شهر درج شده در صفحه عنوان در جایگاه محل نشر درج می‌شود.
- محل نشر باید به شکل کامل نوشته شود و از مخفف‌نویسی اجتناب گردد.
- در صورتی که محل نشر شناخته شده نیست، بعد از نوشتن آن ویرگول و بعد یک فاصله گذاشته و نام ایالت یا کشور به آن اضافه می‌شود. برای منابعی که در آمریکا منتشر شده‌اند بعد از محل نشر یک ویرگول و بعد دو حرف اول کد پستی ایالت مربوط با حروف بزرگ درج می‌شود.

قالب

محل نشر (دو نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: گرمسار، ایران:

مثال ۲: تهران:

Example 1: Hartford, CN:**Example 2:** Texas, NSW:**Example 3:** Kyoto, Japan:

۸. ناشر

- نام ناشر به‌طور کامل نوشته می‌شود.
- اگر ناشر اثری خود مؤلف یا پدیدآورنده و یا هر شخص حقیقی دیگری باشد، نام وی به‌منزله ناشر تلقی می‌شود.
- پس از نوشتن نام ناشر نقطه قرار می‌گیرد.
- در صورتی که یک شخص یا یک سازمان هم پدیدآورنده و هم ناشر اثر است، نام وی به‌عنوان پدیدآورنده در ابتدای عبارت استناد درج می‌شود و در جایگاه ناشر، در فارسی کلمه 'پدیدآورنده' و در انگلیسی "Author"، ذکر می‌شود.

قالب

ناشر (نقطه)

مثال ۱: اندیشه نوین.

Example 1: Australian Government Publishing Service.**Example 2:** Raven Press.

قالب کلی استناد به کتاب

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی و نام پدیدآورندگان همکار به‌شکل منقوب (یک فاصله، پرانتز باز) تاریخ نشر (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان به‌شکل ایرانیک/ایتالیک (نقطه، یک فاصله) [در صورت وجود شرح ویرایش یا صفحه‌شمار (یک

فاصله)] (برانتز باز) شرح ویرایش (برانتز بسته، نقطه، یک فاصله) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (نقطه)

نمونه‌هایی از استناد به کتاب

استناد به کتاب یا یک تا شش نویسنده

حرری، عباس (۱۳۸۱). آیین نگارش علمی (ویرایش ۳). تهران: هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، دبیرخانه.

پیمانی، پوریا؛ اسماعیلی، لهراسب (۱۳۸۱). روانشناسی خانواده: نگاهی به اثرات سوء طلاق بر آینده فرزندان. مشهد: خانواده.

ملکی، اسماعیل؛ سهرابی، اعتماد؛ بشیری، حسن؛ سلوکی، مصطفی؛ بینایی، مینو؛ و احتشامی، رامین (۱۳۸۲). بیماری‌های کودکان (ویرایش ۲). تهران: پزشکبار.

Bernstein, T. M. (1965). *The careful writer: A modern guide to English usage*. New York: Athenaeum.

Strunk, W., Jr., & White, E. B. (1979). *The elements of style* (3rd ed.). New York: Macmillan.

Paloutzian, R. F., Clements, S. D., Maher, B. A., Riesen, A. H., Wilson, J. G., & Fraser, F. C. (1996). *Invitation to the psychology of religion* (2nd ed.). Boston: Allyn and Bacon.

استناد به کتاب یا بیش از شش نویسنده

افرامیایی، شاهین؛ رستمیان، پروا؛ سلطانیان، مستانه؛ اعتمادی، رضا؛ پهلوانی، آریا؛ تجارت پیشه، اردلان؛ و دیگران (۱۳۸۲). برنامه‌های تنظیم خانواده در کشورهای جهان سوم (۲ ج). تهران: ادراک.

Paloutzian, R. F., Clements, S. D., Maher, B. A., Riesen, A. H., Wilson, J. G., Fraser, F. C., & et al. (1996). *Progress in experimental personality research* (6 vols.). New York: Academic Press.

استناد به کتاب دارای مؤلف و ویراستار، یا گردآورنده

اعتمادی، سالار (۱۳۸۲). *تاریخ ادبیات فرانسه* (رسول هاشمی، ویراستار). تهران: ادبستان.

Anderson, J. B. (1989-1999). *A history of mythology and culture* (M. Arlan, Ed.) (Vols. 1-10). New York: Preston Press.

استناد به کتاب دارای مؤلف و مترجم

■ برای استناد به کتاب ترجمه شده نیز مانند استناد به کتاب به زبان اصلی برخورد می‌شود، با این تفاوت که نام مترجم پس از عنوان، به شکل طبیعی، در پرانتز درج و تاریخ نشر اثر اصلی پس از وضعیت نشر، به دنبال عبارت "نشر اثر اصلی" ذکر می‌شود.

نمونه‌های استناد به کتاب ترجمه شده

هرسی، پال؛ بلانچارد، کنت (۱۳۷۵). *مدیریت رفتار سازمانی* (علی علاقه بند، مترجم). تهران: امیرکبیر (نشر اثر اصلی ۱۹۷۲).

کوم، ایلیا (۱۳۷۹). *بشریت در سراسیمگی انحطاط: تأملی جامعه شناختی بر پدیده اعتیاد* (پریسا مومنی و بهادر بشیری، مترجمان). شیراز: رزم آزما (نشر اثر اصلی ۱۹۸۹)

Foucault, M. (1995). *Discipline and punish* (A. Sheridan, Trans.) (2nd ed.). New York: Vintage Books (Original work published 1978).

Freud, S. (1961). *The ego and the id* (J. Strachey, Ed. and trans.). London: Hogarth Press (Original work published 1923).

Luria, A. R. (1969). *The mind of a mnemonist* (L. Solotaroff, Trans.). New York: Avon Books (Original work published 1965).

استناد به کتاب بدون مؤلف دارای ویراستار، مترجم، یا گردآورنده

احمدیان، آرام (ویراستار) (۱۳۸۲-۱۳۸۳). *ریاضیات کاربردی* (۶ ج). تهران: اقلیدس.

رمضانی، پوریا (مترجم) (۱۳۸۲). *اپیدمیولوژی جنون گاوی در انگلستان*. تهران: پزشکیار (نشر اثر اصلی ۱۹۹۹).

Maher, B. A. (Ed.). (1964-1972). *Progress in experimental personality*

research (6 vols.), New York: Academic Press.

Wilson, J. G., & Fraser, F. C. (Eds.). (1977-1978). *Handbook of teratology* (Vols. 1-4). New York: Plenum Press.

استناد به کتاب با پدیدآورنده سازمانی

* در صورتی که پدیدآورنده سازمانی ناشر اثر نیز هست، می‌توان به جای تکرار آن در بخش وضعیت نشر (ناشر) فقط به ذکر کلمه 'پدیدآورنده' با "Author" اکتفا کرد.

مثال

انجمن شاعران جوان ایران (۱۳۸۲). *تذکره شاعران معاصر*. تهران: پدیدآورنده.

U.S. Government Printing Office. (1973). *Style manual* (Rev. ed.). Washington, D.C.: Author.

American Psychiatric Association. (1994). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (4th ed.). Washington, DC: Author.

استناد به کتاب با پدیدآورنده نامشخص

علم‌شناسی پرخاشگری کودکان دبستانی (ویرایش ۳). (۱۳۸۲). اصفهان: سبده.

Self-consciousness and social anxiety (4th ed.). (1980). San Francisco: W. H. Freeman.

استناد به کتاب با تاریخ نشر نامشخص

اصلانی، فریدون (بی تا). *رویکردی نوین به تازمه‌های علم نجوم*. اصفهان: مازیار.

Gardener, E. D. (n.d.). Heretics. In S. Nevins & L. Bointer (Eds.), *16th Century England* (pp. 327-384). London: Methancon.

استناد به کتاب زیر چاپ

بهاری، میثم (زیر چاپ). *ترمیم‌ولوژی پزشکی: فرهنگ دو زبانه فارسی به انگلیسی و انگلیسی به فارسی برای دانشجویان پرستاری* (ویرایش ۲). مشهد: هوشمند.

Anderson, W. R. (in press). *Studies in military history: Perspectives on racism: The new world order*. New York: Preston Press.

استناد به کتاب چندجلدی

پرجمی، پروانه (۱۳۸۱). *نگاهی به جغرافیای سیاسی خاورمیانه* (۵ ج). مشهد: سیاست روز.

Arnheim, R. (1971). *Art and visual perception* (4 vols.). Berkeley, CA: University of California Press.

استناد به کتاب چندجلدی با تاریخ نشر چند ساله

حاتمی، سهراب؛ پرویزی، رویا؛ سرابی، صهبا (ویراستاران). (۱۳۷۹-۱۳۸۲). *دستنامه پرستاری* (ج ۱-۳). تهران: پزشکیار.

پورستار، آصف (۱۳۷۸-۱۳۸۰). *خزندگان کویر ایران* (۲ ج). تهران: کویر.

Wilson, J. G., & Fraser, F. C. (Eds.). (1977-1978). *Handbook of teratology* (Vols. 1-4). New York: Plenum Press.

Maher, B. A. (Ed.). (1964-1972). *Progress in experimental personality research* (6 vols.). New York: Academic Press.

استناد به یک جلد از کتاب چندجلدی

میامی، میمنت؛ احمدی، فریار (ویراستاران) (۱۳۸۲). *اسپشناسی طلاق* (ج ۲). شیراز: خانواده سبز.

Maher, B. A. (Ed.). (1972). *Progress in experimental personality research* (vol. 6). New York: Academic Press.

قواعد استناد به فصلی از کتاب

- ابتدا مشخصات مربوط به فصل، شامل پدیدآورنده و عنوان، سپس مشخصات مربوط به اثر اصلی درج می‌شود.
- شرح پدیدآورندگان، مترجمان و ویراستاران اثر اصلی پیش از عنوان اثر اصلی نوشته می‌شود.

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده (گان) فصل

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. تاریخ نشر

▪ به قواعد سال نشر کتاب رجوع شود.

۳. عنوان فصل

▪ عنوان فصل به شکل ساده درج می‌شود.

▪ پس از عنوان فصل نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

▪ در عناوین انگلیسی فقط نخستین حرف عنوان فصل با حروف بزرگ درج می‌شود.

قالب

عنوان فصل (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: سایبرنتیک.

Example 1: Cybernetics and ghosts.

۴. در انگلیسی حرف اضافه "In" در فارسی حرف اضافه "در"

▪ از این حرف اضافه برای ارتباط دادن مشخصات فصل به مشخصات کل اثر استفاده

می‌شود.

▪ پس از حرف اضافه فقط فاصله قرار می‌گیرد.

۵. شرح پدیدآورنده (گان) اثر اصلی

▪ شرح پدیدآورنده (گان) اثر اصلی، اعم از ویراستاران، مترجمان، و غیره، به شکل طبیعی درج می‌شود.

▪ عنوان نقش پدیدآورندگان بعد از فاصله پس از نام آنها در داخل پرانتز درج می‌شود.

در انگلیسی از اختصارهای (Comp. or Comps)، (Trans.)، (E.d. or Eds.) و

در فارسی از کلمات (ویراستار یا ویراستاران)، (مترجم یا مترجمان)، (گردآورنده یا

گردآورندگان) استفاده می‌شود.

▪ پس از شرح پدیدآورندگان اثر اصلی، ویرگول و بعد فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

نام و نام خانوادگی پدیدآورنده اثر اصلی (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: در عباس حری (ویراستار)،

Example 1: In Ruth Chadwick & Crowder K. A. (Eds.),

۶. عنوان اثر اصلی

▪ به قواعد عنوان کتاب رجوع شود.

۷. شرح ویرایش

▪ به قواعد شرح ویرایش کتاب رجوع شود.

۸. شماره فصل یا جلد به همراه صفحه‌شمار

▪ در این بخش می‌توان فقط به ذکر شماره صفحات فصل اکتفا کرد.

▪ در صورتی که استناد به صفحات مشخصی از یک فصل انجام شده باشد بهتر است

هم شماره فصل یا جلد و هم شماره صفحات ذکر شود.

▪ ابتدا شماره فصل یا جلد، در فارسی به دنبال اختصارهای "ف" یا "ج" و در انگلیسی

به دنبال "Chap." یا "Vol." به دنبال عنوان، در پرانتز، ذکر می‌شود.

▪ پس از شماره فصل یا جلد، ویرگول و بعد یک فاصله قرار گرفته و شماره صفحات

ذکر می‌شود.

▪ برای ذکر شماره صفحات در فارسی از اختصار "ص" و در انگلیسی از اختصار

"pp." استفاده می‌شود.

▪ در صورتی که اثر دارای شرح ویرایش است، شماره فصل و صفحات داخل پرانتز

پس از شرح ویرایش قرار می‌گیرد.

مثال ۱: (ص ۵۹-۱۰۲)

مثال ۲: (ج ۲، ص ۷۵-۸۹).

مثال ۳: (ویرایش ۳، ف ۳، ص ۷۷-۸۹).

Example 1: (pp. 512- 612).

Example 2: (Chap. 3, pp. 501-508).

Example 3: (5th ed., Vol.2, pp. 445-482).

۹. وضعیت نشر

* به فواید محل نشر و ناشر کتاب رجوع شود.

قالب کلی استناد به فصلی از کتاب

نام خانوادگی پدیدآورنده فصل (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی و نام پدیدآورندگان همکار به شکل معکوس (یک فاصله، پرانتز باز) تاریخ نشر (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان فصل به شکل ساده (نقطه، یک فاصله) حرف اضافه "In" یا "در" (یک فاصله) شرح پدیدآورندگان اثر اصلی به شکل طبیعی (ویرگول، یک فاصله) عنوان اثر اصلی به شکل ایتالیک/ایتالیک (یک فاصله) (پرانتز باز) شرح ویرایش (ویرگول، یک فاصله) شماره فصل (ویرگول، یک فاصله) صفحه‌شمار (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (نقطه)

مثال

ارشادی، مبین (۱۳۸۲). تعیین دستمزد در محمد جواد مقتدایی و علی ایثاری (گردآورندگان)، *مبانی اقتصاد* (ف ۱، ص ۵۴-۶۸). تهران: ارژنگ.

فریور، رویا، و معتمدی، آریسن (۱۳۸۱). توکسویلاسموزیس. در توید ایمانیان (ویراستار)، *بیماریهای مادرزادی در نوزادان* (ص ۵۶۱-۶۷۸). مشهد: دانش نوین.

Shea, J. D. (1992). Religion and sexual adjustment. In J. F. Schumaker (Ed.), *Religion and mental health* (Vol.2, pp. 70-84). New York: Oxford University Press.

Harlow, H. F. (1958). Biological and biochemical basis of behavior. In D. C. Spencer (Ed.), *Symposium on interdisciplinary research* (pp. 239-252). Madison: University of Wisconsin Press.

قواعد استناد به مقاله یا فصل ترجمه شده کتاب

- برای استناد به مقاله یا فصل ترجمه شده در یک کتاب مانند استناد به فصلی از کتاب عمل می‌شود، با این تفاوت که پس از نام و نام خانوادگی مترجم کتاب، داخل پرانتز در فارسی کلمه "مترجم یا مترجمان" و در انگلیسی (Trans) ذکر می‌شود.
- در صورتی که فصل یا مقاله مورد استناد دارای مترجم است، پس از عنوان فصل و قبل از گذاشتن نقطه، داخل پرانتز، نام و نام خانوادگی مترجم یا مترجمان، به شکل طبیعی، درج می‌شود.

نمونه‌های استناد به مقاله یا فصل ترجمه شده کتاب

- نلسون، ادوارد (۱۳۸۲). آناتومی قلب. در بهرام خسروی (ویراستار و مترجم)، *آناتومی بدن انسان* (ج. ۲، ص ۷۷-۱۰۸). تهران: دامنه (نشر اثر اصلی ۱۹۹۹).
- شوارتز، فیلیپ (۱۳۸۲). درمان آسم (یاسمین رویایی و پرستو الیکایی، مترجمان). در بهمن قبادی و ادریس اعتمادی (ویراستاران)، *بیماری‌های تنفسی: تشخیص و درمان* (ص ۷۷-۱۴۵). تهران: پزشکیار (نشر اثر اصلی ۲۰۰۱).

Altallan, M. (2001). The Oxbird legacy. In T. Boynes (Ed. & Trans), *The standard edition of the complete works of Altallan* (Vol. 22, pp. 14-64). New York: Preston Press (Original work published 1973).

Piaget, J. (1988). Extracts from Piaget's theory (G. Gellerier, & J. Langer, Trans.). In K. Richardson & S. Sheldon (Eds.), *Cognitive development to adolescence: A reader* (pp.3-18). Hillsdale, NJ: Erlbaum (Reprinted from Manual of child psychology, 703-732, by P. Mussen, Ed., 1970, New York: Wiley).

قواعد استناد به مدخل واژه‌نامه، دایرةالمعارف، و دیگر مراجع مشابه

- برای استناد به واژه‌نامه، دایرةالمعارف، و دیگر مراجع مشابه مانند فصلی از کتاب برخورد می‌شود، با این تفاوت که به جای عنوان فصل، عنوان مدخل نوشته می‌شود.

نمونه‌های استناد به مدخل واژه‌نامه، دایرةالمعارف، و دیگر مراجع مشابه

- بهمنی، ارژنگ (۱۳۸۲). معادلات چندمجهولی. در *دایرةالمعارف ریاضیات* (ویرایش ۲)، (ج. ۲،

ص ۵۵-۵۷). تهران: اقلیدس.

Bergman, P. G. (1993). Relativity. In *The new encyclopedia Britannica* (2nd ed.). (Vol. 26, pp. 501-508). Chicago: Encyclopedia Britannica.

قواعد استناد به کلیت واژه‌نامه، دایرةالمعارف، و دیگر مراجع مشابه

■ در استناد به این گونه منابع، به‌عنوان یک کل، باید مانند استناد به کتاب برخورد کرد.

نمونه‌های استناد به کلیت واژه‌نامه، دایرةالمعارف، و دیگر مراجع مشابه

زاهدی، شمس السادات؛ الوانی، مهدی؛ فقیهی، ابوالحسن (۱۳۷۶). *فرهنگ جامع مدبریت*. تهران: دانشگاه علامه طباطبائی.

Sanborn, W. B. (Ed.). (2001). *Dictionary of tribal mythologies* (4th ed., Vols. 1-14). New York: Preston Press.

قواعد استناد به تک‌نگاشت یا رساله

استناد به تک‌نگاشت با شماره کلی، نسخه، و فروست

۱. شرح پدیدآورنده (گان)

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. تاریخ نشر

■ به قواعد تاریخ نشر کتاب رجوع شود.

۳. عنوان تک‌نگاشت

■ عنوان تک‌نگاشت به‌شکل ساده نوشته می‌شود.

■ پس از عنوان نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان تک‌نگاشت به‌شکل ساده (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: تاریخ ناصری.

Example 1: Parental understanding of pretense.

۱. عنوان کلی تک‌نگاشت‌ها

- عنوان کلی تک‌نگاشت‌ها به شکل ایرانیک/ایتالیک درج می‌شود.
- در انگلیسی کلمات عنوان با حروف بزرگ آغاز می‌شود.
- پس از عنوان کلی تک‌نگاشت‌ها، ویرگول و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان کلی تک‌نگاشت‌ها به شکل ایرانیک/ایتالیک (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: تک‌نگاشت‌های انجمن پژوهش‌های تاریخی،

Example 1: Monographs of the Society for Research in Parenting,

۵. شماره کلی، نسخه، و فروست

- شماره مربوط به مجموعه تک‌نگاشت، پس از عنوان کلی تک‌نگاشت‌ها درج می‌شود.
- پس از شماره تک‌نگاشت داخل پرانتز، ابتدا شماره مربوط به نسخه تک‌نگاشت درج و بعد از یک ویرگول، در فارسی به دنبال عبارت "شماره فروست" و در انگلیسی به دنبال "Serial No."، شماره فروست درج می‌شود.

قالب

شماره کلی تک‌نگاشت‌ها (پرانتز باز) شماره نسخه تک‌نگاشت (ویرگول، یک فاصله) عبارت "شماره فروست" یا Serial No. (یک فاصله) شماره فروست (پرانتز بسته، نقطه).

مثال ۱: ۵۴ (۲)، شماره فروست (۳۴۵).

Example 1: 78 (3, Serial No. 422).

قالب کلی استناد به تک‌نگاشت با شماره کلی، نسخه، و فروست

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی و نام پدیدآورندگان همکار به شکل معکوس (یک فاصله، پرانتز باز) تاریخ نشر (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان (نقطه، یک فاصله) عنوان کلی تک‌نگاشت‌ها به شکل ایرانیک/ایتالیک (ویرگول، یک فاصله) شماره کلی (پرانتز باز) شماره نسخه (ویرگول، یک فاصله) در فارسی عبارت "شماره فروست" و در انگلیسی Serial No. (یک فاصله) شماره فروست (پرانتز بسته، نقطه)

نمونه‌های استناد به‌تک‌نگاشت با شماره کلی، نسخه، و فروست

احمدیان، مروان (۱۳۸۱). تاریخ تاصری. تک‌نگاشت‌های انجمن پژوهش‌های تاریخی، ۵۴ (۲)، شماره فروست، ۳۴۵.

Wisener, A., & Jameson, M. L. (2002). Parental understanding of pretense. *Monographs of the Society for Research in Parenting*, 78 (3, Serial No. 422).

قواعد استناد به‌تک‌نگاشت به‌عنوان ضمیمه مجله

■ برای استناد به‌تک‌نگاشتی که به‌صورت ضمیمه مجله مقرر شده است مانند قواعد فوق‌الذکر عمل می‌شود، با این تفاوت که به‌جای عنوان کلی تک‌نگاشت‌ها، عنوان مجله به‌شکل ابراینیک/ایتالیک قرار می‌گیرد و به‌جای شماره فروست نیز شماره قسمت مربوط به‌تک‌نگاشت ذکر می‌شود.

نمونه‌های استناد به‌تک‌نگاشت به‌عنوان ضمیمه مجله

الهی، حسن؛ مجتهدی، عباس (۱۳۸۲). اپیدمیولوژی تب کنگو. *اپیدمیولوژی*، ۵۸ (۲، ق. ۲).

Bishop, A. L., & Bishop, P. S. (1999). Atmospheric anomalies. *Journal of Experimental Geography Monographs*, 70 (3, Pt. 2).

قواعد استناد به‌تک‌نگاشت درج شده در مجله

■ برای استناد به‌تک‌نگاشتی که مانند مقاله در مجله درج شده است، مانند مقاله مجله (که قواعد آن در ادامه آمده است) عمل می‌شود، با این تفاوت که پس از عنوان تک‌نگاشت فاصله قرار داده و، داخل کروشه، در فارسی [تک‌نگاشت] و در انگلیسی [Monograph] ذکر می‌شود.

نمونه‌های استناد به‌تک‌نگاشت درج شده در مجله

بهراری، مهشید (۱۳۷۹). علت‌شناسی روان‌پریشی در جوامع شهری [تک‌نگاشت]. *روانشناسی امروز*، ۸۵، ۳۶۶-۳۹۰.

West, M. D., Evans, C. B., & Mays, W. (1999). Validity of the Type B personality [Monograph]. *Journal of Cultural Psychology*, 82, 344-426.

قواعد استناد به مقاله نشریه یا مجله
اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده(گان)

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. تاریخ نشر

▪ به قواعد تاریخ نشر کتاب رجوع شود.

۳. عنوان مقاله

▪ عنوان مقاله به شکل ساده نوشته می‌شود.

▪ پس از عنوان نقطه و بعد فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان مقاله (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: مروری بر مفاهیم و نظریه‌ها در قلمرو اطلاع‌شناسی.

Example 1: Age changes and changes over time in prosocial intentions and behavior between friends.

۴. عنوان نشریه یا مجله

▪ عنوان نشریه به همان شکلی که روی جلد نشریه یا صفحه عنوان آن آمده است درج می‌شود.

▪ عنوان نشریه به شکل ایرانیک/ایتالیک نوشته می‌شود.

▪ پس از عنوان نشریه یک ویرگول و بعد فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان نشریه یا مجله به شکل ایرانیک/ایتالیک (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: اطلاع‌شناسی.

Example 1: *PMLA*,

Example 2: *Canadian Biomedical Journal*,

۵. دوره (و شماره در صورت ضرورت)

■ در صورتی که نشریه فقط دارای دوره است:

قالب ۱

دوره (ویرگول، یک فاصله)

■ در صورتی که هر دوره نشریه شامل چند شماره است:

قالب ۲

دوره (پرانتز باز) شماره (پرانتز بسته، ویرگول، یک فاصله)

۶. صفحه‌شمار

■ شماره صفحات بدون استفاده از علامت اختصاری صفحه‌شمار درج می‌شود

■ پس از شماره صفحه یک نقطه قرار می‌گیرد.

قالب

شماره صفحات (نقطه)

مثال ۱: ۱۲، ۲۵۷-۳۲۴

مثال ۲: ۷ (۹)، ۷۴-۸۲

Example 1: 4, 303-13

Example 2: 137 (16), 32

قالب کلی اسناد به مقاله مجله

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی و نام پدیدآورندگان همکار به شکل منقوب (یک فاصله، پرانتز باز) تاریخ نشر (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان مقاله به شکل ساده (نقطه، یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ایرانی/آینالیک (ویرگول، یک فاصله) دوره [در صورت وجود شماره (پرانتز باز) شماره (پرانتز بسته) (ویرگول، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه)]

نمونه‌های استناد به مقاله مجله

استناد به مقاله مجله فاقد شماره

میشاقی، مهوش (۱۳۸۲). مطالعه علل اضطراب دختران مدرسه راهنمایی ارشاد کرمان.
روانشناسی امروز، ۵، ۴۵-۶۲.

Beatty, J. (1982). Task-evoked pupillary responses, processing load, and the structure of processing resources. *Psychological Bulletin*, 91, 276-292.

Cates, A. R., Harris, D. L., Boswell, W., Jameson, W. L., Yee, C., Peters, A. V., et al. (1991). Figs and dates and their benefits. *Food Studies Quarterly*, 11, 482-489.

استناد به مقاله مجله دارای شماره

خری، عباس (۱۳۸۲). مروری بر مفاهیم و نظریه‌ها در قلمرو اطلاع‌شناسی. اطلاع‌شناسی، ۱
(۱)، ۹-۳۴.

The control of short-term memory. (1971). *Scientific American*, 225 (2), 82-90.

Lacayo, R. (1991, April 22). Global warming: A new warning. *Time*, 137 (16), 32.

استناد به مقاله مجله، با عنوان ترجمه شده به زبان دیگر

■ برای استناد به مقاله مجله با عنوان ترجمه شده به زبان دیگر، مطابق قواعد ذکر شده
برای استناد به مقاله مجله عمل می‌شود، با این تفاوت که پس از ذکر عنوان به زبان
اصلی مقاله، داخل کروشه، عنوان ترجمه شده ذکر می‌شود.

نمونه‌های استناد به مقاله مجله، با عنوان ترجمه شده به زبان دیگر

بحرینی، بابک (۱۳۷۹). علت‌شناسی سالک [Etiology of Leishmaniasis]. پیدمبولوژی، ۴
(۲)، ۴۵-۶۷.

Berndt, T. J. (1981b). Effects of friendship on prosocial intentions and behavior [تأثیر دوستی بر مقاصد و رفتار اجتماع‌مداری]. *Child Development*, 52, 636-643.

Tremblay, G. (2000). La version française des lois constitutionnelles du Canada [The French version of the constitutional laws of Canada]. *Les Cahiers de Droit*, 41, 33-60.

قواعد استناد به مقاله ترجمه شده مجله

* برای استناد به مقاله ترجمه شده مجله، مانند استناد به مقاله مجله برخورد می‌شود، با این تفاوت که پس از عنوان مقاله، داخل پرانتز، نام و نام خانوادگی مترجم، به شکل طبیعی، درج می‌شود.

نمونه‌های استناد به مقاله ترجمه شده مجله

هرتون، پیترو؛ شوارتز، کندی (۱۳۸۱). توصیه‌هایی در خصوص تدوین مقالات علمی - تحقیقی (ترجمه اعظم شاه‌دانی). *پژوهشنامه اطلاع‌رسانی*، ۵ (۵)، ۱۲.

Von der Luhe, I. (1982). I without guarantees: Ingeborg Bachmann's Frankfurt lectures on Poetics (M. T. Kraus, Trans.). *New German Critique*, 8 (27), 31-56.

نکته

برای استناد به مقاله ترجمه شده در ماهنامه، هفته‌نامه، دو هفته‌نامه، و روزنامه نیز مانند استناد به مقاله اصلی منتشر شده در این رسانه‌ها (که در ادامه قواعد استناد آنها ارائه شده است) برخورد می‌شود، با این تفاوت که مانند استناد به مقاله ترجمه شده در مجله، نام و نام خانوادگی مترجم، به ترتیبی که ذکر شد، پس از عنوان ذکر می‌شود.

قواعد استناد به مقاله در دست چاپ مجله

* برای استناد به مقاله در دست چاپ مجله، مانند استناد به مقاله مجله عمل می‌شود، فقط پس از شرح پدیدآورنده در انگلیسی عبارت "in press" و در فارسی عبارت "زیر چاپ" درج می‌شود.

* در صورتی که هر یک از اطلاعات مربوط به وضعیت نشر (شامل تاریخ نشر، دوره، شماره، و صفحه یا صفحاتی که قرار است مقاله در آن منتشر شود) مشخص است، این اطلاعات طبق قواعدی که در استناد به مقاله مجله ذکر شد، درج می‌شود.

* در صورتی که اطلاعات مربوط به وضعیت نشر مقاله مشخص نیست، فقط به ذکر نام

مجله اکتفا می‌شود.

نمونه‌های استناد به مقاله در دست چاپ مجله

مبینی، فرحت (زیر چاپ). چالش‌هایی فرا روی همانندسازی. پزشکی امروز.

احسانی، پرتو؛ شریعتی، علی (زیر چاپ)

Myers, B., & Ansler, M. (in press). Left, right, forward?: Racism and radical politics. *Journal of Politics and Culture*.

قواعد استناد به ضمیمه مجله

■ برای استناد به مقاله مندرج در ضمیمه یک مجله، مانند استناد به مقاله مجله عمل می‌شود، با این تفاوت که پس از دوره، داخل پرانتز شماره ضمیمه ذکر می‌شود.

نمونه‌های استناد به ضمیمه مجله

روستازاده، عباد؛ فرهنگی، میثم (۱۳۸۲). تاثیر اشعه مادون قرمز بر پوست. بیماری‌های پوست و مو، ۱۴ (ضمیمه ۲)، ۵۸-۶۹.

Rogers, J. W., Kinner, R. L., & Weis, V. (2000). The architecture of the gravitational lens. *Astronomy*, 16 (Suppl. 2), 170-192.

قواعد استناد به مقاله ماهنامه، هفته‌نامه، و دو هفته‌نامه

■ مانند استناد به مقاله مجله عمل می‌شود، با این تفاوت که در قسمت تاریخ نشر، پس از سال نشر، ماه یا روز نشر نیز ذکر می‌شود.

نمونه‌های استناد به مقاله ماهنامه

احمدیان‌فر، رویا (۱۳۸۲، اسفند). تأثیر مخرب تلویزیون بر فرهنگ مطالعه. *خانواده*، ۴۵، ۶۸.

Miller, J. H. (2001, April). The next interpretation of nothing. *Cultural Trends*, 8+.

نمونه‌های استناد به مقاله هفته‌نامه و دو هفته‌نامه

موسوی، احمد رضا (۱۳۸۲، آذر ۱۵). علت یابی ناهنجاریهای رفتاری تماشاچیان مسابقات فوتبال- ورزش و ورزش و ورزش، ۱۵-۱۷.

Mercer, E., Faria, R., White, J. R., Brent, C., Moore, M., Zyglar, J. E., et al. (2003, June 15). The myth of depression. *Health Culture*, 9, 221-229.

قواعد استناد به خبرنامه

▪ بسته به وضعیت نشر خبر نامه مانند قواعد استناد به مقاله مجله، ماهنامه، هفته‌نامه، یا دو هفته‌نامه برخورد می‌شود.

نمونه‌های استناد به مقاله خبرنامه

ایثاری، مرضیه (۱۳۸۱، آبان). معرفی نشریات تمام متن پزشکی شبکه جهانی اینترنت. خبرنامه انجمن کاشتگران اینترنت، ۱۲، ۱۵.

نسیه‌لات جدید برای معلولان شاغل در ادارات دولتی (۱۳۸۱، مهر). خبرنامه کارمندان دولت، ۱۸-۱۹، ۲۳.

Broca, J. R. (2001, Fall). Artistic training as therapy. *Art and Psychology Bulletin*, 21, 83-87.

Understanding the new regulations. (2002, May). *Scioto Valley Newsletter*, 9, 3-4.

قواعد استناد به چکیده مقاله مندرج در چکیده‌نامه

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده (گان)

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. تاریخ نشر

▪ به قواعد تاریخ نشر کتاب رجوع شود.

۳. عنوان مقاله

- عنوان مقاله به شکل ساده نوشته می‌شود.
- پس از عنوان یک فاصله قرارداده و سپس در فارسی کلمه [چکیده] و در انگلیسی [Abstract] ذکر می‌شود.

قالب

عنوان مقاله (یک فاصله) کلمه [چکیده] یا [Abstract]

مثال ۱: بررسی میزان شیوع صرع کوچک در بیماران مراجعه‌کننده با تشنج [چکیده].

Example 1: Cholinoceptive pyramidal cells [Abstract].

۴. عنوان چکیده‌نامه

- عنوان چکیده‌نامه به شکل ایرانی/ ایتالیایی درج می‌شود.
- در انگلیسی کلمات عنوان چکیده‌نامه با حرف بزرگ آغاز می‌شود.
- پس از عنوان چکیده‌نامه یک ویرگول و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان چکیده‌نامه به شکل ایرانی/ ایتالیایی (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: چکیده‌نامه مقالات بیماریهای مغز و اعصاب.

Example 1: Society for Neuroscience Abstracts,

۵. شماره انتشار

قالب^۱

شماره انتشار (ویرگول، یک فاصله)

۶. صفحه‌شمار

- شماره صفحات بدون استفاده از علامت اختصاری صفحه‌شمار درج می‌شود.
- پس از شماره صفحه یک نقطه قرار می‌گیرد.

۱. برای مشاهده مثال‌ها به بند ۶ مراجعه شود.

قالب

شماره صفحات (نقطه)

مثال ۱: ۱۲، ۲۵۷-۳۲۴

مثال ۲: ۷، ۷۱-۸۲

Example 1: 4, 303-13.

Example 2: 16, 32.

قالب کلی استناد به چکیده مقاله مندرج در چکیده‌نامه

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک (در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر) [ویرگول، یک فاصله] نام خانوادگی و نام پدیدآورندگان همکار به شکل مقلوب (یک فاصله، پرانتز باز) تاریخ نشر (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان مقاله به شکل ساده (نقطه، یک فاصله) عنوان چکیده‌نامه به شکل ایرانیک/ایتالیک (ویرگول، یک فاصله) شماره (ویرگول، یک فاصله) شماره صفحات (نقطه)

نمونه‌های استناد به چکیده مقاله مندرج در چکیده‌نامه

مبینی، فردوس؛ سالاری، ابراهیم؛ معتمدی، سروناز؛ قادری، بهادر (۱۳۸۲). بررسی میزان شیوع صرع کوچک در بیماران مراجعه‌کننده با تشنج [چکیده]. چکیده‌نامه مقالات بیماریهای مغز و اعصاب، ۱۲، ۲۵۷-۳۲۴.

Myers, W. L., & Jones, P. B. (1999). Cholinoceptive pyramidal cells [Abstract]. *Society for Neuroscience Abstracts*, 42, 320.

قواعد استناد به چکیده مقاله مجله، به دست آمده از منبع دست دوم

- برای استناد به چکیده مقاله مجله که از یک منبع دست دوم استخراج شده است، ابتدا مطابق قواعد استناد به مقاله مجله، اطلاعات کتابشناختی مدرک ذکر و سپس در ادامه، در فارسی، عبارت "آخذ چکیده از" و در انگلیسی، "Abstract obtained from" نوشته و عنوان منبع دست دوم به شکل ایرانیک/ایتالیک درج می‌شود.
- پس از عنوان چکیده‌نامه یک نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد و شماره انتشار آن

نوشته می‌شود.

- پس از شماره انتشار داخل پرانتز شماره چکیده در فارسی به دنبال "ش. چکیده" و در انگلیسی "Abstract No." قرار می‌گیرد.

قالب کلی استناد به چکیده مقاله مجله به دست آمده از منبع دست دوم

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک | در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر [(ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی و نام پدیدآورندگان همکار به شکل مقلوب (یک فاصله، پرانتز باز) تاریخ نشر (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان مقاله به شکل ساده (نقطه، یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ایرانی/ ایتالیایی (ویرگول، یک فاصله) شماره دوره | در صورت وجود شماره (پرانتز باز) شماره نشریه (پرانتز بسته)] (ویرگول، یک فاصله) صفحه شمار (نقطه) عنوان منبع دست دوم به شکل ایرانی/ ایتالیایی (نقطه، یک فاصله) شماره انتشار منبع دست دوم (پرانتز باز) در فارسی عبارت "چکیده شماره" و در انگلیسی "Abstract No." شماره چکیده (نقطه)

نمونه‌های استناد به چکیده مقاله مجله به دست آمده از منبع دست دوم

میشاقی، مهوش (۱۳۸۲). مطالعه علل اضطراب دختران مدرسه راهنمایی ارشاد کرمان. *روانشناسی امروز*، ۵، ۶۲-۶۵. اخذ چکیده از چکیده‌نامه روانشناسی. ۱۱ (چکیده شماره ۲۵۵).

Burrows, W. R., Ellitch, P. B., & Wilson, J. R. (2000). Cognitive functions of adolescents: Urban vs. rural. *American Journal of Cultural Neuroscience*, 8, 22-46. Abstract obtained from *PsycSCAN: Neuropsychology*. 10 (Abstract No. 994).

قواعد استناد به مقاله روزنامه

- برای استناد به مقاله روزنامه مانند استناد به مقاله نشریه رفتار می‌شود.
- در قسمت مربوط به تاریخ نشر به شکل زیر برخورد می‌شود:

قالب (انگلیسی)

(پرانتز باز) سال نشر (ویرگول، یک فاصله) ماه نشر (یک فاصله) روز نشر (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله)

Example 1: (2000, March 2).

قالب (در فارسی)

(پرائتز باز) سال نشر (ویرگول، یک فاصله) روز نشر (یک فاصله) ماه نشر (پرائتز بسته، نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: (۱۳۸۲، ۱۸ فروردین).

" پس از نام روزنامه شماره صفحه، (و در صورت وجود شماره ستون و گروه (درج می‌شود.

نمونه‌های استناد به مقاله روزنامه

استناد به مقاله روزنامه دارای نویسنده

زیبافر، احمد (۱۳۸۲، ۱۸ مهر). تأثیر بازی‌های کامپیوتری بر چاقی کودکان. همشهری، ص ۱۲.

Schwartz, J. (1993, September 30). Obesity affects economic, social status. *The Washington Post*, pp. A1, A4.Monson, M. (1993, September 16). Urbana firm obstacle to office project. *The Champaign-Urbana News-Gazette*, pp. 1, 8.

استناد به مقاله روزنامه فاقد نویسنده

تأثیر استفاده از کرم‌های ضد آفتاب در پیشگیری از ابتلا به سرطان پوست (۱۳۸۲، ۲۲ اسفند). پزشکی امروز، ص ۲۴.

Counseling foreign students (1982, April 12). *Boston Globe*, p. B14.Trekking through college: Classes explore modern society using the world of Star Trek. (1995, March 15). *Los Angeles Times*, p. A3.

استناد به مقاله روزنامه منتشر شده در صفحات غیرموازی

مشیری، پژواک (۱۳۷۹، ۲۲ تیر). قانون ناتوان در برابر کودک‌آزاری والدین. کودک امروز، ص ۱۳، ۱۴.

Schwartz, J. (1993, September 30). Obesity affects economic, social status. *The Washington Post*, pp. A1, A4.

قواعد استناد به نقد کتاب، فیلم، موسیقی، و غیره

- بسته به اینکه نقد در چه رسانه‌ای به چاپ رسیده باشد، نحوه استناد به آن مانند استناد به مقاله چاپ شده در همان رسانه است. به طور مثال، برای استناد به نقد چاپ شده در مجله مانند استناد به مقاله مجله، و برای استناد به نقد چاپ شده در روزنامه، مانند استناد به مقاله چاپ شده در روزنامه رفتار می‌شود.
- برای استناد به نقد پس از عنوان، داخل کروشه، عبارتی که شامل کلمه نقد، نوع رسانه مورد نقد، و نام اثر است ذکر می‌شود. قالب این عبارت به شرح زیر است:

قالب

- (کروشه باز) در انگلیسی عبارت "Review of" و در فارسی کلمه "نقد" ذکر نوع رسانه (یک فاصله) عنوان اثر به شکل ایرانیک/ایتالیک (کروشه بسته، نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: [نقد کتاب کیمیاگر].

Example 1: [Review of the book *Under glass ties: The new media fantasy of realism*].

نمونه‌های استناد به نقد فیلم، موسیقی، کتاب و غیره

معتمدی، احسان (۱۳۸۲). رویکردی نوین به شناخت نیروی ذهن [نقد کتاب کیمیاگر]. نقد امروز، ۴۲، ۲۵۵-۲۵۸.

فدائی، مهان (۱۳۸۲). دست مرزادی دیگر: اتوریته‌ای خزانده [نقد سریال تلویزیونی بانویی دیگر]. زن فردا، ۴ (۲)، ۲۵-۲۸.

Reiner, E. J. (2001, 20 May). Breaking away: A tradition of rebellion [Review of the motion picture *Bernice's sandals*] (dir. Anthony Peters). *New Media*, p. 45.

Betisse, N. (2001). Visual visor: A videotext of art history studies [Review of the video program *Discovering Culture*]. *Contemporary Culture*, 42, 3467-3499.

Landower, A. (2002). Reading the ropes of the new reality [Review of the book *Under glass ties: The new media fantasy of realism*]. *Contemporary Culture*, 42, 533-567.

قواعد استناد به نسخه چاپ نشده

■ در استناد به نسخه چاپ نشده، مانند استناد به کتاب عمل می‌شود، با این تفاوت که به جای وضعیت نشر در فارسی عبارت "نسخه چاپ نشده" و در انگلیسی "Unpublished manuscript" قرار می‌گیرد.

نمونه‌های استناد به نسخه چاپ نشده

شاهیداغی، اعظم (۱۳۸۲). آسیب‌شناسی استنادها. دست نوشته چاپ نشده.

Myers, B. (1992). *The regimental rituals*. Unpublished manuscript.

قواعد استناد به مقاله‌ای از مجموعه مقالات منتشر شده یک کنفرانس

■ برای استناد به مقاله‌ای در مجموعه مقالات چاپ شده یک کنفرانس مانند فصلی از کتاب رفتار می‌شود، با این تفاوت که اگر در عنوان اثر اصلی (مجموعه مقالات کنفرانس) شرح کنفرانس ارائه نشده باشد، پس از ذکر عنوان اثر و قبل از وضعیت نشر، اطلاعات مربوط به شرح کنفرانس (شامل عنوان و تاریخ برگزاری کنفرانس) ارائه می‌شود.

نمونه استناد به مقاله‌ای از مجموعه مقالات منتشر شده یک کنفرانس

ناجی، سعید (۱۳۸۲). چالش‌های نوین فرا روی تجارت الکترونیکی. در احمد مبینی و علیرضا مجتهدی (ویراستاران)، مجموعه مقالات تجارت الکترونیکی، آری یا نه. کنفرانس بین‌المللی بررسی چالش‌های فرا روی تجارت الکترونیک، در ایران، مهر ۲۲-۲۸، (ص ۲۵-۲۹). تهران: بازرگان.

Brock, D. (1981). New public broadcasting programs and services. In J. Brown (Ed.), *Technology and education: Policy, implementation, and evaluation*. Proceedings of the National Conference on Technology and Education, January 26-28, (pp. 30-59). Lincoln: University of Nebraska Press.

قواعد استناد به مقاله منتشر نشده یک کنفرانس اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. تاریخ ارائه مقاله (برگزاری کنفرانس)

■ تاریخ برگزاری کنفرانس به ترتیب سال، ماه، (و در صورت لزوم) روز درج می‌شود.

قالب

(پرائتز باز) سال (ویرگول، یک فاصله) ماه (یک فاصله) روز (پرائتز بسته، نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: (۱۳۸۲، بهمن ۱۲).

Example 1: (1988, May 14).

۳. عنوان مقاله

■ به قواعد عنوان مقاله مجله رجوع شود.

۴. شرح کنفرانس

■ شرح کنفرانس در مقالات انگلیسی با عبارت "Paper presented at" و در فارسی

با عبارت "مقاله ارائه شده در" آغاز و سپس عنوان کنفرانس درج می‌شود.

■ پس از شرح کنفرانس ویرگول و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

در انگلیسی عبارت "Paper presented at"، در فارسی عبارت "مقاله ارائه شده در" (یک

فاصله) عنوان کنفرانس (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: مقاله ارائه شده در همایش سالانه فردوسی،

Example 1: Paper presented at the annual meeting of the international Communication Association, New Orleans, LA.

۵. محل برگزاری کنفرانس

- پس از شرح کنفرانس، نام محل برگزاری کنفرانس نوشته می‌شود.
- در صورتی که نام محل برگزاری کنفرانس ناشناخته باشد، نام کشور یا ایالت به دنبال آن درج می‌شود.

قالب

محل برگزاری کنفرانس (نقطه)

مثال ۱: تهران.

Example 1: New Orleans, LA.

قالب کلی استناد به مقاله منتشر نشده کنفرانس

- نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی و نام پدیدآورندگان همکار به شکل مقلوب (یک فاصله، پرانتز باز) (پرانتز باز) سال (ویرگول، یک فاصله) ماه (یک فاصله) روز (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان مقاله به شکل ایرانیک / ایتالیک (نقطه، یک فاصله) عبارت "Paper presented at" در فارسی عبارت "مقاله ارائه شده در" عنوان کنفرانس (ویرگول، یک فاصله) محل برگزاری کنفرانس (نقطه)

نمونه‌های استناد به مقاله منتشر نشده کنفرانس

- سلمانی، محسن (۱۳۷۹، بهمن ۸). تأثیر خشونت ملموس فیلم‌های سینمایی وارداتی بر فرهنگ جوانان. مقاله ارائه شده در کنفرانس بین‌المللی جوان و رسانه، تهران.

McCornack, S. A. (1988, May). *When lovers become leery: The lie-bias of suspicion*. Paper presented at the annual meeting of the international Communication Association, New Orleans, LA.

قواعد استناد به پوستر کنفرانس

- مانند استناد به مقاله چاپ نشده کنفرانس عمل می‌شود، با این تفاوت که به جای کلمه Paper یا مقاله کلمه "پوستر" یا عبارت "Poster session" قرار می‌گیرد.

نمونه‌های استناد به پوستر کنفرانس

ملک احمدی، میترا (۱۳۷۹، آبان). سیر تصویرگری: از آغاز تا اکنون. پوستر ارائه شده در نشست سالانه تصویرگران کتاب کودک، تهران.

Durwith, N. (2001, June). *Indexing surveys: Software that works*. Poster session presented at the annual meeting of the Political Science Society, Washington, DC.

قواعد استناد به گزارش دولتی

قواعد استناد به گزارش دولتی منتشر شده

■ استناد به گزارش دولتی منتشر شده، مانند استناد به کتاب است، با این تفاوت که در اینجا ناشر سازمان دولتی است.

■ شماره گزارش منتشر شده (در صورت وجود)، به دنبال عنوان فروست، پس از عنوان گزارش داخل پرانتز قرار می‌گیرد.

نمونه‌های استناد به گزارش دولتی منتشر شده

سازمان ملی حمایت از حیوانات در معرض انقراض (۱۳۸۲). *طرح حفاظت از شیرهای ایران* (شماره انتشارات سازمان حمایت از حیوانات ۱۸-۴۰۵). تهران: سازمان انتشارات دولتی ایران.

National Institute of Mental Health (1999). *Psychodiagnosis: A bibliography* (DHHS Publication No. 12-9022). Washington, DC: U.S. Government Printing Office.

قواعد استناد به گزارش دولتی منتشر نشده

سازمان بهینه‌سازی صادرات غیرنفتی (۱۳۸۲). *شرح پیشرفت پروژه صادرات غیرنفتی کشور* (شماره انتشارات سازمان بهینه‌سازی صادرات غیرنفتی ۱۴-ب-۲۸۲). تهران: سازمان بهینه‌سازی امور صادرات و واردات.

Environmental Protection Agency. (1999). *Progress report on the EPA acid rain program* (EPA Publication No. 430-R-99-011). Rockville, MD: U.S. Environmental Protection Agency.

قواعد استناد به گزارش، گزارش ویرایش شده، و تک‌نگاشت دانشگاه

■ برای استناد به گزارش، گزارش ویراستاری شده، و تک‌نگاشت یک دانشگاه مانند استناد به کتاب عمل می‌شود، با این تفاوت که پس از عنوان، شماره مربوط به اثر، داخل پرانتز، ذکر و در جایگاه ناشر نام دانشگاه و پس از آن نام دانشکده یا گروه درج می‌شود.

نمونه‌های استناد به گزارش، گزارش ویراستاری شده، و تک‌نگاشت دانشگاه

حیدریان، محب‌علی (۱۳۸۱). *اپیدمیولوژی بیماری جنون گاوی* (گزارش فنی، ش. ۱۸). تهران: دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، دانشکده پزشکی.

مردانی، احسان (۱۳۷۹). *خشونت و رسانه* (تک‌نگاشت ش ۱۲). تهران: دانشگاه تهران، دانشکده علوم اجتماعی.

Griggs, J. R., & Williams, H. M. (2001). *Prevalence of land entitlement certificate forgeries* (Tech. Rep. No. 17). Nederlanden, Eastern Isaawi: University of Guernsey, Crime Research Centre.

Anslcr, M. R., & Josse, F. (Eds.) (2001). *Violence, media, and anxiety among adolescents* (Redding Institute Research Monograph No. 25). New London: Weim University, Department of Education.

قواعد استناد به بروشور

■ برای استناد به بروشور مانند استناد به کتاب عمل می‌شود، با این تفاوت که پس از عنوان، و پس از شرح ویرایش (در صورت وجود)، نوع رسانه داخل کروشه ذکر می‌شود.

■ در صورتی که یک فرد یا یک سازمان هم پدیدآورنده و هم ناشر بروشور است، مشخصات وی فقط در جایگاه پدیدآورنده ذکر و در جایگاه ناشر به ذکر کلمه "پدیدآورنده" یا "Author" اکتفا می‌شود.

نمونه‌های استناد به بروشور

گروه صنعتی ایران صنعا (۱۳۸۲). *دستگاه‌های ام‌سی‌پی (ویرایش ۲)* [بروشور]. اصفهان:

پدیدآورنده.

Winslow-Ames Consulting Group. (2003). *Caring for the elderly: An intensive workshop* (3rd ed.) [Brochure]. New York: Author.

قواعد استناد به پایان‌نامه

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. تاریخ دفاع

▪ به قواعد تاریخ نشر کتاب رجوع شود.

۳. عنوان پایان‌نامه

▪ عنوان پایان‌نامه به شکل ایرانیک/ ایتالیک درج می‌شود.

▪ پس از عنوان، نقطه و بعد یک ویرگول قرار می‌گیرد.

▪ در عناوین انگلیسی فقط حرف اول کلمه آغازین عنوان با حرف بزرگ نوشته می‌شود.

قالب

عنوان (نقطه، ویرگول)

مثال ۱: بررسی تفاوت‌های اساسی آمیخته بازاریابی در انتخاب پروتزهای جراحی ارتوپدی از نظر جراحان ارتوپد.

Exemple 1: Trance and clay therapy.

۴. شرح نوع رسانه و مقطع تحصیلی

▪ برای پایان‌نامه دکتری در فارسی عبارت "پایان‌نامه دکتری" و در انگلیسی عبارت "Unpublished doctoral dissertation" و برای پایان‌نامه کارشناسی ارشد در فارسی عبارت "پایان‌نامه کارشناسی ارشد" و در انگلیسی عبارت "Unpublished master's thesis" به کار می‌رود. لازم به ذکر است که چون چاپ

پایان‌نامه‌ها در ایران رایج نیست، ذکر عبارت "چاپ نشده" به دنبال مقطع تحصیلی ضرورت ندارد.

■ پس از شرح نوع رسانه و مقطع تحصیلی، ویرگول و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

در فارسی عبارت "پایان‌نامه دکتری" یا "پایان‌نامه کارشناسی ارشد" و در انگلیسی "Unpublished doctoral dissertation" یا "Unpublished thesis master's" (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: پایان‌نامه کارشناسی ارشد.

Example 1: Unpublished master's thesis,

۵. نام دانشگاه محل تحصیل

■ پس از شرح نوع رسانه و مقطع تحصیلی، نام دانشگاه و محل استقرار آن ذکر می‌شود.

■ در صورت لزوم می‌توان، به منظور رفع ابهام، پس از نام شهر نام ایالت یا کشور را نیز ذکر کرد.

قالب

نام دانشگاه (ویرگول، یک فاصله) نام شهر (نقطه)

مثال ۱: دانشگاه الزهراء، تهران.

مثال ۲: دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران.

Example 1: Lesley University, Cambridge, MA.

قالب کلی استناد به پایان‌نامه

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی و نام پدیدآورندگان همکار به شکل مقلوب (یک فاصله، پرانتز باز) تاریخ دفاع (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان پایان‌نامه به شکل ایرانی/ ایتالیایی (نقطه، یک فاصله) در فارسی عبارت "پایان‌نامه دکتری" و در انگلیسی عبارت "Unpublished doctoral dissertation" یا در فارسی عبارت "پایان‌نامه کارشناسی

ارشد" و در انگلیسی عبارت "Unpublished thesis master's" (ویرگول، یک فاصله) نام دانشگاه (ویرگول، یک فاصله) نام شهر (نقطه)

نمونه‌های استناد به پایان‌نامه

ناجی، سعید (۱۳۸۳). بررسی تفاوت‌های اساسی آمیخته بازاریابی در انتخاب پروتزهای جراحی ارتوپدی از نظر جراحان ارتوپد. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، تهران.

اعتمادی، منیر (۱۳۸۲). مطالعه تأثیر ساختار خانواده بر گرایش نوجوانان در مدرسه به عضویت در گروه همسالان. پایان‌نامه دکتری، دانشگاه تهران، تهران.

Caravaggio, Q. T. (1992). *Trance and clay therapy*. Unpublished master's thesis, Lesley University, Cambridge, MA.

Wilfley, D. E. (1989). *Interpersonal analysis of bulimia: Normal-weight and obese*. Unpublished doctoral dissertation, University of Missouri, Columbia.

قواعد استناد به چکیده پایان‌نامه، اخذ شده از چکیده‌نامه پایان‌نامه‌ها
اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. سال نشر چکیده

■ به قواعد تاریخ نشر کتاب رجوع شود.

۳. عنوان پایان‌نامه

■ در عناوین انگلیسی فقط حرف اول کلمه آغازین عنوان با حرف بزرگ نوشته می‌شود.

■ پس از عنوان، یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان پایان‌نامه (یک فاصله)

مثال ۱. مطالعه وضعیت استناد در پایان‌نامه‌های دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

Example 1: The discovery of illusion

۴. شرح نوع رسانه و مقطع تحصیلی، نام دانشگاه و سال دفاع

- پس از عنوان داخل پرانتز نوع رسانه و مقطع تحصیلی ذکر می‌شود.
- برای پایان‌نامه دکتری در فارسی عبارت "پایان‌نامه دکتری" و در انگلیسی عبارت "Doctoral dissertation" و برای پایان‌نامه کارشناسی ارشد در فارسی عبارت "پایان‌نامه کارشناسی ارشد" و در انگلیسی عبارت "Master's thesis" به کار می‌رود.
- پس از شرح نوع رسانه و مقطع تحصیلی، ویرگول و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.
- پس از شرح نوع رسانه و مقطع تحصیلی، پیش از بستن پرانتز، نام دانشگاه و سال دفاع ذکر می‌شود.
- پس از سال دفاع پرانتز بسته، نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

- (پرانتز باز) شرح نوع رسانه و مقطع تحصیلی (ویرگول، یک فاصله) نام دانشگاه (ویرگول، یک فاصله) سال دفاع (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله)
- مثال ۱: (پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، ۱۳۸۲).

Example 1: (Doctoral dissertation, Johns Hopkins University, 1981).

۵. عنوان چکیده‌نامه

- عنوان چکیده‌نامه به شکل ایرانیک / ایتالیک درج می‌شود.
- پس از عنوان یک ویرگول و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان چکیده‌نامه به شکل ایرانیک / ایتالیک (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: چکیده‌نامه مایه پایان‌نامه‌ها.

Example 1: Dissertation Abstracts International,

۶. شماره انتشار چکیده‌نامه

▪ پس از شماره انتشار چکیده‌نامه ویرگول و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

شماره انتشار چکیده‌نامه (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: ۱۲.

Example 1: 27.

۷. کد بازیابی چکیده

▪ در این قسمت کدی که در چکیده‌نامه، به چکیده مورد استناد اختصاص یافته است،

درج می‌شود.

▪ پس از کد یک نقطه قرار می‌گیرد.

قالب

کد بازیابی چکیده (نقطه)

مثال ۱: ۱۵۶پ.

Example 1: 3046A.

قالب کلی استناد به چکیده پایان‌نامه، اخذ شده از چکیده‌نامه پایان‌نامه‌ها

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی و نام پدیدآورندگان همکار به شکل مقلوب (یک فاصله، پرانتز باز) تاریخ نشر چکیده‌نامه (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان پایان‌نامه (یک فاصله) (پرانتز باز) شرح نوع رسانه و مقطع تحصیلی (ویرگول، یک فاصله) نام دانشگاه (ویرگول، یک فاصله) سال دفاع (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان چکیده‌نامه به شکل ایرانیک/ایتالیک (ویرگول، یک فاصله) شماره انتشار چکیده‌نامه (ویرگول، یک فاصله) کد بازیابی چکیده (نقطه)

نمونه‌های استناد به چکیده پایان‌نامه، اخذ شده از چکیده‌نامه پایان‌نامه‌ها

منصوری، پروا (۱۳۸۳). مطالعه وضعیت استناد در پایان‌نامه‌های دانشگاه علوم پزشکی شهید

بهشتی (پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، ۱۳۸۲). چکیده‌نامه ملی پایان‌نامه‌ها، ۱۲: ۱۵۶.پ.

Gans, E. L. (1982). The discovery of illusion (Doctoral dissertation, Johns Hopkins University, 1981). *Dissertation Abstracts International*, 27, 3046A.

قواعد استاد به پروانه ثبت اختراع

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح مخترع

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. تاریخ ثبت اختراع

▪ به قواعد تاریخ نشر کتاب رجوع شود.

۳. شرح کد اختراع

- کد اختراع ممکن است بسته به سیاست‌های سازمان ثبت‌کننده اختراع متفاوت باشد، اما معمولاً شامل نام کامل یا مختصر کشوری که اختراع در آنجا به ثبت رسیده، عبارت Patent No. یا "اختراع ش." و شماره ثبت اختراع مورد استناد است.
- شرح کد اختراع به شکل ایرانیک/ایتالیک درج می‌شود.
- پس از شرح کد اختراع یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

نام کشوری که اختراع در آنجا به ثبت رسیده است (نقطه، یک فاصله) در انگلیسی Patent No. و در فارسی "اختراع ش." به شکل ایرانیک/ایتالیک (یک فاصله) شماره ثبت اختراع (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: ایران. اختراع ش. ۱۲۵۴.

Example 1: U.S. Patent No. 123,445.

۴. نام شهر سازمان ثبت اختراع

▪ به قواعد محل نشر کتاب رجوع شود.

۵. سازمان ثبت‌کننده اختراع

▪ به قواعد ناشر کتاب رجوع شود.

قالب کلی استناد به پروانه ثبت اختراع

نام خانوادگی مخترع (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود همکاران] (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی و نام مخترعان همکار به‌شکل معکوس (یک فاصله، پرانتز باز) تاریخ ثبت اختراع (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) نام کشوری که اختراع در آنجا به ثبت رسیده است (نقطه، یک فاصله) در انگلیسی Patent No. و در فارسی "اختراع ش" به‌شکل ایرانیک/ایتالیک (یک فاصله) شماره اختراع به‌شکل ایرانیک/ایتالیک (نقطه، یک فاصله) نام محل سازمان ثبت اختراع (دو نقطه، یک فاصله) نام سازمان ثبت اختراع (نقطه)

نمونه‌های استناد به پروانه ثبت اختراع

احسانی، آرشی (۱۳۸۲). ایران. اختراع ش. ۱۳۵۴. تهران: سازمان ثبت اختراعات کشور.

Smith, I. M. (1988). U.S. Patent No. 123,445. Washington, DC: U.S. Patent and Trademark Office.

فوائد استناد به برنامه رادیویی یا تلویزیونی

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. تهیه‌کننده، کارگردان یا مسؤول محتوایی برنامه

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

▪ نوع مسؤولیت پدیدآورنده پس از شرح پدیدآورنده در داخل پرانتز ذکر می‌شود.

۲. تاریخ بخش

▪ به قواعد تاریخ نشر کتاب رجوع شود.

۳. عنوان برنامه

▪ به قواعد عنوان کتاب رجوع شود.

۴. نوع رسانه

▪ پس از عنوان برنامه، در فارسی [بخش تلویزیونی] یا [بخش رادیویی] و در انگلیسی [Radio broadcast] یا [Television broadcast] درج می‌شود.

۵. محل استقرار شبکه

▪ به قواعد محل نشر کتاب رجوع شود.

۶. نام شبکه

▪ نام شبکه‌ای که برنامه از طریق آن پخش شده است، در اینجا وارد می‌شود.
▪ پس از نام شبکه یک نقطه قرار می‌گیرد.

قالب کلی اسناد به‌پخش رادیویی یا تلویزیونی

نام خانوادگی تهیه‌کننده یا کارگردان یا مسئول محتوایی اثر (و پرگول، یک فاصله) نام کوچک (یک فاصله، پرانتز باز) عنوان مسئولیت فرد (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله، پرانتز باز) تاریخ پخش (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان به‌شکل ایرانیک/ایتالیک (نقطه، یک فاصله) در فارسی [بخش تلویزیونی] یا [بخش رادیویی] در انگلیسی [Television broadcast] یا [Radio broadcast] محل استقرار شبکه (دو نقطه، یک فاصله) نام شبکه (نقطه)

نمونه‌های اسناد به‌پخش رادیویی یا تلویزیونی

احمدنژاد، پروانه (تهیه‌کننده). (۱۳۸۲، اردیبهشت ۱۲). نگاهی بر تمدن‌های کهن. [بخش رادیویی]. تهران: شبکه سراسری صدای جمهوری اسلامی ایران.

میمی، میتا (تهیه‌کننده). سلمانی، سهراب (نویسنده). (۱۳۸۱، مهر ۱۵). راز بقا: جنگل‌های درهم تنیده آفریقا [بخش رادیویی]. تهران: شبکه سوم سیمای جمهوری اسلامی ایران.

Crystal, L. (Executive Producer). (1993, October 11). *The MacNeil/Lehrer news hour* [Television Program]. New York and Washington, DC;

Public Broadcasting service.

Keillor, Garrison (Producer), & Smith, Lynn (Director). (1993, October 2). *A prairie home companion* [Radio Program]. St. Louis, MO: KMOX.

قواعد استاندارد به سریال تلویزیونی یا رادیویی

قواعد استاندارد به کل سریال

■ برای استاندارد به سریال تلویزیونی یا رادیویی مانند استاندارد به بخش تلویزیونی یا رادیویی عمل می‌شود، فقط نوع رسانه [Television series]، [Radio Series] یا [سریال رادیویی]، [سریال تلویزیونی] درج می‌شود.

نمونه‌های استاندارد به سریال تلویزیونی یا رادیویی

رستم‌آبادی کلایه، محمد (۱۳۸۲-۱۳۸۳). *پرواز اعتماد* [سریال تلویزیونی]. تهران: شبکه پنج سیمای جمهوری اسلامی ایران.

عمرانی، محمد (سردبیر) (۱۳۷۴-۱۳۷۵). *ماجراهای آقای خوشبخت* [سریال رادیویی]. تهران: شبکه سراسری صدای جمهوری اسلامی ایران.

Michaels, D. A. (Producer). (2002). *The heart* [Television series]. New York: WNET.

قواعد استاندارد به یک قسمت از سریال تلویزیونی یا رادیویی

■ برای استاندارد به بخشی از یک سریال تلویزیونی یا رادیویی مانند فصلی از کتاب عمل می‌شود، به این ترتیب که پس از ذکر پدیدآورندگان قسمت مورد استاندارد، تاریخ ساخت، و عنوان قسمت پس از حرف اضافه In یا در، پدیدآورندگان کل سریال درج و سپس نام سریال ذکر می‌شود. در ادامه [Television series episode] یا [Radio series episode] و در فارسی | یک قسمت از سریال تلویزیونی | یا | یک قسمت از سریال رادیویی | درج و سپس نام شهر و نام شبکه، مطابق قواعد وضعیت نشر کتاب، درج می‌شود.

قالب کلی استاندارد به یک قسمت از سریال تلویزیونی یا رادیویی

نام خانوادگی تهیه‌کننده یا کارگردان یا مؤول محتوایی اثر (ویرگول، یک فاصله) نام

کوچک (یک فاصله، پرانتز باز) عنوان مسئولیت فرد (پرانتز بسته، یک فاصله، پرانتز باز) تاریخ بخش (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان قسمت به شکل ساده (نقطه، یک فاصله) حرف اضافه "In" یا "در" (یک فاصله) شرح پدیدآورندگان اثر اصلی به همراه عنوان مسئولیت هر فرد به شکل طبیعی (ویرگول، یک فاصله) عنوان کلی سریال به شکل ابرائیک/ابتالیک (یک فاصله) [Television series episode] یا [Radio series episode] در فارسی [یک قسمت از سریال تلویزیونی] یا [یک قسمت از سریال رادیویی] نام محل استقرار شبکه (دوت نقطه، یک فاصله) شبکه (نقطه)

نمونه‌های استناد به یک قسمت از سریال تلویزیونی یا رادیویی

استهدادی، مهرانگیز (نویسنده) و پراشی، مهین (کارگردان) (۱۳۷۹). طلاق. در مریم مشیری و مینا برایی (تهیه‌کنندگان). در هزارتوی زندگی [قسمتی از سریال تلویزیونی]. تهران: شبکه پنج سیما جمهوری اسلامی ایران.

Hall, B. (Writer) & Sackheim, D. (Director). (1999). The last word. In J. DeWitt, A. Brenneman, & N. Chaidez (Producers), *Judging Amy* [Television series episode]. New York: New York Broadcasting Company.

قواعد استناد به منابع دیداری و شنیداری (لوح فشرده، نوار کاست، نوار ریل، نوار ویدئو، و جز آن)
اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. خواننده، گوینده، آهنگساز، نویسنده، شاعر، کارگردان، تهیه‌کننده، یا هر مسئول محتوایی اثر

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

■ پس از شرح هر پدیدآورنده داخل پرانتز مسئولیت هر فرد ذکر می‌شود و پس از پرانتز آخر نقطه قرار می‌گیرد.

۲. تاریخ تولید اثر

■ به قواعد تاریخ نشر کتاب رجوع شود.

۳. عنوان اثر

▪ عنوان اثر به شکل ایرانیک/ایتالیک درج می‌شود.

▪ پس از عنوان یک فاصله و سپس نوع رسانه ذکر می‌شود.

۴. نوع رسانه

▪ نوع رسانه (لوح فشرده، توار ویدئو، توار کاست، توار ریل، و...) داخل کروشه درج می‌شود.

▪ پس از نوع رسانه یک نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

▪ در صورتی که شماره‌ای برای شناسایی اثر وجود دارد بلافاصله پس از ذکر نوع رسانه و پیش از پستن کروشه، در فارسی به دنبال اختصار "ش" و در انگلیسی "No." نوشته می‌شود.

۵. محل تولید اثر

▪ به قواعد محل نشر کتاب رجوع شود.

۶. ناشر

▪ به قواعد ناشر کتاب رجوع شود.

قالب کلی استناد به منابع دیداری و شنیداری (لوح فشرده، توار کاست، توار ریل، توار ویدئو، و جز آن)

نام خانوادگی پدیدآورنده (خواننده، گوینده، آهنگساز، تهیه‌کننده، کارگردان و به طور کلی اولین مسئول محتوایی اثر) (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک (یک فاصله، پرانتز باز) عنوان مسئولیت فرد (پرانتز بسته) [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی و نام پدیدآورندگان همکار به شکل مقلوب (به دنبال شرح هر پدیدآورنده نوع مسئولیت وی داخل پرانتز ذکر شود) (یک فاصله، پرانتز باز) تاریخ تولید اثر (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان به شکل ایرانیک/ایتالیک (یک فاصله، کروشه باز) نوع رسانه (کروشه بسته، نقطه، یک فاصله) محل تولید اثر (دو نقطه، یک فاصله) نام استودیو فیلمسازی، سازمان یا شرکت سازنده فیلم (نقطه)

نمونه‌های استناد به منابع دیداری و شنیداری (لوح فشرده، نوار کاست، نوار ریل، نوار ویدئو، و جز آن)

احمدیان، پرتو (خواننده)؛ اشعری، موسی (شاعر) (۱۳۸۲). تولد پاییز [لوح فشرده]. تهران: آوا.
مردانی، بابک (تهیه‌کننده)؛ و محسنی، ایمان (کارگردان) (۱۳۸۲). پروانه‌ای بر شانه تو [نوار ویدئو]. تهران: صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران.

Miro, J. L. (Speaker). (2001). *Pressure, poison, and the physics of purity* (Cassette recording No. 310-450-88-B). Washington, DC: International Society of Mystery Writers.

Bruel, P. (1999). *Au cafe des delices. On Juste Avant* [CD]. Paris: MM Musique.

McFerrin, Bobby (Vocalist). (1990). *Medicine music* [Cassette Recording]. Hollywood, CA: EMI-USA.

Weir, P.B. (Producer), & Harrison, B.F. (Director). (1992). *Levels of consciousness* [Videotape]. Boston, MA: Filmways.

قواعد استناد به فیلم سینمایی

■ برای استناد به فیلم سینمایی نیز مانند استناد به منابع دیداری شنیداری عمل می‌شود. با این تفاوت که پس از عنوان فیلم به جای نوع رسانه در فارسی عبارت [فیلم سینمایی] و در انگلیسی [Motion picture] درج می‌شود.

نمونه‌های استناد به فیلم سینمایی

اعتمادی، پروا (تهیه‌کننده)، و افتخاری، روناک (کارگردان) (۱۳۸۲). شهر دود و درد [فیلم سینمایی]. تهران: بنیاد فارابی.

Lehman, E. (Producer), & Nichols, M. (Director) (1966). *Who's afraid of Virginia Woolf?* [Motion picture]. Burbank, CA: Warner Brothers.

قواعد استاندارد به نرم‌افزار رایانه‌ای

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح برنامه‌نویس یا برنامه‌نویسان

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. تاریخ تولید

▪ به قواعد تاریخ نشر کتاب رجوع شود.

۳. عنوان نرم‌افزار

▪ عنوان نرم‌افزار به صورت ایرانیک/ایتالیک درج می‌شود.

▪ پس از عنوان یک فاصله قرار می‌گیرد.

۴. نوع رسانه

▪ نوع رسانه داخل کروشه درج می‌شود.

▪ پس از نوع رسانه نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

Example 1: [Computer program].

۵. محل استقرار سازمان تولیدکننده نرم‌افزار

▪ به قواعد محل نشر کتاب رجوع شود.

۶. نام سازمان تولیدکننده نرم‌افزار

▪ به قواعد ناشر کتاب رجوع شود.

۷. اطلاعات افزوده

▪ هر گونه اطلاعات ضروری برای شناسایی برنامه، داخل پرانتز، و در پایان عبارت

استناد درج می‌شود.

قالب کلی

نام خانوادگی برنامه‌نویس (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود

برنامه‌نویسان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی و نام برنامه‌نویس همکار به‌شکل معکوس (یک فاصله، پرانتز باز) تاریخ ساخت (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان برنامه به‌شکل ایرنیک/ایتالیک (یک فاصله، کروش به‌از) [Computer program] (کروش به‌سته، نقطه، یک فاصله) نام محل استقرار سازمان تولیدکننده نرم‌افزار (دو نقطه، یک فاصله) نام سازمان تولیدکننده نرم‌افزار (نقطه، یک فاصله، پرانتز باز) اطلاعات افزوده (پرانتز بسته، نقطه)

نمونه استناد به نرم‌افزار رایانه‌ای

Arend, Dominic N. (1993). *Choices* [Computer program]. Champaign, IL: U.S. Army Corps of Engineers Research Laboratory. (CERL Report No. CH7-22510).

قواعد استناد به منابع الکترونیکی

استناد در متن

- برای استناد به منابع الکترونیکی در متن نیز مانند استناد به منابع چاپی برخورد شود، بدین ترتیب که نام خانوادگی پدیدآورنده (در صورت فقدان پدیدآورنده، عنوان اثر) به‌همراه تاریخ نشر، در پرانتز، ذکر شود. در واقع اغلب قواعد مربوط به استناد در متن منابع چاپی در مورد منابع الکترونیکی نیز صادق است.
- در استناد به یک نقل قول مستقیم یا غیرمستقیم از یک منبع الکترونیکی به‌جای شماره صفحه، شماره پاراگراف (در صورتی که ارائه شده است) ذکر شود. برای ذکر شماره پاراگراف می‌توان یا از اختصار para یا از علامت اختصاری پاراگراف¶ استفاده کرد.

مثال:

(Myers, 2000, ¶ 5)

(Beutler, 2000, Conclusion section, para. 1)

- مطابق قواعد شیوه انجمن روانشناسی آمریکا نامه‌های الکترونیکی (مانند سایر اشکال ارتباطات شخصی) فقط در متن مورد استناد قرار می‌گیرند و در فهرست مآخذ ظاهر نمی‌شوند. دلیل ظاهر نشدن آنها در فهرست مآخذ این است که این نوع اطلاعات قابل بازیابی مجدد برای دیگران نیستند.

مثال:

B. F. Skinner (personal communication, February 12, 1978) claimed...

استناد در فهرست مأخذ

- معمولاً منابع اطلاعاتی موجود در اینترنت به سه دسته تقسیم می‌شوند. دسته اول منابع چاپی هستند که دارای فرمت الکترونیکی نیز هستند، مثل نسخه‌های الکترونیکی مجله‌ها و کتاب‌های چاپی که از طریق ناشرانی چون Ovid, Blackwell, Ebsco, ProQuest, از طریق اینترنت ارائه شده‌اند. دسته دوم منابعی مانند گزارش‌های دولتی یا سازمانی و مانند اینها هستند که به منظور گسترده ساختن امکان دسترسی به آنها هم به شکل الکترونیکی و هم به شکل چاپی ارائه شده‌اند. دسته سوم منابعی هستند که اختصاصاً به شکل الکترونیکی منتشر می‌شوند، مثل مجله‌های الکترونیکی، مطالب وب‌گاه‌ها، و غیره.
- برای استناد به منابع اینترنتی فارسی نیز مانند استناد به منابع اینترنتی به زبان انگلیسی برخورد شود. با این تفاوت که چون آدرس اینترنتی به زبان انگلیسی است، پیشنهاد می‌شود، داخل پرانتز درج شود.

قواعد استناد به نسخه الکترونیکی مقاله یک نشریه چاپی

- برای استناد به نسخه الکترونیکی مقاله یک نشریه چاپی مانند استناد به مقاله نشریه چاپی رفتار می‌شود، با این تفاوت که در پایان عبارت استناد بعد از شماره صفحه، به دنبال کلمه Retrieved و در فارسی "بازیابی"، تاریخ دسترسی و به دنبال حرف اضافه from یا "از"، نشانی دسترسی ذکر می‌شود.
- پس از نشانی اینترنتی نقطه یا هر علامت سجاوندی دیگری قرار نمی‌گیرد.
- در صورتی که دسترسی به نسخه الکترونیکی نشریه چاپی از طریق پایگاه داده‌ها صورت گرفته باشد، پس از اطلاعات مربوط به تاریخ بازیابی و به جای نشانی دسترسی، نام ناشر و نام پایگاه داده‌ها درج می‌شود.
- اگر پایگاه داده‌ها به صورت لوح فشرده مورد استناد قرار گرفته است، پس از عنوان نشریه، نوع رسانه که همان لوح فشرده است، داخل کروشه، ذکر می‌شود. همچنین

در صورت وجود شماره مدرک، پس از عنوان پایگاه داده‌ها درج و تاریخ دسترسی به مدرک در انتهای عبارت استناد قرار می‌گیرد.

قالب (۱)

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی و نام پدیدآورندگان همکار به شکل منقوب (یک فاصله، پرانتز باز) تاریخ نشر (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان مقاله به شکل ساده (نقطه، یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ایرانی/ ایتالیایی (ویرگول، یک فاصله) دوره [در صورت وجود شماره (پرانتز باز) شماره نشریه (پرانتز بسته)] (ویرگول، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه) کلمه "بازیابی" یا "Retrieved" ماه (یک فاصله) روز (ویرگول، یک فاصله) سال (ویرگول، یک فاصله) حرف اضافه "از" یا "from" نشانی دسترسی

قالب (۲)

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی و نام پدیدآورندگان همکار به شکل منقوب (یک فاصله، پرانتز باز) تاریخ نشر (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان مقاله به شکل ساده (نقطه، یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ایرانی/ ایتالیایی (ویرگول، یک فاصله) دوره [در صورت وجود شماره (پرانتز باز) شماره نشریه (پرانتز بسته)] (ویرگول، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه) کلمه "بازیابی" یا "Retrieved" ماه (یک فاصله) روز (ویرگول، یک فاصله) سال (ویرگول، یک فاصله) حرف اضافه "از" یا "from" (یک فاصله) نام ناشر پایگاه داده‌ها (یک فاصله، پرانتز باز) نام پایگاه داده‌ها (پرانتز بسته، نقطه)

قالب (۳)

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی و نام پدیدآورندگان همکار به شکل منقوب (یک فاصله، پرانتز باز) تاریخ نشر (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان مقاله به شکل ساده (نقطه، یک فاصله) عنوان نشریه به شکل ایرانی/ ایتالیایی (ویرگول، یک فاصله) (کروشه باز، نوع رسانه (کروشه بسته، ویرگول، یک فاصله) دوره [در صورت وجود شماره (پرانتز باز)

شماره نشریه (پرائتز بسته) [ویرگول، یک فاصله] صفحه‌شمار (نقطه) عبارت "بازیابی از" یا "Retrieved from" (یک فاصله) نام ناشر پایگاه داده‌ها (یک فاصله، پرائتز باز) نام پایگاه داده‌ها (پرائتز بسته، کروشه باز) ماه (یک فاصله) روز (ویرگول، یک فاصله) سال (کروشه بسته، نقطه)

نمونه‌های استناد به نسخه الکترونیکی مقاله یک نشریه چاپی

احمدیان، شهره (۱۳۸۲). بررسی رفتار استنادی اعضای هیأت علمی دانشکده علوم دانشگاه اهواز. دانش نشر، ۴ (۲)، ۲۱۲-۳۱۲. بازیابی ۲۵ فروردین، ۱۳۸۳، از www.daneshpazhouh.com/article/12a.htm

پیمان‌زاده، شریعت (۱۳۸۲). بررسی روانشناختی پرخاشگری کودکان. روانشناسی امروز، ۵، ۶، ۱۵۲-۱۶۳. بازیابی ۱۶ خرداد، ۱۳۸۳، از داده پرداز (پایگاه مقالات روانشناسی).

پیمان‌زاده، شریعت (۱۳۸۲). بررسی روانشناختی پرخاشگری کودکان. روانشناسی امروز، [لوح فشرده]، ۵، ۶، ۱۵۲-۱۶۳. بازیابی از داده پرداز (پایگاه مقالات روانشناسی). [۱۶ خرداد، ۱۳۸۳].

Health-care inflation: It's baaack! (1997, March 17). *Business Week*, 56-62. Retrieved March 18, 1997 from the World Wide Web: <http://www.businessweek.com/1997/11/b351852.html>

VandenBos, G., Knapp, S., & Doe, J. (2001). Role of reference elements in the selection of resources by psychology undergraduates. *Journal of Bibliographic Research*, 5, 117-123. Retrieved October 13, 2001, from EBSCOhost database (MasterFile Elite).

Duffin, C. (2003). Mobile cardiac service resuscitated by nurses. *Nursing Standard*, 18 (2), 9-11. Retrived October 15, 2003, from ProQuest Database (ProQuest Nursing Journals).

Kelly, Charles S. (1994, Nov. 21). Death, taxes and Windows general protection faults. *Government Computer News* [CD-ROM], 2, p. 52. Retrived from Information Access Company (INFOTRAC) File: Computer Select Item: 16 300 793. [24, March 2002].

فوائد استناد به نسخه الکترونیکی چکیده مقاله یک نشریه چاپی

▪ برای استناد به چکیده مقاله یک مجله چاپی که از طریق پایگاه داده‌ها یا اینترنت

بازیابی شده است نیز باید مانند استناد به نسخه الکترونیکی مقاله یک تشریح چایی رفتار کرد. با این تفاوت که اطلاعات مربوط به تاریخ بازیابی به دنبال عبارت "Abstract retrieved" و در فارسی عبارت "بازیابی چکیده" درج می‌شود.

* در صورتی که پایگاه داده‌ها به صورت لوح فشرده مورد استناد قرار گرفته است، پس از عنوان مقاله، نوع رسانه که همان لوح فشرده است داخل کروشه ذکر می‌شود. در صورت بازیابی چکیده از یک فایل مشخص نام آن و شماره دسترسی به مدرک (در صورت وجود)، به ترتیب، پس از عنوان پایگاه داده‌ها ذکر می‌شوند.

نمونه‌های استناد به نسخه الکترونیکی چکیده مقاله مجله چایی

احسانی، محسن (۱۳۸۱). مطالعه گذشته نگراپیدمیولوژی بزهکاری در کودکان طلاق. *روانشناسی امروز*، ۴ (۲)، ۵۵-۵۷. بازیابی چکیده ۲۴ مرداد، ۱۳۸۲، از داده پرداز (چکیده‌نامه مقالات مجلات روانشناسی).

شاهرخی، میمنه (۱۳۸۱). مطالعه رفتار موش‌های آزمایشگاهی در برابر گرگنگی. *پژوهش*، ۴، ۵۱-۵۰. بازیابی چکیده ۲۲ اردیبهشت، ۱۳۸۲، از

www.iranianjournalabstracts.com/abstract547.html

Jameson, M. M., Wilson, A. E., & Myers, B. R. (2003). Managing managers of hospitals in the changing workplace. . *Journal of Management and Culture*, 43, 423-450. Abstract retrieved April 15, 2003, from www.abstractinfo.org/managejabstract/a25666

Otsu, T., & Saito, T. (1990). The problem of local optimality with OSMOD. *Psychometrika*, 55 (3), 517-518. Abstract retrieved May 13, 2003, from PsycINFO database.

Giovannucci, E. (1995, March 1). Physical activity, obesity, and risk for colon cancer and adenoma in men [CD-ROM]. *Annals of Internal Medicine*, 122 (5). Abstract from: Ebsco File: Core Medline Item: 95150308.

قواعد استناد به مقاله نشریه الکترونیکی

* برای استناد به مقاله نشریه الکترونیکی نیز مانند استناد به مقاله چاپی دارای نسخه الکترونیکی رفتار می‌شود. با این تفاوت که به جای مشخصات نشریه چاپی،

مشخصات نشریه الکترونیکی درج می‌شود.

■ در صورتی که مقالات با کد مشخص شده‌اند یا دارای شماره شناسایی هستند، پس از نام نشریه درج می‌شود.

نمونه‌های استناد به مقاله نشریه الکترونیکی

معتمدی، شیوا (آبان، ۱۳۸۲). وب‌لاگ‌نویسی: پدیده‌ای نوین در روزنامه نگاری بدون مرز، محدودیت و نظارت قانونی. *روزنامه‌نگار امروز*، ۱۵، م. ۷. بازیابی ۴ آبان ۱۳۸۳، از www.roznamehnegareemrooz.com/article125.html

Cohoon, S., McCausland, J., & Swezey, L. B. (1996, September). Secrets of the garden masters: Heims's secrets. *Sunset*. Retrieved March 4, 1997 from the World Wide Web: <http://pathfinder.com/@AiRYiAYAC5LGsKR/..Sunset/1996/September/features/heims.html>

Fredrickson, B. L. (2000, March 7). Cultivating positive emotions to optimize health and well-being. *Prevention & Treatment*, 3, Article 0001a. Retrieved November 20, 2000, from <http://journals.apa.org/prevention/volume3/pre0030001a.html>

قواعد استناد به نسخه الکترونیکی کتاب چاپی

■ برای استناد به نسخه الکترونیکی کتاب چاپی نیز مانند استناد به نسخه الکترونیکی مقاله یک نشریه چاپی رفتار می‌شود به‌این ترتیب که پس از نوشتن اطلاعات کتابشناختی کتاب چاپی، اطلاعات مربوط به تاریخ بازیابی و نشانی دسترسی درج می‌شود.

■ در صورتی که کتاب بر روی لوح فشرده منتشر شده باشد، پس از عنوان، نوع رسانه داخل کروشه، ذکر می‌شود.

نمونه‌های استناد به نسخه الکترونیکی کتاب چاپی

کوندرا، میلان (۱۳۸۲). *آهستگی* (ساحل اعتمادی، مترجم). تهران: باران. بازیابی ۲ مرداد، ۱۳۸۳ از www.baranbooks.com/koundra

معتمدی، ایلیا (۱۳۸۱). *رویکردی نوین به اساطیر یونان باستان*. تبریز: آینده‌ساز. بازیابی ۱۵

خرداد، ۱۳۸۲، از آینده‌ساز (پایگاه کتاب‌های الکترونیکی).

ناجی، سعید (۱۳۸۲). *مجموعه‌های سرزمین من* [اوج فشرده]. تهران: نشر الکترونیکی آینده.

Rosenthal, R. (1987). *Meta-analytic procedures for social research* (Rev. ed.). Newbury Park, CA: Sage. Retrived March 12, 2003, from www.sagebooks.com/meta-analytic.html

Anderson, J. B. (Ed.). (1989-1999). *A history of mythology and culture* (M. Arlan, Ed.) (Vols. 1-10). New York: Preston Press. Retrived April 16, 2003, from netlibrary. Mohawk Collage Library Resource Centre, Hamilton.

قواعد استناد به یک مدرک موجود در وب‌گاه

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. تاریخ نشر

▪ مطابق قواعد تاریخ نشر کتاب رفتار می‌شود، فقط علاوه بر سال، در صورت وجود،

ماه نشر نیز درج می‌شود.

۳. عنوان مدرک

▪ به قواعد عنوان کتاب رجوع شود.

۴. تاریخ دسترسی

▪ ماه، روز، سال دسترسی به مدرک موجود روی وب‌گاه دنبال، کلمه Retrieved درج

می‌شود.

۵. نشانی دسترسی

▪ نشانی دسترسی مطابق آنچه در نوار نشانی درج گردیده است، نوشته می‌شود.

▪ نشانی دسترسی به دنبال حرف اضافه from می‌آید.

قالب کلی

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی و نام پدیدآورندگان همکار به شکل مقلوب (یک فاصله، پرانتز باز) تاریخ نشر (پرانتز بسته، نقطه، یک فاصله) عنوان مدرک به شکل ایرانی/ ایتالیایی (نقطه، یک فاصله) کلمه Retrieved ماه (یک فاصله) روز (ویرگول، یک فاصله) سال (ویرگول، یک فاصله) حرف اضافه from نشانی دسترسی

نکته

- در صورتی که مدرک فاقد پدیدآورنده است، همانند مدارک چاپی، عبارت استناد با عنوان آغاز می‌شود.
- در صورتی که تاریخ ایجاد صفحه وب مشخص نیست، به جای آن "بی تا" یا (n.d.) درج می‌شود.

نمونه‌های استناد به صفحه وب

شاهبداغی، مریم (۱۳۸۳). تلفنی که هیچ کس بر نمی‌دارد. بازیابی ۲۱ تیر، ۱۳۸۳، از www.maryamnaji.persianblog.com

بانک اطلاعات کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی ایران (بی تا). بازیابی ۱۲ مهر ۱۳۸۱، از www.iranlibrarianbank.com

American Psychological Association (2001). *Electronic reference*. Retrieved November 1, 2001, from <http://login.ezproxy.library.ualberta.ca/login?url=http://www.apa.style.org/eleceref.html>

GVU's 8th WWW user survey (n.d.). Retrieved August 8, 2000, from <http://www.cc.gatech.edu/gvu/usersurveys/survey1997-10/>

قواعد استناد به مدرک دریافت شده از وب‌گاه یک دانشگاه یا یک سازمان

- برای استناد به مدرک دریافت شده از وب‌گاه یک دانشگاه یا یک سازمان، مانند استناد به صفحه وب رفتار می‌شود.
- قبل از نوشتن نشانی اینترنتی، نام سازمان یا دانشگاه درج می‌شود.

نمونه‌های استناد به وب‌گاه یک دانشگاه یا یک سازمان

معمودی، محسن (۱۳۸۲). *تکنولوژی و آموزش: نیاز به تحولی بنیادی*. بازیابی ۱۴ بهمن ۱۳۸۲، از دانشگاه مشهد، سایت دانشکده روانشناسی:

www.psychologyfaculty.edu/publications/articles/ted1.html

Chou, L., McClintock, R., Moretti, F., Nix, D. H. (1993). *Technology and education: New wine in new bottles: Choosing pasts and imagining educational futures*. Retrieved August 24, 2000, from Columbia University, Institute for Learning Technologies Web site: <http://www.ilt.columbia.edu/publications/papers/newwine1.html>

نمونه‌های استناد به سایر مدارک اینترنتی^۱

استناد به نامه الکترونیکی شخصی

▪ مطابق قواعد شیوه انجمن روانشناسی آمریکا، نامه‌های الکترونیکی (مانند سایر اشکال ارتباطات شخصی) فقط در متن مورد استناد قرار می‌گیرند و در فهرست مآخذ ظاهر نمی‌شوند. دلیل ظاهر نشدن آنها در فهرست مآخذ این است که این نوع اطلاعات قابل بازیابی مجدد برای دیگران نیستند.

استناد به سیاهه خدمتگر

▪ برای استناد به سیاهه خدمتگر مانند استناد به مدارک موجود در وب برخورد می‌شود، با این تفاوت که در جای تاریخ نشر، تاریخ ارسال نامه قرار می‌گیرد. همچنین به جای نشانی دسترسی، نشانی پست الکترونیکی سیاهه خدمتگر درج می‌شود.

نمونه استناد به سیاهه خدمتگر

Camilleri, R. (1997, March 10). *Narrative bibliography*. Retrieved March 11, 1997 from Email: H-RHETOR@msu.edu

۱ به دلیل متداول بودن این مدارک به زبان فارسی، نمونه‌های فارسی ذکر شده است.

استناد به گروه خبری

▪ برای استناد به گروه خبری نیز، مانند استناد به مدرک موجود در وب برخورد می‌شود، با این تفاوت که در جای تاریخ نشر، تاریخ ارسال خبر قرار می‌گیرد. همچنین به جای نشانی دسترسی، نشانی گروه خبری درج می‌شود.

نمونه‌های استناد به گروه خبری

Anders, J. (1997, February 21). *Global warming/climate change: A new approach*. Institute of Marine Research. Retrieved March 11, 1997 from Usenet: cgi-bin/news?msg @44430/sci.environment/330DE368 _4CC8@imr.no

Link, R. (1997, January 11). *Territorial fish*. Southwest Research Institute. Retrieved March 10, 1997 from Usenet: cgi-bin...@10016/rec.aquaria.freshwater.misc/5b9u9p\$kod@pemracspace.swri.edu

استناد به پایگاه سایت گوگر

▪ برای استناد به پایگاه گوگر مانند استناد به مدرک موجود در وب برخورد می‌شود، با این تفاوت که در جای نشانی دسترسی، نشانی پایگاه گوگر درج می‌شود.

نمونه‌های استناد به پایگاه گوگر

D'Agour, A. (1996). *Classical women poets* [4 paragraphs]. [Review of the book *Classical women poets*]. Retrieved March 10, 1997 from gopher://gopher.lib.virginia.edu:70/alpha/bmer/v97/97-1-4

No one scientific study can tell all. (1997, March 10). Retrieved March 10, 1997 from gopher: gopher.fhcr.org:70/0waisdocid%3... mer_Quest_1994/SciNews

استناد به پایگاه تل نت

▪ برای استناد به پایگاه تل نت مانند استناد به مدرک موجود در وب برخورد می‌شود، با این تفاوت که در جای نشانی دسترسی، نشانی پایگاه تل نت درج می‌شود.

نمونه استاندارد به‌سایت تلنت

U. S. Naval Observatory. (1997, August 20). *The mercury ion frequency standard*. Retrieved March 6, 1997 from Telnet 192.5.41.239/dukeldg o.columbia.edu/ port=23login ads, set terminal to 8/N/1

استاد به پروتکل انتقال پرونده (FTP Site)

▪ برای استاد به یک پروتکل انتقال پرونده مانند استاد به یک مدرک موجود در وب برخورد می‌شود، با این تفاوت که در جای نشانی دسترسی، نشانی پروتکل انتقال پرونده درج می‌شود.

نمونه استاندارد به پروتکل انتقال پرونده (FTP Site)

Kranidiotis, A. A. (1994, June 7). *Human audio perception frequently asked questions*. Retrieved March 11, 1997 from FTP:svr-ftp.eng.cam.ac.uk/pub/comp.speech/info/ HumanAudioPerception

قواعد نظم منابع در فهرست مآخذ

▪ منابع مورد استناد در پایان نوشته در صفحاتی جداگانه مرتب و ارائه می‌شود.

▪ فهرست منابع مورد استناد در انگلیسی ذیل کلمه "References" و در فارسی ذیل عبارت "فهرست مآخذ" یا کلمه "مآخذ" قرار می‌گیرد و از گذاشتن گیومه، قلاب، پرانتز یا نوشتن آن به شکل زیرخطدار اجتناب می‌شود.

▪ فهرست مآخذ متعصراً باید به معرفی آثاری که در متن مورد استناد قرار گرفته است بپردازد و نباید شامل یادداشت و نکته ارجاعی دیگری باشد.

▪ این فهرست نباید منابع "برای مطالعه بیشتر"، به منظور هدایت مخاطب در زمینه موضوع نوشته، را در بر گیرد.

▪ در فهرست مآخذ، سطرهای بعدی هر مدخل با تورفتگی درج می‌شود.

▪ بین عبارت‌های استناد یک سطر یک فاصله قرار می‌گیرد.

▪ منابع به ترتیب الفبای سرشنامه و یا عنصر آغازگر عبارت استناد، که در اغلب موارد بدیدآورنده و گاه عنوان است، مرتب می‌شود.

▪ در صورتی که از یک پدیدآورنده چند اثر مورد استناد قرار گرفته است، ترتیب آثار بر مبنای سال و از قدیم به جدید خواهد بود.

مثال

خری، عباس (۱۳۶۲). تحلیل استنادی و شباهتهای آن با علم الحدیث. نشر دانش، ۴ (۲)، ۱۱-۱۷.

خری، عباس (۱۳۸۱). آیین نگارش علمی. تهران: هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، دبیرخانه.

Berndt, T. J. (1996). Exploring the effects of friendship quality on social development. In W. M. Bukowski, A. F. Newcomb, & W. W. Hartup, (Eds.), *The company they keep: Friendship in childhood and adolescence*. (pp. 346-365). Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Berndt, T. J. (2002). Friendship quality and social development. *Current Directions in Psychological Science*, 11, 7-10.

Wegener, D. T., & Petty, R. E. (1994). Mood management across affective states: The hedonic contingency hypothesis. *Journal of Personality & Social Psychology*, 66, 1034-1048.

Wegener, D. T., & Petty, R. E. (1995). Flexible correction processes in social judgment: The role of naive theories in corrections for perceived bias. *Journal of Personality & Social Psychology*, 68, 36-51.

▪ در صورتی که از یک پدیدآورنده هم اثری مستقل مورد استناد قرار گرفته و هم وی نویسنده اول یک اثر گروهی است، اول عبارت استناد اثر مستقل و سپس اثر گروهی درج می‌شود.

▪ در صورتی که از یک پدیدآورنده چند اثر مورد استناد قرار گرفته است، ترتیب آثار بر مبنای سال و از قدیم به جدید خواهد بود.

مثال

خری، عباس (۱۳۶۲). تحلیل استنادی و شباهتهای آن با علم الحدیث. نشر دانش، ۴ (۲)، ۱۱-۱۷.

خری، عباس (۱۳۸۱). *آیین نگارش علمی*. تهران: هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، دبیرخانه.

خری، عباس؛ نشاط، نوگس. (۱۳۸۱). بررسی رفتار استنادی نویسندگان مقاله‌های مندرج در مجله روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران از آغاز تا پایان سال ۱۳۷۹. مجله روان‌شناسی و علوم تربیتی، ۳۲ (۲)، ۱-۳۳.

Berndt, T. J. (1999). Friends' influence on students' adjustment to school. *Educational Psychologist*, 34, 15-28.

Berndt, T. J., & Keefe, K. (1995). Friends' influence on adolescents' adjustment to school. *Child Development*, 66, 1312-1329.

■ در مواردی که چند اثر مختلف از یک پدیدآورنده مورد استناد قرار گرفته است، به‌جای هر بار تکرار نام خانوادگی و نام پدیدآورنده، می‌توان یک بار در عبارت استناد اولین اثر شرح پدیدآورنده را ذکر کرد و سپس به‌جای تکرار نام خانوادگی و نام وی، در عبارت‌های استناد بعدی، جای خالی با خط ممند قرار داد.

مثال

خری، عباس (۱۳۶۲). تحلیل استنادی و شباهتهای آن با علم الحدیث. *نشر دانش*، ۴ (۲)، ۱۱-۱۷.

_____ (۱۳۸۱). *آیین نگارش علمی*. تهران: هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، دبیرخانه.

Garfield, Eugene. (1977). Information Theory and All That Jazz: A Lost Reference List Leads to a Pragmatic Assignment for Student. In the *Essays of an Information Scientist*, 3, 271-273.

_____ (1980). "From Citation Amnesia to Bibliographic Plagiarism". In the *Essays of an Information Scientist*, 4, 503-507.

_____ (1989a). "Citation & Social Behaviour: Raymond G. McInnis and Dal Symes Explore David Riesman's The Lonely Crowd". In the *Essays of an Information Scientist*, 12, 238-239.

_____ (1989b). "Citation behavior: An Aid or a Hindrance to information retrieval". In the *Essays of an Information Scientist*, 12, 123-128.

▪ در مآخذی که دارای چند پدیدآورنده هستند، در صورتی که پدیدآورنده اول مشترک باشد، بر اساس القای نام خانوادگی پدیدآورنده دوم، و در صورت مشترک بودن آن، بر اساس پدیدآورنده‌های بعدی مرتب می‌شود.

مثال

خری، عباس؛ شاه‌بدای، اعظم (زیر چاپ). بررسی شیوه‌نامه‌های استناد در مجله‌های معتبر دانشگاه تهران. کتابداری.

خری، عباس؛ نشاط، نرگس (۱۳۸۱). بررسی رفتار استنادی نویسندگان مقاله‌های مندرج مجله روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران از آغاز تا پایان سال ۱۳۷۹. مجله روان‌شناسی و علوم تربیتی، ۳۲ (۲)، ۱-۳۳.

Wegener, D. T., Kerr, N. L., Fleming, M. A., & Petty, R. E. (2000). Flexible corrections of juror judgments: Implications for jury instructions. *Psychology, Public Policy, & Law*, 6, 629-654.

Wegener, D. T., Petty, R. E., & Klein, D. J. (2000). Effects of mood on high elaboration attitude change: The mediating role of likelihood judgments. *European Journal of Social Psychology*, 24, 25-43.

▪ در صورتی که از یک پدیدآورنده یا یک گروه پدیدآورنده چند اثر مورد استناد قرار گرفته است که همه در یک سال منتشر شده‌اند، به‌منظور ترتیب‌دهی به این منابع در فهرست مآخذ، به‌سال انتشار هر اثر یک پسوند القایی اضافه و سپس منابع بر مبنای آن مرتب می‌شود.

مثال

رعایتی، محترم (۱۳۸۲ا). پرستاری از سالخوردگان. تهران: نایتینگل.

رعایتی، محترم (ب) (۱۳۸۲). پرستاری کودکان. تهران: نایتینگل.

Berndt, T. J. (1981a). Age changes and changes over time in prosocial intentions and behavior between friends. *Developmental Psychology*, 17, 408-416.

Berndt, T. J. (1981b). Effects of friendship on prosocial intentions and behavior. *Child Development*, 52, 636-643.

شیوه‌نامه انجمن زبان مدرن امریکا (MLA)

شیوه‌نامه ام. ال. ای، یا همان شیوه‌نامه انجمن زبان مدرن امریکا، از جمله شیوه‌های استاندارد درون‌متنی است. این شیوه که مبتنی بر نظام ه‌نام-صفحه‌شماره است پیشتر با حوزه‌هایی از علوم سازگاری دارد که نقل‌قول مستقیم از اشخاص، به‌دلیل استاندارد به‌اعتبار گوینده، اهمیت واقعی دارد. قواعد ارائه شده، در ادامه بر اساس آخرین ویرایش راهنمای ام. ال. ای برای نویسندگان مقالات پژوهشی^۱ تدوین و ارائه شده است.

استناد به منابع چاپی

استناد در متن

۱. برای استناد در متن، ابتدا نام خانوادگی پدیدآورنده، پس از یک فاصله، صفحه مورد استناد، داخل پرانتز، درج می‌شود. برای ذکر صفحه‌شمار، از علامت اختصاری صفحه استفاده نمی‌شود.

قالب

(پرانتز باز) نام خانوادگی پدیدآورنده (یک فاصله) صفحه‌شمار (پرانتز بسته)

مثال

شاعران راستین، برخلاف شاعران دیگر که تنها شرط نوشتن شعر، تصمیم آنهاست، گاه در طول چند ماه نه حتی یک شعر، و گاه در عرض چند روز ده‌ها شعر می‌سرایند (حقوقی ۹).

Romantic poetry is characterized by the "spontaneous overflow of powerful feelings" (Wordsworth 263).

۲. در مواقعی که اثر مورد استناد دو پدیدآورنده دارد، نام خانوادگی هر دو درج و بین آنها در فارسی واو عطف و در انگلیسی and قرار می‌گیرد.

قالب

(پراتز باز) نام خانوادگی پدیدآورنده (واو عطف یا and) نام خانوادگی پدیدآورنده دوم (یک فاصله) صفحه‌شمار (پراتز بسته)

مثال

شعر سید در واقع محصول انفجار قید و بندهای عرفی، اجتماعی، و اقتصادی است که در طی سالیان، خلاقیت را تنگ در بر گرفته بودند (احمدیان و مشیری ۱۳۹۵).

This concern has been expressed (Edmond and Rogers 107)

۳. اگر اثر مورد استناد سه پدیدآورنده دارد به شکل زیر عمل می‌شود:

قالب

(پراتز باز) نام خانوادگی پدیدآورنده اول (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده دوم (واو عطف یا and) نام خانوادگی پدیدآورنده سوم (یک فاصله) صفحه‌شمار (پراتز بسته)

مثال

شاملو با آثار شاعران رمزگرای فرانسوی مانند «بودلر»، «ورلن»، و «رمبو» آشنایی داشته (اعتمادی، صبا و مولایی ۱۳۹۵) و....

This hypothesis (Bradley and Rogers 7) suggested this theory (Sumner, Reichl and Waugh 23).

۴. در مواقعی که اثر مورد استناد بیش از سه پدیدآورنده دارد نام خانوادگی اولین پدیدآورنده درج و پس از آن در فارسی "و دیگران" و در انگلیسی "et al." قرار می‌گیرد.

قالب

(پراتز باز) نام خانوادگی پدیدآورنده اول (ویرگول، یک فاصله) در فارسی "و دیگران" و در انگلیسی "et al." (یک فاصله) صفحه‌شمار (پراتز بسته)

مثال

شاملو بیش از هر شاعر دیگری از جریان‌های اجتماعی تأثیر پذیرفته است (محمدی و دیگران ۱۳۹۱).

Wordsworth extensively explored the role of emotion in the creative process (Lauter et al. 2435-44).

۵. اگر نام پدیدآورنده با پدیدآورندگان در متن ذکر شده است فقط شماره صفحه داخل پرانتز درج می‌شود.

قالب

(پرانتز باز) صفحه‌شمار (پرانتز بسته)

مثال

حقوقی معتقد است که آثار هنری متأثر از شرایط روز به‌مرور زمان ارزش خود را از دست می‌دهد (۳۰).

Mumford has argued the point (178-235).

۶. در صورتی که در بخش مشخصی از متن، به‌دو یا چند بیشتری اثر استناد شده باشد، پس از درج اطلاعات مربوط به هر اثر، و قرار دادن ویرگول، مشخصات آثار بعدی درج می‌شود.

قالب

(پرانتز باز) نام خانوادگی پدیدآورنده (یک فاصله) صفحه‌شمار (ویرگول، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده اثر بعدی (یک فاصله) صفحه‌شمار (پرانتز بسته)

مثال

بیان حرف‌های مستقیم و آرمان‌گرایی صریح در حوزه شعر، تخیل را در سطح نگه داشته و ارزش هنری اثر را مخدوش می‌کند (باطنی ۶۸، کرمانی و معتمدی ۴۵)

The Society for the Greater Advancement of the Common Good insists that 'all people have a right to free health care (Burns 54, Thomas 327)

۷. در صورتی که استناد به دو اثر از دو پدیدآورنده با نام خانوادگی مشابه انجام شده است، می‌توان پیش از درج نام خانوادگی حرف اول (آغاز) نام آنها را نوشت.

قالب

(پرانتز باز) حرف اول نام کوچک (نقطه، یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده (یک فاصله) صفحه‌شمار

مثال

زبان شعر شاملو بیش از هر شاعر دیگری به‌منز تاریخ بهیچ‌گرایش نداشته (م. معتمدی ۴۴) و چنان استادانه با این اثر عجین شده که رد پای هیچ تصنع و تکلفی در اشعارش به‌چشم نمی‌خورد (س. معتمدی ۲).

Although some medical ethicists claim that cloning will lead to designer children (R. Miller 12), others note that the advantages for medical research outweigh this consideration (A. Miller 46).

۸. چنانچه به‌دو یا چند اثر از یک پدیدآورنده استناد شود می‌توان پس از نام پدیدآورنده بخشی از عنوان را ذکر کرد و سپس شماره صفحه را آورد. البته بسته به اینکه اثر، کتاب، مقاله یا مدرک دیگری باشد، شکل نوشتاری عنوان ممکن است تفاوت کند، مثلاً عنوان کتاب زیرخط‌دار درج می‌شود و عنوان مقاله داخل گیومه قرار می‌گیرد.

قالب

(پرائتز باز) نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) عنوان مختصر (یک فاصله)

صفحه‌شمار

مثال

آشنایی یا روانشناسی، جامعه‌شناسی و به‌ویژه مردم‌شناسی لازمه کار هنری است (مجتهدی، نقاشی مدرن ۴۲). نویسنده با زیستن در میان مردم، در واقع، شخصیت‌های تحقیق نیافته خود را تجربه می‌کند (مجتهدی، «تأثیر تجربی» ۵۴).

Lightenor has argued that computers are not useful tools for small children ("Too Soon" 38), though he has acknowledged that early exposure to computer games does lead to better small motor skill development in a child's second and third year ("Hand-Eye Development" 17).

۹. در صورتی که استناد به‌دو بخش از متن یک اثر، همزمان، صورت گیرد، صفحه‌شمارها، به‌ترتیب، درج و بین آنها علامت ویرگول قرار می‌گیرد.

قالب

(پرائتز باز) نام خانوادگی پدیدآورنده (یک فاصله) صفحه‌شمار بخش اول (ویرگول، یک فاصله) صفحه‌شمار بخش دوم (پرائتز بسته)

مثال

احمدیان در بررسی اشعار قزوین فرخزاد (۲۵، ۴۴-۴۵)...

Williams alludes to this premise (136-39, 145)...

۱۰. برای استناد به بخشی از یک اثر چندجلدی، در قسمت مربوط به صفحه‌شمار، ابتدا شماره جلد و پس از دونقطه شماره صفحه یا صفحات نوشته می‌شود. در صورتی که به‌کل یک جلد استناد شده باشد، در فارسی به‌دنبال حرف «ج» و در انگلیسی «vol» شماره جلد درج می‌شود.

قالب

(پرانتر باز) نام خانوادگی پدیدآورنده (یک فاصله) شماره جلد (دونقطه) صفحه‌شمار (پرانتر بسته)

مثال

جنگ به‌عنوان مهم‌ترین عامل اثرگذار بر ادبیات معاصر (معمدی ۲: ۱۴-۱۵) و...

امروزه سینما و به‌ویژه تئاتر ما وامدار شعر هستند (رستمیان، ج ۴)...

Wordsworth stated that Romantic poetry was marked by a "spontaneous overflow of powerful feelings" (Wilson 2:1-18).

Two types of notes may be used with parenthetical documentation (Bradly vol. 3).

۱۱. اگر اثر مورد استناد، به‌جای پدیدآورنده فردی، دارای پدیدآورنده سازمانی یا پدیدآورنده گروهی است، نام آن به‌طور کامل درج می‌شود. در صورتی که نام سازمان یا گروه طولانی است، درج آن در متن ترجیح دارد.

قالب

(پرانتر باز) پدیدآورنده سازمانی (یک فاصله) صفحه‌شمار (پرانتر بسته)

مثال

برای چیره شده بر بحران نشر کتاب در ایران، دولت باید به‌سرمایه‌گذاری‌های گسترده و بلند مدت در عرصه‌های بسیار دست بزند (انجمن نویسندگان جوان حامی حق مؤلف ایران ۴۵).

انجمن نویسندگان جوان حامی حق مؤلف ایران معتقد است که برای چیره شده بر بحران نشر کتاب در

ایران، دولت باید به سرمایه‌گذاری‌های گسترده و بلند مدت در عرصه‌های بسیار دست بزند (۴۵).

All people have a right to free health care (The Society for the Greater Advancement of the Common Good 47).

The Society for the Greater Advancement of the Common Good insists that 'all people have a right to free health care' (47).

۱۲. در مواقعی که اثر مورد استناد فاقد پدیدآورنده است، کونا شده عنوان، به جای آن، کنار صفحه‌شمار ظاهر می‌شود. همان‌طور که در بند ۷ نیز اشاره شد، بسته به اینکه چه نوع مدرکی مورد استناد قرار گرفته باشد، ممکن است علامت سجاوندی عنوان تفاوت کند.

قالب

(پراکنش باز) عنوان مختصر (یک فاصله) صفحه‌شمار

مثال

پرسو به عنوان نماد مهاجرت، بازگشت، و آزادی دست‌مایه اشعار بسیاری از شاعران معاصر قرار گرفته است (تمادهای رایج ۸۲)

شاید بتوان گفت که صد سال تنهایی و پانز پدر سالار، نمایندگان مارکز در سرزمین ما هستند (ادبیات مارکز ۵۵-۶۷).

In response to rapid metropolitan expansion, urban renewal projects sought "an order in which more significant kinds of conflict, more complex and intellectually stimulating kinds of disharmony, may take place" (Mumford 485).

as stated by the presidential commission (Report 4).

۱۳. در صورتی که به نقل قول کوتاهی از یک اثر استناد شده است، نقل قول در گیومه قرار گرفته و در درون متن جای می‌گیرد. عبارت استناد نیز پس از نقل قول درج می‌شود.

مثال

برخی صاحب نظران معتقدند که شاملو بیش از هر شاعر دیگر از جریان‌های اجتماعی مختلف تأثیر پذیرفته است (حقوقی ۲۹).

According to some, dreams express "profound aspects of personality" (Foulkes 184), though others disagree.

۱۴. در صورتی که طول نقل قول مورد استناد بیش از چهار سطر باشد، در سطر جدید و در پاراگراف جداگانه‌ای با فاصله سه سانتیمتر از حاشیه (در فارسی راست و در لاتین چپ) درج می‌شود. در این موارد نقل قول در گیومه قرار نمی‌گیرد. عبارت استناد پس از قرار دادن علامت سجاوندی پایانی نقل قول، درج می‌شود.

مثال

عده‌ای از صاحب نظران در ارتباط با انتخاب علل کرده‌اند:

در حالی که قانون علیت در شیوه عقل استدلالی و روش علمی بین برخی از علل و برخی از معلولها رابطه‌ای یکجانبه برقرار می‌سازد، در بین اساطیری انتخاب علل کاملاً آزاد است و هرچیزی ممکن است از چیز دیگر پدید آید (شایگان ۱۳۳).

Nelly Dean treats Heathcliff poorly and dehumanizes him throughout her narration:

They entirely refused to have it in bed with them, or even in their room, and I had no more sense, so, I put it on the landing of the stairs, hoping it would be gone on the morrow. By chance, or else attracted by hearing his voice, it crept to Mr. Earnshaw's door, and there he found it on quitting his chamber. Inquiries were made as to how it got there; I was obliged to confess, and in recompense for my cowardice and inhumanity was sent out of the house (Brontë 78).

۱۵. گاه استناد به نقل قول فردی از طریق منبع اصلی نیست، بلکه نقل قول از یک منبع واسطه اخذ شده است. در این مواقع، در ابتدای عبارت استناد در فارسی «نقل در» و در انگلیسی «qtd. in» درج و پس از آن اطلاعات کتابشناختی مربوط به منبع استناد قرار می‌گیرد. نام فرد یا منبع اصلی نقل قول نیز در متن ذکر می‌شود.

قالب

(پرانتر باز) در فارسی «نقل در» و در انگلیسی «qtd. in» (یک فاصله) نام خانوادگی پدیدآورنده (یک فاصله) صفحه‌شمار (پرانتر بسته)

مثال

حقوقی معتقد است که زاویه نگاه شاملو به جهان و طبیعت و انسان، جز همان زاویه دید لورکا نیست (نقل در انصاری ۲۹).

Ravitch argues that high schools are pressured to act as "social service centers, and they don't do that well" (qtd.in Weisman 259).

۱۶. در صورتی که به نقل قول مستقیم مورد استناد کلماتی افزوده شده باشد، آن کلمات داخل کروشه قرار می‌گیرد و اگر کلماتی از نقل قول حذف شده باشد در محل حذف کلمات، داخل کروشه، علامت سه نقطه گذاشته می‌شود.

مثال

یکی از متخصصان عرصه نشر معتقد است: "در ایران به‌طور متوسط حدود دو سال طول می‌کشد تا کتاب ناشر به فروش برسد و سرمایه او بازگردد. این مدت برای سرمایه‌گذار بسیار طولانی است، [و موجب ضرر و زیان مادی او می‌شود] به‌ویژه آنکه آهنگ سالانه رشد نرخ تورم زیاد است" (آذرننگ، ۱۷۶).

در بیان تفاوت سؤال و مسأله، یکی از صاحب نظران علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی چنین می‌گویند: "مسأله نوعی خاص از سؤال است که جز با استفاده از روش‌های مقبول علمی و پس از گردآوری نظام مند اطلاعات نمی‌توان برای آن پاسخی یافت. بنابر این [...] هر پرسشگری لزوماً پژوهنده نیست" (حرری ۶-۷).

Jan Harold Brunvand, in an essay on urban legends, states: "some individuals [who retell urban legends] make a point of learning every rumor or tale" (78).

In an essay on urban legends, Jan Harold Brunvand notes "some individuals make a point of learning every recent rumor or tale [...] and in a short time a lively exchange of details occurs" (78).

۱۷. عبارت استناد در جایی از متن قرار می‌گیرد که در آنجا استناد ضرورت گرفته است. بهتر است این عبارت در جایی از جمله قرار گیرد که در روند مطالعه وقفه ایجاد نکند. جایی که به‌طور طبیعی مکث اتفاق می‌افتد، مانند انتهای جمله.

۱۸. عبارت استناد بر علامت سجاوندی پایان جمله، بند یا پاراگراف مسبوق است. یعنی علامت سجاوندی پایانی، باید پس از بستن پرانتز عبارت استناد قرار گیرد.

۱۹. در استناد به کتابهای مقدس، ابتدا نام کتاب به‌شکل ایرانی/ایتالیک/ایتالیک درج، پس از یک ویرگول نام سوره (یا بخش) و پس از آن شماره آیه یا آیات درج می‌شود. در کتاب‌های آسمانی که یک بخش شامل اجزاء گوناگون است، قبل از شماره آیه نام بخش نیز درج می‌شود.

قالب

(پراوتر باز) نام کتاب مقدس به‌شکل ایرانی/ایتالیک (ویرگول) نام سوره (یا بخش)

(نقطه، یک فاصله) شماره بخش (در صورت وجود) (نقطه) شماره آیه یا آیات (پراکنش بسته، نقطه)

مثال

(قرآن مجید، بقره، ۱۲-۱۵)

Ezekiel saw "what seemed to be four living creatures," each with faces of a man, a lion, an ox, and an eagle (*New Jerusalem Bible*, Ezek. 1.5-10).

درج منابع در فهرست مأخذ

در ادامه، قواعد استناد به مهم‌ترین محمل‌های اطلاعاتی به تفکیک ارائه شده است. لازم به ذکر است که تنها منابعی در فهرست مأخذ ظاهر می‌شوند که در متن مورد استناد قرار گرفته‌اند.

قواعد استناد به کتاب

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده (گان) کتاب (شامل مؤلف، ویراستار، گردآورنده، و پدیدآورنده سازمانی)

- ابتدا نام خانوادگی پدیدآورنده درج می‌شود و سپس نام کوچک (با آغازه نام) به دنبال ویرگول و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.
- در صورتی که اثری دارای سه پدیدآورنده یا کمتر از آن است، شرح آنها، به ترتیب درج در اثر اصلی، در عبارت استناد ظاهر می‌شود. لازم به ذکر است شرح پدیدآورنده اول به شکل مقلوب، و پدیدآورندگان بعدی به شکل طبیعی نوشته می‌شود.
- شرح پدیدآورندگان طبق آنچه در صفحه عنوان اثر آمده است، درج می‌شود و از آغازه نام‌ها تنها در صورتی استفاده می‌شود که در صفحه عنوان اثر از آنها استفاده شده باشد.
- در صورتی که تعداد پدیدآورندگان سه یا بیشتر باشد فقط نام پدیدآورنده اول درج و پس از آن در منابع انگلیسی از "et al" و در منابع فارسی از "و همکاران" یا "و

دیگران" استفاده می‌شود.

- بین نام پدیدآورندگان ویرگول و بعد یک فاصله گذاشته می‌شود و بعد از شرح پدیدآورنده آخر یک نقطه قرار می‌گیرد.
- در صورتی که در اثر مورد استناد نام مستعار پدیدآورنده آمده است و نام واقعی پدیدآورنده برای نویسنده معلوم است، می‌توان پس از درج نام مستعار، در گروه نام واقعی پدیدآورنده را نوشت.
- عناوین، القاب، و درجات تحصیلی از نام پدیدآورندگان حذف می‌شود.
- در صورتی که اثر به جای مؤلف دارای ویراستار یا مترجم یا گردآورنده باشد پس از ذکر نام آنها در فارسی کلمه "ویراستار" یا "ویراستاران"، "مترجم" یا "مترجمان"، "گردآورنده" یا "گردآورندگان" و در انگلیسی اختصارهای "ed"، یا "eds"، "trans"، "comp"، یا "comps" به کار می‌رود.
- در صورتی که اثر علاوه بر مؤلف، دارای مترجم، ویراستار، مقدمه نویس، گردآورنده و افرادی از این قبیل نیز باشد، پس از عنوان اثر، نام و نام خانوادگی آنها، به شکل طبیعی و به شرحی که در صفحه عنوان اثر آمده است، درج می‌شود.
- اگر اثر پدیدآورنده حقیقی ندارد و یک سازمان یا گروه در حکم پدیدآورنده است، نام آن سازمان یا گروه پدیدآورنده تلقی شده و عبارت استناد با آن آغاز می‌شود.
- در صورتی که پدیدآورنده مشخصی برای یک اثر نباشد نیازی به استفاده از اصطلاحاتی چون "Anon"، "Anonymous" و یا در فارسی اصطلاح "بی‌نام" یا "مجهول المؤلف" نیست. در این مواقع عنوان به جای پدیدآورنده در اولین سطح توصیف قرار می‌گیرد.

قالب

۱. یک پدیدآورنده

نام خانوادگی (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک (نقطه، یک فاصله)

۲. دو تا سه پدیدآورنده

نام خانوادگی پدیدآورنده اول (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک (ویرگول) نام کوچک و نام خانوادگی پدیدآورنده دوم (واو عطف) نام کوچک و نام خانوادگی پدیدآورنده سوم (نقطه،

یک فاصله)

۳. بیش از سه پدیدآورنده

نام خانوادگی (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک (ویرگول) در فارسی "و همکاران" یا "و دیگران" در لاتین. et al. (نقطه، یک فاصله)

۴. سایر

در صورتی که پدیدآورنده سازمانی وجود دارد یا عبارتی به جای نام پدیدآورنده ذکر شده است، آنها را به همان شکل درج شده سرشناسه قرار می‌دهیم.

مثال ۱-۱: ناجی، نسیم.

مثال ۱-۲: الف. بامداد [احمد شاملو].

مثال ۲: عزیزی نسیم، رویا احتشامی و سیما مجتهدزاده.

مثال ۳: مرشدزاده پرستو و دیگران.

مثال ۴: انجمن ویراستاران نشریات علوم انسانی.

Example 1-1: Carr, Emily, ed.

Example 1-2: Le Carre, John [David Cornwell].

Example 2: Conrad, Margaret, Alvin Finkel, and Cornelius Jaenen.

Example 3: Mumford, Lewis, et al.

Example 4: The Library and Information Society of Australia and New Zealand.

۲. عنوان و عنوان فرعی

- از شکل نوشتاری زیرخط‌دار یا ابرانیک/ایتالیک استفاده می‌شود. هر شکل نوشتاری که انتخاب می‌شود باید آن را در سراسر فهرست مآخذ رعایت کرد. به‌طور مثال، نباید یک عنوان را ابرانیک/ایتالیک و دیگری را زیرخط‌دار درج کرد.
- در منابع انگلیسی آغاز همه کلمات عنوان، با حروف بزرگ است.
- عنوان فرعی پس از درج عنوان اصلی و گذاشتن دو نقطه و یک فاصله درج می‌شود.
- پس از اتمام عنوان یک نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

■ در صورتی که اثر ترجمه است و عنوان اثر مورد استناد در واقع ترجمه اثر اصلی است، پس از درج وضعیت نشر، در فارسی یا نوشتن کلمه "ترجمه" و در لاتین با گذاشتن عبارت "trans of"، عنوان اثر به زبان اصلی نوشته می‌شود.

قالب

عنوان به شکل زیر خط‌دار (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱. حافظ‌شناسی.

مثال ۲. سیطره عرفان بر شعر فارسی: عطار در هفت شهر عشق.

Example 1: The Book of Small.

Example 2: The Art of the Personal Essay: An Anthology from the Classical Era to the Present.

۳. فروست (سلسله انتشارات)

■ در صورتی که صفحه عنوان و صفحات مقدماتی اثر بیانگر این است که کتاب دارای فروست است، عنوان فروست و شماره فروست، به شکل ساده و به دنبال عنوان اصلی (در صورتی که اثر علاوه بر مؤلف دارای مترجم یا ویراستار نیز هست، به دنبال نام آنها) درج می‌شود.

■ برای منابع انگلیسی می‌توان از اختصارات رایج به جای کلمات عنوان فروست استفاده کرد، مانند اختصار "Ser." در صورتی که کلمه "Series" بخشی از عنوان فروست باشد یا اختصار "Lit." برای کلمه "literature".

قالب

عنوان فروست (یک فاصله) شماره فروست (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: مجموعه کتابهای ادبیات امروز ۵۸.

Example 1: Theory and History of Lit. 47.

۴. ویرایش (در صورتی که اثر بیش از یک ویرایش داشته باشد)

■ در استناد به منابع انگلیسی شماره ویرایش به دنبال علامت اختصاری "ed." (به جای کلمه "edition" به معنای ویرایش) و در فارسی پس از کلمه "ویرایش" ذکر می‌شود.

▪ پس از شرح ویرایش نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

نکته

در فهرست مأخذ برخی مقالات مشاهده شده است که نوبت چاپ یک کتاب با شماره ویرایش آن یکسان تلقی شده و در جایگاه شرح ویرایش، نوبت چاپ درج گردیده است. لازم به ذکر است که ممکن است ویرایش اول کتابی به چاپ دهم برسد اما این به آن معنا نیست که در هر نوبت چاپ ویرایشی صورت گرفته است. همچنین ممکن است اثر مورد استناد ویرایش دهم کتابی باشد که چاپ اول آن را در دست داریم. در ویرایش جدید هر اثر، ساختار نحوی و معنایی دستخوش تغییر می‌شود اما در چاپ جدید چنین اتفاقی نمی‌افتد و در واقع همان اثر قبلی تکثیر می‌شود. در واقع، ویرایش‌های مختلف یک کتاب، اثر جدید تلقی می‌شوند. لذا باید دقت کرد که شماره نوبت چاپ با عدد ویرایش اشتباه نشود. گفتنی است که ذکر شماره ویرایش جزو اطلاعات کتابشناختی ضروری یک اثر است که حتماً باید در عبارت استناد درج شود، اما نیازی به ذکر نوبت چاپ نیست.

قالب

شرح ویرایش (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: ویرایش ۵.

Example 1: 3rd ed.

۵. محل نشر

- در صورتی که ناشر یا ناشران در بیش از یک شهر فعالیت دارند و در صفحه عنوان اثر بیش از نام یک شهر به عنوان محل نشر ذکر شده است، فقط نام اولین شهر درج شده در صفحه عنوان در جایگاه محل نشر قرار می‌گیرد.
- محل نشر به شکل کامل درج و از مخفف‌نویسی اجتناب می‌شود.
- در صورتی که محل نشر ناشناخته است، بعد از نوشتن آن ویرگول و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد و نام ایالت یا کشور به آن اضافه می‌شود. برای متابعی که در ایالات متحده منتشر شده‌اند، بعد از محل نشر یک ویرگول و بعد دو حرف اول کد پستی ایالت مربوط، با حروف بزرگ، درج می‌شود.
- پس از محل نشر دو نقطه و یک فاصله قرار می‌گیرد.

- در صورتی که در صفحه عنوان اثر، نام محل نشر ذکر نشده، ولی استنادکننده از منبع دیگری پی به آن برده است، محل نشر داخل کروشه درج می‌شود.
- در صورتی که محل نشر نامشخص است در فارسی از مخفف «بی‌جا» و در انگلیسی از n.p. (مخفف No Place) استفاده می‌شود.

قالب

محل نشر (دوتقطه، یک فاصله)

مثال ۱: گرمسار، ایران:

مثال ۲: [تهران]:

مثال ۳: بی‌جا:

Example 1: Hartford, CN:

Example 2: Texas, NSW:

Example 3: [Kyoto, Japan]:

Example 4: n.p.:

۶. ناشر

- نام ناشر به‌طور کامل درج می‌شود.
- اگر پدیدآورنده یا هر شخص حقیقی و حقوقی دیگری مسئولیت نشر اثر را برعهده دارد، نام وی به‌منزله ناشر تلقی می‌شود.
- در صورتی که در صفحه عنوان اثر، نام ناشر ذکر نشده، ولی استنادکننده از منبع دیگری پی به آن برده است، نام ناشر داخل کروشه درج می‌شود.
- در صورتی که ناشر نامشخص است در فارسی از مخفف «بی‌نا» و در انگلیسی از n.p. (مخفف No Publisher) استفاده می‌شود.

قالب

ناشر (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: اندیشه نوین:

مثال ۲: [سیهر]:

مثال ۳: بی‌تا،

Example 1: Australian Government Publishing Service,

Example 2: [Raven Press],

Example 3: n.p.,

۷. سال نشر

- پس از سال نشر نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.
- در صورتی که در صفحه عنوان اثر، تاریخ نشر ذکر نشده، ولی استنادکننده از منبع دیگری پی به آن برده است، نام ناشر داخل کروشه نوشته می‌شود.
- در صورتی که تاریخ نشر نامشخص است در فارسی از مخفف «بی‌تا» و در انگلیسی از n.d. (مخفف No Date) استفاده می‌شود.

قالب

سال نشر (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: ۱۳۸۳.

مثال ۲: [۱۳۸۲]. ۵۲-۱۵.

مثال ۳: بی‌تا.

Example 1: 1999.

Example 2: [2000]. 12-5.

Example 3: n.d.

۸. صفحه‌شمار

- در صورتی که به‌بخش مشخصی از کتاب استناد شده است شماره صفحات ذکر می‌شود.
- شماره صفحات پس از سال نشر درج و پس از آن نقطه قرار می‌گیرد.
- برای درج صفحه‌شمار از علامت اختصاری صفحه استفاده نمی‌شود.

مثال ۱: ۷۵-۸۹.

Example 1: 199-202.

۹. شماره جلد

- در صورتی که استناد به یک اثر چندجلدی صورت گرفته باشد، پس از درج عنوان، شرح ویرایش، و فروست، تعداد کل جلد‌ها ذکر می‌شود.
- برای ذکر تعداد جلد‌ها، در فارسی اختصار "ج" و در لاتین "vols." به کار می‌رود.

قالب

شماره جلد (یک فاصله) (اختصار "ج." یا "vols.")

مثال ۱: ۶ ج.

Example 1: 9 vols.

قواعد استناد به اثر چندجلدی

- در صورتی که استناد به یک اثر چندجلدی صورت گرفته است که بین تاریخ انتشار اولین جلد تا آخرین جلد چند سال فاصله است، تاریخ نشر اولین جلد درج و سپس یک خط تیره (به معنای تا) و بعد تاریخ نشر آخرین جلد نوشته می‌شود.
- در صورتی که استناد به یک اثر چندجلدی صورت گرفته که هنوز همه جلد‌های آن منتشر نشده است، پس از ذکر تاریخ نشر اولین جلد یک خط تیره گذاشته می‌شود و پس از یک فاصله، نقطه قرار می‌گیرد.
- اگر فقط به یک جلد از یک اثر چندجلدی استناد شده است، فقط شماره جلد مورد استناد ذکر می‌شود. در صورت تعامیل می‌توان تعداد کل جلد‌های اثر را نیز پس از پایان عبارت استناد (یعنی بعد از تاریخ نشر) درج کرد.
- در صورتی که به یک جلد از یک اثر چندجلدی استناد شده است که هر جلد عنوان جداگانه‌ای دارد، می‌توان به همان جلد مشخص استناد کرد و ذکر از سایر جلد‌ها به میان نیاورد. در صورت تعامیل می‌توان عنوان کلی اثر و تعداد جلد‌ها را پس از پایان عبارت استناد (یعنی بعد از تاریخ نشر) درج کرد.

قالب کلی استناد به کتاب

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل

طبیعی (نقطه، یک فاصله) عنوان به شکل زیر خط‌دار (نقطه، یک فاصله) شرح ویرایش
 (نقطه، یک فاصله) عنوان فروست (یک فاصله) شماره فروست (نقطه، یک فاصله) تعداد جلد
 (نقطه، یک فاصله) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (نقطه ویرگول، یک فاصله) سال نشر
 (نقطه، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه)

نمونه‌های استناد به کتاب

استناد به کتاب با یک تا سه نویسنده

احمدی محمد. روانشناسی کودکان. ویرایش ۵. تهران: کوکب، ۱۳۸۰.

نادری، معبود، رامک مبشری و رومینا ناجی. علت‌شناسی یک فاجعه: مطالعه تحلیلی طلاق در ایران. ویرایش ۳. تهران: کوکب، ۱۳۸۲.

Carr, Emily. The Book of Small. Toronto: Clarke, 1942.

Conrad, Margaret, Alvin Finkel, and Cornelius Jaenen. History of the Canadian Peoples. Mississauga: Copp Clarke Pitman, 1993.

استناد به کتاب با بیش از سه نویسنده

معمدپور، آریا و بنفشه ولی‌زاده ایرانی، ویراستاران. آناتومی بدن. ویرایش ۱۵. تهران: پزشکان، ۱۳۸۲.

Mumford, Lewis and et al. The Culture of Cities. New York: Harcourt, 1938.

استناد به کتاب با مؤلف و ویراستار، مترجم، یا گردآورنده

رابر، جورج. تاثیر بودیسم بر فرهنگ شرق. مترجم همایون اردلان. ویراستار پروانه سرمدی. تهران: بودا، ۱۳۸۲.

رابینز، رابرت. ساختارشناسی شعر قرن هجدهم فرانسه. مترجم هما اصفهانی. تهران: بودا، ۱۳۷۹.

Calvino, Italo. The Uses of Literature: Essays. Trans. Patrick Creagh. San Diego: Harcourt, 1982. 3-27.

Dostoevsky, Feodor. Crime and Punishment. Trans. Jessie Coulson. Ed. George Gibian. New York: Norton, 1992.

استناد به کتاب بدون مؤلف دارای ویراستار، مترجم یا گردآورنده

مجتهد زاده مرتضی، میوندی رابعه، ویراستاران. بیماری‌های کودکان. تهران: ندای سلامت، ۱۳۸۲.

Lopate, Phillip, ed. The Art of the Personal Essay: An Anthology from the Classical Era to the Present. New York: Anchor-Doubleday, 1994.

استناد به کتاب با پدیدآورنده سازمانی

انجمن ویراستاران نشریات علوم پزشکی کشور. دستنامه استناد. تهران: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۱۳۸۲.

American Medical Association. The American Medical Association Textbook of Medicine. New York: American Medical Association Publishing Service, 2001.

استناد به کتاب با پدیدآورنده نامشخص

دانشنامه جوانان. تهران: ویس، ۱۳۸۲.

ایر مردان صحنه هنر. تهران: دبیرخانه انجمن هنرمندان جوان، ۱۳۸۲.

Encyclopedia of Virginia. New York: Somerset, 1993.

A Guide to Our Federal Lands. Washington: Natl. Geographic Soc., 1984.

New York Public Library Student's Desk Reference. New York: Prentice, 1993.

استناد به کتاب دارای فروصت

محبوبی، مینو و ارسلان پیروانی. سرانجام صنعت چاپ و نشر در عصر الکترونیک. سری کتابهای عصر الکترونیک ۲۶. تهران: خشایار، ۱۳۷۵.

مینوی، پریا. شعر قرن هشتم. ویراستار ارسلان نامدار. تاریخ ادبیات ایران ۲۵. مشهد:

فرهنگ‌ساز، ۱۳۸۲.

Kamens, Edward, ed. Approaches to Teaching Murasaki Shikibu's. Trans. Terry Cochran. Theory and History of Lit. 25. Minneapolis: U of Minnesota P, 1986.

Shilstone, Frederick W. Approaches to Teaching Byron's Poetry. Approaches to Teaching World Literature 36. New York: MLA, 1991.

استناد به کتاب چندجلدی

مجتهدزاده، پرویز و احسان متقی، ویراستاران. انقلاب الکترونیکی. ج ۳. شیراز: عصر الکترونیک، ۱۳۸۲.

سیزواری، مسعود. روانشناسی راشد. ج ۴. تهران: رسا، ۱۳۸۲.

Blanco, Richard L., ed. The American Revolution. 2 Vols. Hamden: Garland, 1993.

Lauter, Paul, et al., eds. The Health Anthology of American Literature. 2nd ed. 2 vols. Lexington: Health, 1994.

استناد به کتاب چندجلدی با تاریخ نشر چند ساله

مینوی، اسدالله و بهرام بیات. آنانومی مغز انسان. ویراسته پویا مهابادی. ج ۷. تهران: پزشکیار، ۱۳۸۳-۱۳۸۰.

بلیک، مری. ترس: علت‌شناسی و بررسی روانشناختی ترس در نوجوانان. ترجمه سارا سودمند. ج ۲. تهران: روان پژوه، ۱۳۸۰.

Boswell, James. The Life of Johnson. Ed. George Birkbeck Hill and L. F. Powell. 6 vols. Oxford: Clarendon, 1934-50.

Cassidy, Frederic, ed. Dictionary of American Regional English. 2 vols. to date. Cambridge: Belknap Harvard UP, 1985-.

Wellek, Rene. A History of Modern Criticism, 1750-1950. 8 vols. New Haven: Yale UP, 1955-92.

استناد به یک جلد از کتاب چندجلدی

فضلعلی‌زاده، کرامت‌الله. آسیب‌شناسی ایدز. ویراستار فتنه فرهودی. ج ۲. تهران: پزشکیار،

۱۳۸۲

رستمی، آناهید و میترا معتمدی. پرستاری سالمندان. ج. ۱. شاهرود: پرستار، ۱۳۸۱.

Doyle, Arthur Conan. The Oxford Sherlock Holmes. Ed. Owen Dudley Edwards. Vols. 8. New York: Oxford UP, 1993.

Stowe, Harriet Beecher. The Health Anthology of American Literature. Ed. Paul Lauter et al. 2nd ed. Vol. 1. New York: Gateway, 1997.

Wellek, Rene. A History of Modern Criticism, 1750-1950. Vols. 5. New Haven: Yale UP, 1986.

نکته

در صورت تمایل، می‌توان تعداد کل جلد‌های اثر مورد استناد را، به صورت اطلاعات ضمیمه‌ای، به پایان عبارت استناد افزود. در ضمن اگر تاریخ نشر جلد مورد استناد با تاریخ نشر کل جلد‌ها یکی نیست، می‌توان تاریخ نشر کل جلد‌ها را نیز در اطلاعات ضمیمه آورد.

مثال

فضلعلی‌زاده، کرامت‌الله. آسیب‌شناسی شعر امروز. ویراستار فتانه قزوینی. ج. ۲. تهران: ادیب، ۱۳۸۲. ۱۰ ج.

رستمی، آناهید و میترا معتمدی. ادبیات کودکان: گروه الف و ب. ج. ۱. شاهرود: میمنت، ۱۳۸۱. ۵ ج.

Doyle, Arthur Conan. The Oxford Sherlock Holmes. Ed. Owen Dudley Edwards. Vols. 8. New York: Oxford UP, 1993. 9 vols.

Stowe, Harriet Beecher. The Health Anthology of American Literature. Ed. Paul Lauter et al. 2nd ed. Vol. 1. New York: Gateway, 1997. 2 vols.

Wellek, Rene. A History of Modern Criticism, 1750-1950. Vols. 5. New Haven: Yale UP, 1986. 8 vols. 1955-92.

استناد به یک جلد از اثر چندجلدی یا عنوان منحصر به خود

■ در این موارد می‌توان با هر جلد مشخص مانند یک کتاب مجزا برخورد کرد.

نانینی، محمدحسین. مقایسه‌ای از دیدگاه اسلام. ویراسته پروند ستاری. تهران: میمنت، ۱۳۸۱.

میلانی، عزت. رفتار سازمانی. ویراسته علی محبی. تهران: مدیر، ۱۳۸۲.

Churchill, Winston S. The Age of Revolution. New York: Dodd, 1957.

Durant, Will, and Ariel Durant. The Age of Voltaire. New York: Simon, 1965.

▪ در صورت تمایل، می‌توان اطلاعات مربوط به کل اثر را، به صورت اطلاعات ضمیمه‌ای، به پایان عبارت استناد افزود. این اطلاعات ممکن است شامل عنوان کلی اثر، ویراستار اثر کلی، تعداد جلد‌های اثر، سال یا سالهای نشر باشد.

نابینی، محمدحسین. متافیزیک از دیدگاه اسلام. ویراسته پرند ستاری. تهران: میمنت، ۱۳۸۱. ج. ۲ از متافیزیک از دیدگاه ادیان الهی. ۱۲ ج. ۱۳۷۱-۱۳۸۰.

میلانی، عزت. رفتار سازمانی. ویراسته علی محبی. تهران: مدیر، ۱۳۸۲. ج. ۲ از مدیریت سازمانهای دولتی. ۷ ج. ۱۳۸۱-.

Churchill, Winston S. The Age of Revolution. New York: Dodd, 1957. Vol. 3 of A History of the English Speaking Peoples. 4 Vols. 1956-58.

Durant, Will, and Ariel Durant. The Age of Voltaire. New York: Simon, 1965. Vol. 9 of The Story of Civilization. 11 vols. 1935-75.

Crane, Stephen. The Red Badge of Courage: An Episode of the American Civil War, 1895. Charlottesville: UP of Virginia, 1975. Vol. 2 of The University of Virginia Edition of the Works of Stephen Crane. Ed. Fredson Dowers. 10 vols. 1969-76.

Howells, W. D. Their Wedding Journey. Ed. John K. Reeves. Bloomington: Indiana UP, 1998. Vols. 5 of A Selected Edition of W. D. Howells. Edwin H. Cady, ed. 32 vols. 1968-83.

قواعد استناد به فصلی از کتاب

▪ ابتدا مشخصات مربوط به فصل، شامل پدیدآورنده و عنوان به ترتیب درج می‌گردد، سپس مشخصات مربوط به اثر اصلی نوشته می‌شود.

▪ در صورتی که فصل مورد استناد علاوه بر پدیدآورنده دارای مترجم یا ویراستار نیز باشد، نام آنها، به شکل طبیعی، پس از عنوان فصل و قبل از عنوان اصلی درج می‌شود.

▪ شرح پدیدآورندگان، مترجمان و ویراستاران اثر اصلی پس از عنوان اثر اصلی نوشته می‌شود.

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده(گان) فصل

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان فصل

▪ عنوان فصل، به شکل ساده، داخل گیومه قرار می‌گیرد.

▪ پس از عنوان فصل یک نقطه قرار می‌گیرد و سپس گیومه بسته می‌شود.

▪ پس از بستن گیومه یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

(گیومه باز) عنوان فصل (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله)

مثال ۱: "سایبرنتیک".

Example 1: "Cybernetics and Ghosts."

۳. عنوان اثر اصلی

▪ به قواعد عنوان کتاب رجوع شود.

۴. شرح پدیدآورنده(گان) اثر اصلی

▪ شرح پدیدآورندگان اثر اصلی، اعم از ویراستاران، مترجمان و غیره، به شکل طبیعی

درج می‌شود.

۵. شرح ویرایش

▪ به قواعد شرح ویرایش کتاب رجوع شود.

۶. وضعیت نشر

▪ به قواعد محل نشر، ناشر و سال نشر کتاب رجوع شود.

۷. صفحه‌شمار

▪ شماره صفحات فصل یا بخشی از آن که مورد استناد قرار گرفته است، بدون علامت اختصاری در پایان عبارت استناد، پس از سال نشر، درج می‌شود.

قالب کلی استناد به فصلی از کتاب

نام خانوادگی پدیدآورنده فصل (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان فصل (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان اثر اصلی به شکل زیرخط‌دار (نقطه، یک فاصله) شرح پدیدآورندگان اثر اصلی (نقطه، یک فاصله) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (ویرگول، یک فاصله) سال نشر (نقطه، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه)

نمونه‌های استناد به فصلی از کتاب

ستاری، پروانه. "آنالیز پرتوهای گاما." پرتوشناسی. ویراسته نثرن غایی و ستاره صمدی. تهران: پرتونگار، ۱۳۸۱، ۸۴-۸۹.

Calvino, Italo. "Cybernetics and Ghosts." The Uses of Literature: Essays. Trans. Patrick Creagh. San Diego: Harcourt, 1982. 3-27.

قواعد استناد به مقاله یا یک فصل ترجمه شده در کتاب

▪ برای استناد به مقاله یا فصل ترجمه شده کتاب، مانند استناد به فصلی از کتاب برخورد می‌شود، با این تفاوت که پس از عنوان فصل، نام و نام خانوادگی مترجم ذکر می‌شود.

نمونه‌های استناد به مقاله یا فصل ترجمه شده کتاب

پیاژه، ژان. "روانشناسی رشد کودکان." ترجمه فریبا همتی. روانشناسی. ویراسته احمدرضا مدیری و مهران غریب پور. ویرایش ۳. تهران: ارس، ۱۳۸۰، ۲۱۷-۲۵.

Allened, Isable. "Toad's Mouth." Trans. Margaret Sayers Peden. A Hammock Beneath the Mangoes: Stories from Latin America. Ed.

Thomas Colchie. New York: Plume, 1992. 83-88.

استناد به مدخل واژه‌نامه، دایرةالمعارف، و دیگر مراجع مشابه

▪ برای استناد به مقاله دایرةالمعارف یا مدخل واژه‌نامه یا دیگر منابع مرجع مشابه، مانند استناد به فصلی از کتاب عمل می‌شود.

▪ ویراستار منبع مرجع به عنوان سرشناسه قرار نمی‌گیرد، مگر در موارد خاص، حتی می‌توان از ذکر آن در عبارت استناد اجتناب کرد.

▪ اگر مدخل منبع مرجع دارای پدیدآورنده است، عبارت استناد با شرح نام وی و در صورتی که فاقد پدیدآورنده است با عنوان مدخل، آغاز می‌شود.

▪ در صورتی که نظم مقالات یا مدخل‌ها در منبع مرجع به‌طور الفبایی منظم شده است نیازی به ذکر صفحه‌شمار و حتی شماره جلد مورد استناد نیست.

▪ در استناد به مدخل‌های منابع مرجع مشهور، به‌ویژه آنها که به‌طور متوالی ویرایش‌های جدیدشان راهی بازار نشر می‌شود، می‌توان تنها به ذکر شرح ویرایش و سال ویرایش پرداخت و از ذکر اطلاعات مربوط به وضعیت نشر صرف‌نظر کرد.

▪ زمانی که استناد به یک منبع مرجع کمتر شناخته شده صورت می‌گیرد، به‌ویژه آنها که فقط یک ویرایش از آنها منتشر شده است، باید اطلاعات مربوط به تشر را کامل ذکر کرد.

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده(گان) در صورت وجود

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان مدخل

▪ به قواعد عنوان فصل در مبحث استناد به فصلی از کتاب رجوع شود.

۳. عنوان واژه‌نامه، دایرةالمعارف، و سایر مراجع مشابه

▪ به قواعد عنوان کتاب رجوع شود.

۴. ویراستاران و سایر پدیدآورندگان کتاب مرجع مورد استناد

- می‌توان از ذکر ویراستاران و سایر مسئولان محتوایی اثر، در صورتی که کتاب مرجع مورد استناد اثری شناخته شده است، صرف‌نظر کرد.
- در صورت ذکر، باید شرح این پدیدآورندگان بعد از عنوان منبع مرجع و به شکل طبیعی درج شود.
- بعد از شرح پدیدآورندگان منبع مرجع، نقطه و یک فاصله قرار می‌گیرد.

۵. شرح ویرایش

- به قواعد شرح ویرایش کتاب رجوع شود.

۶. وضعیت نشر

- همان‌طور که پیش‌تر ذکر شد، در استناد به منابع مرجع مشهور نیازی به ذکر وضعیت نشر نیست.
- در صورت استناد به منابع مرجعی که کمتر شناخته شده هستند، به‌ویژه منابع مرجعی که فقط یک ویرایش از آنها منتشر شده، برای قواعد مربوط به وضعیت نشر، به قواعد محل نشر، ناشر، و سال نشر کتاب رجوع شود.

قالب کلی استناد به مدخل واژه‌نامه، دایرةالمعارف، و دیگر مراجع مشابه

نام خانوادگی پدیدآورنده مدخل [در صورت وجود] (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مدخل (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان منبع مرجع به شکل زیرخط‌دار (نقطه، یک فاصله) شرح پدیدآورندگان اثر اصلی (نقطه، یک فاصله) تعداد جلد‌های منبع مرجع (یک فاصله) (در فارسی اختصار "ج" و در لاتین اختصار vols.) (نقطه، یک فاصله) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (ویرگول، یک فاصله) سال نشر (نقطه، یک فاصله)

نمونه‌های استناد به مدخل واژه‌نامه، دایرةالمعارف، و دیگر مراجع مشابه

"استناد" لغتنامه. ویرایش ۱۱. ۱۳۸۲.

"جای،" فرهنگ فارسی، ویرایش ۵، ۱۳۸۱.

پرستویی، پیمان و احمد مستوفی‌زاده، "نقش ایماژ در شعر امروز"، دایرةالمعارف شعر، ویراسته ملیحه دری و عباس پراتی، ویرایش ۲، مشهد: ادیب، ۱۳۸۲.

حجازی، رویا و نسترن سرمدی، "آسمان"، دایرةالمعارف کودکان و نوجوانان، ۲ ج، تهران: آینده‌ساز، ۱۳۸۲.

"Azimuthal Equidistant Projection." Merriam Webster's Collegiate Dictionary, 10th ed. 1993.

"Gisburg, Ruth Bader." Who's Who in America, 48th ed. 1994.

"Mandarin." The Encyclopaedia Americana, 1993 ed.

"Mohanty, Jitendra M. "Indian Philosophy." The New Encyclopaedia Britanica: Macropedia, 15th ed. 1987.

"Brakeley, Theresa C. "Mourning Songs." Funk and Wagnalls Standard Dictionary of Folklore, Mythology, and Legend, Ed. Maria Leach and Jerome Fried, 2 vols, New York: Crowell, 1950.

Trainen, Isaac N., et al. "Religious Directives in Medical Ethics." Encyclopedia of Bioethics, Ed. Warren T. Reich, 4 vols. New York: Free, 1978.

قواعد استناد به کلیت واژه‌نامه، دایرةالمعارف، و دیگر مراجع مشابه

- در استناد به این گونه منابع به عنوان یک کل مانند استناد به کتاب برخورد می‌شود.
- در استناد به مدخل‌های منابع مرجع مشهور، به ویژه آنها که به طور متوالی ویرایش‌های جدیدشان راهی بازار نشر می‌شود، می‌توان تنها به ذکر شرح ویرایش و سال ویرایش پرداخت و از ذکر اطلاعات مربوط به وضعیت نشر صرف نظر کرد.
- در استناد به مراجعی که زیاد شناخته شده نیست، به ویژه آنها که فقط یک ویرایش از آنها منتشر شده است، باید اطلاعات مربوط به نشر را به طور کامل ذکر کرد.

نمونه‌های استناد به کلیت واژه‌نامه، دایرةالمعارف، و دیگر مراجع مشابه

اعتمادی، انصار، دایرةالمعارف هنر، ۵ ج، تهران: فرهنگ‌ساز، ۱۳۸۲.

لغتنامه. ویرایش ۱۱. ۱۳۸۲.

Roche, Douglas. Canadian Encyclopedia. Ed. James Marsh. 4 vols. Edmonton: Hurtig, 1988.

Who's Who in America. 48th ed. 1994.

Encyclopedia of Indiana. New York: Somerset, 1993.

قواعد استناد به جزوه^۱

- برای استناد به جزوه مانند استناد به کتاب برخورد می‌شود.
- پس از ذکر محل انتشار جزوه، سازمان یا فرد منتشرکننده نیز به‌عنوان ناشر ذکر می‌شود.

نمونه‌های استناد به جزوه

حری، عباس. روش تحقیق. تهران: دانشگاه تهران، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، ۱۳۸۲.
روش‌های سازماندهی منابع سمعی و بصری. تهران: سازمان بهینه‌سازی منابع آرشیمی ایران، ۱۳۸۲.

Sugar, Bert Randolph, ed. Mecca 1911 Double- Folder Baseball Cards. Mineola: Dover, 1991.

Best Musumes: New York City. New York: Trip Builder, 1993.

قواعد استناد به گزارش‌های دولتی

- برای استناد به گزارش‌های دولتی مانند استناد به کتاب برخورد می‌شود.
- در صورتی که پدیدآورنده شخصی وجود ندارد، نام سازمان دولتی به‌عنوان پدیدآورنده تلقی می‌شود.
- ابتدا نام کشور، و سپس از نقطه و یک فاصله، نام سازمان مربوط درج می‌شود.
- در صورت نیاز می‌توان به‌جای برخی کلمات عنوان از اختصار آنها (در صورتی که شناخته شده و مورد تأیید در منابع معتبر باشد) استفاده کرد. مانند اختصار "Dep." به‌جای کلمه "Department" یا در فارسی از اختصار «ع پ خ د» به‌جای عبارت

«علوم پزشکی و خدمات درمانی».

نمونه‌های استناد به گزارش‌های دولتی

ایران. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. اپیدمیولوژی بیماران نالاسمی در جنوب

ایران. تهران: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۱۳۸۲.

سازمان بهداشت جهانی. فقر آهن در کودکان افغان. مترجم سهیلا معتمدی. تهران: وزارت

بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۱۳۸۲.

Great Britain. Ministry of Agriculture, Fisheries, and Food. Radionuclide Levels in food, Animals, and Agricultural Products: Post- Chernobyl Monitoring in England and Wales. London: HMSO, 1987.

United Nations. Dept. of Labor. Child Care: A Workforce Issue. Washington: GPO, 1988.

قواعد استناد به مقاله مجله

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده (گان)

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان مقاله

▪ به قواعد عنوان فصل در مبحث استناد به فصلی از کتاب رجوع شود.

۳. عنوان نشریه یا مجله علمی

▪ عنوان نشریه به همان شکلی که در روی جلد نشریه یا صفحه شناسنامه آن آمده است

درج می‌شود.

▪ عنوان نشریه به شکل زیرخط‌دار یا ایرانیک/ایتالیک درج می‌شود.

▪ پس از عنوان نشریه، فقط یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان نشریه (به شکل زیرخط‌دار) (یک فاصله)

مثال ۱: پژوهنده

Example 1: PMLA**Example 2: Canadian Biomedical Journal**۴. دوره (و شماره در صورت ضرورت)^۱

در صورتی که نشریه فقط دارای دوره است:

قالب ۱

دوره (یک فاصله)

در صورتی که هر دوره نشریه شامل چند شماره است:

قالب ۲

دوره (نقطه، بدون فاصله) شماره (یک فاصله)

۵. تاریخ نشر

▪ سال نشر داخل پرانتز درج می‌شود.

▪ پس از سال نشر دو نقطه قرار می‌گیرد.

قالب ۱

(پرانتز باز) سال نشر (پرانتز بسته، دو نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: (۱۳۸۲):

Example 1: (1988):

۶. صفحه‌شمار

▪ شماره صفحات مقاله، بدون ذکر ارقام تکراری، نوشته می‌شود.

▪ از علامت اختصاری صفحه‌شمار استفاده نمی‌شود.

▪ پس از شماره صفحات نقطه قرار می‌گیرد.

▪ در صورتی که مقاله مورد استناد در صفحات غیرمتوالی چاپ شده باشد، بین شماره

۱. برای مشاهده مثال‌ها، به ذیل بند ۶ (صفحه‌شمار) رجوع شود.

صفحات ویرگول و یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

شماره صفحات (نقطه)

مثال ۱: ۵:۱ (۱۳۸۲): ۲۵-۷۵، ۴۵

مثال ۲: ۲، ۷، ۲ (۱۳۷۹): ۳۲-۷۴

Example 1: 4 (1992): 303-13.

Example 2: 3, 1 (1990): 5-24, 31-32.

قالب کلی استناد به مقاله مجله علمی

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان نشریه به شکل زیرخط‌دار (یک فاصله) شماره دوره [در صورت وجود شماره نسخه (نقطه) شماره نسخه] (یک فاصله، پرانتز باز) سال نشر (پرانتز بسته، دو نقطه، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه)

نمونه‌هایی از استناد به مقالات مجلات علمی

استناد به مقاله مجله فاقد شماره

رعایتی، افرا، فاطمه مجتهدی و عباس ندامتی، "بررسی علل بروز بزهکاری کودکان"، فصلنامه اجتماع امروز ۴ (۱۳۸۱): ۴۵-۵۸.

پاکتژاد، عبدالله، "آسیب‌های ناشی از عدم رعایت قواعد مهندسی زلزله در ساخت و ساز شهر بم"، مهندسی زلزله ۷ (۱۳۸۲): ۲۵-۴۵.

Craner, Paul M. "New Tool for an Ancient Art: The Computer and Music." Computers and the Humanities 25 (1991): 303-13.

استناد به مقاله مجله دارای شماره

رعایتی، افرا، فاطمه مجتهدی و عباس ندامتی، "بررسی علل بروز بزهکاری کودکان"، فصلنامه اجتماع امروز ۴، ۵ (۱۳۸۱): ۴۵-۵۸.

عزیزی مهشید و همکاران، "بررسی اپیدمیولوژی بزهکاری در کودکان پیش دبستانی منطقه کردستان ۱۳۸۲". روانشناسی اجتماع ۴.۷ (۱۳۸۲): ۲۵-۳۹.

Wilcox, Rhonda V., and Barbar Stone. "Shifting Roles and Synthetic Women in Star Trek: The Next Generation." Studies in Popular Culture 13:2 (1991): 53-65.

Roche, Douglas and et al. "Peace Movement." Political Journal 5.4 (1998): 34-62.

قواعد استناد به مقاله ترجمه شده در مجله علمی

■ برای استناد به مقاله ترجمه شده در مجله مانند استناد به مقاله مجله عمل می‌شود، با این تفاوت که پس از عنوان مقاله، نام و نام خانوادگی مترجم، به شکل طبیعی ذکر می‌شود.

نمونه‌های استناد به مقاله ترجمه شده در مجله

مور، پاتریک. "بررسی استنادهای اشتباه در مقالات معتبر پزشکی." ترجمه ماندانا میثمی. رویدادهای علمی ۵.۲ (۱۳۸۲): ۲۱۵-۳۱۲.

Allen, Emily. "Staging Identity: Frances Burney's Allegory of Genre." Trans. Marry Peaterson. Eighteenth-Century Studies 31 (1998): 433-51.

قواعد استناد به مصاحبه‌ها

■ بسته به اینکه مصاحبه در چه رسانه‌ای منتشر شده باشد نحوه استناد متفاوت است. به طور مثال، در صورتی که به مصاحبه انجام شده در تلویزیون استناد شده است، مانند استناد به برنامه تلویزیونی و چنانچه در یک مجله چاپ شده است مانند استناد به مقاله مجله، و در صورتی که در روزنامه منتشر شده است مانند استناد به مقاله روزنامه رفتار می‌شود، با این تفاوت که در شرح پدیدآورنده نام خانوادگی و نام مصاحبه شونده درج و پس از آن کلمه مصاحبه "Interview" ذکر می‌شود.

نمونه‌های استناد به مصاحبه‌ها

شاملو، احمد. مصاحبه. شعر امروز مهر ۱۳۸۲: ۴۵-۵۲.

بهرامی، ارسلان. مصاحبه. اطلاعات ۱۲ آبان ۱۳۸۲: ۱۲.

ارشادی، احسان. مصاحبه. شبکه یک صدای جمهوری اسلامی ایران ۶ خرداد ۱۳۷۹.

Villalobos, Joaquin. Interview. Mother Jones July 1992: 8-10.

Rico, Jose. Interview. Afternoon Edition. WILL Public Radio, Urbana, IL. 23 Sept. 1992.

قواعد استناد به مقاله ماهنامه، هفته‌نامه، دو هفته‌نامه

- برای استناد به مقالات مندرج در این منابع نیز مانند استناد به مقاله مجله علمی برخورد می‌شود. فقط در قسمت مربوط به تاریخ نشر تفاوت‌هایی وجود دارد. در استناد به این منابع، بسته به توالی انتشار، در قسمت تاریخ نشر، ابتدا روز؛ سپس در انگلیسی مخفف (سه حرف اول) نام ماه و بعد از یک فاصله سال درج می‌شود.
- تاریخ نشر داخل پرانتز قرار نمی‌گیرد.

نمونه‌های استناد به مقاله ماهنامه، دو هفته‌نامه، و هفته‌نامه

احمدیان، مهشید. "بررسی واژگان در شعر امروز: شعر و شاعران فروردین ۱۳۸۰: ۴۵-۵۲.

مهرآزاد، مزدک. "هنرمندی از دل اجتماع: میراث هنر ۱۵ مهر ۱۳۸۲: ۲۵.

پرستویی، روشنگر. "در پیچ و خم مسیر دگردیسی‌های زبان عامه: گفتگو ۲ آذر ۱۳۷۹: ۲۴-۲۶.

Pirisi, Angela. "Eye-catching advertisements." Psychology Today Jan.-Feb. 1997: 14.

Poniewozik, James. "TV Makes a Too-Close Call." Family News 15 Nov. 2000: 70-71.

قواعد استناد به مقاله روزنامه

- نام روزنامه مطابق آنچه در سربرگ صفحه اول آمده است درج می‌شود.
- در صورتی که روزنامه از اشتهاز برخوردار نیست، نام شهر انتشار آن، داخل کروشه، بعد از نام روزنامه درج می‌شود. برای روزنامه‌هایی که به صورت ملی منتشر می‌شوند و از اشتهاز کافی برخوردارند نیازی به افزودن نام شهر نیست. مانند روزنامه کیهان یا اطلاعات.

- روز، ماه و سال نشر روزنامه به‌طور کامل نوشته می‌شود. ماه‌های میلادی، به‌استثنای ماه‌های ژوئیه، مه و ژوئن، به‌صورت مخفف نوشته می‌شود.
- دوره و شماره روزنامه، حتی اگر وجود دارد، درج نمی‌شود.
- اگر ویرایش خاصی از روزنامه مورد استناد است بعد از سال نشر یک ویرگول قرار می‌گیرد و عنوان ویرایش درج می‌شود.
- در نشریاتی که تقسیم‌بندی‌های بخش یا گروه و ستون وجود دارد، پس از تاریخ نشر، گروه یا بخش و ستون ذکر می‌شود.

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده (در صورت مشخص بودن)
 - به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان مقاله

- به قواعد عنوان مقاله مجله رجوع شود.

۳. نام روزنامه

- به قواعد عنوان نشریه رجوع شود.

۴. تاریخ نشر (روز، ماه، سال)

قالب

روز (یک فاصله) ماه (مخفف نام ماه میلادی) (یک فاصله) سال (دونقطه، یک فاصله)

مثال ۱: ۱۲ مهر، ۱۳۸۲:

Example 1: 13 Sept. 2002:

۵. نام گروه یا بخش (در صورت وجود)
 - کد یا عنوان بخش مورد استناد از روزنامه در فارسی به‌دنبال کلمه "بخش" یا "گروه" و در لاتین به‌دنبال اختصار "sec." درج می‌شود.

▪ پس از بخش دونقطه قرار می‌گیرد و شماره و کد ستون درج می‌شود.

قالب

کلمه "بخش" یا "گروه" و در لاتین اختصار "sec." (یک فاصله) کد یا عنوان بخش یا گروه (دونقطه، یک فاصله) کد و شماره ستون (نقطه)

مثال ۱: گروه اجتماعی: ۱.

Example 1: sec. 5: 4D.

۶. صفحه‌شمار

- شماره صفحات مقاله، بدون ذکر ارقام تکراری، نوشته می‌شود.
- از علامت اختصاری صفحه‌شمار استفاده نمی‌شود.
- پس از شماره صفحات نقطه گذاشته می‌شود.
- در صورتی که مطلب مورد استناد در دو صفحه غیرمتوالی چاپ شده باشد، شماره صفحات با ویرگول از هم جدا می‌شود.

قالب

شماره صفحات (نقطه)

مثال ۱: ۱۲-۱۴.

مثال ۲: ۱۵-۱۶، ۱۸.

Example 1: 15-17, 21.

قالب کلی استناد به مقاله روزنامه

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان روزنامه به شکل زیرخط‌دار (یک فاصله) روز نشر (یک فاصله) نام ماه نشر (یک فاصله) سال نشر (ویرگول، یک فاصله) شرح ویرایش (نقطه) عنوان گروه (دونقطه) ستون (نقطه)

یا

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان روزنامه به شکل زیرخط‌دار (یک فاصله) روز نشر (یک فاصله) نام ماه نشر (یک فاصله) سال نشر (دو نقطه، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه)

نمونه‌های استناد به مقاله روزنامه

استناد به مقاله روزنامه دارای نویسنده

پرندی، شهاب و احتشامی سالار. "خواص درمانی گل گاو زبان: ره توشه‌ای از آذربایجان غربی." مردم امروز ۱۲ فروردین ۱۳۸۲: گروه پزشکی: الف.

محشمی، بهمن و عباس عنایتی. "روان درمانی نابجا و عوارض آن." آفتاب شرق ۱۵ آبان ۱۳۷۹: ۱۶-۱۵.

Feder, Barnaby J. "For Job Seekers, a Toll-Free Gift of Expert Advice." New York Times 30 Dec. 1993, Late ed.: D1+.

Feder, Barnaby J. "For Job Seekers, a Toll-Free Gift of Expert Advice." New York Times 30 Dec. 1993, natl. ed.: C1+.

Greeley, Andrew. "Today's Morality Play: The Sitcom." New York Times 17 May 1987, late ed., sec. 2: C1+.

Rybczynski, Witold. "Designs for Escape." New Yorker 16 Oct. 1995: 160-63.

استناد به مقاله روزنامه فاقد نویسنده

"بز هکاری نوجوانان: زندگی در منجلا ب خیابان‌ها." همشهری ۱۵ تیر ۱۳۷۸، گروه اجتماعی: ۲.
"دختران خیابانی: گناهکارانی نابخسودنی یا قربانیانی محصول تعامل ناهنجاری‌های خانواده و اجتماع." نگاهی دیگر ۱۴ آبان ۱۳۸۲، ۱۶-۱۴.

"The Decade of the Spy." Newsweek 7 Mar. 1994: 26-27.

"Dubious Venture." K Time 3 Jan. 1994: 64-65.

قواعد استناد به نقد کتاب، فیلم، موسیقی، و جز آن

▪ بسته به این که نقد در چه رسانه‌ای چاپ شده باشد، برای استناد به آن مانند استناد به مقاله چاپ شده در همان رسانه برخورد می‌شود، اما از آنجایی که نقدها اغلب در مجلات و روزنامه‌ها به چاپ می‌روند، در ادامه قواعد مشترک در نحوه استناد به نقد چاپ شده در این دو رسانه ذکر می‌شود.

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده (منتقد)

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان نقد

▪ به قواعد عنوان مقاله مجله یا روزنامه رجوع شود.

۳. کلمه «نقد» یا عبارت «Rev. of»

▪ این کلمه یا عبارت به شکل ساده خارج از گیومه درج می‌شود.

۴. مشخصات اثر مورد نقد

▪ ابتدا عنوان اثر مورد نقد به شکل زیرخط‌دار درج می‌شود.

▪ پس از عنوان اثر یک ویرگول و سپس مشخصات خالق اثر، به شکل طبیعی، و پس از کلمه یا اختصار بیانگر نقش (ویراستار، مترجم، کارگردان، آهنگساز، خواننده و جز آن) قرار می‌گیرد.

▪ در صورتی که چند اثر متفاوت با هم مورد نقد قرار گرفته‌اند، پس از عنوان و مشخصات خالق یا خالقان اثر مورد نقد اول، به ترتیب عنوان و مشخصات خالق یا خالقان آثار مورد نقد بعدی ذکر می‌شود.

قالب ۱

عنوان اثر به شکل زیرخط دار (ویرگول، یک فاصله) (نقش خالق اثر) نام و نام خانوادگی

خالق اثر (نقطه، یک فاصله)

قالب ۲

عنوان اثر اول به شکل زیر خط دار (ویرگول، یک فاصله) (نقش خالق اثر اول) نام و نام خانوادگی خالق اثر (ویرگول، واو عطف (and) یک فاصله) عنوان اثر دوم به شکل زیر خط دار (ویرگول، یک فاصله) (نقش خالق اثر دوم) نام و نام خانوادگی خالق اثر دوم (نقطه یک فاصله)

مثال ۱: محسنی، بابرام. نقد متولد ماه مهر، کارگردان مسعود کیمیایی.

مثال ۲: ایثاری، میثم. نقد نگاهی دیگر، نویسنده نامور هوشیار، و پرواز آخر، نویسنده آرش اعتمادی.

Example 1: Dunning, Jennifer. Rev. of the River, dir. Alvin Ailey.

Example 2: Bordewich, Fergus M. Rev. of Once They Moved Like the Wind: Cochise, Geronimo, and the Apache Wars, by David Roberts, and Brave are My People: Indian Heroes Not Forgotten, by Frank Waters.

۵. وضعیت نشر

■ بسته به اینکه نقد در چه رسانه‌ای به چاپ رسیده باشد به قواعد وضعیت نشر مربوط به آن رسانه رجوع شود. به طور مثال برای نقد چاپ شده در مجله یا روزنامه به قواعد وضعیت نشر مقاله مجله یا مقاله روزنامه رجوع شود.

نمونه‌های استناد به نقد کتاب، فیلم، موسیقی، و جز آن

محسنی، بابرام. نقد متولد ماه مهر، کارگردان مسعود کیمیایی. نقد ماه اردیبهشت ۱۳۸۲: ۴۵۶.

ایثاری، میثم. نقد نگاهی دیگر، نویسنده نامور هوشیار، و پرواز آخر، نویسنده آرش اعتمادی. مردم امروز ۱۲ آبان ۱۳۸۲: گروه هنر و ادب: ۱۲، ۱۴.

Dunning, Jennifer. Rev. of the River, dir. Alvin Ailey. New York Times 17 Mar. 1994, late de.: C18.

Bordewich, Fergus M. Rev. of Once They Moved Like the Wind: Cochise, Geronimo, and the Apache Wars, by David Roberts, and Brave are My People: Indian Heroes Not Forgotten, by Frank Waters. Smithsonian 6 mar. 1969: 233-40.

قواعد استناد به مقاله‌ای از مجموعه مقالات منتشر شده یک کنفرانس

■ برای استناد به مقاله‌ای در مجموعه مقالات چاپ شده یک کنفرانس باید مانند فصلی از کتاب عمل کرد، یا این تفاوت که اگر در عنوان اثر اصلی (مجموعه مقالات کنفرانس) شرح کنفرانس ارائه نشده باشد، باید اطلاعات مربوط به شرح کنفرانس (شامل عنوان کنفرانس، تاریخ برگزاری کنفرانس، محل برگزاری کنفرانس شامل شهر و کشور) را پس از ذکر عنوان اثر و قبل از وضعیت نشر به شرح زیر ارائه کرد.

قالب کلی استناد به مقاله‌ای از مجموعه مقالات یک کنفرانس که در عنوان اثر اصلی شرح کنفرانس ارائه نشده است

نام خانوادگی پدیدآورنده مقاله (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان اثر اصلی به شکل زیرخط‌دار (نقطه، یک فاصله) شرح پدیدآورندگان اثر اصلی (نقطه، یک فاصله) شرح کنفرانس (ویرگول، یک فاصله) ماه برگزاری کنفرانس (یک فاصله) سال برگزاری کنفرانس (ویرگول) محل برگزاری کنفرانس (نقطه) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (ویرگول، یک فاصله) سال نشر (نقطه، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه)

قالب کلی استناد به مقاله‌ای از مجموعه مقالات یک کنفرانس که در عنوان اثر اصلی شرح کنفرانس ارائه شده است

نام خانوادگی پدیدآورنده مقاله (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان اثر اصلی به شکل زیرخط‌دار (نقطه، یک فاصله) شرح پدیدآورندگان اثر اصلی (نقطه، یک فاصله) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (ویرگول، یک فاصله) سال نشر (نقطه، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه)

نمونه‌های استناد به مقاله‌ای از مجموعه مقالات منتشر شده یک کنفرانس

محیان عباس. "تقویت زیرساخت‌های اطلاع‌رسانی کشور." مجموعه مقالات نظام ملی اطلاع‌رسانی. هفتمین کنفرانس بین‌المللی اطلاع‌رسانی، تیر ۱۳۸۱، تهران، ایران. شیراز: ناجی، ۱۳۸۲. ۱۴-۳۲.

پرتو افکن، شیرزاد، مهتاب کرامتی و رویا همتی. "مقایسه موتورهای جستجوی موضوعی و عمومی در پاسخ به پرسشهای تخصصی پزشکان." مجموعه مقالات یازدهمین کنگره اطلاع‌رسانی پزشکی، تیر ماه ۱۳۷۹، تهران. اصفهان: حافظ، ۱۳۸۰. ۷۸-۹۴.

Mann, Jill. "Chaucer and the Woman Question." This Noble Craft. Ed. Erik Kooper. Proc. of the Thenth Research Symposium of the Dutch and Belgian University Teachers of Old Middle English and Historical Linguistics, January 1998, Berkeley. New York: Rodopi, 1991. 173-88.

Hall, Karla. "A New Approach, a New Rule." This Noble Craft: Proceedings of the Tenth Research Symposium of the Dutch and Belgian University Teachers of Old Middle English and Historical Linguistics, Utrecht 19-20 January 1989. Ed. Patricia Couple. Amsterdam: Rodopi, 1991. 173-88.

نکته

در صورتی که مقاله کنفرانس چاپ نشده باشد طبعاً عنوان اثر اصلی و وضعیت نشر وجود نخواهد داشت، در این مواقع فقط اطلاعات مربوط به پدیدآورنده و عنوان مقاله و شرح کنفرانس مطابق قواعد فوق ظاهر می‌شود.

قواعد استناد به مجموعه مقالات کنفرانس‌ها

* برای استناد به مجموعه مقالات کنفرانس‌ها که به صورت چاپی منتشر شده است نیز باید مانند استناد به کتاب چاپی عمل کرد. بدین صورت که اگر شرح کنفرانس در عنوان لحاظ نشده است، پس از عنوان اثر و قبل از وضعیت نشر، باید شرح کنفرانس (شامل عنوان کنفرانس، تاریخ برگزاری کنفرانس، محل برگزاری کنفرانس شامل شهر و کشور) را به شرح زیر ذکر کرد.

قالب کلی استاد به مجموعه مقالات منتشر شده یک کنفرانس که در عنوان آن شرح کنفرانس ارائه نشده است

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله) عنوان اثر به شکل زیرخطدار (نقطه، یک فاصله) شرح کنفرانس (ویرگول، یک فاصله) ماه برگزاری کنفرانس (یک فاصله) سال برگزاری کنفرانس (ویرگول) محل برگزاری کنفرانس (نقطه) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (ویرگول، یک فاصله) سال نشر (نقطه، یک فاصله)

قالب کلی استاد به مجموعه مقالات منتشر شده یک کنفرانس که در عنوان آن شرح کنفرانس ارائه شده است

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله) عنوان اثر به شکل زیرخطدار (نقطه، یک فاصله) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (ویرگول، یک فاصله) سال نشر (نقطه، یک فاصله)

نمونه‌های استاد به مجموعه مقالات چاپ شده یک کنفرانس

زاهدی، عبادالله. مجموعه مقالات حقوق کودکان. صورتجلسه کنفرانس حمایت از حقوق کودکان، اردیبهشت، ۱۳۸۱، تهران. تهران: بونیسف، ۱۳۸۲.

نوربخش، احسان، عنایت مقدمی و هدایت الله ارشادی. مجموعه مقالات نهمین کنفرانس بین‌المللی روابط خارجی: ۱۵-۲۰ فروردین ماه ۱۳۸۲: گردهمایی نظریه پردازان روابط بین‌الملل. تهران: سیاست مدار، ۱۳۸۲.

Freed, Barbara F., ed. Foreign Language Acquisition Research and the Classroom. Proc. Of Consortium for Language Teaching and Learning Conference, Oct. 1989, U of Pennsylvania. Lexington: Heath, 1991.

Poche, Emanuel, Michael McEacham, and Richard Shapiro, eds. Proceedings of the Fifteenth Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society, February 18-20, 1992: General Session and parasession on Theoretical Issues in Language Reconstruction. Berkeley: Berkeley Linguistics Soc.,

1999.

قواعد استناد به پایان‌نامه‌ها اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

- به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان پایان‌نامه

- عنوان پایان‌نامه به شکل ساده نوشته می‌شود و داخل گیومه قرار می‌گیرد.
- پس از عنوان نقطه قرار می‌گیرد و گیومه بسته می‌شود. پس از بستن گیومه نیز یک فاصله گذاشته می‌شود.

قالب

(گیومه باز) عنوان پایان‌نامه (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله)

مثال ۱: "مطالعه وضعیت استناد در نشریات مورد تایید کمیسیون نشریات علوم پزشکی کشور."

Example 1: "Nutrition in the elderly with particular reference to essential trace elements."

۳. نوع رسانه

- در فارسی کلمه پایان‌نامه و در لاتین مخفف "Diss." درج می‌شود.
- بعد از ذکر نوع رسانه، نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

کلمه پایان‌نامه یا "Diss." (نقطه، یک فاصله)

۴. نام دانشگاه محل تحصیل

- برای ذکر نام دانشگاه می‌توان از اختصارات رایج (مانند اختصار U به جای کلمه University) استفاده کرد.
- می‌توان به منظور اطلاع‌رسانی بیشتر نام دانشکده را نیز پس از نام دانشگاه درج کرد.

قالب

نام دانشگاه (ویرگول، یک فاصله)

مثال ۱: دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی.

مثال ۲: دانشگاه تهران، دانشکده علوم پایه.

Example 1: Southampton U.

۵. سال دفاع پایان‌نامه

قالب

سال دفاع (نقطه)

قالب کلی استناد به پایان‌نامه

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان پایان‌نامه (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) در فارسی کلمه پایان‌نامه در لاتین اختصار "Diss." (نقطه، یک فاصله) نام دانشگاه (ویرگول، یک فاصله) سال دفاع (نقطه)

نمونه‌های استناد به پایان‌نامه

شامبدافی اعظم. "مطالعه وضعیت استناد در نشریات مورد تایید وزارت علوم تحقیقات و فناوری و کمیسیون نشریات علوم پزشکی کشور در سال ۱۳۸۰." پایان‌نامه. دانشگاه تهران، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، ۱۳۸۲.

ناجی، سعید. "بررسی تفاوت‌های اساسی عوامل آمیخته بازاریابی در انتخاب پروتزهای جراحی ارتوپدی." پایان‌نامه، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، ۱۳۸۳.

Bunker Radolf F. "Nutrition in the elderly with particular reference to essential trace elements." Diss. Southampton U, 1987.

Dietze, Rudolf F. "Ralph Ellison: The Genesis of an Artist". Diss. U Erlangen - Nurnberg, 1982.

قواعد استناد به پایان‌نامه منتشر شده

- برای استناد به پایان‌نامه منتشر شده مانند استناد به کتاب برخورد می‌شود، با این تفاوت که اطلاعات خاص مربوط به پایان‌نامه (شامل نوع رسانه، نام دانشگاه و سال دفاع) پیش از اطلاعات مربوط به وضعیت نشر درج می‌شود.

قالب

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله) عنوان پایان‌نامه به شکل زیرخط‌دار (نقطه، یک فاصله) در فارسی کلمه پایان‌نامه در لاتین اختصار "Diss." (نقطه، یک فاصله) نام دانشگاه (ویرگول، یک فاصله) سال دفاع (نقطه) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (نقطه ویرگول، یک فاصله) سال نشر (نقطه، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه)

نمونه‌های استناد به پایان‌نامه منتشر شده

ارانی، محمدرضا. بررسی میزان همپوشانی نشریات دانشگاه‌های تهران، تربیت مدرس و شیراز. دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۱۳۸۰. تهران: کتابدار امروز، ۱۳۸۲.

Dietze, Mary. Ralph Ellison: The Genesis of an Artist. Diss. George Mason U, 1998. Ann Arbor: King, 1999.

استناد به منابع چندرسانه‌ای

استناد به برنامه رادیویی یا تلویزیونی

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. عنوان بخش فرعی یا قسمت (در صورتی که برنامه چند قسمتی است و هر قسمت نام مجزا دارد)

- عنوان قسمت یا بخش فرعی برنامه (در صورت ضرورت) به عنوان سرشناسه در ابتدای عبارت استناد درج می‌شود.

- عنوان قسمت یا بخش فرعی برنامه در داخل گیومه قرار می‌گیرد.

- پس از عنوان قسمت یا بخش فرعی برنامه یک نقطه قرار می‌گیرد و گیومه بسته

می‌شود.

قالب

(گیومه باز) عنوان قسمت یا بخش فرعی برنامه (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله).

مثال ۱: "سفر به چهار محال بختیاری".

Example 1: "Frederick Douglass."

۲. عنوان کلی برنامه

■ در صورتی که برنامه دارای عنوان قسمت یا بخش فرعی نیست، عبارت استناد با عنوان کلی برنامه آغاز می‌شود.

■ عنوان کلی برنامه به صورت زیرخط‌دار درج می‌شود و پس از آن نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان کلی برنامه به شکل زیرخط‌دار (نقطه، یک فاصله).

مثال ۱: مسافران.

Example 1: Civil War Journal.

۳. شرح پدیدآورندگان برنامه

■ شرح پدیدآورندگان برنامه (در لاتین به دنبال اختصارهای "Cond.", "Perf.",

"Writ.", "Dir.", "Narr." و در فارسی به دنبال کلمات تهیه‌کننده، گوینده،

کارگردان، نویسنده، مدیر تولید، و جز آن) درج می‌شود.

■ پس از شرح هر پدیدآورنده نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

■ در صورتی که پدیدآورندگان بخش یا قسمت فرعی با پدیدآورندگان کلی برنامه

مشترک نباشد، شرح پدیدآورندگان بخش یا قسمت فرعی پس از عنوان بخش یا

قسمت فرعی درج می‌شود.

۴. عنوان سری

■ عنوان سری (در صورت وجود) به شکل ساده (نه زیرخط‌دار و نه داخل گیومه) پس

از عنوان کلی برنامه درج شود.

۵. نام شبکه رادیویی یا تلویزیونی

- نام شبکه‌ای که برنامه را تهیه کرده یا برای آن تهیه شده نیز پس از شرح دست‌اندرکاران برنامه درج می‌شود.
- پس از نام شبکه نقطه و یک فاصله قرار می‌گیرد.
- در صورتی که برنامه متعلق به یک شبکه محلی است Call Letter پس از نام شبکه درج می‌شود و پس از آن یک ویرگول قرار می‌گیرد و نام شهری که ایستگاه شبکه محلی در آنجا مستقر است درج می‌شود.

قالب ۱

نام شبکه (نقطه، یک فاصله)

قالب ۲

نام شبکه محلی (نقطه، یک فاصله) Call Letter (ویرگول، یک فاصله) نام شهر (نقطه، یک فاصله)

Example 1: BBC.

Example 2: PBS, WNET, New York.

۶. تاریخ پخش برنامه

- بعد از نام شبکه، تاریخ پخش برنامه (شامل روز، ماه، سال) درج می‌شود.
- پس از سال نشر نقطه قرار می‌گیرد.

قالب

روز (یک فاصله) نام ماه (یک فاصله) سال (نقطه)

قالب کلی استناد به یک برنامه رادیویی یا تلویزیونی

(گیومه باز) عنوان قسمت یا بخش فرعی برنامه (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان کلی برنامه به شکل زیر خط‌دار (نقطه، یک فاصله) شرح پدیدآورندگان به شکل طبیعی (در لاتین به دنبال اختصارهای "Writ.", "Dir.", "Narr.", "Cond.", "Perf." و در فارسی به دنبال کلمات تهیه‌کننده، گوینده، کارگردان، نویسنده، مدیر تولید، و جز آن) (نقطه، یک فاصله) عنوان

سری به شکل ساده (نقطه، یک فاصله) نام شبکه (نقطه، یک فاصله) روز (یک فاصله) نام ماه (یک فاصله) سال (نقطه)

یا

(گروه بار) عنوان قسمت یا بخش فرعی برنامه (نقطه، گروه بسته، یک فاصله) شرح پدیدآورندگان آن قسمت خاص به شکل طبیعی (در لاتین به دنبال اختصارهای "Perf.", "Cond.", "Narr.", "Dir.", "Writ." و در فارسی به دنبال کلمات تهیه کننده، گوینده، کارگردان، نویسنده، مدیر تولید، و جز آن) (نقطه، یک فاصله) عنوان کلی برنامه به شکل زیرخط دار (نقطه، یک فاصله) شرح پدیدآورندگان به شکل طبیعی (در لاتین به دنبال اختصارهای "Perf.", "Cond.", "Narr.", "Dir.", "Writ." و در فارسی به دنبال کلمات تهیه کننده، گوینده، کارگردان، نویسنده، مدیر تولید، و جز آن) (نقطه، یک فاصله) عنوان سری به شکل ساده (نقطه، یک فاصله) نام شبکه محلی (نقطه، یک فاصله) Call Letter (ویرگول، یک فاصله) نام شهر (نقطه، یک فاصله) روز (یک فاصله) نام ماه (یک فاصله) سال (نقطه)

نکته

در صورتی که پدیدآورندگان قسمت با اینزود مورد استناد متفاوت از پدیدآورندگان مجموعه باشد، پس از ذکر عنوان قسمت یا اینزد شرح پدیدآورندگان آن قسمت خاص به شکل طبیعی (در لاتین به دنبال اختصارهای "Perf.", "Cond.", "Narr.", "Dir.", "Writ." و در فارسی به دنبال کلمات تهیه کننده، گوینده، کارگردان، نویسنده، مدیر تولید، و جز آن) درج می شود و پس از آن نقطه و بعد یک فاصله قرار می گیرد.

نمونه‌های استناد به برنامه رادیویی یا تلویزیونی

امواج بیکران، نویسنده پروانه فتحی، کارگردان محمد انصاری، تهیه کننده سپاسک سیمایی، سری برنامه‌های کتاب و کتابخوانی، شبکه یک صدای جمهوری اسلامی ایران، ۶ خرداد ۱۳۷۹.

آقای خوشبخت و معضل کنکور، نویسنده پیمان عدالت خواه، مجراهای آقای خوشبخت، کارگردان احمد محسن زاده، تهیه کننده فریبرز دوانی، شبکه پنج صدای جمهوری اسلامی ایران، ۱۲ اسفند ۱۳۸۱.

Elektra, By Richard Strauss. Pref. Eva Marton and Leonie Rysanek. Cond. Leonard Slatkin. Lyric Opera of Chicago. Nuveen- Lyric Opera of

Chicago radio Network.. WFMT, Chicago. 5 June 1993.

"Frederick Douglass." Civil War Journal. Narr. Danny Glover. Dir. Craig Haffner. Arts and Entertainment Network. 6 Apr. 1993.

استناد به نوار صوتی

- برای استناد به نوارهای صوتی قالب استناد بسته به اطلاعات کتابشناختی اثر متفاوت است. در اینجا قواعد کلی بیان می‌گردد و مثال‌هایی از انواع شکل‌های استناد ارائه می‌شود.

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. پدیدآورنده

- در استناد به نوارهای صوتی که از طریق بازار تجاری عرضه می‌شوند عبارت استناد با نام اشخاصی چون نویسنده، سراینده، آهنگ‌ساز، کارگردان، مجری، و جز آن، بسته به اینکه تأکید مسئولیت بر کدام یک از اشخاص است، آغاز می‌شود.

۲. عنوان اثر

- عنوان اثر به شکل زیر خط‌دار درج می‌شود.
- پس از عنوان یک نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

۳. نام هنرمند یا تولیدکننده اثر

- نام هنرمند و تولیدکننده اصلی اثر که سرشناسه قرار نگرفته است، در اینجا درج می‌شود.
- پس از نام هنرمند یا تولیدکننده اصلی اثر، یک ویرگول قرار می‌گیرد.

۴. محل تولید

- نام محلی که اثر در آنجا تولید شده است درج می‌شود.
- پس از نام محل یک ویرگول و سپس یک فاصله قرار می‌گیرد.

۵. تاریخ

- سال تولید اثر درج و پس از آن یک نقطه گذاشته می‌شود.

قلب کلی استناد به یک نوار صوتی

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله) نام محل تولید اثر (ویرگول، یک فاصله) سال تولید (نقطه)

نمونه‌های استناد به یک نوار صوتی

کریمیان، ارشاد، رهبر ارکستر. آواز پر قو. تهران، ۱۳۸۲.

معمودی، ایمان، آهنگساز. سفر: آوازهای یک مرد روستایی. تبریز، ۱۳۷۲.

Simon, Paul. The Rhythm of the Saints. Warner Bros., 1990.

Bartoli, Cecilia. If You Love Me: Eighteenth Century Italian Songs. London, 1992.

■ در صورتی که تاریخ نشر اثر با تاریخ ضبط آن متفاوت باشد، می‌توان تاریخ ضبط را در انگلیسی پس از اختصار "Rec." و در فارسی به دنبال کلمه "ضبط" درج کرد.

معینیان، مهرباب، آهنگساز. سمفونی یک رؤیا. ضبط ۱۲ فروردین ۱۳۴۵. تهران، ۱۳۸۲.

Ellington, Duke, Cond. Duke Ellington Orchestra. First Carnegie Hall Concert. Rec. 23 Jan. 1943. LP. Prestige, 1997.

■ در صورتی که ذکر نوع رسانه اهمیت دارد پس از نام هنرمند یا تولیدکننده اصلی اثر و پیش از تاریخ لوح رسانه (در فارسی "نوار صوتی" و در لاتین "Audiocassette") درج می‌شود.

معمودی، ایمان، آهنگساز. سفر: آوازهای یک مرد روستایی. نوار صوتی. تبریز، ۱۳۷۲.

Marslis, Branford. Romances for Saxophone. English Chamber Orch. Cond. Andrew Litton. Audiocassette. London, 1986.

■ در صورتی که استناد به آهنگ مشخصی از یک آلبوم صورت گرفته باشد، مانند فصلی از کتاب، ابتدا نام خواننده آهنگ، سپس نام آهنگ داخل گیومه، نام آهنگ‌ساز، و پس از آن نام آلبوم به صورت زیرخط‌دار درج می‌شود. پس از این اطلاعات محل و تاریخ

اجرای آهنگ نوشته می‌شود.

قالب

نام خانوادگی (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک خواننده (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان آهنگ (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) نام و نام خانوادگی آهنگ‌ساز (نقطه، یک فاصله) عنوان آلبوم به شکل زیرخط‌دار (نقطه، یک فاصله) نام شهر (ویرگول، یک فاصله) سال (نقطه) مهدی، مهیار. "بوی گندمزارهای دور، به وسیله ارشیا پرتوی. عاطفه بهار: پانزدهمین آلبوم بچه‌های شرق، تهران، ۱۳۸۱.

Bartoli, Cecilia. "Caro mio ben." By Giuseppe Giordani. If You Love Me: Eighteenth Century Italian Songs. London, 1992.

▪ در استاد به‌دکلمه‌های ضبط شده، مانند نوارهای موسیقی برخورد می‌شود. سخنران، نویسنده یا کارگردان تولید، بسته به اینکه تأکید بیشتر بر کدام فرد است، سرشناسه قرار می‌گیرد.

▪ تاریخ اصلی نشر اثر بلافاصله پس از عنوان درج می‌شود.
شهرابی، احمد. در دشته زار ترس. ۱۳۴۲. دکلمه نادر فاتحی. نوار صوتی. آویش، ۱۳۸۲.

Burnett, Frances Hodgson. The Secret Garden. 1911. Read by Helena Bonham Carter. Audiocassette, Penguin High Bridge, 1993.

استاد به‌فیلم یا نوار ویدئویی

▪ عبارت استاد یک فیلم یا نوار ویدئویی معمولاً با عنوان آغاز می‌شود.
▪ عنوان به شکل زیرخط‌دار درج می‌شود.
▪ پس از عنوان به ترتیب، نام کارگردان، تهیه‌کننده، عامل توزیع و سال نشر قرار می‌گیرد.

نمونه‌های استاد به‌فیلم یا نوار ویدئویی

دویدن بی‌جهت باد، کارگردان فرشاد امیر ابراهیمی. تهیه‌کننده احمد نباتی. فردا فیلم، ۱۳۸۲.

It's a Wonderful Life. Dir. Frank Capra. Pref. James Stewart. Donna Reed.

Lionel Barrymore, and Thomas Mitchell. RKO, 1949.

استناد به دیسک ویدئویی، اسلاید، و فیلم استریپ

- برای استناد به این منابع مانند استناد به فیلم برخورد می‌شود.
- نوع رسانه قبل از نام عامل توزیع، به شکل ساده (نه زیرخطدار و نه در داخل گیومه) درج می‌شود.

نمونه‌های استناد به دیسک ویدئویی، اسلاید، و فیلم استریپ

دستگاه گردش خون: تهیه‌کننده مرکز آموزش‌های پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی.
اسلاید. پرتو، ۱۳۸۲.

Alcohol Use and Its Medical Consequences. Prod. Project Cork, Dartmouth Medical School. Slide Program. Milner - Fenwick, 1982.

استناد به نرم‌افزار رایانه‌ای

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده (برنامه‌نویس)

- به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان برنامه

- عنوان برنامه به شکل زیرخطدار درج می‌شود.
- پس از عنوان برنامه نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان برنامه به شکل زیرخطدار (نقطه، یک فاصله)

Example: Visdata

۳. شماره ویرایش

- پس از عنوان برنامه، شماره ویرایش به دنبال اختصار "Vers." درج می‌شود.
- پس از شماره ویرایش نقطه و یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

شماره ویرایش (نقطه، یک فاصله)

Example: Vers. 1.1.

۴. عبارت «Computer software»

- عبارت «Computer software» به شکل ساده درج می شود.
- پس از عبارت «Computer software» نقطه و یک فاصله قرار می گیرد.

۵. شرکت توزیع کننده نرم افزار

- منظور از شرکت توزیع کننده، شرکت دارای حق انحصاری توزیع نرم افزار است.
- نام شرکت به شکل ساده درج شود.
- پس از نام شرکت، ویرگول و بعد یک فاصله قرار گیرد.

۶. سال تولید

- سال تولید نرم افزار در این قسمت نوشته می شود.
- پس از سال تولید نقطه و بعد یک فاصله قرار می گیرد.

۷. اطلاعات مرتبط

- در این قسمت، در صورت ضرورت، اطلاعات مرتبط با نرم افزار از قبیل سیستم عامل مورد نیاز برای نرم افزار، نوع رایانه مورد نیاز، حجم برنامه، و نوع محمولی که نرم افزار بر روی آن قرار دارد درج می شود.
- بین اطلاعات مرتبط یک ویرگول و بعد یک فاصله قرار می گیرد.

نمونه استناد به نرم افزار رایانه ای

Chen, Roger. Visdata. Vers. 1.1. Computer software. Viscal, 1986. IBM PC-DOS 2.0, 256KB, disk.

قواعد استناد به منابع الکترونیکی

استناد در متن

■ در شیوه استناد ام. ال. ای. برای استناد در متن از نام خانوادگی پدیدآورنده و شماره صفحه، در پرانتز، استفاده می‌شود، اما در منابع الکترونیکی به دلیل اینکه در اغلب موارد مشخص کردن شماره صفحه مورد استناد امکان پذیر نیست، توصیه می‌شود که نام خانوادگی پدیدآورنده و یا تالگان در متن ذکر شود و در پرانتز قرار نگیرد. البته قرار دادن نام خانوادگی پدیدآورنده منبع الکترونیکی در پرانتز نیز خالی از اشکال است.

■ در اغلب موارد صفحه‌شمار یا شماره پاراگراف‌های متون در منابع الکترونیکی مشخص نیست. از سوی دیگر، به جای آنها نمی‌توان صفحه تصویر را ملاک صفحه‌بندی قرار داد، زیرا اندازه صفحه تصویرها با یکدیگر تفاوت دارد، شماره صفحات برونداد چاپ شده نیز از چابگری به چاپگر دیگر متفاوت است. لذا نمی‌توان به آن هم استناد کرد. در استناد به منابع اینترنتی در فهرست آثار مورد استناد اطلاعات کتابشناختی کامل اثر به همراه آدرس دسترسی ذکر می‌شود. لذا خواننده به راحتی می‌تواند از طریق آدرس ارائه شده به منبع مورد استناد دسترسی پیدا کند. پس از یافتن منبع از طریق یک مرورگر وب، خواننده می‌تواند از طریق امکان EDIT و انتخاب گزینه FIND و تایپ کلمه مورد نظرش در نوار جست‌وجوی آن، سطر، پاراگراف، و مطلب مورد نظرش را فوراً در صفحه بیابد. بنابر این کلمات متن مورد استناد، خواننده را سریعاً به مطلب مورد استناد می‌رساند و نیازی نیست در زمان استناد به یک منبع الکترونیکی تعداد پاراگراف‌ها را برای مشخص کردن شماره پاراگراف مورد استناد نشان داد و این شماره را در جمله استناد در متن ذکر کرد. بنابر این، فقط در صورتی به شماره پاراگراف استناد شود که شماره پاراگراف قبلاً مشخص شده باشد. به طور مثال، برخی دانشگاه‌ها و انجمن‌ها زمانی که مطالب خود را از طریق اینترنت ارائه می‌کنند، پیشاپیش شماره پاراگراف‌ها را مشخص می‌سازند.

■ برای استناد به شماره پاراگراف، پس از نقل قول مستقیم یا غیرمستقیم مطلب، ابتدا مطابق قواعد ذکر شده برای استناد به منابع چاپی عمل می‌شود و به جای شماره صفحه، شماره پاراگراف درج می‌گردد. شماره پاراگراف در فارسی به دنبال کلمه

"پاراگراف" یا "پند" و در لاتین به دنبال اختصار "par." درج می‌شود.

مثال ۱: (کیانوش پاراگراف ۱۸)

مثال ۲: (پاراگراف ۱۲)

Example 1: (Larson par. 3)

Example 2: (par. 4)

- هرگز به شماره صفحه یک منبع الکترونیکی استناد نمی‌شود، مگر زمانی که آن منبع دارای نسخه چاپی نیز باشد و این شماره‌ها از قبل مشخص شده باشد.
- در استناد به متن یک نامه الکترونیکی، پس از نقل مطلب، در فارسی عبارت (پست الکترونیکی) و در لاتین (Email) درج می‌شود.
- با توجه به این که اغلب آثاری که به صورت الکترونیکی منتشر می‌شوند فاقد شرح پدیدآورنده هستند، می‌توان عبارت استناد را با عنوان اثر آغاز کرد. در صورتی که عنوان اثر طولانی است می‌توان به ذکر بخشی از عنوان اکتفا کرد.
- سایر قواعد ذکر شده در ارتباط با چگونگی استناد در متن به منابع غیرالکترونیکی درباره منابع الکترونیکی نیز صادق است.

استناد به منابع الکترونیکی در فهرست مأخذ

استناد به لوح فشرده

- بسته به اینکه لوح فشرده حامل چه نوع اطلاعاتی باشد استناد به آن متفاوت است. مثلاً استناد به اطلاعات یک پایگاه اطلاعاتی، مقاله یک دایرةالمعارف، کتاب، یا مقاله مجله، تا حدودی با یکدیگر تفاوت دارد.

استناد به مقاله در یک پایگاه اطلاعاتی روی لوح فشرده

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

- به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان اثر

- عنوان مقاله داخل گیومه قرار می‌گیرد.
- پیش از بستن گیومه نقطه و پس از آن یک فاصله قرار می‌گیرد.

۳. تاریخ نشر اثر (در صورتی که شکل چاپی اثر هم وجود دارد)

- پس از تاریخ نشر یک نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.
- در صورت ضرورت روز، ماه، و سال نشر به ترتیب درج می‌شود.

۴. عنوان پایگاه اطلاعاتی

- عنوان پایگاه اطلاعاتی به صورت زیر خط دار درج می‌شود.
- بعد از عنوان پایگاه یک نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

۵. نوع رسانه

- در فارسی اصطلاح "لوح فشرده" در انگلیسی "CD-ROM" درج می‌شود.
- بعد از ذکر نوع رسانه، یک فاصله قرار می‌گیرد.

۶. عامل توزیع

- پس از نام عامل توزیع اثر نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

۷. تاریخ نشر اثر در قالب الکترونیکی

- ماه و سپس سال نشر درج می‌شود.
- پس از تاریخ نشر الکترونیکی اثر، نقطه قرار می‌گیرد.

نمونه‌های استناد به اطلاعات یک پایگاه اطلاعاتی روی لوح فشرده

مرکز نشر اطلاعات علمی، "سایبر اسپیس" ۲۸ فروردین ۱۳۸۰. پایگاه اطلاعات علمی، لوح فشرده. دانش گستر، اسفند ۱۳۸۲.

Shearson Lehman Brothers, Inc. "Reebok: Company Report." 29 July 1993, General Business File. CD-Rome: Information Access. Dec. 1993.

استاد به کتاب الکترونیکی روی لوح فشرده

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان کتاب

■ مطابق قواعد عنوان کتاب نوشته می‌شود، با این تفاوت که پس از عنوان فقط یک

فاصله قرار می‌گیرد.

۳. نوع رسانه

■ در فارسی عبارت "لوح فشرده" در انگلیسی "CD-ROM" درج می‌شود.

■ بعد از ذکر نوع رسانه نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

۴. شرح ویرایش

■ به قواعد شرح ویرایش کتاب رجوع شود.

۵. وضعیت نشر

■ به قواعد محل نشر، ناشر، و سال نشر کتاب رجوع شود.

قالب کلی

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک (در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر) [ویرگول، یک فاصله] نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله) عنوان کتاب به شکل زیرخط‌دار (نقطه، یک فاصله) شرح ویرایش با نسخه (نقطه، یک فاصله) نوع رسانه در فارسی "لوح فشرده" در انگلیسی "CD-ROM" (نقطه، یک فاصله) محل نشر (دو نقطه، یک فاصله) ناشر (نقطه ویرگول، یک فاصله) سال نشر (نقطه، یک فاصله)

نمونه‌های استناد به کتاب بر روی لوح فشرده

ایرانمنش، پریا. درآمدی بر تئاتر نوین. لوح فشرده. تهران: رسانه، ۱۳۸۱.

Lanham, Michael D. Afternoon: A Story. Rel. 2. CD-ROM. Cambridge, Eng.: Chadwyck, 1993.

The CIA World Factbook. CD-ROM. Minneapolis: Quanta, 1992.

نکته ۱

در صورتی که استناد به فصلی از کتاب الکترونیکی صورت گرفته باشد، عنوان فصل داخل گیومه قرار می‌گیرد و پیش از عنوان اصلی کتاب درج می‌شود.

آیلی و مجنون. خمسه نظامی. ویرایش ۳. لوح فشرده. تهران: آبتار، ۱۳۸۲.

"Albatross." The Oxford English Dictionary. 2nd ed. CD-ROM. Oxford: Oxford UP, 1992.

نکته ۲

در صورتی که اطلاعات مربوط به وضعیت نشر یا سایر اطلاعات ضروری در دسترس نیست، با اطلاعات موجود، عبارت استناد نوشته می‌شود.

آموزش ویندوز ۲۰۰۰. لوح فشرده. ۱۳۸۲.

The CIA World Factbook. CD-ROM. 1993.

نکته ۳

در صورتی که استناد به نسخه الکترونیکی یک کتاب چاپی موجود در یک پایگاه اطلاعاتی صورت گرفته باشد، ارائه اطلاعات زیر ضروری است:

▪ ابتدا اطلاعات کتابشناختی کتاب چاپی درج می‌شود.

▪ سپس قبل از ذکر نوع رسانه، عنوان بانک اطلاعاتی به شکل زیر خط‌دار درج می‌گردد.

▪ پس از ذکر نوع رسانه، نام ناشر پایگاه اطلاعاتی می‌آید.

▪ پس از نام ناشر پایگاه، تاریخ دسترسی به کتاب نوشته می‌شود.

آموزش ویندوز ۲۰۰۰. ویرایش ۲. تهران: نشر رایانه، ۱۳۸۱. پایگاه اطلاعات فنی و مهندسی.

لوح فشرده. ایران رایا. بهمن ۱۳۸۲.

Guidelines for Family Television Viewing. Urbana: ERIC Clearinghouse on Elementary and Early Childhood Educ., 1990. ERIC. CD-ROM.

SilverPlatter. June 1993.

استناد به مقاله نشریه یا روزنامه الکترونیکی روی لوح فشرده

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان مقاله

▪ به قواعد عنوان مقاله نشریه رجوع شود.

۳. عنوان نشریه یا روزنامه الکترونیکی

▪ به قواعد مربوط به عنوان نشریه در مبحث استناد به مقاله مجله رجوع شود.

۴. دوره و شماره

▪ به قواعد مربوط به دوره و شماره در مبحث استناد به مقاله مجله رجوع شود.

۵. تاریخ نشر (و در صورت لزوم ماه نشر)

▪ برای روزنامه، به ترتیب، روز؛ ماه؛ و سال نشر و برای مجله سال (و در صورت

ضرورت، ماه) نشر درج می‌شود.

۶. نوع رسانه

▪ در فارسی عبارت "لوح فشرده" و در انگلیسی "CD-ROM" درج می‌شود.

نمونه‌های استناد به مقاله نشریه یا روزنامه روی لوح فشرده

معمودی، ابراهیم. "پیامدهای ناگوار کودک آزاری." شهروند ۱۲ مهر ۱۳۸۲. لوح فشرده.

انصاریان، مهربانو. "تلویزیون و نقش آن در ترویج خشونت." فصلنامه نوجوانان ایران زمین ۳ (۱۳۸۲): ۲۵-۳۲. لوح فشرده.

Galloway, Stephen. "TV Takes the Fall in Violence Poll." Hollywood

Reporter 23 July 1993: 16. CD-ROM.

Russo, Michelle Cash. "Recovering from Bibliographic Instruction Blahs." RQ: Reference Quarterly 32 (1992): 178-83. CD-ROM.

Wessel, David. "Fed Lifts Rates Half Point, Setting Four-Year High." Wall Street Journal. 2 Feb. 1995: A2+. CD-ROM.

نکته ۱

در صورتی که مقاله نشریه از یک بانک اطلاعاتی گرفته شده باشد، ارائه اطلاعات زیر ضروری است:

▪ قبل از ذکر نوع رسانه، عنوان بانک اطلاعاتی به شکل زیر خط‌دار درج می‌شود.

▪ پس از ذکر نوع رسانه، نام ناشر درج می‌شود.

▪ پس از نام ناشر نیز تاریخ دسترسی به مقاله نوشته می‌شود.

معمودی، ابراهیم. "پیامدهای ناگوار کودک آزاری." شهروند ۱۲ مهر ۱۳۸۲. پایگاه مقالات تمام متن. لوح فشرده، رایا رسانه. اردیبهشت ۱۳۸۳.

انصاریان، مهربانو. "تلویزیون و نقش آن در ترویج خشونت." فصلنامه نوجوانان ایران زمین ۲ (۱۳۸۲): ۲۵-۳۲. پایگاه مقالات تمام متن. لوح فشرده، رایا رسانه. اردیبهشت ۱۳۸۳.

Galloway, Stephen. "TV Takes the Fall in Violence Poll." Hollywood Reporter 23 July 1993: 16. Predicasts F and S Plus Text: United States. CD-ROM. SilverPlatter. Oct. 1993.

Russo, Michelle Cash. "Recovering from Bibliographic Instruction Blahs." RQ: Reference Quarterly 32 (1992): 178-83. Infotrac: Magazine Index Plus. CD-ROM. Information Access. Dec. 1993.

Wessel, David. "Fed Lifts Rates Half Point, Setting Four-Year High." Wall Street Journal. 2 Feb. 1995: A2+. Wall Street Journal Ondisc. CD-ROM. SilverPlatter. Oct. 1999.

نکته ۲

اگر منبع مورد استناد چکیده مقاله نشریه‌ای باشد که از چکیده‌نامه‌ای بر روی لوح فشرده استخراج شده است، پس از صفحه‌شمار و بایان اطلاعات مربوط به نشریه و قبل از نام بانک اطلاعاتی (چکیده‌نامه) در فارسی کلمه "چکیده" و در انگلیسی "Abstract" درج می‌شود.

ناجی، سعید. "تأثیر تفاوت‌های اساسی عوامل آمیخته بازاریابی در انتخاب پروتئ‌های جراحی

ارتوپدی، از دیدگاه جراحان ارتوپد. "مدیریت بازار ۵ (۱۳۸۳): ۲۴۵-۲۶۸، چکیده.
چکیده‌نامه مقالات نشریات بازرگانی، لوح فشرده، رایا رسانه، ۱۳۸۳.

Figueredo, Aurelio J., and Laura Ann McCloskey. "Sex, Money, and Paternity: The Evolutionary Psychology of Domestic Violence." Ethnology and Sociobiology 14 (1993): 353-79, Abstract, PsychLIT, CD-ROM. SilverPlatter, 1993.

نکته ۳

در صورتی که برخی اطلاعات ضروری، به‌طور مثال نام ناشر بانک اطلاعاتی، به‌روی لوح فشرده یافت نشد، به اطلاعات موجود استناد می‌شود.

نظامیان، محمود. "فلسفه انتظار از دیدگاه نسل جوان." شهروند ۱۹ آبان ۱۳۸۱، بانک اطلاعاتی مقالات تمام متن شهروند، لوح فشرده، مهر ۱۳۸۳.

Angier, Natalie. "Chemists Learn Why Vegetables Are Good For You." New York Times 13 Apr. 1993. Late ed.: C1. New York Times Ondisc, CD-ROM. Oct. 1993.

نکته ۴

در صورتی که نشریه یا روزنامه به‌شکل چاپی وجود ندارد و فقط به‌شکل دیجیتالی به‌روی لوح فشرده، یا به‌شکل مستقل یا به‌عنوان بخشی از اطلاعات یک بانک اطلاعاتی، منتشر شده است پس از عنوان مقاله بلافاصله تاریخ نشر و پس از آن نام نشریه دیجیتالی یا بانک اطلاعاتی ذکر می‌شود.

آپتی، مهران. "بارانی از ترانه بر شانه‌های شهر." مهر ۱۳۸۳، دفتر ترانه‌های ماندگار، لوح فشرده، الکترون نوید، مهر ۱۳۸۳.

مهرآیین، اردلان. "نگرشی نوین بر پدیده فرزندکشی در شاهنامه." ۱۳۷۹، بانک اطلاعات شاهنامه‌پژوهی، لوح فشرده، دی ۱۳۸۲.

Shearson, Lehman Brothers, Inc. "Reebok: Company Report." 29 July 1993. General Business File, CD-ROM. Information Access, Dec. 1993.

"Times Warner, Inc.: Sales Summary, 1988-1992." 1992. Disclosure/Worldscope, CD-ROM. W/D Partners, Oct. 1993.

استناد به اطلاعات روی دیسکت

■ برای استناد به اطلاعات روی دیسکت، مانند استناد به کتاب یا فصلی از کتاب عمل می‌شود، با این تفاوت که نوع رسانه (دیسکت، Diskette) پس از عنوان اثر و قبل از وضعیت نشر آن ذکر می‌شود.

نمونه‌های استناد به اطلاعات روی دیسکت

تیموریان، فرهنگ. "ره‌آورد تخیلات من." شعر امروز ایران. دیسکت. تهران: ره‌آورد نور. ۱۳۷۹.

"میراث بزرگان ادب فارسی." گنجوازه. ویرایش ۱۰. دیسکت. تهران: ادبستان، ۱۳۸۲.

Joyce, Michael. Afternoon: A Story. Diskette. Chicago: U of Chicago P, 1993.

"Nuclear Medicine Technologist." Guidance Information System. 17th ed. Diskette. Cambridge: Riverside - Houghton, 1993.

استناد به مقاله نشریه الکترونیکی روی اینترنت

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

■ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان مقاله

■ به قواعد عنوان مقاله مجله رجوع شود.

۳. عنوان نشریه الکترونیکی

■ به قواعد عنوان نشریه در مبحث استناد به مقاله مجله رجوع شود.

۴. دوره و شماره نشریه

■ به قواعد مربوط به دوره و شماره نشریه در مبحث استناد به مقاله مجله رجوع شود.

۵. شماره پاراگراف یا صفحه در صورت وجود

- در منابعی که فقط به صورت الکترونیکی منتشر می‌شوند، معمولاً شماره صفحه وجود ندارد و به جای آن ممکن است شماره پاراگراف ارائه شده باشد. در صورت وجود شماره پاراگراف، در این قسمت شماره مربوط درج و پس از آن نقطه و سپس یک فاصله قرار می‌گیرد.

۶. سال (و در صورت لزوم، ماه) نشر

- به قواعد سال و ماه نشر در مبحث استناد به مقاله مجله رجوع شود.

۷. تاریخ دسترسی

- روز، ماه، و سال دسترسی به ترتیب درج می‌شود.
- بین روز، ماه، و سال یک فاصله قرار می‌گیرد.
- پس از سال دسترسی یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

روز (یک فاصله) ماه (در لاتین نام ماه مخفف درج شود) (یک فاصله) سال (یک فاصله)

مثال: ۵ مهر ۱۳۸۲

Example: 7 Dec. 2004

۸. نشانی دسترسی

- نشانی اینترنتی مطابق آنچه در نوار آدرس ظاهر شده است درج می‌شود.
- نشانی دسترسی داخل علامت (کوچک‌تر و بزرگ‌تر ">" و "<") قرار می‌گیرد.
- پس از نشانی اینترنتی یک نقطه گذاشته می‌شود.
- در استناد به منابع فارسی بر روی اینترنت که همه اطلاعات آنها به جز آدرس دسترسی به زبان فارسی است، همه اطلاعات کتابشناختی ضروری به زبان فارسی و از سمت راست درج و فقط آدرس دسترسی مطابق رسم الخط زبان‌های لاتین از سمت چپ نوشته می‌شود.

قالب

(علامت کوچک‌تر) آدرس دسترسی اینترنتی (علامت بزرگ‌تر، نقطه)

Example: <http://www.cdc.gov/ncidod/eid/vol6no6/whcelis.htm>.

قالب کلی

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک (در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر) (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) عنوان مقاله (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عنوان نشریه به شکل زیرخط‌دار (یک فاصله) دوره (در صورت وجود شماره (نقطه) شماره نشریه) (یک فاصله) پراکنش (باز) سال نشر (برانتز بسته، دو نقطه، یک فاصله) صفحه‌شمار (نقطه) روز دسترسی (یک فاصله) ماه دسترسی (یک فاصله) سال دسترسی (یک فاصله علامت < یا کوچک‌تر) نشانی اینترنتی (علامت > یا بزرگ‌تر، نقطه)

نمونه‌هایی از استناد به مقاله نشریه الکترونیکی در اینترنت

معمودی، ویدا. "نگاهی به آسیب‌شناسی مواد مخدر." اطلاع ۱۵ (۱۳۸۲). ۱۲ آذر ۱۳۸۳
<<http://www.iranianarticlescenter.com/narco15.htm>>.

"تکوین بازاریابی یا بازاریاسازی: با نگاهی به مقوله جهانی سازی و تجارت الکترونیک." تجارت امروز ۱۵ مهر ۱۳۸۲. ۱۶ آذر ۱۳۸۳
<<http://www.iranianarticlescenter.com/trade00012.htm>>.

Banning, E. B. "Herders or Homesteaders? A Neolithic Farm in Wadi Ziqlab, Jordan." Biblical Archaeologist 58.1 (March 1995). 9 Apr. 1997
<<http://scholar.cc.emory.edu/scripts/ASOR/BA/Banning.html>>.

Fahey, Todd Brendan. "Beach House." Kudzu Autumn 1995. 10 Mar. 1997
<<http://www.ctext.org/Zines/K954/Fahey-Beach.html>>.

"Health-Care Inflation: It's Baaack!" Business Week 17 Mar. 1997. 18 Mar. 1997
<<http://www.businessweek.com/1997/11/b351852.htm>>.

نکته

در صورتی که استناد به چکیده مقاله صورت گرفته باشد، پس از مشخصات نشریه، کلمه "Abstract" درج می‌شود.

معمودی، ویدا. "نگاهی به آسیب‌شناسی مواد مخدر." اطلاع ۱۵ (۱۳۸۲). چکیده. ۱۲ بهمن ۱۳۸۳

<<http://www.iranabstractcenter.com/narcon156.htm>>.

Kassim, Saul M. "The Psychology of Confession Evidence." *American Psychologist* 52 (1997). Abstract. 10 Apr. 1997 <<http://www.apa.org/journalsamp397tc.html>>.

استاد به مقاله در وب گاه

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان مقاله

▪ به قواعد عنوان مقاله مجله رجوع شود.

۳. عنوان وب گاه

▪ عنوان وب گاه به شکل زیرخطدار درج می شود.

▪ پس از عنوان وب گاه یک نقطه و بعد یک فاصله قرار می گیرد.

قالب

عنوان وب گاه به شکل زیرخطدار (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: مرکز مقالات پیوسته.

Example 1: Articles center.

۴. تاریخ ارسال مقاله بر روی وب گاه یا تاریخ بازبینی

▪ هر گونه اطلاعات (روز، ماه، و سال) مربوط به تاریخ ارسال یا بازبینی مقاله در

وب گاه در این قسمت درج می شود.

▪ پس از ذکر تاریخ نقطه و یک فاصله قرار می گیرد.

قالب

روز (یک فاصله) ماه (یک فاصله) سال (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: ۱۴ مرداد ۱۳۸۲.

Example 1: 15 Apr. 2004.

۵. نام سازمان یا مؤسسه پشتیبان وب‌گاه

■ نام سازمان یا مؤسسه به شکل ساده درج می‌شود.

■ پس از نام سازمان یا مؤسسه، نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

نام سازمان یا مؤسسه (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: داده آما.

Example 1: Turner Network Television.

۶. تاریخ دسترسی

■ به قواعد تاریخ دسترسی ذیل مبحث استناد به مقاله نشریه الکترونیکی در اینترنت رجوع شود.

۷. نشانی دسترسی

■ به قواعد نشانی دسترسی ذیل مبحث استناد به مقاله نشریه الکترونیکی در اینترنت رجوع شود.

نمونه‌های استناد به مقاله در وب‌گاه

شریعت پناهی، میثم. "جهانی سازی: بر کدام پله از پلکان جهان ایستاده ایم." مرکز مقالات پیوسته. ۱۴ مرداد ۱۳۸۲، داده آما. ۱۵ مهر ۱۳۸۳

<<http://www.dadehama.com/articles/1546p.htm>>.

"از پارادکس‌های زندگی ماشینی آیا شعر متولد می‌شود؟" مرکز مقالات پیوسته. ۲۵ خرداد ۱۳۸۲، داده آما. ۱۵ اسفند ۱۳۸۳

<<http://www.dadehama.com/articles/4589p.htm>>.

Poland, Dave. "The Hot Button." Roughcut. 26 Oct. 1998. Turner Network Television. 28 Oct. 1998 <<http://www.roughcut.com>>.

"Using Modern Language Association (MLA) Format." Purdue Online Writing Lab. 2003. Purdue University. 6 Feb. 2003 <http://owl.English.purdue.eduhandouts/research/r_mla.html>.

استناد به تصویر در وب گاه
اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح تصویرگر یا پدیدآورنده اثر (در صورت وجود)

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان یا شرح تصویر

▪ به قواعد عنوان مقاله مجله رجوع شود.

۳. تاریخ تولید تصویر

▪ هر اطلاعاتی مربوط به تاریخ تولید تصویر، شامل روز، ماه، و سال در این قسمت

درج می‌شود.

▪ در صورت مشخص نبودن تاریخ، به جای آن اختصارات "بی‌تا" یا "No date" نوشته

می‌شود.

▪ پس از ذکر تاریخ نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

روز (یک فاصله) ماه (یک یک فاصله) سال تولید تصویر (نقطه، یک فاصله)

مثال ۱: ۱۲ مهر ۱۳۸۲.

Example 1: 12 May 2002.

۴. عبارت Online image

▪ پس از درج این عبارت، نقطه و یک فاصله قرار می‌گیرد.

▪ در منابع فارسی می‌توان از عبارت "تصویر پیوسته" استفاده کرد.

۵. عنوان وب گاه حاوی تصویر

▪ عنوان وب گاه به شکل زیرخط‌دار نوشته می‌شود.

▪ پس از عنوان وب گاه، نقطه و یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عنوان وب‌گاه به‌شکل زیر خط دار (نقطه، یک فاصله)

مثال: گالری عکس نوید.

Example: Monkey Picture Gallery.

۶. تاریخ بارگذاری تصویر یا تاریخ دسترسی

■ به‌فوائد تاریخ دسترسی ذیل مبحث استناد به‌مقاله نشریه الکترونیکی در اینترنت رجوع شود.

۷. نشانی دسترسی

■ به فوائد نشانی دسترسی ذیل مبحث استناد به‌مقاله نشریه الکترونیکی در اینترنت رجوع شود.

نمونه‌های استناد به‌تصویر در وب‌گاه

بهمنیار، سمانه. "خروج از پيله." ۱۳۷۹. تصویر پیوسته. گالری بهمنیار. ۱۲ مهر ۱۳۸۲
<<http://www.bahmanyar.com/gallery/pic2000.jpg>>.

Smith, Greg. "Rhesus Monkeys in the Zoo." No date. Online image. Monkey Picture Gallery. 3 May 2003 <<http://monkeys.online.org/rhesus.jpg>>.

استناد به‌کتاب الکترونیکی در وب‌گاه

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده

■ به فوائد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان کتاب

■ به فوائد عنوان کتاب رجوع شود.

۳. اطلاعات مربوط به نشر

- در صورتی که اثر دارای شکل چاپی نیز هست، اطلاعات مربوط به وضعیت نشر شکل چاپی اثر در اینجا درج می‌شود.
- برای درج اطلاعات مربوط به وضعیت نشر، به قواعد وضعیت نشر کتاب رجوع شود.

۴. عنوان وب‌گاه

- به قواعد عنوان وب‌گاه در مبحث استناد به مقاله در وب‌گاه رجوع شود.

۵. تاریخ نشر (در صورت قابل دسترس بودن)

- منظور سال ایجاد یا تاریخ آخرین روزآمدسازی وب‌گاه است. در صورت دسترسی روز و ماه نیز درج می‌شود.

۶. نام سازمان یا مؤسسه پشتیبان وب‌گاه

- در این قسمت نام سازمان یا مؤسسه وابسته به وب‌گاه درج می‌شود.
- ممکن است مؤسسه یا سازمانی، پدیدآورنده کتاب الکترونیکی باشد که در این صورت، عبارت استناد با نام آن مؤسسه یا سازمان آغاز می‌شود.
- برای استناد به سازمان یا مؤسسه پشتیبان وب‌گاه در این جایگاه به قواعد ذکر شده در مبحث استناد به مقاله در وب‌گاه رجوع شود.

۷. تاریخ دسترسی

- به قواعد تاریخ دسترسی ذیل مبحث استناد به مقاله نشریه الکترونیکی در اینترنت رجوع شود.

۵. نشانی دسترسی

- به قواعد نشانی دسترسی ذیل مبحث استناد به مقاله نشریه الکترونیکی در اینترنت رجوع شود.

قالب کلی استناد به کتاب الکترونیکی در وب

نام خانوادگی پدیدآورنده (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود

پدیدآورندگان پیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله) عنوان کتاب به شکل زیرخطدار (نقطه، یک فاصله) محل نشر (نقطه، یک فاصله) سال نشر (نقطه، یک فاصله) عنوان صفحه وب به شکل زیرخطدار (نقطه، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده متن صفحه وب (نقطه، یک فاصله) روز ایجاد یا ویرایش (یک فاصله) ماه ایجاد یا ویرایش (یک فاصله) سال ایجاد یا ویرایش (یک فاصله) نام مؤسسه پشتیبان (نقطه، یک فاصله) روز دسترسی (یک فاصله) ماه دسترسی (یک فاصله) سال دسترسی (یک فاصله علامت < یا کوچک‌تر) نشانی اینترنتی (علامت > یا بزرگ‌تر، نقطه)

نمونه‌های استناد به کتاب الکترونیکی در وب

محبی، شهاب. بانوی سرزمین من. تهران: آوا، ۱۳۸۲. کتابخانه هنر. ویراستار ارسال نامدار. ۲۵ فروردین ۱۳۸۲. مؤسسه ترویج آثار نو آفرینان. ۲۵ شهریور ۱۳۸۳
<<http://www.noafarinan.com/roman/n4500.htm>>.

Bird, Isabella L. A Lady's Life in the Rocky Mountains. New York, 1881. Victorian Women Writers Project Ed. Perry Willett. 27 May 1999. Indiana U. 4 Oct. 1999 <<http://www.indiana.edu/~letrs/vwwp/bird/rocky.html>>.

نکته ۱

در صورتی که به فصلی از یک کتاب الکترونیکی استناد شده است، مانند استناد به فصلی از کتاب چایی عمل می‌شود. به این صورت که اطلاعات مربوط به پدیدآورنده فصل و عنوان فصل مطابق قواعد ذکر شده در بخش استناد به کتاب چایی در ابتدای عبارت استناد درج می‌گردد.

فهم‌آذر، فزاد. "پروویان شاهنامه فردوسی." نقش زن در آثار کلاسیک ایران. ۲۵ اردیبهشت ۱۳۷۹. مؤسسه ترویج آثار نو آفرینان. ۱۵ بهمن ۱۳۸۲

<<http://www.noafarinan.com/articles/femenisem/250.htm>>.

Bryant, Peter J. "The Age of Mammals." Biodiversity and Conservation. 28 Aug. 1999. 4 Oct. 1999 <<http://darwin.bio.uci.edu/~sustain/bio65/lec02/b65lec02.htm>>.

استناد به وب‌گاه شخصی یا حرفه‌ای

اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح پدیدآورنده وب

- به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. عنوان صفحه وب

- به قواعد عنوان کتاب رجوع شود.
- در صورتی که وب‌گاه فاقد عنوان است یا عنوان آن یافت نشده است، شرحی شامل نام سایت به علاوه عبارت Home page یا Web page، به شکل ساده، (نه به شکل زیرخط‌دار و نه در داخل گیومه) به جای عنوان نوشته می‌شود.

۳. پدیدآورنده متن صفحه وب

- در صورتی که متن به کار رفته در صفحه یا صفحات وب مورد استناد دارای نویسنده، ویراستار، مترجم، یا جز آن است، نام و نام خانوادگی آنها به شکل طبیعی درج می‌شود.
- پس از نام و نام خانوادگی پدیدآورنده این بخش یک نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

۴. تاریخ نشر (در صورت قابل دسترسی بودن)

- منظور سال ایجاد یا تاریخ آخرین روزآمدسازی وب‌گاه است. در صورت دسترسی روز و ماه نیز درج می‌شود.

۵. نام سازمان یا مؤسسه پشتیبان وب‌گاه

- در این قسمت نام سازمان یا مؤسسه وابسته به وب‌گاه درج می‌شود.
- ممکن است مؤسسه یا نام سازمان، پدیدآورنده وب‌گاه باشد که در این صورت، عبارت استناد یا نام آن مؤسسه یا سازمان آغاز می‌شود.
- وب‌گاه‌های شخصی معمولاً به سازمان یا مؤسسه‌ای وابسته نیستند، لذا در استناد به وب‌گاه‌های شخصی مستقل این فیلد ضرورت ندارد.

۴. تاریخ دسترسی

■ به قواعد تاریخ دسترسی ذیل مبحث استناد به مقاله نشریه الکترونیکی در اینترنت رجوع شود.

۵. نشانی دسترسی

■ به قواعد نشانی دسترسی ذیل مبحث استناد به مقاله نشریه الکترونیکی در اینترنت رجوع شود.

فالب کلی

نام خانوادگی پدیدآورنده وب‌گاه (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورندگان همکار به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله) عنوان صفحه وب‌گاه به شکل زیرخط‌دار (نقطه، یک فاصله) نام و نام خانوادگی پدیدآورنده متن صفحه وب (نقطه، یک فاصله) روز ایجاد یا ویرایش (یک فاصله) ماه ایجاد یا ویرایش (یک فاصله) سال ایجاد یا ویرایش (یک فاصله، نقطه) نام سازمان یا مؤسسه پشتیبان (نقطه، یک فاصله) روز دسترسی (یک فاصله) ماه دسترسی (یک فاصله) سال دسترسی (یک فاصله علامت < یا کوچک‌تر) نشانی اینترنتی (علامت > یا بزرگ‌تر، نقطه)

نمونه‌های استناد به وب‌گاه شخصی یا حرفه‌ای

سعیدیان، مینا و ارنواز مشیری. گذری و نظری به اقصا نقاط این سرزمین سبز. ۱۲ مهر ۱۳۸۱.

مؤسسه گردشگری ایران سبز. ۱۸ بهمن ۱۳۸۲

<<http://www.iransabz.com/irangardibatour/.htm>>.

اعتماد مقدم، رضا. خانه‌ای برای آمدن تو. ۱۲ فروردین ۱۳۸۲. ۲۰ مهر ۱۳۸۳

<<http://www.rezaatemadmoghaddam.com>>.

آموزش زبان فارسی. مهر ۱۳۸۲. آموزشکده زبان یارسیان. ۱۲ شهریور ۱۳۸۳

<<http://www.farsilearn.com>>.

Felluga, Dino. Undergraduate Guide to Literary Theory. 17 Dec. 1999. Purdue University. 15 Nov. 2000 <<http://omni.cc.purdue.edu%7Efelluga/theory2.html>>.

Lancashire, Ian. Home page. 1 May 1997 <<http://www.chass.utoronto.ca:8080/~ian/index.html>>.

Portuguese Language Page, U of Chicago. 1 May 1997 <<http://humanities.uchicago.edu/romance/port/>>.

Purdue Online Writing Lab. 2003. Purdue University. 10 Feb. 2003 <<http://owl.english.purdue.edu>>.

Victorian Women Writers Project. Ed. Perry Willett. Apr. 1997. Indiana U. 26 Apr. 1997 <<http://www.indiana.edu/~lettrs/vwwp/>>.

The William Faulkner Society Home Page. Ed. Mortimer, Gail. 16 Sept. 1999. William Faulkner Soc. 1 Oct. 1999 <<http://www.acad.swarthmore.edu/faulkner>>.

استناد به‌نامه الکترونیکی

اطلاعات کتابشناختی ضروری

شرح نویسنده یا ارسال‌کننده نامه

■ شرح ارسال‌کننده نامه مطابق قواعد شرح پدیدآورنده کتاب درج می‌شود.

موضوع

■ موضوع نامه مطابق آنچه در نوار "Subject" درج شده، نوشته می‌شود.

■ موضوع نامه داخل گیومه قرار می‌گیرد.

قالب

(گیومه باز) موضوع نامه (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله)

Example: "How to Cite Information from the Web."

شرح دریافت‌کننده نامه

■ نام و نام خانوادگی دریافت‌کننده نامه به‌دنبال عبارت "E-mail to" به‌شکل طبیعی

درج می‌شود.

قالب

عبارت E-mail to (یک فاصله) نام و نام خانوادگی دریافت‌کننده نامه به‌شکل طبیعی

(نقطه، یک فاصله)

Example: E-mail to Andrew Harnack.

تاریخ ارسال نامه

* روز، ماه و سال ارسال نامه به ترتیب درج می‌شود.

قالب

روز (یک فاصله) ماه (یک فاصله) سال دریافت نامه (نقطه)

Example: 10 Jan. 1999.

قالب

نام خانوادگی ارسال‌کننده نامه (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک (در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر) (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی سایر ارسال‌کنندگان به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) موضوع نامه (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عبارت E-mail to (یک فاصله) نام و نام خانوادگی دریافت‌کننده نامه به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله) روز (یک فاصله) ماه (یک فاصله) سال دریافت پیام (نقطه)

نمونه‌هایی از استناد به نامه الکترونیکی

Klepinger, Eugene. "How to Cite Information from the Web." E-mail to Andrew Harnack. 10 Jan. 1999.

Kunka, Andrew. "Re: Modernist Literature." E-mail to John Smith. 15 Nov. 2000.

Neyhart, David. "Re: Online Tutoring." E-mail to Joe Barbato. 1 Dec. 2000.

نکته ۱

در صورتی که نام نویسنده یا ارسال‌کننده پیام مشخص نباشد، می‌توان آدرس پست الکترونیکی وی را در داخل دو فلاپ زاویه‌دار (علامت بزرگ‌تر و کوچک‌تر) قرار داد و عبارت استناد را با آن آغاز کرد.

<saeednaji2004@hotmail.com>,"Marketing Mix." E-mail to Ahmad Rezaei. 15 Apr. 2004.

استناد به یک سیاهه خدمتگر پستی listserv posting یا Web discussion forum posting اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح نویسنده یا ارسال‌کننده پیام یا اطلاعات

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. موضوع پیام

▪ موضوع پیام پستی یا گردهمایی مباحثه وبی داخل گیومه قرار می‌گیرد.

▪ پیش از بستن گیومه یک نقطه، و بعد از آن یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

(گیومه باز) موضوع پیام پستی (نقطه)، گیومه بسته، یک فاصله

Example: "Climbing Questions."

۳. عبارت Online posting

▪ عبارت Online posting درج و پس از آن نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

عبارت Online posting (نقطه، یک فاصله)

۴. تاریخ ارسال اطلاعات

▪ روز، ماه، سال ارسال اطلاعات به ترتیب درج می‌شود.

▪ بعد از تاریخ ارسال اطلاعات، نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

روز (یک فاصله) ماه (یک فاصله) سال ارسال پیام (نقطه، یک فاصله)

Example 1: 23 Oct. 2000.

۵. نام listserv posting یا Web discussion forum posting

▪ نام سیاهه خدمتگر یا گردهمایی مباحثه وبی به شکل ساده درج می‌شود.

▪ پس از نام سیاهه خدمتگر، نقطه و بعد یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

نام سیاهه خدمتگر به شکل ساده (نقطه، یک فاصله)

Example 1: Climbing Forum.

۶. تاریخ دسترسی

■ به قواعد تاریخ دسترسی ذیل مبحث استناد به مقاله نشریه الکترونیکی در اینترنت

رجوع شود

۷. نشانی دسترسی

■ به قواعد نشانی دسترسی ذیل مبحث استناد به مقاله نشریه الکترونیکی در اینترنت

رجوع شود

قالب

نام خانوادگی ارسال کننده پیام (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی سایر ارسال کنندگان به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) موضوع پیام پستی (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله) عبارت Online posting (نقطه، یک فاصله) روز (یک فاصله) ماه (یک فاصله) سال ارسال پیام (نقطه، یک فاصله) نام سیاهه خدمتگر به شکل ساده (نقطه، یک فاصله) روز (یک فاصله) ماه (یک فاصله) سال دسترسی به پیام (یک فاصله، علامت کوچک تر <) نشانی دسترسی (علامت بزرگ تر >، نقطه)

نمونه‌های استناد به یک سیاهه خدمتگر پستی listserv posting یا Web discussion forum posting

Karper, Erin. "Welcome!" Online posting. 23 Oct. 2000. Professional Writing Bulletin Board. 12 Nov. 2000 <<http://linnell.english.purdue.edu/ubb/Forum2/HTML/000001.html>>.

Colleen. "Climbing Questions." Online posting. 20 Mar. 1999. Climbing Forum. 27 May 1999 <http://www2.gorp.com/forums/Index.cfm?CFApp=55&Message_ID=18596>.

Marcy, Bob. "Think They'll Find Any Evidence of Mallory & Irvine?" Online posting. 30 Apr. 1999. Mt. Everest >99 Forum. 28 May 1999 <<http://everest.mountainzone.com/99/forum>>.

Holland, Norman. "Re: Colorless Green Ideas." Online posting. 30 May 1999. Psycart. 1 June 1999 <<http://web.clas.ufl.edu/ipsa/psycart.htm>>.

Parente, Victor. "On Expectations of Class Participation." Online posting 27 May 1996. 29 May 1996 <philosed@sued.syr.edu>.

استناد به پیام یک گروه خبری
اطلاعات کتابشناختی ضروری

۱. شرح نویسنده یا ارسال‌کننده پیام

▪ به قواعد شرح پدیدآورنده کتاب رجوع شود.

۲. موضوع پیام

▪ موضوع پیام داخل گیومه قرار می‌گیرد.

▪ پیش از بستن گیومه، نقطه و پس از آن یک فاصله قرار می‌گیرد.

قالب

(گیومه باز) موضوع پیام (نقطه، گیومه بسته، یک فاصله)

Example: "Re: Did Everest see Everest?"

۳. عبارت Online posting

▪ عبارت Online posting درج و پس از آن نقطه و بعد یک فاصله گذاشته می‌شود.

قالب

عبارت Online posting (نقطه، یک فاصله)

۴. تاریخ ارسال پیام

▪ روز، ماه و سال ارسال پیام به‌ترتیب درج می‌شود.

قالب

روز (یک فاصله) ماه (یک فاصله) سال ارسال پیام (نقطه، یک فاصله)

Example: 23 Sept. 2004.

۵. تاریخ دسترسی

« به قواعد تاریخ دسترسی ذیل مبحث استاندارد به مقاله نشریه الکترونیکی در اینترنت رجوع شود.

۶. نام گروه خبری

« نام گروه خبری یا پیشوند news داخل قلاب‌های زاویه‌دار (علامت بزرگ‌تر و کوچک‌تر) گذاشته می‌شود.

قالب

(علامت کوچک‌تر < پیشوند news (دونقطه، یک فاصله) نام گروه خبری (علامت بزرگ‌تر >، نقطه)

Example: <news: rec.climbing>.

قالب

نام خانوادگی نویسنده یا ارسال‌کننده پیام (ویرگول، یک فاصله) نام کوچک [در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر] (ویرگول، یک فاصله) نام و نام خانوادگی سایر ارسال‌کنندگان به شکل طبیعی (نقطه، یک فاصله، گیومه باز) موضوع پیام (نقطه، گیومه بسته، فاصله) عبارت Online posting (نقطه، یک فاصله) روز (یک فاصله) ماه (یک فاصله) سال ارسال پیام (نقطه، یک فاصله) روز (یک فاصله) ماه (یک فاصله) سال دسترسی به پیام (یک فاصله، علامت کوچک‌تر < پیشوند news (دونقطه، یک فاصله) نام گروه خبری (علامت بزرگ‌تر >، نقطه)

نمونه‌های استاندارد به پیام گروه‌های خبری

Kaipiainen, Petri. "Re: Did Everest see Everest?" Online posting, 4 May 1999, 2 June 1999 <news: rec.climbing>.

Omar, Bill W. "Excellent Web Sites for Job Seekers." Online posting, 12 Apr. 2003, 4 May 2004 <news: rep.sender>.

نکته ۱

در صورتی که نام نویسنده یا ارسال‌کننده پیام مشخص نیست می‌توان آدرس پست الکترونیکی را که پیام از طریق آن ارسال شده، در داخل دو قلاب زاویه‌دار (علامت بزرگ‌تر و کوچک‌تر) قرار داد و عبارت استاندارد را با آن آغاز کرد.

<lrms583@aol.com> "Thinking of Adoption." 26 May 1996. 29 May 1996
<alt.adoption>.

قواعد نظم منابع در فهرست مآخذ

- منابع مورد استناد در پایان دستنوشته در صفحه‌ای جداگانه مرتب و ارائه می‌شود.
- فهرست منابع مورد استناد در انگلیسی ذیل عنوان "Works Cited" و در فارسی ذیل عنوان "فهرست مآخذ" قرار می‌گیرد و از گذاشتن گیومه، قلاب، پرانتز، یا نوشتن آن به شکل زیرخط‌دار اجتناب می‌شود. این عنوان در وسط صفحه درج می‌گردد و نسبت به اولین عبارت استناد با دو سطر فاصله قرار می‌گیرد.
- فهرست مآخذ منحصرأ باید به معرفی آثاری که در متن مورد استناد قرار گرفته است پردازد و نباید شامل یادداشت و نکته ارجاعی دیگری باشد. این فهرست نباید "منابع برای مطالعه بیشتر"، به‌منظور هدایت مخاطب در زمینه موضوع دست نوشته، را در برگیرد.
- در هر عبارت استناد، سطرهای بعدی هر مدخل با تورفتگی درج می‌شود.
- فاصله مجاز بین عبارت‌های استناد یک سطر است.
- منابع به ترتیب الفبای حرف به حرف سرشناسه و یا عنصر آغازگر عبارت استناد، که در اغلب موارد پدیدآورنده و گاه عنوان است مرتب می‌شود.
- وقتی عنوان سرشناسه است، در عناوین انگلیسی در صورتی که آغازگر عنوان کلماتی چون A, An و The است، از توجه به آنها در نظم الفبایی صرف‌نظر می‌شود و کلمات بعدی مدنظر قرار می‌گیرند.
- در صورتی که از یک پدیدآورنده چند اثر مورد استناد قرار گرفته باشد، در صورت وجود پدیدآورندگان همکار، نظم بعدی بر مبنای شرح نام آنها و در غیراین صورت، بر مبنای عناوین آثار خواهد بود.
- در صورتی که به چند اثر از یک پدیدآورنده استناد شده باشد می‌توان در فهرست مآخذ فقط در اولین عبارت استناد مربوط به آن پدیدآورنده شرح پدیدآورنده را ذکر کرد و در جملات بعدی به جای شرح پدیدآورنده نقطه چین گذاشت یا خط کشید.

نمونه نظم منابع در فهرست مآخذ

آزادگان، منوچهر. روانشناسی رفتار با کودک. تهران: پایدار، ۱۳۸۳.

ارنواز، محسن. "اثرات گاز خردل بر سیستم ایمنی بدن". پژوهشنامه پزشکی ۶.۵ (۱۳۸۲): ۲۵-۴۳.

حری، عباس. آئین نگارش علمی. تهران: هیأت امتهای کتابخانه‌های عمومی کشور، دبیرخانه، ۱۳۸۲.

_____، "تحلیل استنادی و شباهت‌های آن با علم‌الحديث". شیردانش ۴. ۲ (۱۳۶۲): ۱۱-۱۷.

Greeley, Andrew. "The Hot Button." Roughcut. 26 Oct. 1998. Turner Network Television. 28 Oct. 1998 <<http://www.roughcut.com>>.

_____. "Today's Morality Play: The Sitcom." New York Times 17 May 1987, late ed., sec. 2: C1+.

Kaipiainen, Petri. "Re: Did Everest see Everest?" Online posting. 4 May 1999. 2 June 1999 <news:rec.climbing>.

Marcy, Bob. "Think They'll Find Any Evidence of Mallory & Irvine?" Online posting. 30 Apr. 1999. Mt. Everest >99 Forum. 28 May 1999. <<http://everest.mountainzone.com/99/forum>>.

Roche, Douglas and et al. "Peace Movement." Political Journal 5.4 (1998): 34-62.

ماخذ

- انوری، حسن (۱۳۸۱). فرهنگ بزرگ سخن، ذیل "استناد" و "استناد کردن".
- حرّی، عباس (۱۳۶۲). "تحلیل استنادی و شباهتهای آن با علم الحدیث". نشر دانش، ۴، ۲: ۱۱-۱۷.
- _____ (نیمال اول ۸۰-۱۳۷۹). "تقریرات درس روش تحقیق". تهران: دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران.
- _____ (۱۳۸۱). "تحلیل استنادی". دایرةالمعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی، ج ۱، ص ۶۱۶-۶۲۰.
- _____ (۱۳۸۱). آیین نگارش علمی. تهران: هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، دبیرخانه.
- _____؛ نشاط، نرگس (۱۳۸۱). "بررسی رفتار استنادی نویسندگان مقاله‌های مندرج مجله روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران از آغاز تا پایان سال ۱۳۷۹". مجله روان‌شناسی و علوم تربیتی، ۳۲، ۱-۳۳.
- _____؛ شاهی‌دانی، اعظم (۱۳۸۳). "استناد در آثار علمی: چاله‌ها و چالش‌ها". مجله روان‌شناسی و علوم تربیتی، سال ۴ (پاییز و زمستان)، ص ۶۵-۹۵.
- حقیقی، محمود (۱۳۸۱). "کاربرد استناد در نگارش‌های علمی". مجله روان‌شناسی و علوم تربیتی، ۳۲، ۲: ۲۱۵-۲۳۲.
- دهخدا، علی‌اکبر (۱۳۷۷). لغت‌نامه، ج ۲، ذیل "استناد" و "استناد کردن".
- عزّه، حسن (۱۳۵۲). "سنت روایت در تحصیلات و تالیفات اسلامی". ترجمه احمد طاهری عراقی، نامه انجمن کتابداران، ۶، ۳: ۴-۱۶.
- عزیزی، فریدون و همکاران (۱۳۸۰). "بررسی کیفیت ذکر منابع در مقالات پژوهشی مجلات علمی-

- پژوهشی در جمهوری اسلامی ایران: پژوهش در پزشکی، مجله پژوهشی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، ۲۵، ۴: ۲۴۹-۲۵۵
- عصاره، فریده (۱۳۷۷). "تحلیل استنادی". فصلنامه کتاب، ۹، ۳ و ۴: ۳۴-۴۸.
- گارفیلد، یوجین (۱۳۷۶). "چگونه استناد کنیم؟". ترجمه عبدالحسین فرج بهلو. مجله علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز، ۳، ۱ و ۲: ۱۲۵-۱۴۱.
- مدیرامانی، پروانه (۱۳۸۱). "استناد". دایرةالمعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی، ج. ۱، ص ۱۷۶-۱۸۰.
- معین، محمد. فرهنگ فارسی، ج. ۱. ذیل "استناد" و "استناد کردن".
- مهراد، جعفر (۱۳۷۲). "روش‌های ارجاعی و مشکلات پژوهشگران و دانشجویان" در مرز پرگهر: نامگذاری استناد علمی سامی، شیراز: نوید، ج. ۲.
- The American Heritage: Dictionary of the English Language (2000). 4th ed. Under of "cite". [on-line]. Available: <http://www.bartleby.com/61/12/c/0371200.html>. [23 Jul. 2003].
- American Psychological Association. (2003). "Electronic References". [online]. Available: <http://www.apastyle.org/electref.html>. [20 Jan 2004]
- American University Library (2001). "Citation Style Guides : Citing Sources". [on-line]. Available: http://www.library.american.edu/e_ref/citation.html. [12 Apr. 2002].
- Cambridge University Press (2003). *Cambridge Advanced Learner's Dictionary*, Under of "cite". [on-line] Available: <http://dictionary.cambridge.org/results.asp?searchword=cite>. [23 Jul. 2003].
- "Citation Analysis" (1971). In *The Encyclopedia of Library and Information Science*, Vol. 5, p. 35. New York: Marcell Dekker Inc.
- Crame, Phyllis & Lea, Mary R. (2001). *Writing for university*. Philadelphia: Openuniversity Press.
- Delaney, Robert (2003). "Citation Style for Research Papers". [on-line]. Available: <http://www.liu.edu/cwsp/cwp/library/workshop/citation.htm>. [15 Aug. 2004].
- Garfield, Eugene (1977). "Information Theory and All That Jazz: A Lost Reference List Leads to a Pragmatic Assignment for Student". In *The Essays of an Information Scientist*, 3, 271-273. [on-line]. Available: <http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/v3p271y1977.pdf>. [7 May 2003].
- (1980). "From Citation Amnesia to Bibliographic Plagiarism". In

- The Essays of an Information Scientist*, 4, 503-507.[on-line]. Available: http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/v4p503_y1980.pdf. [8 Jun. 2003].
- (1989a). "Citation & Social Behaviour: Raymond G. McInnis and Dal Symes Explore David Riesman's *The Lonely Crowd*". In *The Essays of an Information Scientist*, 12, 238-239. [on-line]. Available: <http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/v12p238y1989.pdf>. [12 Jul. 2003].
- (1989b). "Citation behavior: An Aid or a Hindrance to information retrieval". In *The Essays of an Information Scientist*, 12, 123 -128.[on-line]. Available: <http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/v12p123y1989.pdf>. [12 Jul. 2003].
- (1990). "Journal Editors Awaken to the Impact of Citation Errors: How we Control Them at ISI". In the *Essays of an Information Scientist*, 13, 367-375 .[on-line]. Available: <http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/v13p367y1990.pdf>. [8 Jun. 2003].
- (1996). "When to Cite". *Library Quarterly*, 66 (4), 449-458. [on-line]. Available: [http://www.garfield.library.upenn.edu/papers/libquart66\(4\)p449y1996.pdf](http://www.garfield.library.upenn.edu/papers/libquart66(4)p449y1996.pdf). [8 Jun. 2003].
- (1998). "Random Thoughts on Citationology: Its Theory and Practice". *Scientometrics*, 43 (1), 69-76. [on-line]. Available: [http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/scientometricsv43\(1\)p69y1998.pdf](http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/scientometricsv43(1)p69y1998.pdf). [15 Jul. 2003].
- Gibaldi, Joseph (1995). *MLA Handbook for Writers of Research Papers*, 4th ed. New York: Modern Language Association of America.
- Guffey, Mary Ellen (2005). *MLA Style Electronic Format*. [on-line]. Available: <http://www.westwords.com/guffey/mla.html>. [3 Jun. 2005].
- (2005). *APA Style Electronic Format*. [on-line]. Available: <http://www.westwords.com/guffey/mla.html>. [3 Jun. 2005].
- Herbert T. Coutts Education and Physical Education Library University of Alberta (2004). "Creating an APA Reference List: Guidelines for University of Alberta Students". [on-line]. Available: <http://www.library.ualberta.ca/guides/apa/index.cfm>. [23 Dec. 2004].
- Hussey Jill & Hussey Roger (1997). *Business research: a Practical Guide for Undergraduate and Postgraduate Students*. London: McMillan Press.
- International Committee of Medical Journal Editors (1991). "Uniform Requirements

- for manuscripts Submitted to Biomedical Journals." *The New England Journal of Medicine*, 324 (6), 424-8.
- _____ (1999). "Uniform Requirments for manuscripts Submitted to Biomedical Journals." *The New England Journal of Medicine*, 336 (4), 309-316.
- _____ (2004). "Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals". [on-line]. Available: <http://www.icmje.org>. [3 Agu. 2004].
- International Organization for Standardization (1997). "Excerptis from International Standard ISO 690: 1987".[on-line]. Available: [http:// www.nlc-bnc.ca/Iso/tc46sc9/standard/ 690-1e.htm](http://www.nlc-bnc.ca/Iso/tc46sc9/standard/690-1e.htm). [20 May 2002].
- Lesley University. (2004). "APA Format for Citing Online Resources". [online]. Available: [http://www.lesley.edu/library/guides/ citation /apa_online.html](http://www.lesley.edu/library/guides/citation/apa_online.html). [20 Jan 2005].
- Lester James D. (1997). "Citing Cyberspace". [on-line]. Available: <http://www.apsu.edu/~lesterj/cyber.htm>. [12 Apr. 2002].
- Longisland University (2003). "APA Citation Style: Publication Manual of the American Psychological Association". 5th ed. [on-line]. Available: <http://www.liu.edu/cwis/cwp/library/workshop/citapa.htm>. [15 Aug. 2004].
- Meriam Library (2001). "Citation Formats & Style Manuals". [on-line]. Available: <http://www.csuchico.edu/lref/newciting.html>. [12 Apr. 2002].
- Merriam-Webster, Incorporated (2003). *Merriam-Webster Online*, Under of "cite". Available: <http://www.m-w.com>. [23 Jul. 2003].
- McInnis R.G. & Symes D. (1988). "David Riesman and the Concept of Bibliographic Citation". [on-line]. Available: [http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/v12p238y1989 .pdf](http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/v12p238y1989.pdf). [12 Jul. 2003].
- Navarro FA. (1999). "References in accuracy: are articles cited without being read". *Journal of Information Science*, 25, 5, 423-424.
- Nicolaisen Jeppe (2003). "The Social Act of Citing: Towards New Horizons in Citation Theory." To appear in Proceedings of the 66th ASIS Annual Meeting, (Long Beach,CA, October 19-22 2003). [on-line]. Available: [http://www.db.dk/jni/ArticlesNicolaisen\(2003\)-pre pri nt.doc](http://www.db.dk/jni/ArticlesNicolaisen(2003)-pre pri nt.doc) [22 Jun. 2003].
- Oerman, Marilyn H. (2001) *Writing for Publication in Nursing*, Philadelphia: Lippincott.
- Oxford University Press (2003). *Oxford Advanced Learner's Dictionary*, Under of "cite". [on-line]. Available: [http://www.l.oup.co.uk/elt/oald/bin /oald2.pl](http://www.l.oup.co.uk/elt/oald/bin/oald2.pl). [23 Jul. 2003].

- Paulina Junc & George Pollak Library, California State University (2001). "Citing Sources: Citing Resources in Bibliographies, Research Papers & Theses". [on-line]. Available: <http://www.Library.fullerton.edu/cyber/cites.htm>. [23 Apr. 2002].
- Pedersen Wayne A. (2001). "Economics of the bad cite." *The Bottom Line: Managing Library Finances*, 14, 4. [on-line]. Available: <http://pippo.emeraldinsight.com>. [8 Jun. 2003].
- Reyes H. (2001, April). The references in articles published in biomedical journals. *Revista medica de Chile* 129 (4), 343-345. (Abstract). [on-line]. Available: http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?cmd=Retrieve&db=PubMed&list_uids=11413985&dopt=. [31 Agu. 2002].
- Riazi AM. (2000). How to Write Research Proposals: a Guide to writing theses and Dissertation Proposals in Applied Linguistics. Tehran: Rahnama.
- "Science" (2003). In the *Encarta Online Encyclopedia*. [on-line]. Available: [http://encarta.msn.com/encnet/refpages/RefArticle.aspx?refid=761557105&pn=](http://encarta.msn.com/encnet/refpages/RefArticle.aspx?refid=761557105&pn=1) 1 [25 Jul. 2003].
- Tong, Josie (2004). "Citation Style Guides for Internet and Electronic Sources". [on-line]. Available: <http://www.library.ualberta.ca/guides/citation/index.cfm>. [23 Dec. 2004].
- University of Alberta Libraries (2004). "APA Reference Guidelines for University of Alberta Students". [on-line]. Available: <http://www.library.ualberta.ca/guides/citation>. [23 Dec. 2004].
- University of Alberta Libraries (2003). "APA Reference Guidelines for University of Alberta Students". [on-line]. Available: <http://www.library.ualberta.ca/guides/apa/index.cfm>. [23 Apr. 2004].
- University of Chicago Press (1993). *The Chicago Manual of Style*. 14th ed. Chicago: The University Of Chicago Press.
- University of Queensland Library (2004). "References APA Style: Quick Guide-How to Use it". [on-line]. Available: <http://www.library.uq.edu.au/training/citation/apa.pdf>. [23 Dec. 2004].
- University of Queensland Library (2004). "References, Bibliography: Vancouver Style". [on-line]. Available: <http://www.library.uq.edu.au/training/citation/vancouv.pdf>. [23 Dec. 2004].
- University of Southampton. (2004) Bibliographic References - Vancouver Style. [on-line]. Available: <http://www.library.soton.ac.uk/infoskills/vancouver.shtml>. [2 Oct. 2004].
- The University of Wisconsin-Madison Writing Center (2004). "APA Documentation". [on-line]. Available: <http://www.wisc.edu/writing/Handbook>

- /DocAPA.html. [23 Dec. 2004].
- The University of Wisconsin-Madison Writing Center (2004). "Chicago/Turabian Documentation". [on-line]. Available: <http://www.wisc.edu/writing/Handbook/DocChicago.html>. [23 Dec. 2004].
- The University of Wisconsin-Madison Writing Center (2004). "MLA Documentation". [on-line]. Available: <http://www.wisc.edu/writing/Handbook/DocMLA.html>. [23 Dec. 2004].
- The University of Wisconsin-Madison Writing Center (2004). "Writer's Handbook: Documentation Styles". [on-line]. Available: <http://www.wisc.edu/writing/Handbook/documentation.html>. [23 Dec. 2004].
- U. S. Department of Health & Human Services, Public Health Services, National Institute of Health (n.d). "National Library of Medicine Recommended formats for Bibliographic citation: Supplement Internet Formats". [on-line]. Available: <http://www.nlm.nih.gov/pubs/formats/internet.pdf>. [23 Apr. 2002].
- Wright State University Libraries. (2003). "Citation Style Guides". [on-line]. Available: <http://www.libraries.wright.edu/libnet/referen/citation.html>. [3 Agu. 2004].